

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

57'nci Birleşim 9 Mart 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	437
II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	443
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı İsmail Kahraman'ın, bütçe görüşmelerindeki özverili çalışmaları için emeği geçenlere teşekkür ettiğine ve 2016 yılı bütçesinin milletimize, memleketimize hayırlı ve uğurlu olmasını niyaz ettiğine ilişkin konuşması	443
III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	443,467,477,488,515,538
A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ	443:463,467:474,477:486, 488:509,515:534,538:550
1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 118)	443:463,467:474,477:486, 488:509,515:534,538:550

2.- 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297), 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2014 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/32), Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve Diğer Kamu İdarelerine Ait Toplam 208 Adet Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/33), 2014 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/34), 2014 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/35), 2014 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/36), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan Kalkınma Ajansları 2012 Yılı Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/28), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2013 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/31), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2014 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/37) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 119)

443:463,467:474,477:486,
488:509,515:534,538:550

IV.- AÇIKLAMALAR

464,466,476,511

1.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın, İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın 118 sıra sayılı 2016 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 119 sıra sayılı 2014 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

464

2.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, bütçe görüşmelerinin son gününde Başkanlık Divanının adaletli bir yönetimle siyasi partilerin ve milletvekillerinin görüşlerini özgür bir şekilde dile getirmesine vesile olması gerektiğine ilişkin açıklaması

466:467

3.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması ile Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in 118 sıra sayılı 2016 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 119 sıra sayılı 2014 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

476

4.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın 118 sıra sayılı 2016 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 119 sıra sayılı 2014 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde AK PARTİ adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

511:512

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın 118 sıra sayılı 2016 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 119 sıra sayılı 2014 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

464:466

2.- İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

474:476

3.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın 118 sıra sayılı 2016 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 119 sıra sayılı 2014 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

486:488

4.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak'ın 118 sıra sayılı 2016 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 119 sıra sayılı 2014 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

509:510

5.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak'ın 118 sıra sayılı 2016 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 119 sıra sayılı 2014 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

510

6.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken ile Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

510:511

7.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in yaptığı açıklaması ile Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

512:514

VI.- TEBRİK, TEMENNİ VE TEŞEKKÜRLER

534

1.- Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun, bütçenin kabulü dolayısıyla teşekkür konuşması

534:537

VII.- OYLAMALAR

538

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nın oylaması

538:550

2.- 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın oylaması

538:550

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

- 1.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Ayhan'ın, Paris'te üç kadının öldürülmesi olayı ile ilgili bazı iddialara ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/1419) 551:554
- 2.- Şırnak Milletvekili Aycan İrmez'in, Paris'te üç kadının öldürülmesi olayı ile ilgili bazı iddialara ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/1420) 555:558
- 3.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara'nın Kalecik ilçesinde bulunan adliyenin taşınacağı iddiasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/1431) 559:560
- 4.- Şanlıurfa Milletvekili Dilek Öcalan'ın, 9 Ocak 2013 tarihinde Paris'te üç kadının öldürüldüğü olayın aydınlatılmasına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/1505) 561:564
- 5.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Adana ve Mersin'de bir siyasi partinin binalarına yapılan bombalı saldırılara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/1609) 565:567
- 6.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, bir spor kulübüne yönelik yapılan saldırının aydınlatılmasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/1734) 568:570
- 7.- Yalova Milletvekili Muharrem İnce'nin, bazı milletvekillerinin Başbakanlık ve Cumhurbaşkanlığı bünyesinde çeşitli görevler aldıkları iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/2095) 571:572
- 8.- Bursa Milletvekili İsmet Büyükataman'ın, promosyon ödemesi ile ilgili yapılan sözleşmeye ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/2098) 573:576

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 11.00’de açılarak dokuz oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nü kutladığına ilişkin bir konuşma yaptı.

Denizli Milletvekili Melike Basmacı,

Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer,

Bursa Milletvekili Bennur Karaburun,

Aydın Milletvekili Deniz Depboylu,

İstanbul Milletvekili Arzu Erdem,

İstanbul Milletvekili Fatma Benli,

Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç,

İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan,

Konya Milletvekili Leyla Şahin Usta,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu,

Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet,

Çorum Milletvekili Lütfiye İlksen Ceritoğlu Kurt,

İzmir Milletvekili Oktay Vural, MHP Grubu olarak,

Ankara Milletvekili Levent Gök, CHP Grubu olarak,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, HDP Grubu olarak,

Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz,

Bursa Milletvekili Lale Karabıyık,

Batman Milletvekili Saadet Becerekli,

8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nü kutladıklarına;

Trabzon Milletvekili Ayşe Sula Köseoğlu, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nü kutladığına ve vefat eden Trabzonlu din âlimi Ahmet Yaşar Hoca Efendi’ye Allah’tan rahmet dilediğine,

Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan, cumhuriyetin ilanından itibaren tüm kadın milletvekilleri ile aydınlanma mücadelesinin kahramanı Bahriye Üçok’u selamladığına,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, İç Tüzük’ün 58’inci maddesine göre söz alarak 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nü kutladığına ve uzlaşma yolu kullanılarak bazı şirketlerin vergi cezalarının sıfırlandığına,

Maliye Bakanı Naci Ağbal, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’la karşılıklı olarak bir konuyu değerlendirirken bazı sözler sarf ettiğine ama konuşmaların siyasi eleştiri sınırları içerisinde yapılmasının doğru olacağına,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, siyasi maksatla söylemiş olduğu kastını aşan ifadeleri için özür dilediğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Maliye Bakanı Naci Ağbal, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Maliye Bakanı Naci Ağbal, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) (S. Sayısı: 118) ve 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297), 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2014 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/32), Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve Diğer Kamu İdarelerine Ait Toplam 208 Adet Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/33), 2014 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/34), 2014 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/35), 2014 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/36), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan Kalkınma Ajansları 2012 Yılı Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/28), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2013 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/31), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2014 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/37) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 119) görüşmelerine devam edilerek, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ve 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın maddeleri kabul edildi.

Tokat Milletvekili Coşkun Çakır, Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nın 14'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın 3'üncü maddesi üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Adana Milletvekili Seyfettin Yılmaz, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine,

Siirt Milletvekili Kadri Yıldırım, Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

İstanbul Milletvekili Eren Erdem, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Markar Eseyan, İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın 4'üncü maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Markar Eseyan'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü, İstanbul Milletvekili Markar Eseyan'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Markar Eseyan, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün satışma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında şahsına,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, İstanbul Milletvekili Markar Eseyan'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, tekraren, İstanbul Milletvekili Markar Eseyan'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Tokat Milletvekili Coşkun Çakır, Samsun Milletvekili Hayati Tekin'in 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın 4'üncü maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu, Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Satışmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan, Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nın 14'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nın 15'inci maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Burdur Milletvekili Mehmet Göker, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutladığına ve judo dalında Ümitler Avrupa Kupası'nda 3'üncü olan Mine Kalender'i kutladığına,

Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu, Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın devlet adamlarına verilen hediyelerin kaydıyla ilgili sorusuna verdiği cevaba,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, cinsiyetçi bir dil kullanılmaması ve erkeklerin, kadınları bir birey olarak tanımlama alışkanlığı edinmesi gerektiğine,

Maliye Bakanı Naci Ağbal, Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Levent Gök, Ankara’da düzenlenen Uluslararası Hilafet Konferansı sırasında cumhuriyete, Atatürk’e ve Türkiye Büyük Millet Meclisine ağır hakaretlerde bulunulduğuna ve Hükûmetin bu konuda bir tedbir alıp almadığını ve soruşturma başlatıp başlatmadığını öğrenmek istediğine,

Ankara Milletvekili Levent Gök, İdil’de şehit olan 2 polis ile Kilis’te bir roket mermisiyle hayatını kaybeden yurttaşla Allah’tan rahmet, yaralı 3 polise acil şifalar dilediğine, CHP Grubu olarak terörün her türlüsüne karşı olduklarına,

İzmir Milletvekili Oktay Vural, İdil’de PKK terör örgütünün saldırısı neticesinde şehit olan 2 polis ile IŞİD terör örgütünün Kilis’e fırlattığı 8 roket mermisiyle hayatını kaybeden vatandaşa Allah’tan rahmet dilediğine ve şehit olan polislere şehitlik statüsünün verilmesinin geciktiği haberleriyle ilgili Hükûmetten açıklama beklediğine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, AKP Hükûmetinin sahaya sürmüş olduğu savaş konseptinin her geçen gün yeni canlar almaya devam ettiğine, Sur’da yaşanan insanlık dışı tablonun sorumlusunun da AKP Hükûmeti olduğuna ve insanlığa karşı işlediği bu savaş suçlarının hesabını vereceğine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, İdil’de teröristlerle girilen çatışmada şehit olan 2 polis ile Kilis’te IŞİD bölgesinden atılan roket mermisiyle hayatını kaybeden vatandaşa Allah’tan rahmet dilediğine ve devletin, hukuk temelinde, insani normlara uygun bir tarzda terörle mücadeleyi sürdürdüğüne,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Maliye Bakanı Naci Ağbal’ın 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın 2’nci maddesi üzerinde soru-cevap işlemi sırasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Oktay Vural, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle İstanbul, Ankara, Bursa ve İzmir’deki sempozyumlara katılmak üzere Türkiye’de bulunan ve Genel Kurulu ziyaret eden savaş kurbanı Bosnalı kadınlara “Hoş geldiniz.” dediğine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, muhalefet milletvekili olarak bazı verilere ulaşmakta güçlük çektiklerine ve 2012 yılından 2016 yılına kadar Türkiye ile Suriye arasındaki ihracat ve ithalat rakamlarını öğrenmek istediğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, CHP Grubu olarak, Genel Kurulu onurlandıran Bosnalı kadınları selamladıklarına ve hak arama mücadeleleri önünde saygıyla eğildiklerine,

Tokat Milletvekili Coşkun Çakır, AK PARTİ Grubu olarak, Genel Kurulu ziyaret eden savaş kurbanı Bosnalı kadınlara “Hoş geldiniz.” dediklerine ve yaşadıkları acıların bir daha yaşanmamasını dilediklerine,

Batman Milletvekili Saadet Becerekli, HDP Grubu olarak, Genel Kurulu ziyaret eden savaş kurbanı Bosnalı kadınlara “Hoş geldiniz.” dediklerine ve onların şahsında savaşlarda zarar görmüş bütün kadınları selamladığına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Adana Milletvekili Seyfettin Yılmaz’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Tokat Milletvekili Coşkun Çakır, Siirt Milletvekili Kadri Yıldırım’ın 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın 3’üncü maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, AKP’li bir milletvekilinin, Cumhurbaşkanının bazı ifadeleriyle ilgili kürsüde dile getirdiği düşünceleri nedeniyle kendisinin Mecliste olmadığı bir zamanda hakarete varan söylemlerde bulunduğuna,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadeleri ile İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın 3'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken,

İzmir Milletvekili Oktay Vural,

Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın 3'üncü maddesi üzerinde soru-cevap işlemi sırasındaki bazı ifadelerine;

Maliye Bakanı Naci Ağbal, herhangi bir millete ve dine karşı özel olarak olumsuz bir düşünce içinde olmadığına,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın okuduğu şiire taşıyabileceğinden daha fazla politik anlam atfetmenin uygun bir tavır olmadığına ve AK PARTİ'nin nefret suçlarıyla mücadele konusunda yaptıklarının ortada olduğuna,

Maliye Bakanı Naci Ağbal, okuduğu şiirden maksadını aşacak ve bazı arkadaşlarını üzecek şekilde bir anlam çıkarılmış olmasından dolayı üzgün olduğuna,

Tokat Milletvekili Coşkun Çakır, etnik eşitiriler yapılmaması gerektiğine ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Türkiye ile Suriye arasındaki ihracat ve ithalatın hangi gruplarla yapıldığını, hangi sınır kapılarının kullanıldığını ve bu ihracat ve ithalat mallarının içeriğinin ne olduğunu öğrenmek istediğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, Samsun Milletvekili Hayati Tekin'in 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın 4'üncü maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerini yanlış anladığına,

Maliye Bakanı Naci Ağbal, 2002 ile 2015 yıllarına ait kamu sektörü borçlarına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Maliye Bakanı Naci Ağbal tarafından çok sayıda sorunun cevapsız bırakıldığına ve Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın 5'inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki eleştiri ve uyarılarıyla ilgili bir açıklama beklediklerine,

Maliye Bakanı Naci Ağbal, soruları elinden geldiğince cevaplandırmaya çalışacağına, cevabını vermediği her konuyu yazılı olarak ileteceğine ve Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın 5'inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Maliye Bakanı Naci Ağbal, Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Mustafa İsen, Abdullah Gül Müzesi'nin Kayseri'de açılacağına, gelen her türlü hediyenin kayda girdiğine ve bu uygulamanın bir teamül olarak devam edeceğini düşündüğüne,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Başkanlık Divanı olarak, İdil'de şehit olan polisler Allah'tan rahmet dilediklerine,

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, savaş kurbanı Bosnalı kadınların acılarını paylaştıklarına,

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, hangi dine, hangi inanca mensup olursa olsun bu topraklarda yaşayan insanların, Türkiye Cumhuriyeti'nin tüm vatandaşlarının saygıdeğer olduğuna,

İlişkin birer konuşma yaptı.

Alınan karar gereğince, 9 Mart 2016 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 00.47'de birleşime son verildi.

Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

Başkan Vekili

Mücahit DURMUŞOĞLU

Osmaniye

Kâtip Üye

Sema KIRCI

Balıkesir

Kâtip Üye

Zihni AÇBA

Sakarya

Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

Özcan PURÇU

İzmir

Kâtip Üye

9 Mart 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: İsmail KAHRAMAN

KÂTİP ÜYELER: Mücahit DURMUŞOĞLU (Osmaniye), Özcan PURÇU (İzmir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 57’nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır.

Sayın milletvekilleri, bugün 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesinhesap Kanunu Tasarısı’nın tümüyle ilgili son müzakereleri yapacağız.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı İsmail Kahraman’ın, bütçe görüşmelerindeki özverili çalışmaları için emeği geçenlere teşekkür ettiğine ve 2016 yılı bütçesinin milletimize, memleketimize hayırlı ve uğurlu olmasını niyaz ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Bugüne kadarki çalışmalarda, gerek Komisyon gerekse Genel Kurul müzakerelerinde katkı yapan, özverili çalışmalar yapan bütün milletvekillerimize, bürokratlarımıza, emeği geçenlere teşekkürler ediyorum.

2016 yılı bütçesinin şimdiden milletimize, memleketimize hayırlı ve uğurlu olmasını niyaz ediyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Programa göre 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesinhesap Kanunu Tasarısı üzerindeki son görüşmelere başlıyoruz.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 118) (x)

2.- 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297), 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2014 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/32), Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve Diğer Kamu İdarelerine Ait Toplam 208 Adet Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/33), 2014 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/34), 2014 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/35), 2014 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/36), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan Kalkınma Ajansları 2012 Yılı Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/28), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2013 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/31), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2014 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/37) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 119) (x)

(x) 118 ve 119 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 26.02.2016 tarihli 45’inci Birleşim Tutanağı’na eklidir.

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Hükûmet? Yerinde.

Sayın milletvekilleri, Genel Kurulun 18 Şubat 2016 tarihli 41’inci Birleşiminde alınan karar gereğince, bütçe görüşmelerinin sonunda gruplara ve Hükûmete birer saat süreyle söz verilmesi ve bu sürenin birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilmesi, İç Tüzük’ün 86’ncı maddesine göre yapılacak lehte ve aleyhteki kişisel iki konuşmanın ise onar dakika olması kararlaştırılmıştır.

Şimdi, grupları ve şahısları adına söz alan sayın üyelerin isimlerini okuyorum: Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Erkan Akçay, Manisa Milletvekili; Atıla Kaya, İstanbul Milletvekili; Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Garo Paylan, İstanbul Milletvekili; Çağlar Demirel, Diyarbakır Milletvekili; Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ali Babacan, Ankara Milletvekili; Bülent Turan, Çanakkale Milletvekili; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Faik Öztrak, Tekirdağ Milletvekili; değerli milletvekillerimiz konuşma yapacaklardır.

Şahısları adına, lehinde İbrahim Mustafa Turhan, İzmir Milletvekili; Hükûmet adına Mehmet Şimşek, Başbakan Yardımcısı; aleyhinde Aykut Erdoğan, İstanbul Milletvekili konuşma yapacaklardır.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Erkan Akçay’ı kürsüye davet ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2016 yılı bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlarken, öncelikle, bu güzel vatani bizlere emanet eden cennetmekân atalarımızı, vatani uğruna canlarını feda eden bütün şehitlerimizi, cumhuriyetimizin kurucu lideri Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü ve silah arkadaşlarını, partimizin kurucusu Başbuğ’umuz Alpaslan Türkeş’i rahmetle ve şükranla anıyorum. Ruhları şad olsun.

Değerli milletvekilleri, bütçe görüşmeleri aynı zamanda ülke gerçekleriyle yüzleşme görüşmeleridir. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bütçe müzakerelerini iktidara ayna tutmak ve uyarmak, milletimize hakikatleri anlatmak için bir vesile görüyoruz. 20 Ocaktan beri de bütün görüşmelerinde konuşmalarımızı bu çerçevede yaptık.

Değerli milletvekilleri, bütçeyi hangi ortamda görüşüyoruz?

BAŞKAN – Sayın Akçay, sayın hemşehrim...

Değerli milletvekilleri, uğultudan şikâyet ediliyor, duyulmıyor. Rica edeyim, görüşmelerinizi lütfen dışarıda yapınız ve sükûnetle dinleyelim efendim.

Buyurun Beyefendi.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Ülkemiz dışarıda iyice yalnızlaşarak tehlikeli bir sürecin içine itilmektedir. Etrafımız kuşatılarak abluka altına alınmaktadır. İçeride milletimizi ve vatanımızı hedef alan alçak terör saldırıları artarak devam etmektedir. Toplumsal ve siyasal gerilimler artmaktadır. Üstelik bu gerilimler giderileceği yerde kör gözün parmağına misali bizzat bazı iktidar sahipleri tarafından tahrik edilmektedir. Sosyal, ekonomik ve manevi buhran her geçen gün artmaktadır. Anayasa, kanunlar, hukuk çiğnenmektedir. Adalet yaralıdır. Millî ve manevi değerlerimiz yıpratılmakta, birlik ve bütünlüğümüz etnik ve mezhebî bölünmeye kurban edilmektedir. Cumhurbaşkanının ifadesiyle, ülkemizin bazı yörelerinin yeniden vatan yapılmaya çalışıldığının söylendiği bir ortamda bütçeyi görüşüyoruz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, uğultu var salonda, hiçbir şey duyulmuyor ya. Arkadaşlar dinlemiyorlarsa çıksınlar. Böyle bir şey olur mu ya.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Millî beka tehlikesi yaşadığımız bizzat Hükûmet tarafından dile getirilirken iktidar sahiplerinin hırsları uğruna sorumluluktan kaçtığı bir ortamda bütçeyi görüşüyoruz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Müthiş bir uğultu var salonda, böyle bir şey olmaz.

BAŞKAN – Sayın Akçay, affedersiniz...

Ben tekrar ikaz etmek istiyorum değerli milletvekillerimiz. Lütfen sükûnetle dinleyelim.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Sayın Başkan, aslında ben rahatça dinletirim de ortamı germek istemiyorum.

BAŞKAN – Tabii efendim, tabii ki.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Ancak ortam gerilirse iktidar milletvekilleri dinleme ihtiyacı duyuyorlar.

BAŞKAN – Nezaketinize teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Dışarıda konuşsunlar Sayın Başkan.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, görüşmelerinizi lütfen dışarıda yapınız efendim.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Lütfen beni tahrik etmeyin.

BAŞKAN - Buyurun Beyefendi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Birazdan biz de yaparız aynısını.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Değerli milletvekilleri, Türk milletinden aldığımız yetkiyle görevimizi icra ederken millete vekâlet bilincimizi mutlaka tazelemeliyiz. Şimdi bu uğultuda bu vekâlet bilincinin tazelenmesi gerektiğini bir kez daha hatırlatıyorum. Su yatağında akar. Bu Meclisin yatağı Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesi, Türk milletinin varlık ve beka ilkeleri, velhasıl her yönüyle Türk milliyetçiliğidir. Bu çatı altında kimsenin memleketin altını üstten getirme, çağdaş uygarlık yürüyüşünü keyfi ve tehlikeli deparlarla kaba çevirme yetkisi yoktur. Ettiğimiz yemine sadık kalınmayacaksa bu kapıdan içeri adım bile atılmamalıdır. Bütçe görüşmelerinde biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak Türk milleti dedik; öteki beriki demedik, kamu dedik, sizin mahalle, bizim köy demedik. Unutmayınız, bu yüce Meclis, millet vasfını koruyan, başka bir ajandası olmayan, iradesini kimseye ipotek etmemiş, bütün vatandaşların ortak ve eşit olarak temsil edildiği bir çatıdır. Bu Meclis, Kurtuluş Savaşı'nı gerçekleştiren, hürriyet ve istiklalimizi kazandıran Gazi Meclistir. Bu çatı altında kamu imkânlarıyla oturup çalışırken size sesimi ulaştıran şu mikrofonda zıplayan her bir elektronda dahi kefensiz yatan şehitlerin, tüyü bitmemiş yetimlerin hakkı vardır.

Bu kürsüde Türk milletinin birliği, bekası ve menfaatleri aleyhine konuşulamaz, karar çıkartılamaz. Burası saray bahçesi, Kubbealtı, Divan-ı Hümayun değildir, burası saltanat kayığı değildir, burası entel kafeteryası da değildir, burası terörist hücresi hiç değildir. Burası Türk milletinin kürsüsüdür. Millî hâkimiyet bu kürsüde tecelli eder, demokrasi memleketi buradan gider, hukuk, töre burada kurulur ve Türk milleti bütçe hakkını burada kullanır. Bu hak İngiltere'de altı yüz yılda, Fransa ve Rusya'da kanlı devrimlerle alındı. Bizde ise ehliyetle ve marifetle üç buçuk yıl gibi kısa bir süre içinde Gazi Mustafa Kemal Atatürk, onun silah arkadaşları ve Gazi Meclis tarafından hayata geçirildi. Bütün bu kazanımları göz ardı ederek, doksan yıllık enkaz iftirasıyla nankörlük ederek burada millî bütçeyi görüşemezsiniz. Burası millî bir çatıdır, milliyetçilik çatısıdır. Milliyetçiliği ayaklar altına alırsanız,

Türkiye Cumhuriyeti'nin itibarını etnik çamura bulaştırırsanız millî olamazsınız. Etnik ve ayrıştırıcı söylemlere meşruiyet kazandırıp özerklik isteyenlere tavan yaptırırsanız millî olamazsınız. Siz eğer millilikten yoksunsanız kumpasa da düşersiniz, kandırılırsınız da, aldatılırsınız da. Millî olmadığınız için yerli ve millî olmayan odakların Türk ordusuna kumpas kurmasına göz yumarsınız.

Şimdi, yüzlerce muvazzaf subayına sahip çıkamadığınız Millî Savunma Bakanlığının bütçesini yapsanız ne olur, yapmasanız ne olur! Siz Diyarbakır Sur'daki tarihî Kurşunlu Camisi'ni koruyamazken, tarihte ilk defa cuma namazı kılınamazken bütçeyi görüşseniz ne olur! Fatihpaşa Mahallesi'ndeki Süleyman Nazif İlkokulunun, Cizre'deki İstiklal İlkokulu'nun ve dahi 290 okulun yakılmasına engel olmadıktan sonra Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini yapsanız ne olur, yapmasanız ne olur! Süleyman Şah Türbesi'ni, Saygı Karakolu'nu, toprağını koruyamazken, Ege'de Türk adalarına sahip çıkamazken, ülkemizi mülteci toplama kampına çevirirken, mültecilerin yıllık maliyeti 8 bakanlık bütçesini geçerken Dışişleri Bakanlığı bütçesini görüşseniz ne olur! Yolsuzluk, rüşvet, talan, israf bu kadar ayyuka çıkarken, bütçeyi çerez parası görürken bütçeyi yapsanız ne olur, yapmasanız ne olur!

Yaptığınız millî görevin şuuruna varmazsanız, milletin canına, malına, emeğine, ekmeğine, değerlerine, yer altı ve yer üstü zenginliklerine sahip çıkacak millî ve milliyetçi bir duruştan yoksunsanız, kusura bakmayın, size değil kamu maliyesi, bir kör kuruş dahi emanet edilemez.

Değerli milletvekilleri, demokrasilerde bütçeler millettten alınan yetkiyle millet adına yapılır. Bu milletin adı Türk milletidir, bayrağımız Türk Bayrağı'dır, vatanımız Türkiye'dir. Nasıl ailenizi reddederek onun mirasçısı olamazsanız, Türk milletinin mazarisini, bugününü ve yarınını reddederek onun maliyesine, bütçesine el atamazsınız. Millete saygısı olmayan ahlaksızları kamu parasıyla sonradan görme zenginler yapamazsınız. Ecdadın kanyla tesis ettiği millî varlığı bir ganimet gibi hoyratça kullanamazsınız. Bu sebeple, yerli ve millî olamazsınız. Yerli ve millî olmak Türk milletini ve Türkiye'yi adıyla, sanyla ve şanyla korumaktır. Millî sınırları, millî güvenliği, millî sermayeyi ve millî kültürü düşmanlardan ve onların etki ajanlarından korumaktır. Eğer bu nitelikleri taşıyacaksınız, oturduğunuz koltukları kanyla ve teriyle bize bahşeden Türk milletine saygılı olacaksınız, çünkü bu çatı altındaki her işi, Türk milletinin alın teriyle, helal emeğiyle, ödediği vergilerle yapıyoruz.

Değerli milletvekilleri, devleti yöneten hükûmetin üç temel görevi vardır. Birincisi güvenlik; maalesef, kalmadı, ikincisi adalet; çok zedelendi, üçüncüsü refah; iyileşmiyor, bozuluyor.

Yaşadığımız sorunları doğru teşhis etmemiz lazım. Bugün devlet, bir yönetim krizi yaşamaktadır. Yaşanan menfi hadiselerin arkasında yönetememe sorunu vardır. İktidarın meselesi sorun çözmek değil, idareimaslahattır. Devleti idare etmek ile vaziyeti idare etmek arasındaki çelişkili tavır her yerde görülmektedir. Türkiye kurum ve kurallarıyla yönetilmemektedir. Anayasa, kanun, hukuk hiçe sayılmaktadır. Türkiye şahsi ve keyfî bir yönetim altındadır. Devletin tepe noktalarında uyumsuzluk vardır. Bu sorun, sistemden veya Anayasa'dan değil, şahsi ve keyfî yönetimden, kişisel iktidar hırsından kaynaklanmaktadır. Yönetemeyenler suçu kendinde arayacaklarına, kabahati sisteme yükleyerek sorumluluktan kaçmaya çalışıyorlar. Yıllarca "Tek parti iktidarı istikrar getirir." diyenler, şimdi "Tek adam istikrar getirir." demeye başladılar. On dört yıldır tek başına iktidar yetkisi kullananlar, hiçbir sorumluluğu üzerlerine almak istemiyorlar; yetki var, lakin sorumluluk üstlenmek yok.

Adalet ve Kalkınma Partisi hükûmetleri hiçbir zaman tek başına bir iktidar gibi hareket etmedi. Aslında, karşımızda, bir paralel yapılar, cemaatler, tarikatlar, çeşitli menfaat grupları ve oligarklar koalisyonu ve ittifakı vardır. Yani milletin verdiği yetki bu informal gruplarla paylaşılmıştır. Boşuna "paralel, paralel" diye feryat etmeyin. Bütün paralel yapıları siz oluşturdunuz. Paralelin bir çizgisi onlarsa diğer çizgisi siz oldunuz. "Ne istediler de vermedik? Bizi kandırdılar. Çok safmışız." dediniz. O

hâlde soruyorum: Ne istediler, ne verdiniz? Ayrıca sizin paralel yapılarınız bir değil, iki değil; neredeyse otuz iki kısım tekmlî birden. Yıllarca iş birliği yaptığınız yapıya şimdi kayyum atamakla meşgulsünüz, birincisi.

İkincisi: KCK denilen örgütlenmede çözüm süreci ilişkilerinin de payının olduğu ayan beyan ortaya çıktı. Hükûmet Habur'da, Oslo'da, İmralı'da, Kandil'de, Dolmabahçe'de KCK, PKK'yla kol kolaydı. Terörist elebaşlarına “Bölgede şikâyetçi olduğunuz idareci, vali, kaymakam var mı?” diye soruldu? Habur'da teröristleri kahraman gibi karşılatan, teröristlerin ayağına hâkim ve savcılarını gönderip “Pişman değiliz.” diyenleri çadır mahkemelerde serbest bıraktıran hangi paralel yapıydı? Bu nasıl bir devlet yönetme bilincidir?

Mahdumlar valilerle, milletvekilleriyle, müdürlerle toplantı yapıp talimatlar veriyor, gittikleri yerlerde devlet protokolüyle karşılanıyor. Yandaş memur sendikası kamu atamalarında söz sahibi. Külliye ve Beştepe yapılanması söz konusu. Devlet yönetiminde âdeta bir metastaz oluşmuştur. Ülkeyi kimin yönettiği belli değil.

Cumhurbaşkanlığı, danışmanlar ordusuyla 1.150 odada paralel makamlar ve bakanlıklar oluşturmuştur. Bunlar, kaynağını Anayasa'dan ve kanunlardan almayan yetkileri kullanıp Hükûmetin işlerine karışmaktadır. Şu sorunun cevabını veriniz: Bu devleti kim yönetiyor; saraydaki konseyler mi, Hükûmetteki bakanlıklar mı? İşte, çift başlılık buradadır, keyfilik buradadır, şahsiliyet buradadır, uyumsuzluk buradadır, Anayasa buralarda ayaklar altına alınmaktadır. “Ben Anayasa'ya uymam, Anayasa bana uysun. Anayasa'yı bana uydurun.” denilmektedir. Böylelikle, aslında, yapmak istedikleri yeni anayasanın da 2 maddeden oluştuğu görülüyor. “Madde 1: Ben ne dersem o olur, ben her zaman haklıyım. Madde 2: Benim haksız olduğum durumlarda 1'inci madde geçerlidir.”

Devleti kurum ve kurallarıyla yönetmezseniz devlet hukuk düzeninden çıkar. Hukuktan yoksun bir devlet yönetimi ülkeyi çivisinden çıkarır. Ekonomi bir şekilde düzelir. Dış politikada kayıplar da, yine, telafi edilebilir ancak önemli olan hukuk ve adaletin yerine gelmesidir çünkü devlet adalet üzerine inşa edilir. Yusuf Has Hacıb Kutadgu Bilig'de der ki: “Adaletle istinat eden kanun bu göğün direğidir; kanun bozulursa gök yerinde duramaz.”

Bütçe hakkı aynı zamanda kesin hesap ve denetim hakkıdır. Denetimden yoksun bir bütçe “Sorma, ver.” bütçesidir. Hükûmet harcama yetkisi istiyor ama denetim istemiyor, hesap vermekten kaçıyor. Yetki istiyor, sorumluluk kabul etmiyor. Denetimin tam anlamıyla olmadığı bir bütçede mali disiplin yoktur; keyfî harcamalar vardır ve yolsuzluğa yol açmak vardır.

2015 bütçesinde 33 milyar liralık ödenek üstü harcamalar var. Ödenek üstü harcamalar yapıyorsa burada neyi görüşüyoruz? Anayasa ve 5018 sayılı Kanun neden var? Bütçe yapıyoruz ancak Bütçe Kanunu'na uyan yok.

Yolluk giderlerinde yüzde 43 ödenek açılıyor. Yani, 100 lira verilmiş, 143 lira harcanıyor. Temsil ve tanıtma giderlerinde 212 lira veriliyor, 393 milyon lira harcanıyor; yani, 100 lira vermişler, 184 lira harcanmış. Kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan ödemeler ikiye katlanmış. Üretime yönelik mal ve hizmet alımlarındaysa yüzde 18 kısıntı yapılmış; yani, üretime ve istihdama nasıl hor bakıldığı da buradan belli.

Bütçenin bu kalemlerine, ödenek üstü harcamalarına baktığımızda ortaya çıkan tablo şu: Hükûmet yemiş içmiş, gezmiş tozmuş. Cumhurbaşkanlığı ödeneği 397 milyon lira, sonra 543 milyona çıkıyor. Başbakanlık bütçesi 929 milyon, ilave 1 milyar 530 milyon lira daha ek ödenek veriliyor. Bir hükûmet, bir başbakanlık bir yıl içerisinde ne kadar ödeneğe ihtiyacı olacağını hesaplayamaz mı? Ulaştırma Bakanlığının ödenekleri de yine 13 milyardan 26 milyara çıkıyor. Millî irade 1 lira veriyor, bunlar 2 lira harcıyor.

Bütçede öyle bir kalem var ki hesapsızlığın âdeta sembolü oldu. Bir gece yarısında önergeyle Cumhurbaşkanlığı için açılan örtülü ödenekten bahsediyorum. 2014'te 1 milyar lira olan örtülü ödenek harcaması 1 milyar 773 milyon liraya ulaşıyor. On dört yılda neredeyse 17 kat artan bir örtülü ödenek harcaması. Ne çok örtülü işler varmış ya Rabb'i! 1 Kasım seçimlerinden önce bazı muhtar ve kişilere "Cumhurbaşkanlığı ödemesi" adı altında para dağıtılması da söz konusu.

Bütçenin 6'ncı maddesiyle Maliye Bakanına Bütçe Kanunu'nda her türlü değişikliği yapma yetkisi veriliyor. Kurum içi aktarmalar, yedek ödenek aktarmaları, ilkeleri belirlemeler... Bu kadar sonsuz yetki bütçe kanununu anlamsız hâle getirmektedir. Aynı anayasa gibi 2 maddelik de bir bütçe kanunu getirmeniz gerekirdi: Madde 1: Bütçeyi Maliye Bakanı yapar. Madde 2: Maliye Bakanı da, Hükûmet de keyfince harcar. Bu bütçeye ancak "örtülü bütçe" denir değerli arkadaşlar.

Yedek ödeneye bakıyoruz: Her bütçeye öngörülemeden ve olağanüstü harcamalar için mutlaka bir yedek ödenek konulur. 2014'te Mecliste 1 milyar 200 milyon liralık yedek ödenek konuyor ve bunun 21 kat fazla harcaması yapılıyor, 25 milyar 360 milyon. Buna ancak "öngürsüzlük ve keyflik" denir ve buna "örtülü bütçe" denir. Ayrıca, Maliye Bakanlığı tarafından da, yıl geçtikten sonra, on beş gün içerisinde bu harcamaların açıklanması gerekir. Maliye Bakanlığı bunu açıklamıyor, sadece başlangıç ödeneğinin nerelere harcandığı açıklanıyor, diğerlerinde yok.

Bir de "(E) cetveli" diye bir cetvel var. Bu cetvelle eski yılların fon uygulamasından bin beter bir özel hesap uygulaması yapılıyor. Eskiden bu fonların özel kanunları, özel mevzuatı, yönetmelikleri, Meclis ve Sayıştay denetimi vardı. Şimdi, bu özel hesapların ne denetimi var ne kuralı, bakanlara yetki verilmiş, tepe tepe kullanacaklar. 2016 bütçesinde 1 milyar 700 milyon liraya ulaşan bir özel hesap yöntemiyle harcama kurallarının dışına çıkarılıyor. Maliye Bakanı, isterse, bu 6'ncı maddedeki yetkisi nedeniyle, bu 1 milyar 700 milyon lirayı 100 milyara da, 200 milyara da çıkartabilir, hiçbir mani durum yok.

Kalkınma Bakanlığına, (E) cetvelinde, 100 adet araç alınma imkânı getiriliyor. Peki, Bütçe Kanunu'nun (T) cetveli niçin var? Demek ki (T) cetvelinde yer alırsa keyfi davranamayacaklar. Taşıtın cinsi, özellikleri, fiyatı, vesaire yer alacak. Kalkınma Bakanı Türkiye Büyük Millet Meclisinin maliyetini hesaplamaya çalışıyor. Siz önce kendi bakanlıklarınızın maliyetini hesaplayın.

Yine, (E) cetvelinin 66'ncı sırasında, belediyelere yapılan yardımların da şeffaf bir şekilde bilinmesi lazım, bunları da bilemiyoruz. Bu da bütçeyi örtülü hâle getiriyor.

2016 yılında yüzde 4 büyüme öngörülürken, bütçe gelirlerinde de yüzde 12 artış öngörülüyor, 11,9. Bu nasıl gerçekleşecek? Demek ki ufuktaki zamların habercisi. 2016'da öngörülen makro gelişmeler vergi gelirlerinde öngörülen bu artışı izah etmemektedir. Zamanımızın kıtlığı nedeniyle ayrıntıya giremiyoruz.

Ufukta yapısal reform yok, o zaman, Hükûmetin hedeflediği bütçe gelirlerine ulaşabilmesi için KDV, ÖTV gibi dolaylı vergilerde artış mı yapılacak? 2016 yılının ilk günlerinden itibaren hangi zamlar geldi, bir hatırlayalım: Elektriğe yüzde 7 zam, sigaraya yüzde 5 zam, motorlu taşıt vergisine ortalama yüzde 6 zam, ekmeğe yüzde 25 ile yüzde 33 arası zam, köprü ve otoyollara yüzde 38 zam, telefon vergisine yüzde 33 zam; zorunlu trafik sigortasındaki artışlar yüzde 400'e ulaştı; çarşı pazarda hemen her üründe zam var; bu da dolaylı vergilerde bir artış demektir. Dar gelirli, fakir fukara, garip gureba ezilmeye devam ediyor ve iktidar kaşıkla verdiğini kepçeyle alıyor.

Et ve süt fiyatlarından ne üretici memnun ne tüketici. Tarım Bakanı fiyatlara narh koydu ama dinleyen yok. Şimdi, siz bu yatırım gücünüzle, fiyat düzeylerindeki bu yükselişle nasıl mücadele edeceksiniz?

Vergi gelirlerine bakıyoruz: 2015'te sadece KDV ve ÖTV dahi gelirden alınan vergilerden yüzde 40 fazla ve dolaylı vergiler neredeyse yüzde 70'e ulaşmış. 2015 yılı içinde vergi gelirlerindeki artışların nedenlerini araştırdığımızda yani arızı nitelikte diyebileceğimiz gelirlere de yine rastlıyoruz.

4,5G ihalesi nedeniyle 1,9 milyar civarında ödenen KDV, TL'nin değer kaybetmesi ve fiyat artışlarının KDV'yi artırması yani enflasyon... Enflasyon konusunda da bir vatandaşımız "TÜİK'in açıklamalarına saygı da duymuyorum ve uymuyorum." diyor, haberiniz olsun.

BOTAŞ'ın, geçen yılın aksine, düzenli, cari ve kısmi stok vergi borcu ödemesi ve yılbaşında tütün mamulleri, alkollü içkiler ve tütün ürünlerindeki kayıt dışılığın kısmen azalmasından gelen gelir artışları söz konusu. Vatandaş simit, ekmek yerken, su içerken, doğumdan ölüme, kefen bezinde dahi, her şeyde vergi var; hayvan saman yerken, çiftçi, sanayici, esnaf üretirken vergi var ancak faizden yok. Çiftçinin mazotunda vergi var, yatta, kotrada ÖTV yok. Faiz lobicileri!

Değerli milletvekilleri, bütçe ekonominin aynasıdır. Bakalım bu aynada neler görünüyor: Türkiye üretmeden tüketen, kazanmadan harcayan bir ülke hâline getirildi. Büyüme tüketime dayandırıldı, borçlar arttı, tasarruf azaldı, yatırımlar azaldı, işsizlik arttı, ekonominin sosyal dengesi bozuldu, kaynaklarımız rant ve popülizme kurban edildi. Kamuda lüks harcama, şatafatlı makam odaları, makam otomobilleri, amaçsız seyahatler, saraylar, ihalesiz işler ve bilumum israfla kamu maliyesinin dengesi bozuktur. Ekonominin kötü yönetilmesi yüzünden ülke kaynakları kalkınma için değil dar bir çevrenin zenginleşmesi için kullanıldı. Teknoloji geliştirmek yok, inovasyon yok, mali disiplin yok. Yani, "Yok." deyince hiç yok değil kısmen var yani yeterli ölçüde yok; bizi sonra insafsızlıkla suçlamayın. "İstikrar, istikrar" diyerek iktidara geldiler ama o şimdi yerle yeksan. Ekonomiye güven azalıyor, TL'ye güven azalıyor, döviz yükseliyor, bireysel kredi ve kredi kartı borçlusu, borç miktarı artıyor, protestolu senet ve karşılıksız çekler, kısa vadeli borç yükü artıyor, işsizlik artıyor, enflasyon artıyor. Böylesine sağlıksız bir ekonomide bütçenin sağlam temeller üzerine inşa edilmeyeceğini bir kez daha hatırlatmak isterim.

En çok tartışılan konulardan biri de büyüme. Kişi başı millî gelir tahminleri 2015'te -lutfen, dikkat buyurun- 1.650 dolar, 2016'da 2.177 dolar, 2017'de 2.199 dolar aşağı çekilmiştir. Millî gelirdeki bu küçülme dikkat çekicidir, özellikle 2015 yıl sonu itibarıyla 2013 yılına göre millî gelirdeki azalma yüzde 14'tür. 2013'ten 2015'e millî gelirimiz 100 milyar dolar düşmüştür.

On dört yıldır Türkiye, üretime değil, tüketime ve ithalata dayalı bir politikayla yönetilmektedir. Bu politikada dışarıdan borç alırsınız, ithalat yaparsınız, bireylere kredi yani borç verirsiniz, kredi kartı kullanımını artırırsınız ve işler iyi gidiyor zannedersiniz ama işler iyi gitmiyor. Borçluluk, dış ticaret, enflasyon, işsizlik, çek, senet ve ekonomiye güvende alarm zilleri çalıyor.

Borçlar, çok uzun zaman gerekiyor ama kısaca özetleyelim, 2002'den bugüne Türkiye'nin toplam dış borcu 3 kat artmış, 129,5 milyardan 405,9 milyar dolara. Merkezî yönetim borcu 242,5 milyardan 685 milyara çıkmış. Özel sektörün dış borcu 6 kattan fazla artmış. Hane halkı borcu 2002'de 6,7 milyar, şimdi elimizdeki veriye göre 372 milyar. 55 kat artmış hane halkının borçları değerli arkadaşlar, bunlar insanları, Hükûmeti kara kara düşündürmesi gereken hususlardır. "Borç yiğidin kamçısıdır." teşvikleriyle bizzat Hükûmet ve başbakanlar tarafından halkımız borçlanmaya teşvik edildi. Tüketici kredileri, kredi kartı borçları, protestolu senetler, hepsinde büyük artışlar var.

İşsizlik, kötü gidişatın bir diğer göstergesi ve en önemli göstergelerinden birisi, 2002'de yüzde 13, şimdi yüzde 10,5. Bu oranı görünce Sayın Başbakanın "360 derecelik fark yaptık." sözünü hatırladım, hakikaten işsizlikte 360 derecelik bir fark yapmışsınız. Neticede Hükûmet işsizlik rakamlarını gizlemek için elinden geleni yapsa da TÜİK'in işsizlik rakamları gerçek işsizlik rakamlarını vermekten uzaktır.

Toplumsal huzuru tehdit eden işsizlik bünyemizi yakmaya devam etmektedir. Millet'in işine iş, aşına aş katamadınız. Yüz binlerce öğretmen, iktisadi idari bilimler fakültesi mezunları, gıda mühendisleri, ziraat mühendisleri, su ürünleri mühendisleri, veterinerler işsiz, atama bekliyor, iş arıyor. Pazar yerleri alışveriş mekânları olmaktan çıktı, turistik gezi yerleri hâline dönüştü ve vatandaş kolundaki sepeti dolduramıyor ve dediğim gibi, TÜİK'in açıklamasına uymuyor, saygı da duymuyor. Durum bu.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; faiz ödemelerinde de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, bir dakikada toparlar mısınız lütfen.

ERKAN AKÇAY (Devamlı) – Evet, peki.

Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, yüce Meclisin bütçe görüşmelerindeki mesaisinin milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum. Bizim Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu bütçeye “ret” oyu vereceğimizi belirtiyorum ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu topraklarda Türk milletinin aleyhine olan her türlü konfeksiyon fikri ve projeyi yırtıp atacağız, bundan kimsenin şüphesi olmasın. Biliniz ki Bilge Kağan’ın “Ey Türk! Üstte gök çökmedikçe, altta yer delinmedikçe senin ilini ve töreni kim bozabilir!” sözü, tarihimizden bize miras “devleti ebet müddet” ilkesi ve Mustafa Kemal Atatürk’ün “Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.” sözü sadece hüsnüniyetli dilekler değildir; aynı zamanda, binlerce yıllık tarih tecrübesinin ve sarsılmaz irademizin ifadeleridir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erkan Akçay.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ikinci konuşma İstanbul Milletvekili Sayın Atila Kaya tarafından yapılacaktır.

Buyurun Sayın Kaya. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ATILA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ve 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun görüşlerini paylaşmak üzere söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, yaklaşık on üç yıldır ülkemizi yönetmelerine ve son seçimde yüzde 49,5 oy almış olmalarına rağmen “Ben ülkeyi yönetemiyorum. Sayın Cumhurbaşkanı gelsin, Başkan olarak bizi yönetsin.” diyen bir Başbakanın hazırladığı bütçe üzerine konuşuyoruz. Bu Sayın Başbakanın sahiplendiği ve devam ettiricisi olduğu politikaları ve bunların ülkemizi getirdiği yeri göz önünde bulundurmak Sayın Başbakanın neden bırakıp gitmek arzusunda olduğunu anlamamıza yardımcı olacaktır.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz on üç yıldan fazla bir zamandır aynı siyasi iktidar eliyle yönetilmektedir. Bu yönetim sürecinin ürünü olan ve değil millet'in yarısından, başka milletlerden dahi oy alsalar değiştiremeyecek oldukları gerçekler ortadadır. AKP, iktidarlari boyunca eli kanlı bölücü terör örgütü ve bugün, terör örgütü olarak tanımlandığı cemaat yapılanmasıyla iş birliği içerisinde olmuştur. En yetkili ağızlarının ifadesiyle, onlara ne istemişlerse vermiştir. Cemaatle iş birliğinin sonucunda, bir yandan, Türk ordusu düzmece davalarla çökertilmek istenmiş, subayları hapsedilmiş ve içlerinden hayatlarını kaybedenler olmuştur; öte yandan, Emniyet teşkilatımız önce bunlara teslim edilmiş, sonra da temizlik bahanesiyle tarumar edilmiştir. Merkezî sınav sorularının çalınip servis edilmesine

kayıtsız kalınarak cemaatin devlet kademelerine yerleşmesine göz yumulmuş ve bu iş birliği ne yazık ki devletin zaafa uğratıldığı görülerek değil, 17-25 Aralık yolsuzluk ve rüşvet sürecinde kendilerine zarar verdiği görülerek sonlandırılmıştır. AKP iktidarının iş birliği yaptığı bölücü terör örgütünün ise sözde çözüm süreci bahanesiyle patlayıcı ve silah yığınağı yapmasına göz yumulmuş ve bu en yetkili ağızlarca da ifade edilmiştir. Terör örgütünün elebaşı, AKP’li bakan ve milletvekilleriince övülmüş, ülkenin bir bölümünde kamu güvenliğinin ortadan kaldırılmış olmasına seyirci kalınmıştır. Sonuçta, Türkiye, Başbakan Davutoğlu’nun ifadeleriyle, beka mücadelesi veren ve kendi sınırları içerisinde egemenliğini tesis etmeye çalışan bir ülke durumuna düşürülmüştür. Sayın Davutoğlu’nun, partisinin il kongresinde “Kobani’ye selam ediyorum, Kobani’deki kardeşlerimin alınından öpüyorum.” diyerek sergilediği gaffet, terör örgütünün ülkemizin ilçelerini, mahallelerini Kobani’ye çevirmek azmi olarak karşılık bulmuştur. Bunun ötesinde, ülkemizin başkentinde hem de “Devlet Mahallesi” olarak anılan bir bölgede askerî personelimize yönelik insanlık dışı bir terör saldırısında bulunabilmiştir. Bu saldırıda da istihbarat ve güvenlik zaafı kadar, geçmişteki gaffetin de rolü vardır. Ne yazık ki pişman olmak gaffetin sonuçlarını ortadan kaldırmaya yetmemektedir. Teröristler, bomba yüklü araçlarıyla ülkenin yarısını ellerini kollarını sallayarak dolaşırken Artvin’in bir yaylasında doğaya sahip çıkmak isteyen köylüler ve çevrecilerin terörist muamelesine tabi tutulması göstermiştir ki Türkiye, taşların bağlanıp köpeklerin salındığı bir köye dönüştürülmüştür.

Yıllar önce, “Ben ülkemi pazarlamakla mükellefim.” diyen liderin partisi, liderlerinin sözünü yere düşürmemiş, AKP iktidarlara, yolsuzluk, rüşvet, adam kayırma gibi şaibelerle anılır olmuştur. Milletin gözünün içine baka baka siyasi ahlak ve şeffaflık yasaları çıkaracağını açıklayan Sayın Davutoğlu, iktidarının ilk icraatları olarak, adları yolsuzluk iddialarına karışmış olan bakanların, yargının hükmünden kaçırılarak aklanmalarına seyirci kalmış, el konulmuş olan ayakkabı kutularındaki, elbise kılıflarındaki ve yatak odalarındaki paraların faizleriyle iadesine ses çıkarmamış, yetmezmiş gibi de dört bakanı istifaya mecbur bırakan, yolsuzlukların odağındaki isme hem de iki bakanına birden teşekkür plaketi vermiştir.

Değerli milletvekilleri, zaman zaman selefiyle uyumu tartışılan Sayın Başbakan Davutoğlu, yasalarla yapboz oynadıklarını itiraf eden dünyadaki tek Adalet Bakanını ve kapılarını kırıp gazetecileri gözaltına almak için yasalara gerek olmadığını, Anayasa’yı ise zaten tanımadığını söyleyebilen dünyadaki tek İçişleri Bakanını Kabinesinin vazgeçilmezleri arasında tutmakla hukuk anlayışının selefiyle uyum içinde olduğunu göstermiştir.

AKP iktidarlara boyunca millî eğitim her gelen bir öncekinin yaptığını beğenmeyen 5 bakana teslim edilmiş, eğitim ve sınav sistemleri yapboza, gelecekleri için her türlü fedakârlıkta bulunduğumuz çocuklarımız kobaya dönüştürülmüştür. Bütün merkezî sınavlar şaibeli olmuş, atanamayan öğretmenler büyük bir sorun, yapılan atamaların sadece yandaş sendikanın referansına bağlı olarak gerçekleştirilmesi daha büyük bir sorun hâline gelmiştir. Eğitimin seviyesini gösteren uluslararası endekslerde okul ve öğrencilerimiz her yıl daha alt sıralara gerilemiş, dindar ve kindar nesil yetiştirmenin aracı hâline getirdikleri millî eğitimde iktidarın gerçekleştirebildiği tek hedef “Hamdolsun, 40 bine düşen imam-hatip öğrencisi sayısını 1 milyona çıkardık.” olarak açıklanmıştır. Sonunda, Başbakan Davutoğlu sorunu kendince kökünden halletmiş ve millî eğitimin kaderini Cumhurbaşkanının oğlunun Millî Eğitim ve okul müdürlerine başkanlık ettiği toplantıların insafına terk etmiştir. Bütün paralar, binalar ve arsalar Bilal’in vakfına ama Türk gençliği cehaletin ve uyuşturucunun pençesine teslim edilmiştir. Açıktır ki Sayın Davutoğlu millî eğitim politikaları konusunda da selefiyle tam bir uyum hâlinindedir.

“Hiç kimse gücümüzü, sabrımızı test etmeye kalkmasın.” retoriği eşliğinde çizilen Türkiye’nin bütün kırmızı çizgileri kişisel hırsların, yetersizliklerin ve öngörüsüzlüklerin sonucu olarak bir bir silinmiştir. Bir ülkenin geleceğini bir kişinin iktidarına değişen Sayın Davutoğlu “AKP için Cumhurbaşkanımız kırmızı çizgidir.” demekle sadece bulunduğu yeri değil varlık nedenini de ortaya koymuştur. Sayın Başbakanın elinde kalan son kırmızı çizgi, onu demokrasi, sistem ve Anayasa konularında sefeliyle uyumun da ötesine taşımaktadır.

İktidarlarında Türkiye’nin kırmızı çizgilerinden vazgeçebilenlerin, partilerinin kırmızı çizgilerinden bir türlü vazgeçememeleri parti çıkarını ülke çıkarına öncelikledikleri dışında bir şeyi daha anlatmaktadır ki o da şudur: Kurulduğu günden beri vesayete karşı bir mücadele vermekle anılmak isteyen AKP hem parti yönetiminde hem de devlet yönetiminde vesayetin dik âlâsını hem yaşayan ve yaşatan hem de savunan tek oluşum hâline gelmiştir. Sayın Davutoğlu, siyasi geleceğinin millet iradesinden çok “efsanevi liderim” güzellmelerine bağlı olduğunun farkındadır. Ne var ki bu, vasisine yetmemektedir. Ona kendi parti yönetimini bile belirleme hakkı tanımayan kişi her fırsatta patronun kim olduğunu gösterme gayretindedir. Bunu en son Sayın Başbakanın kabul edip görüştüğü ve anlaştığı Cerattepe sakinlerini yavru Gezici ilan etmekle de göstermiştir. Bu durumda Sayın Başbakandan önce vasisine sormak gerek: Sizin güvenip de parti yönetimini teslim etmediğiniz kişiye ülke yönetimi nasıl teslim edilebilmiştir? Ülkemizin yönetimi sizin partinizin yönetiminden daha mı az önemli, ülkemiz sizin partinizden daha mı az değerlidir?

Değerli milletvekilleri, Türkiye’nin içinde bulunduğu durumu 1990’lı yıllarla kıyaslamanın bugün yaşananları hafife almak olacağına dikkat çeken ve “1990’lı yıllarda devletin kötü yönetildiğinden söz edilebilirdi, şimdi devletin çökertilmesinden söz etmek daha doğrudur.” diyen Sayın Ertuğrul Günay AKP hükümetlerinde iki dönem bakanlık yapmış olan kişidir.

“Türkiye hukuk devleti olmazsa ekonominin ilerlemesi zor.” uyarısını yapan da “Hukukun olmadığı ülkelerde yine zenginler oluşur ama ülke topyekûn zenginleşemez. Zenginleşebilmemiz için mutlaka gerçek bir hukuk devleti olmamız, yargımızın tarafsız ve bağımsız çalışması lazım.” tespitinde bulunan da ve bunu tamamlamak üzere, son on iki buçuk yıllık dönemde Türkiye’nin ilerlemediği, hatta itibar kaybettiği alanın yargı olduğunu itiraf eden de sabık Başbakan Yardımcısı Sayın Ali Babacan’dır.

AKP iktidarlarının yönettiği Türkiye’deki temel sorunların kutuplaşma, dış politikada allak bullak oluş, ekonominin kötü durumu, terörle mücadeledeki zafiyet ve paralelle mücadelenin bir paranoyaya dönüşmesi olduğunu söyleyen; AKP’de genel başkan yardımcılığı, grup başkan vekilliği, iki ayrı bakanlık, parti ve hükümet sözcülüğü yapmış olan Sayın Hüseyin Çelik’tir.

“Birisini sırf imam-hatip mezunu olduğu için göreve getirdiğimiz zaman kaybetmeye başladık.” diyerek, AKP iktidarı döneminde iktidar-bürokrasi ilişkisinin liyakat değil, patronaj temelinde yürütülmekte olduğunu söyleyen de AKP’nin kurucularından ve yakın zamana kadar MKYK üyesi olan Sayın Ayşe Böhürler’dır.

Değerli milletvekilleri, artık açıkça belli olmuştur ki çınarın gölgesinde gün ışığına kavuşmayı bekleyen hakikatler, sadece Ankara’nın parsel parsel satılmasından çok daha fazlasıdır.

Değerli milletvekilleri, siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler profesörü olan ve siyasi kariyerine Dışişleri bilirkişisi olarak başlayan Sayın Davutoğlu’nun, danışmanlığından Başbakanlığına, kendi elleriyle şekillendirdiği Türk dış politikası ise şu hâldedir: Defalarca “Şanghay Beşlisine bizi de alın.” diye diller dökülen Rusya’yla neredeyse bir savaşın eşğine gelinmiştir ve Türkiye, ekonomik yaptırımdan fazlasına, savaştan azına maruz kalmakla tehdit edilmektedir. Rus askerleri sınırımızdaki Kamışlı’dadır ve sadece Esad’la değil, artık PYD’yle omuz omuza Türkiye’nin karşısındadır.

Türk askerinin başına çuval geçirildiğinde “Nota verecek misiniz?” diye soranlara “Ne notası, müzik notası mı?” diyenler Rusya’ya “2 pilot için değer miydi?” demekle kendi şehitlerine hangi ruh hâli içinde “kelle” diyebildiklerini de göstermişlerdir. Ayağındaki ambargo prangasını çözen İran bölgede en güçlü konumuna erişmiş ve Türkiye’yi terörist gruplara destek olmakla itham etmektedir. ABD’nin Orta Doğu Projesi kapsamında fiilen bölünmüş...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Biz bütçe konuşması bekliyoruz ya, bütçeye yönelik bir şeyler yok, biraz bütçe dinleyelim.

ATİLA KAYA (Devamla) - ...bir ülke durumunda olan Irak varlığımıza yönelik terörün bir üssü olmasının yanı sıra Türkiye’yi egemenlik haklarını ihlal etmekle suçlamaktadır.

HASAN TURAN (İstanbul) – Bütçe yok, bütçeyle ilgili bir şey yok.

ATİLA KAYA (Devamla) - Suudi Arabistan önderliğindeki Sünni örgütlenmesinden medet umarak Riyad merkezli Teröre Karşı İslam İttifakı’nın kuyruğuna takılan Türkiye Arap Birliği’nin kınaması ve “Başika’dan askerlerini çek.” çağrılarıyla sarsılmıştır. Davos’ta kükreyenler “İsrail’le birbirimize muhtacız.” deme noktasına gelmiş ve İsrail’e mi, yoksa Hamas’a mı “...”(x) diyeceğini bilemez hâldedir. Barzani kürdistanın kurulmasının an meselesi olduğunu söylemeye başlamıştır. Fırat’ın batısına ilerleme gayretleri içinde olan PYD Türkiye’nin kırmızı çizgileriyle alay ederken IŞİD katyuşa füzeleriyle okullarımızı, şehirlerimizi vurmakta ve insanlarımızı öldürmektedir. Sayın Davutoğlu’nun öfkeli çocukların nihilist şeytanlar olduklarını anlamak için edindiği tecrübenin bedelini bütün Türkiye ödemiştir. Büyük Ortadoğu Projesi’nde eş başkan olmakla övündükleri ABD, PYD’yi terörist örgüt olarak görmediklerini ve iş birliklerinin devam edeceğini resmen açıklamıştır. Sayın Cumhurbaşkanının ABD’nin Türkiye’nin mi, yoksa PYD’nin mi müttefiki olduğunu anlamaya çalışırken unuttuğu şey ise PYD liderini Ankara’da defalarca ağırlayan, PYD’ye yardıma gidenlere hem de bir 29 Ekim günü topraklarımızdan koridor açan ve Kobani’deki bütün kardeşlerini alınlarından öpenin ABD değil, Sayın Davutoğlu olduğudur.

Sınırımızda bir cehennem dönüşen Suriye’den payımıza düşen ülkemizi âdeta dev bir mülteci kampına çeviren yaklaşık 3 milyon sığınmacı, onlar için harcanan milyarlarca dolar ve şehirlerimizden devşirdikleri gençleri, yine şehirlerimizde patlayan canlı bombalara dönüştüren bir terör örgütüdür. Sadece Türk oldukları için can veren ve geride kalanları vatanlarını terk etmek zorunda bırakılan soydaşlarımız da cabası. Ülkemizdeki 100 bine yakın camide yer bulamamışlar gibi, yıllardır içlerinde ukde olarak kalan Şam’da namaz kılmak ancak Esad’ın arkasında saf tutmak şartıyla gerçekleşebilecek hâle gelmiştir. Suriye konusunda Türkiye’ye biçilen yegâne rol, 3 milyar avro karşılığında, Avrupa’da görülmek istenmeyen mültecilere bekçilik yapmak olmuştur. Doğal gaz musluğunu elinde tutan Rusya’nın tehdidi karşısında “Gerekirse tezek yakarım.” diyen fakir ama gururlu delikanlı rolüne soyunan iktidar, 3 milyar avro karşılığında bu gururundan vazgeçmiştir.

İktidara sorarsanız, yönettikleri Türkiye, bölgesel lider ve küresel güçtür ama bölgede, Suriye, İsrail, Mısır, Libya ve Yemen’de büyükelçimiz bile yoktur. İçine düştüğümüz yalnızlık -Sayın Başbakanın çarpıtmaya çalıştığı gibi- başkalarının ithamı değil kendi itiraflarıdır. Bahanesi olarak sunulmak istenen “Mısır’da demokrasiyi savunduk.” gibi gerekçelerle kimseyi aldatmamalıdır. Mısır’da savundukları demokrasi değil, ihvan ideolojisiydi; öyle olmasaydı, Sudan’daki seçilmiş iktidarı askerî darbeyeyle deviren General Beşir, bütün dünyada aranırken, burada ayaklarına kırmızı halı sermezlerdi.

Sayın Davutoğlu’nun Dışişlerine ilişkin yegâne kavrayışının, onu, emperyal hülyalara ve mezhepçi ideolojilere sarıp sarmalayıp iç politikanın aracı bir söylemine dönüştürmek olduğu artık ayan olmuştur.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Değerli milletvekilleri, Sayın Başbakan Davutoğlu'ndan söz ettiğimiz yerde, mutlaka “kamu düzeni” kavramı üzerinde de durmalıyız. Bunun nedenlerinden biri, Sayın Başbakanın bu konudaki basiret ve yetenek yoksunluğu, diğeri ise kavramı yanlış ve kasıtlı kullanmaktaki ısrarıdır. Sanki bir ülkedeki yönetimin başlıca işi değilmiş gibi, Başbakan “kamu düzeni” kavramını kendi keşfetmiş edasındadır. Yıllardır yollar kesilirken, teröristler sözde asayiş kontrolü yaparken, bayraklar indirilip Atatürk büstleri ve okullar yakılırken, terör örgütü kendi mahkemelerini kurup “vergi” adı altında halktan haraç toplarken ve iktidarın gözü önünde şehirleri cephaneliğe çevirirken akıllara gelmeyen “kamu düzeni” kavramı, teröristlerle yapılan pazarlıklar tutmadığında, bir anda Başbakanın aklına geliverir olmuştur. Bununla birlikte, Sayın Başbakan, akademik titrine yakışmayacak bir şekilde, kavramı sadece güvenlik alanıymış gibi kullanmaktadır.

Hukuk terminolojisine aşına olanlar bilirler ki onun sandığından çok daha genel bir kavram olan kamu düzeni, güvenliği de kapsamakla birlikte, kamu yararı, kamu vicdanı ve genel ahlakla ilgilidir. Yani ayakkabı kutularındaki paralar da yatak odalarındaki para kasaları da kollardaki 700 bin liralık saatler de rüşveti meşrulaştıran fetvalar da ihale yolsuzlukları da rant yağmaları da arsız iktidar zenginlerinin millete küftmeleri de havuz medyaları da yargıyı kendine bağlama çabaları da basını susturma gayretleri de Millî Eğitimi yandaş vakıflara peşkeş çekmeler de sınav yolsuzlukları da devlet kurumlarındaki militan kadrolaşmalar da işçi tekmeleyen Başbakanlık müşaviri, gazete basanın bakan yardımcısı yapılması da en az güvenliği tehdit eden hâller kadar kamu düzenine zarar vermektedir.

Açıktır ki Sayın Başbakan, bütün bunlar akla gelmesin diye “kamu düzeni” kavramını “kamu güvenliği” anlamında kullanmakta ve “adalet” ile ilgili bir kavramı zulmü perdelemenin aracı kılmaktadır. Sayın Başbakan, hendekler kaldırılmak ve mahallelere girilmekle kamu düzeninin sağlanmış olacağına kamuoyu inansın istemektedir. Heyhat! Bu millet, AKP zihniyetinden kurtulmadıkça kamu düzeninin sağlanamayacağını çok iyi bilmektedir. Bilmektedir çünkü il merkezlerini taşımanın kamu düzenini tesise hizmet edeceğini düşünenlerin, taşımaya alışık olduklarını ve ayakkabı kutularıyla taşımalarının, para kasalarıyla taşımalarının, iktidarı saraya taşımalarının, ecdat mezarlarını taşımalarının hangi amaca hizmet ettiğini yaşayarak öğrenmişlerdir.

Değerli milletvekilleri, iktidarın siyasi gündem maddelerinin en başta gelenlerinden biri de yeni anayasadır. Anayasa yapım sürecinde, iktidarın “yeni”den anladığı “anayasayı tanımıyorum” diyenlerin, “kendinizi yasayla, mevzuatla bağlamayın” diyen için yapacak olduklarıdır. İktidar açısından bakıldığında; “yeni anayasa” çalışmalarının, başkanlık sistemine giden yola taş taşıyabildiği sürece ve taşıyabildiği kadar anlamlı olduğu görülür. Başkanlık sistemini Türkiye'nin en önemli meselesi gören iktidar belli ki bu en önemli konuyu tartışmayı, Cumhurbaşkanını saksıya, parlamenter sistemi montofon ineğine benzeten bir ciddiyet düzeyiyle sürdürecektir. Bu düzey, istikrar bahanesinin altını sağlam gerekçelerle dolduramamalarının bedelidir. Aranan gerçekten de istikrar ise parlamenter sistemde ve özellikle de tek parti iktidalarında icra başkanlıktan daha seri işler.

AKP on üç yıldır tek başına iktidardır. Böyle imkânı varken, on üç yılda Türkiye'ye çağ mı atlatmıştır? Ya da neyi yapamamıştır? Onlara ne ayak bağı olmuştur? Ben söyleyeyim: Sadece yargı, hem de bütün yapbozlarına rağmen.

Değerli milletvekilleri, isterse başkanlık isterse de parlamenter sistem olsun her iki sistemin de gücünün gerçek kaynağı yargı bağımsızlığıdır. Siz bunu “tanımıyorum” dersiniz, hangi sistem size ne yapsın? Hem teorik hem pratik açılarından ele alındığında görülecektir ki, başkanlık sisteminde de, parlamenter sistemde de ortak olan yargı bağımsızlığı, hukuk devleti ve kuvvetler ayrılığı ilkesidir. Sistem tartışmalarından önce üzerinde durulması gereken budur. İstikrarsızlık doğuran şey ise parlamenter sistem değil, iktidarın hukuk devleti ilkesine uymayıdır.

Başkanlık sisteminde, başkandan ve meclislerden daha güçlü bir hukuk sistemi ve anayasal denetim vardır. Yüksek Mahkeme Başkanı, ABD devlet protokolünde Başkandan hemen sonra 2'nci sırada gelmektedir. Bizdeki başkanlık heveslisi ise, Yüksek Mahkeme başkanlarını vatana ihanetle suçlayabilmekte, Yüksek Mahkeme kararlarına saygı duymadığını, onlara uymayacağını söyleyebilmektedir. Ve ne yazık ki, bu tavrın iktidarda bulduğu karşılık “Helal olsun! Reis, Anayasa Mahkemesi Başkanına haddini bildirdi.” olabilmektedir. Bırakın başkanlık sistemini, dünyanın hangi gelişmiş ülkesinde bir cumhurbaşkanının böyle konuşabileceğini, milletvekillerinden böyle pervasız destekler bulabileceğini düşünürsünüz? İşte, bütün bu olup bitenler, Sayın Erdoğan'ın ne tür bir başkanlık istediğinin ipuçlarıdır.

Başkanlığın dünyadaki tek başarılı örneğinin ABD olduğunu söyleyen her meşrepten uzman, bu sistemin ABD'ye uygunluğunun en önemli nedeni olarak, iki parti ve onlarla temsil edilen tüm seçmenlerin liberal kapitalizm ve pragmatizme olan tavizsiz inancını gösterirler. Oysa, Türk seçmenin felsefi inançlarında böyle bir ortaklık yoktur ve olmamalıdır da. Başkanlığın ABD'de başarılı olmasının en başta gelen nedeni ayrışma ve kutuplaşma olmamasıdır. Türkiye'de başkanlık sistemine geçilse bile, bunun sağlıklı işleminin önündeki en büyük engel muhalefetin varlığı değil, AKP'nin kendi seçmenini konsolide etmek için toplumu ayrıştırması ve kamplaştırması olurdu. Başkanlık sisteminin de, parlamenter sistemin de dünyada başarılı ve başarısız örnekleri vardır. Bunlara baktığımızda, başarıyı belirleyen esas ölçütün sistem değil, demokrasi düzeyi olduğu görülür.

Sistem başarısının vasatı olan demokratik düzeye erişilmeden geçilecek başkanlık sisteminin otoriterliğe evrileceği açıktır. Sayın Cumhurbaşkanının arayışı da bu noktada anlam kazanmaktadır. Sık sık dile getirdiği Türk tipi başkanlık arayışlarının ardındaki hakikat budur.

Değerli milletvekilleri, gerçek bir Türk tipi başkanlığın ne olduğunu ben size söyleyeyim: Türk tipi başkanlıkta yasa kağanın üzerinde yer almaktadır. Siz hukuku yani yasaları ayaklar altına aldınız, “filifi durum” dediniz, “yapboz” dediniz, “tanımıyorum” dediniz. Türk tipi başkanlık, üstte gök basmadıkça, altta yer delinmedikçe, Türk milletini bir ve bütün tutmaktır; siz milleti parçalara böldünüz ve bir kısmını aşağıladınız. Türk tipi başkanlık devleti ebet müddettir; siz devlet geleneğini yok saydınız, yabancı nefeslerden himmet umdunuz. Türk tipi başkanlık hanı yağmadır, siz halkı yağma ettiniz. Han, halkını zenginleştirirken siz iktidar yandaşlarını zenginleştirdiniz.

Değerli milletvekilleri, günü geldiğinde, hangi tarihte, nasıl anılırsınız bilemem ama Türk tarihinde utanılmayacak bir yer edinmek isterseniz, nedamet getiriniz. Türk tipi başkanlığı savunmaya hakkınız olsun istiyorsanız öncelikle siz Türk tipi olmayı denemelisiniz. (MHP sıralarından alkışlar) Yoksa size tek söyleyebileceğim şey şudur: Sizin neyiniz Türk tipi ki, başkanlığınız da Türk tipi olsun.

Değerli milletvekilleri, AKP iktidarları boyunca milletin desteği, adalet, huzur ve refah için kullanılmak yerine, gerilim, kutuplaşma ve çatışma ekseninde heba edilmiş, millî irade, yolsuzluk, adaletsizlik ve bölücülük için kılıf yapılmıştır. Ülkemizin sadece millî çıkarları değil iç barışı da tehdit altındadır. Türkiye, bir yandan Sayın Başbakanın ifadesiyle beka mücadelesi veren ve kendi sınırları içinde egemenliğini tesise çalışan, öte yandan sadece yandaşların kendini özgür hissettiği, sadece haramzadelerin gelecek endişesi taşımadığı bir ülke hâline getirilmiştir. Ateş çemberiyle çevrilmiş ve birliğe her zamankinden daha muhtaç hâldeki ülkemiz -kamuoyu araştırmalarının tanıklığında-birbirilerine ne kız ne selam verir ne de komşu olmak ister kamplara ayrılmış durumdadır.

Değerli milletvekilleri, söyleyebileceklerimin değil süremin sonuna geldiğim için özetleyerek tamamlamak istiyorum.

İthal, dolayısıyla da tarihsiz bir siyasal İslam anlayışının temsilciliğini yapan Adalet ve Kalkınma Partisi zihniyeti, dini tarihsizleştirmiş, hukuku siyasallaştırmış, siyaseti ideolojileştirmiş, demokrasiyi araçlaştırmıştır. Millet anlayışları geleneksel millet anlayışımızdaki “İrk, din ve sınıfına bakmadan kapsayıcılık” ilkesine değil de, “Din ve mezhep anlayışına bakarak dışlayıcılık” gibi bir ilkeye dayandığı için bunu yapmışlardır. Geçmişlerinde “devlet kavrayışı” ile bir tanışıklıkları olmadığı için, sonradan etkileri altında kaldıkları liberallerin yönlendirmesiyle şirket olarak tasarlanmış devlet anlayışından medet umdukları için bunu yapmışlardır. Adalet anlayışları sadece “Bizden olanlar için” gibi ilkel bir anlayışa dayandığından dolayı bunu yapmışlardır. Dini insanları birleştiren bir şey olarak değil de, kendilerini başkalarından ayıran ve onlara üstün kılan bir araç olarak gördükleri için bunu yapmışlardır. Siyaset anlayışları, ahlakla sınırlandırılmamış bir zekânın Makyavelist yönelimlerince belirlendiği için bunu yapmışlardır.

Değerli milletvekilleri, Batıhların “Türk düsturu” olarak andıkları, “Devlet küfr ile çökmez ama zulm ile çöker” anlayışına yabancılıkları, hukuk bilincine sahip olmayışlarıyla da ilgilidir. Bu arkadaşlar devlet işlerinde abdestsiz imza atmamış olmayı eylemlerinin meşruiyet ölçüsü sanmaktadırlar; oysa atılan imzaya meşruiyet kazandıran şeyin hukuka uygunluk ve kamu çıkarına hizmet eden sonuçlar doğurmak olduğundan bihaberdirler.

Değerli milletvekilleri, AKP’nin hani terör örgütü PYD nezaretinde kaçırdığı o Süleyman Şah Türbesi vardı ya, işte o türbe...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, bir dakika içinde toparlar mısınız?

ATILA KAYA (Devamla) – AKP’nin hani o terör örgütü PYD nezaretinde kaçırdığı o Süleyman Şah Türbesi vardı ya. İşte, o Türbe dillerinizden düşürmediğiniz Osmanlı’nın kuruluş devri tarihlerinden itibaren “Türk Mezarı” olarak anılır, vesilemiz bu olsun. Aradığımız ölçüde şu olsun: Türk milletinin adını bile söylemekten imtina edenler Türk milletinin çıkarlarını hiç savunamazlar ve bir milletin adını dâhi söyleyemeyenlerin o milletin kaderinde söz hakkı da olmamalıdır diyor, bu anlayış içerisinde bütçeye ret oyu vereceğimizi ifade ediyor, yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Atıla Kaya.

Efendim, söz sırası Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Garo Paylan.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle bakıyorum, burada Başbakan yardımcıları yok, Başbakan yok ve bize Hükûmet adına cevap verecek Sayın Mehmet Şimşek yok. Hani biz burada konuşacağız, eleştirilerimizi söyleyeceğiz ve Hükûmet cevap verecek. Hani Başbakan yok, Başbakan yardımcısı bize cevap verecek, o da yok.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Maliye Bakanı orada, dinliyoruz.

GARO PAYLAN (Devamla) – Hayır, Mehmet Şimşek burada dinlemeliydi, en azından Mehmet Şimşek burada bence dinlemeliydi.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Bizi yoklama yapmak senin yetkinde değil.

GARO PAYLAN (Devamla) - Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; biliyorsunuz, bütçe maratonunun artık sonuna geldik yirmi altı gün -ben bir Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olarak- Komisyonda çalıştım bütçe üzerinde ve on üç gündür de Genel Kurulda görüşmeleri yapıyoruz. Bürokrasi ne getirdiyse aynen Komisyondan geçti ve Genel Kurulda da zaten bir şey değiştirme yetkisi yok, o şekilde geçecek.

Bakın, bütçeler bir ülkenin vicdanıdır ve biz 78 milyondan parayı nasıl topladığımız, ne şekilde topladığımız ve nasıl harcadığımız; o ülkenin, o devletin vicdanını belirler. Bütçenin gelir kalemlerine bakalım ve gider kalemlerine bakalım. Ne şekilde toplumdan vergi topluyoruz ve nerelere harcıyoruz?

Bakın, bugünlerde kötülük tekrar sıradanlaştı. Ülkemiz tarihinde pek çok dönemde kötülük sıradanlaştı ve bir türlü hayal ettiğimiz demokratik bir cumhuriyete, demokratik bir devlete kavuşamadık. Bugün tekrar insanlarımız ölüyor ve çok katmanlı pek çok gerilim alanı var. Toplum kutuplaştı. Biz bunların bütün emarelerini aslında hem bu Mecliste hem bütçemizde görebiliriz yani bütçe kalemlerinde.

Rakamlar soğuktur ancak o rakamların nereye harcandığına göre insanların can güvenliği, insanlık onuru, değerleri her anlamda risk altına atılabilir veya yok sayılabilir. Biz bütçemizde, pek çok anlamda, yok sayılanları, ötekileştirilenleri görüyoruz. Mesela, önce gelir anlamında başlayalım. Nasıl vergi topluyoruz? Gelir kalemlerine bakalım. Sayın Maliye Bakanı burada, şükür. Mesela, dolaylı vergilerle ağırlıklı olarak topluyoruz, hep eleştirdiğimiz konu Sayın Bakan. Hâlbuki, doğrudan vergilerle büyük oranda vergi toplayan devletler yani gelire oranlı olarak vergi toplayan, gelir ve servete oranlı vergi toplayan devletler, daha adil devletlerdir. Oysa, bizde gelire bakarak vergi toplamak diye bir şey yok. Gelir vergisi kaleminde 98 milyar var, sanıyorum 70 milyarını emekçiden alacaksınız Sayın Bakan. Geri kalan bir bölümünü küçük esnaftan, orta esnaftan alacaksınız; çok küçük bir bölümünü, o da sermayenin belirlediği oranda yani rantı alanların, kolay para kazananların belirlediği oranda. Kendi mali müşavirine gidip soracak, “Kaç para vergi verelim?” diyecek mesela “Sen 50 milyar yaz, 100 milyar yaz, 10 milyar yaz.” dediği zaman kalemleri içinde ayarlanan bir vergi. Çünkü, Maliye Bakanının “Nereden buldun, senin vergi levhanda 10 milyar var, sen her ay 100 milyar harcıyorsun.” diye sorma yetkisi yok.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Hiçbir mali müşavir bunu kabul etmez.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ya, biz ticaretten geliyoruz bunları bilmiyoruz. Sen nerede öğrendin bunları?

GARO PAYLAN (Devamla) – Dolaylı vergilere baktığımızda ise...

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – 100 bin mali müşavire hakaret ediyorsun.

GARO PAYLAN (Devamla) – Sayın Başkan, Sayın Davutoğlu’nun emri bitti mi acaba, laf atıyorlar sürekli AKP’li vekiller oradan.

BAŞKAN – Efendim, devam edin lütfen. Müdahale etmeyiniz! Siz de şahsiyet yapmayınız.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Mali müşavirleri hakir görüyorsunuz. 100 bin tane çalışan var, onlar da emekçi, yanlış konuşma!

BAŞKAN – Efendim, hatibe müdahale etmeyiniz lütfen!

GARO PAYLAN (Devamla) – Bir benzin istasyonuna gittiğinde çok mütevazı bir arabası olanla 1 milyon TL’lik arabası olan aynı vergiyi ödüyor. Bir buzdolabı aldığı anda en zengini de en fakiri de özel tüketim vergisi kanalında aynı vergiyi ödüyor. Oysa, biz OECD ülkeleri içinde, doğrudan vergi kaleminde, Avrupa Birliği içinde sonuncuyuz, OECD ülkeleri içinde de sondan 3’üncüyüz, doğrudan vergilerde. Yani, servet ve gelir vergilerinde maalesef son sıralardayız.

2002 yılında Türkiye’nin yüzde 1’i yani en zengin yüzde 1’inin sahip olduğu servet toplam servetin yüzde 36’sıyken bugün 2015 yılında yüzde 54’e çıktı. Bu nasıl oldu? Maliye politikalarıyla oldu. Evet, pasta büyüdü ama pastanın yüzde 36’sını alırken yüzde 1, bugün yüzde 54’üne sahip. Oysa, maliye politikalarımız geliri, serveti ve rantı vergilendiriyor oysaydı, bugün bu adaletsizlik söz konusu olmazdı. O açıdan, bu maliye politikalarını gelir ayağıyla sonuna kadar eleştiriyoruz.

Bakın, Tüketici Güven Endeksi ve Ekonomiye Güven Endeksi uzun yıllar sonra en düşük seviyelerine indi, 2011 yılından beri en düşük seviyelerinde. Oysa, siz ne demiştiniz, ne vademiştiniz? “Tek başına iktidar olacağız, istikrar olacak ve ekonomi büyümeye başlayacak, güven gelecek.” Oysa, Ekonomi Güven Endeksi diplerde, Tüketici Güven Endeksi diplerde. Niçin bu oluyor? Baktığımızda, iç barışımızı tesis edemedik, hukukun üstünlüğü söz konusu değil, güçlülerin hukuku esas. Sayın Cumhurbaşkanının gözüne girip gözünden düşmekle orantılı olan sermaye gruplarına operasyonlar söz konusu. Böyle bir ortamda ne iç sermaye ne yabancı sermaye yatırım yapmaz.

Bakın, dün bir veri açıklandı, sanayi büyüme endeksi. Tüketim ürünlerinde büyüme var çünkü asgari ücrette bir artış yapıldı ancak yatırımda inanılmaz bir düşüş var. Çünkü, yatırımcı endişeli, yatırımcı yatırım yapmıyor ve bu da istihdam yaratamıyor. Bakın, işsizlik rakamlarında son derece uzun yıllar sonra tekrar yüzde 11 ve üzerine doğru bir trend var.

Oysa bir konu daha var tabii ki bu gerilemede “Güvenli bir ülke miyiz değil miyiz?” meselesi. Güvenli bir ülke maalesef değiliz. Her anlamda ülkemiz iç barışını tesis edememiş bir ülke olarak görülüyor; bombaların patladığı, ölümlerin her gün olduğu, kötülüğün sıradanlaştığı bir ülke. Bu anlamda da maalesef eksikliklerimizi gideremedik, demokrasimizi kurumsallaştıramadık.

Ama en önemli mesele bakın hukukta, hukukun üstünlüğü. Hukukun üstünlüğüne biz Meclis olarak sonuna kadar sahip çıkmalıyız, bütün kurumlar sahip çıkmalı. Bakın, bugünlerde çok tartışılan denge ve denetimi konuşuyoruz yani kuvvetler arası denge ve denetim, Anayasa tartışmaları söz konusu olacak. Oysa, yasama-yürütme-yargı noktasında baktığımızda, bütün bu kuvvetler arası dengeyi savunması gereken Sayın Cumhurbaşkanı çok yakın zamanlarda bakınız ne dedi kaymakamlara: “Mevzuatı bir kenara koyun.” Sayın Cumhurbaşkanı hukuku yok saydı. Ya, biz hiç şunu düşünmezdik: Bir darbe hukukunu değiştirmek istiyoruz ancak bunu savunmak zorunda kalmak bile züldür ama Sayın Cumhurbaşkanı attığı adımlarla, söylemleriyle bizi, maalesef, mevcut bürokrasiyi, mevcut hukuku ve mevzuatı savunmak durumunda bırakıyor. Anayasa Mahkemesinin bir kararına karşı “Tanımıyorum, yok sayıyorum, saygı duymuyorum.” diyebiliyor. Bakın, eğer ki Sayın Maliye Bakanı, siz, hedeflediğiniz vergileri toplamak istiyorsanız önce, ifade özgürlüğü, basın özgürlüğü, hukukun üstünlüğü demelisiniz çünkü ekonominin çarklarının dönmesi buna bağlıdır.

Orta gelir tuzağı ve orta teknoloji tuzağındayız. Ülkemiz maalesef o orta gelir tuzağını çok zor aşacak. Çünkü, özgürlüklerin olmadığı ülkede... O hedeflediğimiz yüksek teknoloji ürünler yapacağız ve satacağız... Pek çok bakan geldi Komisyonunda anlattı, burada anlattı ama bir türlü o noktaya varamadık. Çünkü, özgür düşüncenin olmadığı yerde özgün fikirler çıkmaz, yüksek teknoloji ürünler çıkmaz. Demokrasisini kurumsallaştırmış yerlerde, hukukun üstün olduğu yerlerde bu ürünler çıkar, bu zihinler onları üretir. Şu anda beynin, beyin gücünün, özgür düşüncenin, yaratıcı düşüncenin hâkim olduğu yeni dünyadayız ama biz hâlâ eski kalıplarımızda hareket ettiğimiz için orta gelir tuzağındayız ve orta teknoloji tuzağındayız.

Dün -AB Bakanımız da buradaydı ama gitmiş galiba- AB’yle müzakereler söz konusu oldu ve AB Bakanımız, Sayın Başbakan, Dışişleri Bakanımız müzakereler yürüttüler. İşte, mültecileri tutalım, burasını, Türkiye’yi güvenli bir bölge hâline getirelim, size gelen mülteciyi de geri alalım, karşılığında 3 milyar euroyu alalım. Buna indirgenmiş bir pazarlık maalesef. Gerçekten utanç duydum, şu anlamda: Mülteciler tabii ki bizim misafirimiz, hatta başımızın üzerinde yeri var, ne yapsak yeridir ancak bunların bir pazarlık konusu olması ve Sayın Cumhurbaşkanının tabiriyle “Parayı al da gel.” noktasına indirgenmesi ve bunun karşılığında AB’den aldığımız cevaplar; basın özgürlüğü, ifade özgürlüğü, gazetelere kayyum atanması, insan hakları, insan can güvenliği, bütün bu çerçevelerde eleştirilerle karşı karşıya kaldık. Sayın Cumhurbaşkanının bir ifadesi vardı “Kopenhag Kriterlerinin yerine Ankara kriterleri koyacağız.” Kopenhag Kriterleri zaten artık konuşulmuyor ama biz Ankara kriterlerini sevmedik. Bizim tekrar o vizyona, Kopenhag Kriterleri vizyonuna ivedilikle dönmemiz gerekiyor.

Gelir konusunda ifadelerimi kullandıktan sonra şimdi bir de gider kalemlerine bakalım. Bütçemiz nasıl para harcıyor? Bu noktada vicdanı temsil ediyor mu? Adaleti temsil ediyor mu? Emekten yana mı? Toplumsal cinsiyet eşitlikçi mi? Etnik kimlikler konusunda eşitlikçi mi? İnançlara eşit çerçevede mi bakıyor? Ekolojist bir perspektifi var mı? Merkezî mi yoksa ademimerkeziyetçi mi? Bütün bu çatışma alanları, bakın, toplumumuzun bütün bu saydığım maddeler çatışma alanları. Oysa baktığımızda bütün bu konularda hâlâ o dar kalıptan çıkamamış, tekçi anlayış çerçevesinde yürümeye çalışan ve bu çerçevede toplumu kutuplaştıran, bazı kesimlere hizmet verirken bazı kesimleri yok sayan bir bütçemiz var.

Mesela bütçemiz merkezî bir bütçe. Her gün, bakın, Meclisimize de, bakanlıklara da Türkiye'nin her yerinden heyetler geliyor, taleplerde bulunuyorlar “Okul yapın, hastane yapın, yol yapın.” diye. Mesela bu konudaki en çarpıcı örneği Komisyonunda Sayın Salih Cora verdi. Hani Tarım Bakanımız geldi, Tarım Bakanına dedi ki: “Ya, Tarım Bakanımız, sağ olun, bize inek gönderiyorsunuz ama gönderdiğiniz inek Karadeniz şartlarına uyumlu değil, düz araziye göre uyumlu ve bu hayvan burada yürüyemiyor, iklim şartlarından dolayı da telef oluyor.” Ben de Sayın Salih Cora'ya dedim ki: Sayın Salih Cora, bu konuda demokratik özerkliğe ihtiyacımız var. Merkezî bakarsak ineği alır o merkez bütün Türkiye'ye aynı ineği gönderir. Bir yere uyar o inek, başka yere uymaz. Oysa ademimerkeziyetçi bakarsak her yerin bir değeri olduğunu, her yerin bir iklimi olduğunu, gerçekliği olduğunu bilir ve ona göre talep eder, o yereller o bütçeyi harcarlar. Ama maalesef, Sayın Cora en etkin örneği verdi bence.

Bakın, bir etkin örnek daha var. Çevre Bakanımız geldi, kendisini eleştirdim bir İstanbul Milletvekili olarak. Dedim ki: İstanbul'un şu anda bütün imar planlarını siz yapıyorsunuz. Hâlbuki herkes Kadir Topbaş'a kızıyor. Bakın, İstanbul'da sahil yolları, her yer, o hava kanalları tamamıyla betona gömüldü Çevre Bakanlığının verdiği imarlarla, hem de silüeti yok oldu. Kızdığımız kişi Kadir Topbaş. İstanbul'da anket yapın, bu konuda herkes Kadir Topbaş'a kızar. Seçilmiş Belediye Başkanı. Oysa biz ziyaret ettik Kadir Topbaş'ı. “Sayın Kadir Topbaş, lütfen bu konuda adım atın.” dedik ama o da dedi ki: “Hiçbirine ben imza atmıyorum. Çevre Bakanlığı imzalıyor, bizden geçmiyor bile.” Sayın Kadir Topbaş da bu konuda çok şikâyetçiydi ve yetkinin kendisinde olmasını istiyordu. Yani Kadir Topbaş da ademimerkeziyetçi, demokratik, özerk bir sistemi savunuyor. Türkiye'nin her yerinde, madem seçtik, belediye başkanlarımız, belediye meclislerimiz imar vermeli. Bunun dışında herhangi bir merci vermemeli. Çevre Bakanımıza da bu konuda eleştirilerimizi sunduk.

Diğer bir nokta, Diyanet İşleri Başkanlığı. Örnek olsun diye birkaç noktadan örnekler veriyorum bütçeyle ilgili. Hepimiz vergi veriyoruz, ben de vergi veriyorum; Hristiyanlar, Müslümanlar, Aleviler, her mezhepteki insan, her dindeki insan vergi veriyor. Oysa Diyanet İşleri Başkanlığımız tek bir dine ve onun tek bir mezhebine hizmet ediyor. Oysa biz, yalnızca devletin bir dini olamayacağını ve bütün dinlere eşitlik çerçevesinde hizmet eden belki bir koordinasyon kurulu olması gerektiğini ve dinin özgürleşmesi gerektiğini savunduk. Pek çok AKP'li de iktidar olmadan önce bunları savunuyordu ancak şu anda baktığımızda, Diyanet İşleri Başkanlığının o tekçi yapısını ve dini, siyasetin hegemonyası altında bırakan o anlayışını devam ettiriyorlar.

Oysa, bakın, Sayın Cumhurbaşkanının bir tabiri vardı “Dindar bir toplum istiyorum.” diye. Peki, ben şunu söyleyeceğim: Madem dindar bir toplum istiyorsunuz neden Ruhban Okulunu açmıyorsunuz?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sizce neden?

GARO PAYLAN (Devamla) – Yani Hristiyanların da dindar olmaya hakkı yok mu? Neden? Neden mesela Ermeniler Patrikhanesinin Ruhban Okulu var da kapalı? Şu anda Heybeliada Ruhban Okulu kapalı, neden?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Neden?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Sizce, sizce...

GARO PAYLAN (Devamla) – Neden kapalı?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Sizce neden?

GARO PAYLAN (Devamla) – Bilmiyorum işte.

Bakın, cemevlerine siz şu anda bir çerçeve çizmek istiyorsunuz. Bırakın Aleviler kendilerince, kendi özgünlüklerinde cemevlerinin çerçevesini çizsinler. “İrfan merkezi” olarak tanımlamaya kalkıyorsunuz.

Bir devletin dini olmaz. Devlet inançlara arzu ederse hizmet verir. O çerçevede, Diyanet İşleri Başkanlığında harcanan bütçede bizim de vergilerimiz var ve ben bu konuda, açıkça söyleyeyim, hakkımı helal etmiyorum. O çerçevede, eşitlik çerçevesinde bakması, bütün inançlara eğer hizmet ediyorsa eşitçe hizmet etmesi gerekiyor.

Bir örnek daha vereyim, Dışişleri Bakanlığı... Dışişleri Bakanı geldi “İşte, biz, soydaşlarımızla şöyle ilgileniyoruz, şöyle hizmet ediyoruz.” dedi. Sayın Tuğrul Türkeş geldi, işte, soydaşlarımızla ilgili pek çok ifadeler kullandı. Yalçın Akdoğan TİKA’yla ilgili “Soydaşlarımıza şu hizmeti veriyoruz.” dedi.

Bakın, şunu söyleyeyim: Nasıl bir devletin dini olmazsa bir devletin soyu da olmaz. Evet, kişilerin soyu olur. Benim soydaşlarım var.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Soysuz muyuz yani biz?

GARO PAYLAN (Devamla) – Hayır, hepimiz soyluyuz.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – E, tamam.

GARO PAYLAN (Devamla) – Hepimizin soydaşları var ama devletin soydaşı olmaz. Çünkü burası çok etnisiteli, çok dilli, çok kimlikli bir yer. Devletin vatandaşları olur.

Bakın, Suriye politikamıza bakalım. Niye biz oradaki yangına şu anda benzin döktük çünkü din ve dinin bir mezhebi ve soy çerçevesinde baktık. Bayır Bucak Türkmenleri ve orada bazı cihadist örgütlere destek verdik.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Yalan!

GARO PAYLAN (Devamla) – Oysa bunun hiçbirine de hayretmediğini gördük. Sınırın, bakın, bu tarafı nasıl çok kimlikli, çok dilli, çok kültürlüyse sınırın karşı tarafı da çok dilli, çok kültürlü.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Ezidiler geldi. Kimse kapısını açmadı biz açtık. Biliyorsunuz değil mi?

GARO PAYLAN (Devamla) – İçerde iç barışını tesis edememiş bir Türkiye, tabii ki, dışarıya da yani Suriye’ye de, aynı şekilde çok kimlikli olan Suriye’ye de bu konuda soydaş bakışıyla, tabii ki, o yangına benzin dökemeyecekti.

İçişleri Bakanlığıyla ilgili de bir örnek vereyim. Şimdi, kişisel verilerin korunması kanununu tartışacağız arkadaşlar. Ve Sayın Bakana Komisyona geldiğinde “Bakın, bu devlet bana bir soy kodu verdi. Benim soy kodum 2. Sizininki kaç?” diye sordum. Ermenilerin soy kodu 2. Dedi ki: “Benim soy kodumu bilmiyorum.” Neyse sonra öğrenmiş...

Ermenilere, Süryanilere, Rumlara, bu devlet soy kodu vermiş ve bu soy kodu üzerinden pek çok suç işlemiş. Varlık vergisi gibi, 6-7 Eylül olayları gibi ve devlet memuru yapmama gibi pek çok suç işlemiş. “Bunları kaldırdık.” dediler nüfus müdürlüğünden, ben de teşekkür ettim. Ancak geçen gün bir haber faş

oldu. Bir MİT belgesi düştü. Bakın, 2011 yılına ait, AKP dönemine ait bir MİT belgesi, gizli bir belge. Gizli bir belgede ne diyor: “Millî İstihbarat Teşkilatı olarak ekteki belgeyi dikkatinize sunuyorum.” Ve şöyle bir şey incelemiş MİT, hâlâ, bakın 2011 yılında ve hâlâ da muhtemelen inceliyor: Ne diyor? “Diğer Etnik Bölücü Faaliyetler.” Başlık “2. Diğer Etnik Bölücü Faaliyetler” “2.1.Ermenilik” Etnik ve bölücü faaliyetin adı Ermenilik. Diğer maddelerde bakıyoruz: Alevi, misyonerlik, soya dayalı pek çok, işte, Rumluk faaliyetleri; işte, ruhban okulunun açılma talebi bölücü faaliyetmiş, Hrant Dink’le ilgili adalet talep etmek bölücü faaliyetmiş ve en kötüsü, diyorum ya, faaliyetin ismini Ermenilik koyuyor. Ya, bu feyzi nereden alıyor ama? Bakın, geçen gün Erzurum’da bir tören oldu. Törende...

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Garo Bey, bu belge bizde yok, sizde nasıl var?

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Nereden aldın o belgeyi?

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Garo Bey, belgeyi nereden aldınız?

GARO PAYLAN (Devamla) - Belgeyi Hrant Dink dosyasından bulduk.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Nasıl girmiş oraya?

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Resmî, açık yani?

GARO PAYLAN (Devamla) - Gizli belge faş oldu. Bakın, yıllar sonra faş oluyor.

Geçen gün Erzurum’da bir tören vardı, işte, Ermeni çeteleri Müslümanları katlediyorlar. Onlar, işte, şarap içiyorlar böyle, cami yakıyorlar ve sonra ahali gelip o Ermeni çetecileri öldürüyor. Böyle bir hikâye ve belediye başkanının açıklaması nefret suçları dolu. Bu feyzi nereden alıyor? Bakın, İçişleri Bakanına sordum: “Nasıl bir eğitim veriyorsunuz ki Silopi’ye gidip, güvenlik güçleri ‘Ermeni p.çleri’ duvarlara yazabiliyor?” diye sordum. Oraya giden güvenlik güçleri anonslarında “Sizi gidi Ermeniler.” diye anonslar yapabiliyorlar. Böyle ırkçı bir anlayışla karşı karşıyayız. Bu feyzi nereden aldığını ben çok iyi anladım çünkü Sayın Başbakan geçenlerde Bingöl’de yaptığı açıklamada “Ermeni çeteleri Birinci Dünya Savaşı’nda Ruslarla iş birliği yaptılar ve şu anda HDP de aynı şekilde Rusya’da ofis açtı.” diyebildi. Yani bu feyzi nereden aldığı açıkça ortada. Her halkın adı o halkın onurudur. Bir halkın yanına bir sıfat konulmaz, kişilerin yanına sıfat konulur. Her milletin içinde de her türlü insan olabilir ama o milletin adı “Ermeni” yanına “çete” konularak anılmaz.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Siz kaç gündür kürsüden “hain devlet, katil devlet” diyorsunuz. Bu hangi sığfata yakışıyor Sayın Vekil? Siz söylemiyor musunuz “hain devlet” diye?

GARO PAYLAN (Devamla) – Bakın, bir örnek daha vereyim Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili: Ana dili temelli çok dilli eğitimi savunuyoruz biliyorsunuz. Ben de ana dili temelli çok dilli bir eğitim kurumunda okudum ve sonra yöneticilik yaptım. Gördüğünüz gibi, Türkçem fena değil hani, kendimi ifade edebiliyorum ama ana dilimle başladım eğitime anaokulunda. Sonra ilkokulda ana dilim ve ulusal dil Türkçe girdi hayatıma, Türkçeyle beraber yürüttüm, iki dilli oldum. Sonra İngilizce girdi, üç dilli oldum. İngilizceyi de diğerlerine göre daha rahat öğrendim çünkü dil bilmeyi öğrenen bir çocuk yeni dilleri daha kolay öğrenir ve pedagojiktir bu. Oysa, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi diyor ki: “Ben 110 milyar TL harcayacağım ama ana dilinde eğitim yapmak isteyen insanlara 1 TL’m yok.” Bu mudur adalet, bu mudur eşitlik, bu mudur pedagoji?

Eğer ki toplumsal barışa hizmet etmek istiyorsak hayatın her alanında artık bu eski kalıplardan çıkmamız gerekiyor ve Millî Eğitim Bakanlığı bunun başındadır çünkü biz üç kuşak kaybettik, bari dördüncü kuşağı kaybetmeyelim arkadaşlar.

Sonuç olarak, bakın, bize dar bir kalıp ve bir deli gömleği giydirildi yaklaşık yüz yıl önce. O dar kalıptan ve deli gömleğinden bir türlü sıyrılıp çıkmadık ve her seferinde o dar kalıp ve deli gömleği bize bir düşman gösterdi; iç düşman, dış düşman ve o iç düşmana ve dış düşmana inanmamız istendi. “Onlar hain.” dediler, “Onlar terörist.” dediler. Kendi çözemediği her meseleye “hain” yaftası atırlar tıpkı bugünlerde olduğu gibi. Muktedirler anlayamadıkları her konuya, çözüm bulamadıkları her konuya “hain” derler, tıpkı bu konumdaki başka üçüncü dünya ülkelerinde olduğu gibi.

Bakın, Henry Thomas Buckle demiş ki: “Suçu toplum hazırlar, suçlu işler.” Adalet olmuyorsa barış da olmuyor ve gerilimler oluyor. Benim dedemin bir örneği var, ben de babamdan dinledim bunu. Bir gün hırsız girmiş evlerine, babam ve amcam yakalamış ve hırpalamaya başlamışlar, “Hırsızı yakaladık baba.” demişler. Dedem gelmiş yanlarına, zannetmişler ki hırsız dövecek, babam ve amcamı dövmeye başlamış, “Siz utanmıyor musunuz?” diye. “Bir kendi kıyafetinize bakın, bir o ‘hırsız’ dediğinizin kıyafetine bakın. O çocuğun ayağında ayakkabısı yok.” demiş ve çocuğu almış, giydirmiş, yedirmiş, bir işe koymuş ve ondan sonra da hamisi olmuş, bir yarı baba gibi olmuş kendisine. Yani toplumun her alanında, hayatın her alanında adil değilsek, eşit değilsek suçu hazırlarız, sonra birisi isyan eder ve o isyan edene “hain” deriz, “hırsız” deriz, “terörist” deriz. Buna hakkımız var mı? Biz hazırlamışız o suçu.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Bizim evimize girenlerin elinde silahlar var, silahlar; roketatarlar var.

GARO PAYLAN (Devamla) – Hayatta işlenen her suç da bir sonuçtur. Neden, biziz, Meclis olarak çözüm bulamamamız. Biz eğer ki bu konularda, bütün fay hatları konusunda çözümler bulabilmiş olsaydık şu anda pek çok noktada suçların işlenmediği bir Türkiye’yle karşı karşıya kalabilirdik.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bu ülkede adalet de var, eşitlik de ama hainliğe prim yok!

GARO PAYLAN (Devamla) – Bakın, aynı şeyleri yaparak farklı sonuçlar alamayız, bunu pek çok kez söylüyoruz. 1930’larda da bu devlet “temizlik” dedi, 1938’de de “temizlik” dedi Dersim’de, 1990’larda da “temizlik” dedi, 2016’da da “temizlik” diyor. Oysa aynı şeyleri yaparak asla farklı sonuçlar almadık ve alamayacağız. Einstein’ın lafı: “Ancak ahmaklar bunu yapar, aptallar bunu yapar.” Bizse çözüm üretmek için buradayız arkadaşlar, birbirimize hakaret etmek için değil.

Bakın, Rakel Dink, Hrant Dink’in cenazesinde “bebeklerden katil yaratan karanlık” demişti, doğrudur. 16 yaşındaki Ogün Samast gelip Hrant Dink’i “Türk düşmanı” diye öldürmüştür çünkü bu ülkenin yargısı ona öyle söylemiştir, medyası Hrant Dink için “hain” demiştir. Yani suçları maalesef biz hazırlıyoruz ve bebeklerden katil yaratıyoruz.

Ve güvenlik bürokrasisi şu anda ülkeyi yönetiyor, demokrasi bürokrasisi değil, özgürlük bürokrasisi değil. Özgürlükçü bir Meclis anlayışımız yok. Ama bakın arkadaşlar, güvenlik bürokrasisine de biz güvenmeyelim. Savaş maalesef tekrar başladı, gerilim tekrar başladı. Oysaki, güvenlik bürokrasisi Türkiye tarihinde defalarca bize yalan söyledi. Bakın, 2 polis evinde öldürüldü öyle değil mi? Başbakan bir rapor gitti, dedi ki: “Kandil’den telsiz mesajı gelmişti.” Hâlâ onun açığa çıkmış noktası yok. O gece uçakları kaldırıp Kandil’i bombalamaya başladı ve o günden beri de tabut taşıyoruz maalesef arkadaşlar. Oysa 6-7 Eylül 1955’te de devlet demişti ki: “Atatürk’ün evi bombalandı Selanik’te.” Oysa orayı bombalayanlar MİT elemanlarıydı. Yirmibeşoğlu bunu itiraf etti, “Muhteşem bir organizasyondur.” dedi. Biz devlet bürokrasisinin, özellikle güvenlik bürokrasisinin bize söylediği her şeye kuşkuyla bakmalıyız. Sayın Cumhurbaşkanının etrafını dört yıl önce nasıl Fethullahçılar sardysa bugün de tekrar Ergenekoncular sardı, güvenlik bürokrasisi sardı ve ona risk olduğunu, devletin büyük bir risk altında olduğunu ve içeride de dışarıda da bu riskle savaşmamız gerektiğini söylüyorlar. Meclisimiz devre dışı ve emirler maalesef saraydan geliyor bu anlamda.

Bakın, Sırrı Süreyya Önder bir film çekse mesela Mandela'nın isyanıyla ilgili, Arafat'ın isyanıyla ilgili, İngiltere'deki, İrlanda'daki IRA'nın isyanıyla ilgili veya Bosna'yla ilgili, biz hep mağdur tarafta dururuz, gadre uğrayan tarafta dururuz. Oysa bugün Cizre'de, Silopi'de, Sur'da da filmler çekiliyor arkadaşlar, insanlarımızı kaybediyoruz. Oysa biz, orada insanlarımızı yakan, top atışında bulunan insanlara “hain” diyoruz.

Bizim bu meseleyi çözmek gibi bir sorumluluğumuz var. Birbirimizi tahkir ederek bir yere varamayız. Birbirimizi eleştirmekten korkmayalım ama bu girdaptan, bu saray darbesinden, bu güvenlikçilerin darbesinden bir çıkış bulmalıyız Meclis olarak. Yani, yangına su dökmeliyiz el birliğiyle tekrar, müzakerelere dönmeliyiz, çözüm önerisi sunmalıyız, demokratik bir anayasaya tekrar ulaşmalıyız.

Bakın, basın bugün devre dışı, eleştirilmiyorsunuz. Evet, bazı gazeteler var, yalnızca hakaret ediyorlar, onları saymıyorum ama eleştirebilen köşe yazarı kalmadı. Eleştirelemediğiniz için de hata yapmaya devam ediyorsunuz. O açıdan, eleştirilmekten değil, eleştirilmemekten korkun.

Bizler Meclisin itibarını korumalıyız. Kuvvetler ayırımına “kuvvetler uyumu” diyen Cumhurbaşkanına karşı “Hayır, milletin iradesi buradadır.” demeliyiz. “Ben yüzde 52'yle seçildim.” diyor Sayın Cumhurbaşkanı. Vallahi, bizim grupta yüzde 85'le, yüzde 90'la seçilen arkadaşlarımız var. Hepimiz millet iradesiyle seçildik ve milletin iradesi buradadır, çözüm önerisi sunacak yer burasıdır ve son söz olarak da şunu söyleyebilirim...

Sayın Başkanım, bir dakika verecek misiniz bana da?

BAŞKAN – Bir dakika daha...

Toparlayın lütfen.

GARO PAYLAN (Devamla) – Orta Çağ filozofu Augustine şunu söylemiştir: “Devletin içinden adaleti çıkarırsanız, devlet bir suç örgütüne dönüşür.” Maalesef pek çok noktada suç işliyoruz ve adaletsiz davranıyoruz. Burada çözümse, demokrasi yolunda ve bu darbeci anayasa yolunda çözümler bulmak ve siyaseti tekrar hâkim kılmaktır. Siyaset kurumu pek çok noktada aşınmıştır. Siyaset kurumunu devreye sokmalıyız, çözüm önerilerini Mecliste aramalıyız, birbirimizi tahkir etmekten vazgeçmeliyiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, esasen bütçe görüşmeleri büyük bir olgunlukla devam etsin diye sabırla dinliyoruz ama maalesef, Garo Paylan bu sabrı taşıran, İç Tüzük'e de son derece aykırı olan açık bir sataşmada bulunmuş; iktidarın millet adına, milletin can ve mal emniyetine saldıran terörizme karşı verdiği mücadele üzerinden “saray darbesi” gibi bir yakışıksız tanımlamayla şaibe doğurmaya çalışmıştır, bu açık bir sataşmadır. Bu çerçevede söz talep ediyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bu sataşma falan değildir, siyasi bir tespittir.

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekili, daha evvel Sayın Erzurum Milletvekili Kamil Aydın Bey'in bir söz talebi var bir dakikalık, oturduğu yerden. Ondan sonra sizlere vereyim efendim.

Buyurun Kamil Bey.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın, İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın 118 sıra sayılı 2016 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 119 sıra sayılı 2014 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, efendim, milletlerin mutlaka yaşadıkları bir bağımsızlık süreçleri vardır. Bu, ülkeler nezdinde de böyledir, bir ülkede farklı şehirler nezdinde de böyledir. Bunun da en büyük delilleri anıtlardır, eserlerdir, mezarlardır ve yaşanmışlıklardır. Ben de Erzurum milletvekili olarak bir iki hususa değinerek bir şeyler söylemek istiyorum.

Mart ayı Erzurum'un zaferler ayıdır, kurtuluş ayıdır. Gerçekten Erzurum'umuz Rus işgaliyle başlayan çok ağır günler geçirmiştir, travmatik günler geçirmiştir ve biz çocukluğumuzdan beri, bizden önceki kuşaklar da yine aynı şekilde, bu öykülerle büyümüşüzdür, büyük trajediler yaşanmıştır Erzurum'da. Maalesef Rus işgaliyle birlikte bundan güç ve cesaret alan Hınçak ve Taşnak çeteleri de Erzurum'da yaşayanlara, Erzurumlulara büyük zulüm, büyük işkenceler yapmıştır. Hatta toplu anıt mezarlarımız, müzelerimiz bu bağlamda vardır, mevcuttur. Dolayısıyla, Erzurum'umuzun kurtuluşu da simgesel bir şeydir. Bu kurtuluş vesilesiyle kuşaktan kuşağa aktarılması -bir istiklal harbi yaşanmıştır- bunun aktarılması söz konusudur. Bunun dışında herhangi bir şey söz konusu değildir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Bostancı.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın 118 sıra sayılı 2016 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 119 sıra sayılı 2014 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; derdim laf yarıştırmak değil.

Sayın Paylan konuşmasını şöyle bitiriyor: “Birbirimizi anlayalım, birbirimizi dinleyelim, hakaret etmeyelim.”, güzel. Ama hemen onun öncesinde, milletin oylarıyla Cumhurbaşkanı olmuş bir insana yönelik, onun siyasetine yönelik eleştiriyi dile getirirken “saray darbesi” gibi yakışsız bir tanımlama hakaret olmuyor mu? Bu milletin iradesine bir hakaret olmuyor mu Sayın Paylan?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yok, bir siyasi tespittir o.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Kendi sözlerinizle çelişiyorsunuz; hem hakaret edeceksiniz hem de sözlerinizin sonunu “Birbirimize hakaret etmeyelim.” diye bağlayacaksınız. Bu uygun bir akıl yürütme biçimi değil. Sayın Cumhurbaşkanı oraya sizin de bizim de hepimizin buradaki varlık nedeni olan, meşruluğunu borçlu olduğumuz millet iradesiyle gitti, kendi nedenleriniz en azından o makama karşı daha saygılı bir dili gerektiriyor.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ona da bir çağrı yap da bize saygılı olsun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Öte yandan, Türkiye bir terör saldırısıyla karşı karşıya kaldı, bunun sarayla, külliyeyle, şununla, bununla ilgisi yok. Eğer söylenecek bir laf varsa bu ülkede

barış adına, kardeşlik adına, önce dönüp o terör örgütüne söyleyeceksin, önce onlara konuşacaksın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Onları görme, onların varlıklarını hatta genel diskurun içerisinde “Suçlar işlendiğinde dönüp kendimize bakalım. Ekmek de çalınabilir, terör de olabilir, kendimizi anlayalım.” gibi bir bağlama yerleştirmeye çalışacaksın, sonra da “saray darbesi” diye bu işi, o terörist saldırıyı siyasal ayak oyunları varmış gibi arkada bir hikâye yerleştireceksin, son derece yanlış, olup bitenlere karşı, gerçekliğe karşı kör bir bakış. Öte taraftan, kimliklere dayalı nefret suçlarına yönelik eleştiriler yapalım, konuşalım, Türkiye’nin demokratik olgunluğu bunu karşılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Sayın Paylan, sizin yaptığınız konuşmanın muadilini Ermenistan’da yapmak mümkün mü? Gidin, diasporada yapın bakalım, sizi parçalarlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bostancı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun efendim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sataşmada bulundu efendim.

BAŞKAN - Bir inceleyeyim sataşma var mı diye.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır efendim...

BAŞKAN - Hayır efendim, bir inceleyeceğim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama yapmayın lütfen...

BAŞKAN - Tutanaklara bakacağım Beyefendi, oturun yerinize, ona göre karar vereceğim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Efendim, açık sataşma...

BAŞKAN - Tutanaklara bakacağım, sataşma var mı yok mu...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Naci Bey’e verdiniz efendim.

BAŞKAN - Bana ait bu hak, oturun lütfen.

İLK NUR İNCEÖZ (Aksaray) – Biz sizin otuz dakikalık sataşmalı konuşmanıza iki dakikada cevap bile veremedik.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Efendim, Naci Bey’e verdiniz ama.

BAŞKAN - Evet, bu birleşim içerisinde tutanağa bakıp karar vereceğim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Naci Bey’e incelemeyi verdiniz.

BAŞKAN - Veririm efendim çünkü açık sataşma vardı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bu ama nasıl bir adaletle sığar? Açık sataşma var efendim.

BAŞKAN - Rica ediyorum Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama Naci Bey’e direkt verdiniz.

BAŞKAN - Diyorum ki size: İç Tüzük gereğince sataşma iddiasında bulunanın iddiasının doğruluğuna Başkan -tutanakları isterse- uygun görürse bakar, bilahare aynı birleşimde söz verir veya vermez.

ALİ ÖZCAN (İstanbul) – Ya, sen dinlemedin mi bunu?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın İdris Bey, buyurun efendim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Durumu ifade etmeye çalışayım.

BAŞKAN - Buyurun Beyefendi.

ALİ ÖZCAN (İstanbul) – Hayır tutanağa ne gerek var, dinlemediniz mi Sayın Başkan?

BAŞKAN - Bakacağım efendim, bakacağım Beyefendi.

Ben öyle uygun görüyorum.

ALİ ÖZCAN (İstanbul) – Tutanağa ne gerek var, dinlemediniz mi?

BAŞKAN - Benim takdir hakkım bu efendim.

Buyurun Sayın İdris Bey.

ALİ ÖZCAN (İstanbul) – İşitme kaybın varsa git doktora.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Çok ayıp ya, çok ayıp.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sayın Bostancı...

BAŞKAN - Açayım mikrofonunuzu Beyefendi.

Buyurun İdris Bey.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, bütçe görüşmelerinin son gününde Başkanlık Divanının adaletli bir yönetimle siyasi partilerin ve milletvekillerinin görüşlerini özgür bir şekilde dile getirmesine vesile olması gerektiğine ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, tabii, bütçenin son günü, kapanış konuşması. Burada son derece gerilimli oturumlar oldu. Ancak bu son günde de özellikle Başkanlık Divanına bu konuda büyük bir görev düşüyor. Yani bu konuda şahsınızın ve Başkanlık Divanının adaletli bir yönetimle, bugünün de en azından siyasi partilerin kendi görüşlerini kürsüde özgür bir şekilde dile getirmesine vesile olması gerektiğini düşünüyoruz.

Şimdi, demin siz Sayın Bostancı'ya sataşma nedeniyle söz verirken biz bunun bugünkü oturum açısından bir teamül olacağına kanaat getirdik ve muhtemelen Sayın Başkan bundan sonraki sataşmalarda da bu şekilde yani daha önceki oturumlarda yaptığınız gibi tutanakları isteyerek değil hatibin söylemi üzerinden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – İç Tüzük'ün 69'uncu maddesini...

Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – İç Tüzük'ün 69'uncu maddesini işleterek söz vereceğinize kanaat getirdik. Nitekim Sayın Bostancı, kürsüden hem hatibimize yönelik hem de grubumuza yönelik ağır sataşmalarda bulundu. Hatibimize yönelik “‘Saray darbesi’ demek suretiyle işte Cumhurbaşkanına açık hakaret etmiştir.” söyleminden tutun da bizi kör olmakla, teröre destek vermekle, ses çıkarmamakla itham eden suçlamalara kadar çok ağır sataşmalarda bulundu.

Dolayısıyla, eğer Sayın Bostancı'ya göstermiş olduğunuz tavır üzerinden bir teamül geliyecekse ricamız odur ki Sayın Bostancı da şu anda kürsüden bu söz hakkını İç Tüzük 69'a göre kullansın Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Kim için dediniz efendim?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Garo Paylan... Yani, grubumuza sataşma var. Grubumuz adına da...

BAŞKAN – İdris Bey, zatialiniz de biliyorsunuz ki, aynı oturumda olmak şartıyla, icabında Başkan bir inceleme yapar ve ona göre oturum içerisinde söz hakkı verir ya da vermez. Ben bu incelemeyi yapacağım efendim. Bilahare, oturum kapanmadan evvel, ona ait takdir hakkımı sizlere ifade edeceğim. Talebiniz, tavsiyeniz ya da temenniniz çok güzel, böyle bir teamül doğmamalı. Bir bütçenin son günündeyiz. Uyum içinde, herhangi bir sataşmaya meydan verilmeyen bir görüşme ortamı içinde tamamlamamız elbette hepimizin isteğidir. Ve yine malumaliniz, konuşma üslubu ajite edici, yaralayıcı ve kaba olmamalıdır, hatta bunun uzantısı kınamaya kadar gidiyor. Buna herkes dikkat etmelidir. Ben hassasiyetinize teşekkür ediyorum. Dedğim gibi, buna ait kararı oturum içinde arz edeceğim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, yani bu konudaki kararınıza saygı gösteriyoruz, tabii ki Başkanlık Divanı olarak tutanakları inceleyip ona göre takdir etme hakkınız var ama keşke bunu, Sayın Bostancı'yla ilgili değerlendirme yaparken de aynı şekilde uygulamış olsaydınız.

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Umarız, bundan sonra, AKP'ye yönelik siyasi sataşmalarda da bu şekilde bir tavır içerisinde olursunuz.

BAŞKAN – Beyefendi, ben gayet hassasiyetle takip ettim ve gerekçeyi de uygun gördüm. Birkaç kere, birkaç yerde sataşma olduğunu da tespit ettim, o bakımdan rahatlıkla bu sözü verdim. İkincisini inceleyeceğim efendim.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 118) (Devam)

2.- 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297), 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2014 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/32), Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve Diğer Kamu İdarelerine Ait Toplam 208 Adet Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/33), 2014 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/34), 2014 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/35), 2014 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/36), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan Kalkınma Ajansları 2012 Yılı Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/28), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2013 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/31), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2014 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/37) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 119) (Devam)

BAŞKAN – Şu anda söz hakkı Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Çağlar Demirel'de, Diyarbakır Milletvekili.

Buyurun Hanımefendi. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı hakkında Halkların Demokratik Partisinin görüşlerini sunmak üzere söz almış bulunmaktayım. Konuşmama başlarken Genel Kurulu, ekranları başında bizleri izleyenleri ve özellikle 8 Martta alanlarda, evlerde, bulundukları iş yerlerinde ve bulundukları her yerde hak ve özgürlükleri için mücadele eden kadınları saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Bu yıl, yasaklara rağmen, ülkenin her yerinde kadınların 8 Mart için alanlara çıkması sanıyoruz ki iktidara önemli bir ders vermiştir. Kadınların polis, devlet ve erkek şiddeti karşısında biat etmeyeceğini, iktidarın yasakçı ve baskıcı zihniyetine sonuna kadar direneceğini bu 8 Mart bize bir kez daha göstermiştir. O yüzden, bir kez daha diyoruz ki: “Yaşasın kadın mücadelesi, yaşasın kadın özgürlüğü.” “...”(x)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmelerini bugün tamamlamak üzere olduğumuz bu bütçe kanunu, her şeyden evvel, AKP Hükûmetinin yola çıkarken önümüze serdiği demokrasi vaatlerinin bir amaç değil, artık ihtiyaç duyulmayan bir araç olduğunun belgesi hâlinde önümüze çıkmıştır. Geçtiğimiz bir ay boyunca, bırakın sivil toplum örgütleri ve meslek kuruluşlarının tartışmalara dâhil edilmesini, muhalefet partilerinin bile devre dışı bırakıldığı, dikkate alınmadığı bir bütçe süreci yaşandı. Öyle ki bu antidemokratik tutum, HDP Grubu olarak hazırladığımız muhalefet şerhinin Komisyon raporuna alınmamasına kadar vardırıldı. Tarafımıza gönderilen 3 sayfalık yazıda, partimizin görüşlerinin skandal şekilde İç Tüzük ve Anayasa ihlali olarak değerlendirildiğini gördük.

Değerli milletvekilleri, Sayın Başkan; bakınız, Anayasa ve İç Tüzük’e esas aykırılık teşkil eden tam da Komisyon Başkanının bu kararıdır. Tarafsız olması gereken Komisyon Başkanı, bu kararla iktidarın tekçi anlayışını bire bir dayatmış ve muhalefet hakkımızı alenen çiğnemiştir. Fakat, biz bu konuyu burada bırakmayacağımızı bir kez daha ifade etmek istiyoruz. Anayasa Mahkemesine başvuru sürecini de başlatmış olduğumuzu buradan belirtmek istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, bütçenin Komisyon ve Genel Kuruldaki görüşmelerine geri dönersek, her alanda olduğu gibi bu alanda da AKP “Kendim çalar, kendim oynarım.”cı bir mantıkla iş görmüştür. Sayın bakanlar ve iktidarın temsilcileri, geçmişte “katılımcılık”, “demokrasi” demiş olabilirsiniz ama burada “Sadece kafama göre harcama yaparım, sonra da örtülü ödeneklerle, zamlarla, vergi artışlarıyla minareyi kılıfına uydururum.” tavrını sergilediniz ve karşımıza, bugün oylanmak üzere tam bir savaş, talan ve sömürü bütçesini çıkardınız en nihayetinde.

Gerçi biz buna pek de şaşırmadık. Zira, 1998 yılında o dönemin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan ne demişti, bir hatırlayalım: “Demokrasi bizim için bir amaç değil, araçtır. Amacımıza ulaşana kadar demokrasiye bağlıyız.” Belli ki bu bütçeden ülkemizin demokratik kesimlerine düşen, yine biber gazı, tazyikli su, bombaatar mermileri ve TOMA’lar olacaktır ve biz Kürtlere düşen ise bunlara ilaveten üzerimize yağın kurşunlar, tanklar ve toplardan atılan bombalardır, havan toplarıdır çünkü bu bütçede, geçtiğimiz sadece sekiz yılda yüzde 45 artırılan savaş harcamasının bu kez yüzde 20 daha yükseltilmesi vardır; kime, niçin ödendiği belli olmayan örtülü ödeneklerin ve özel hesapların daha da artırılması vardır; yani birikimlerimizin, kaynaklarımızın, Erdoğan’a secde eden Ethem Sancak gibi silah tüccarlarına peşkeş çekilmesi vardır.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Kelimelere bak, kelimelere, yazıklar olsun!

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) – Neden peki? Ortada Kürtlerin kanından medet uman, başkanlığı, Kürtlere açtığı savaş sonucu kazanabileceğini sanan çığırından çıkmış bir yönetim anlayışı olduğu için, sayısız kez söylediğimiz, 7 Haziran seçimleri öncesinde de “400 vekil verin, bu iş huzur içerisinde çözülsün.” derken de seçim sonrasında da “Süreç havaya uçmuştur.” derken de AKP iktidarı esas niyetini belli etmiştir. Çözüm sürecini bitirmenizin ve kirli bir savaşa girmenizin ilk ve ana nedeni tam da bu sebepten, başkanlık hırsı ve takıntısından dolayıdır. Bu çok açıktır. Cumhurbaşkanı işi öyle bir hırsa bindirmiş durumdadır ki istediği Anayasa ve başkanlığı alamazsa, bu krizlerin ve gayrimeşru yönetim anlayışının bundan sonra hep devam edeceğini ima etmektedir.

Değerli milletvekilleri, uluslararası arenada işlerin iyice karıştığı, Anayasa’nın ihlaller silsilesiyle askıya alındığı ve ekonominin krize doğru sürüklendiği bu süreçte başkanlık kumarı da yeni bir evreye girmiş durumdadır. Cumhurbaşkanı Erdoğan tam da Genel Kurulda bütçe görüşmelerinin başladığı günlerde belki de dikkatin kendisinden Parlamentoya kayabileceği endişesiyle Hükûmetten ve yasama organından rol çalma girişimini hızlandırmıştır ve bu kez de aklımızı hukukla sınamaya girişmiştir. Geçtiğimiz iki hafta boyunca Cumhurbaşkanı, Anayasa Mahkemesinin Can Dündar ve Erdem Gül hakkında verdiği kararı aklınca büyük bir kurnazlıkla kullanarak eğer başkanlık sistemine geçilmezse yönetim krizinin süreceğini ima eden çıkışlar yapmıştır ardı ardına ve “Bakın, her şey tıkanı, bize başkanlık lazım.” stratejisinin bir parçası olarak nasıl ki ağustosta yönetimin fiilî olarak değiştiğini ilan ettiyse bugün de Anayasa Mahkemesi kararlarına uymak zorunda olmadığını söylemektedir. Anayasa ve anayasal rejimin korunmasından bizzat sorumlu olan kişi, Erdoğan’ın bu rejimi gayrimeşru olarak ilan etmiş olması elbette ki Türkiye’de yeni bir eşiktir ve bu ayan beyan bir darbe yaptığı anlamına da gelmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şu anda itiraf etmeliyiz ki Genel Kurulda iki haftadır süren bütçe görüşmelerinin oldukça hayırlı bir tarafı da olmuştur bizim açımızdan. Zira sarayın fiilî darbesinin AKP cenahında sebep olduğu kriz ve ayrışmaların da gün yüzüne çıkmaya başladığı bir süreç olmuştur. Bırakın Cumhurbaşkanını, Cumhurbaşkanının başdanışmanının bile Başbakanı paylayabildiği, Anayasa Mahkemesi kararları üzerinden güçler ayrılığı ilkesinin darmaduman edildiği ve âdeta parodiler eşliğinde sergilenen bu fiilî durum karşısında AKP içindeki huzursuzluklar da gizlenemez bir hâl almıştır. Her ne kadar bütçe görüşmelerinin başlangıcında Sayın Davutoğlu bu durumu inkâr etmiş olsa da kendisinin ilerleyen günlerde “Devletin başı Cumhurbaşkanı, Hükûmetin başı da benim.” diyerek kamuoyunu aydınlatma mecburiyetinde hissetmesi de bu rahatsızlığın bir göstergesidir. Bunu hepimiz biliyoruz. Başbakan hepimize hükmü kalmamış bir güçler ayrılığı ilkesini hatırlatırken bir yandan da AKP’nin kurucu kadrolarının saray darbesine karşı bir ittifak oluşturması çabaları iyice açığa çıkmış bir süreçtir.

Tüm bunları anlıyoruz aslında.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Terörden nemalanmak bitti, AK PARTİ’den mi nemalanma başladı?

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) – İktidarda ne kadar uzun kalırsanız, iktidarın zehrinden ne kadar çok içerseniz düşmekten o kadar korkarsınız. İktidarda kaldığınız bu on üç-on dört yıl boyunca o kadar çok yetki gasbına imza attınız, yasaları aşan o kadar çok eyleminiz oldu ki şu an savunma refleksinizin ne kadar gelişkin olduğuna çok da şaşırmıyoruz.

Yargılanmaktan korkuyorsunuz, biliyoruz, çünkü siz de biliyorsunuz ki yolsuzluklarınızı, yalanlarınızı, savaş suçlarınızı, IŞİD’le iş birliğinizi, tüm bu hukuksuzluklarınızı peşin peşin sıralasak, buradan taa Bağdat’a yol olur mutlaka.

Hâl böyleyken biz diyoruz ki: Haydi hodri meydan! Buyurun! Madem dokunulmazlıklar mı kaldırılacak, gelin buradaki 550 milletvekilinin dokunulmazlıklarını kaldırmayı oyalayalım, hepimiz de “evet” oyu verelim. Biz halkımıza her türlü hesabı verdik, yine de veririz ama Kabine sıralarında oturanların burada iki hafta boyunca yalanlarına uyduracak kılıf bulamayışlarına ve bunun için çırpınışlarına şahit olduktan sonra siz hesap verebilecek misiniz, emin değiliz.

Burada, Genel Kurul görüşmeleri esnasında İçişleri Bakanı Efkan Ala’nın Dolmabahçe mutabakatı konusunda artık, resmen, bir varmış bir yokmuş masalı anlatmaya başlamasını gözlerimizin önüne getirelim. Yine, Sağlık Bakanı Müezzinoğlu’nun IŞİD’lileri Türkiye sınırında tedavi edip sonrasında salıverdiklerini bir yanlışlık sonucu itiraf edişini hatırlayalım.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Öyle bir şey kastetmedi.

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) – Ve Ekonomi Bakanı Sayın Elitaş’ın AKP-IŞİD arasındaki ticari ilişkiyi resmen kabul ettiği skandal açıklamaları da bunun üzerine koyalım. Tüm bu olanlar da Meclis çatısı altında görev yapan bizlerin ve demokratik kamuoyunun hafızalarına bir daha silinmemek üzere kazanmıştır. Bu durumu artık görelim.

80 milyon yurttaşı temsil etme iddiasında olduğumuz bu Meclisin barış için acilen ve kararlı bir irade oluşturması gerektiğini defalarca ifade ettik. Bu hususta, muhalefetle bir arpa boyu yol almayı inanın ki çok isterdik.

Değerli milletvekilleri, bakın, biz “Bir barış bütçesi yapalım çünkü barışın maliyeti sıfırdır.” dedik her zaman. Ama artık meşruiyetini yitirmiş olan AKP iktidarı, ağustos ayından bu yana Cizre’de, Silopi’de, Silvan’da, Sur’da, İdil’de, Dargeçit’te, Derik’te, Nusaybin’de, Hakkâri’de, Yüksekova’da sınır tanımayan bir vahşete imza atmış, toplumun ve devletin sırtına hiç kimsenin altından kalkamayacağı maliyetler yüklemiştir.

Konuşmamın bu kısmına meşru bir iktidarın, meşru bir rejimin kendi yurttaşlarının meşru taleplerine karşı asla böyle büyük bir vahşeti göze alamayacağını söyleyerek başlamak istiyorum ve sizinle Cizre ve Sur’a dair izlenimlerimi paylaşmak istiyorum. Yani, halkların kanından beslenerek oluşturulmuş bu savaş bütçesinin nasıl ve ne amaçla harcadığını anlatmak istiyorum burada sizlere.

Birinci Dünya Savaşı esnasında söylenmiş ünlü bir söz hatırlayalım öncesinde: “Savaş zamanı hakikat o kadar kıymetlidir ki yalanlardan bir duvarla korunur.” derler. Cizre’deki hakikat tüm çıplaklığıyla önümüze serildi. Geçtiğimiz hafta Cizre’de hakikat seksen gün boyunca abluka altında bırakılmıştı. Hükümet yetkilileri ve siz iktidarın temsilcileri, seksen gün boyunca devletin hukukun dışına çıkmadığını anlattınız bize burada ve her yerde; yaşananların tüm nedeninin hendek ve barikatlar olduğunu söylediniz, “Yaralananlar, ölenler sivil değil.” dediniz, buzdolaplarında bekletilen ölü çocuk bedenleri, 35 günlük bebekler, vahşet bodrumundan gelen çığlıkları duymazdan geldiniz; Cizre’ye kendi anladığımız huzur ve güveni getirmeye ant içtiniz. Siz, bir şehrin tankla, topla yıkılamayacağını İsrail devletine “Ey İsrail!” diye başlayan cümlelerle bağırıştınız ama Cizre’de kenti harabeye çevirirken “Bu bizim hakkımızdır.” dediniz. Filistin’de, Gazze’de çocuk çocuk, kadın-erkek demeden İsrail devletinin zulmüne karşı direnenlere selam ederken Cizre’de, Sur’da devlet şiddetine karşı sokak sokak, ev ev dayanışma gösteren Kürt kadınlarını, gençlerini, çocuklarını bir an olsun anlamaya çalışmadınız, meşru görmediniz. Oysa ne demişti Filistinli ünlü kadın devrimci Leyla Halid, onu bir dinleyelim: “Eğer kanun zulümse o zaman direniş vaciptir.” Bu sözü lütfen iyi dinleyin, tekrar edeceğim: “Eğer kanun zulümse o zaman direniş vaciptir.” İşte, aynı, İsrail devleti gibi sizin hukukunuz da zulüm oldu Kürtlere ve hukuk zulüm olduğunda Cizre’dekilere ve Sur’dakilere de direnmek vacip oldu.

Görmediğiniz budur işte. İşte bu yüzden yarın yüzüncü gününe girecek büyük bir direniş yaşanmakta Diyarbakır Sur'da. Sur'da sadece insanlar değil, IŞİD'ten farksız yöntemlerle tarihî, kültürel değerleri ve medeniyetler boyu biriktirilmiş bir mirası yıkmayı çalışanlara karşı çoluk çocuk, kadın-erkek demeden durdu Sur halkı. İşte, siz, Cizre'de ve Sur'da direnen, direnmeye mecbur bırakılan Kürtleri, evlerini, yerlerini, yurtlarını terk etmek istemeyen bu insanları görmediniz; görmediniz, görmediğiniz için de her bir zulmettiğiniz insanın yerine yenilerini yaratmaktasınız.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Onun için terör örgütü camileri Kur'an-ı Kerim'le bombalarken sesiniz çıkmıyor değil mi?

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) – Değerli milletvekilleri, işte bu durum ifade edilerek seksen gün boyunca imha politikası uygulanan Cizre'de ablukalarla birlikte yalan duvarları da ortadan kalkınca birçok hakikat saçıldı ortaya: Düşman topraklarıymışçasına üstüne mermiler ve havan topları yağdırılmış bir kent; atılan havan toplarıyla enkaza dönmüş sağlık ocakları, okullar, camiler, evler, binalar; çok yoğun bir delil karartma çalışmasına rağmen bodrumlardan silinmemiş vahşetin izleri; yanmış bedenler, erimiş insan kemikleriyle yanık kokan sokakları; savaş suçlarını, işkence yöntemlerinin dürtüsünü denemiş JİTEM'cilerin, esedullah timlerinin işgal ettikleri evlerin içinde sergiledikleri sapkınlıkları. Tüm bunlar saçıldı Cizre'de önümüze. On gün boyunca onları bütün halktan dinledik ve gördük. “Bunlar daha önce yaşadığımız hiçbir şeye benzemiyor.” diyordu Cizre halkı. Sur'daki halk da “1990'larda, köylerdeyken polis gelip kapımızı çalar, açmazsak kırıp girerdi ama evimizi kontrol ettikten sonra hayat normale dönerdi; oysa bugün polislerce bu halka dair başka bir dünya yaratılmış, tüm taramalar normal çıksa da bizimle ilişkisi normalleşmiyor, herkes düşman olarak bakıyor.” diyorlardı.

Hukukçular, avukatlar Cizre'de hukukun, adalet ve mevzuatın işlemediğini belirtiyorlar. Savcının, kaymakamın hiçbir fonksiyonu yokken seksen gün boyunca olağanüstü bir idare ve özel ekibin yetkili olduğunu söylediler. Ne yaptı bu özel yetkili ekip Cizre'de bir görelim: Cenazeleri sokaklarda çürümeye bıraktı, cenazelere işkence edilmesini ve çıplak bedenlerin teşhir edilmesini gerçekleştirdi. Bedenleri bir bodrum katında canlı canlı yaktı, yakılmasına da izin verdi. Sonrasında toprakla, havanlarla, kepçelerle yakılmış, yıkılmış binalardan çıkan moloz yığınlarına insan uzuvları karıştı hepimizin bildiği gibi. Bir sandıktan ateşte kavrulmuş bir insan cesedi çıktı. Aileler tanınmayacak hâle gelmiş cenazeler için morg morg dolaştırıldı, âdetâ ölüme razı edilmeye çalışıldı.

Değerli milletvekilleri, şimdi herkes sorsun kendine, yakın tarihte var mı böyle bir şey? En vahşi savaşlarda bile görülmemiş bir durum var Cizre'de ve Sur'da. Filistin'de yaşanmamış burada yaşananlar, Bosna'da da yaşanmamış. İstedığınız kadar “Cizre'de huzur operasyonları yapıldı, Silopi'ye sevgi ekmeye gittiler.” deyin durun; Kürt halkına reva görülen, bir soykırım girişiminden farklı değildir.

Cizre'nin son hâli Nazilerin Varşova'dan çıkarken tüm şehri yaktıklarını akla getirmiştir. Bütün bu gördüklerimiz ne yazık ki ancak Nazi Almanyası'nda örneği görülmüş bir vahşete benzetilebilir. Ancak Cumhurbaşkanının 2011 yılında bizzat devlet adına özür dilediği 1938 Dersim katliamına benzetebiliriz.

Ve Yaşar Kemal ne demişti bir hatırlayalım: “Her savaş, adı ne olursa olsun bir yıkım, bir ölümdür; insanlığımızı çürütür, vicdanımızı çürütür.” Amacım, bu çürümüş insanlıkları, vicdanları harekete geçirmek değildir. Bu vahşete kulak tıkayanlar, gözlerini kapayanlar olarak elinizi vicdanınıza koymak size kalmış. Biz, bu vahşet bu topraklarda sürekli tekrerr etmesin diye, hukuk devletinde yanıtlanması gereken soruları soracağız buradan size yalnızca. “Cizre'de huzur operasyonu yaptık.” diyenlere soruyoruz, “Operasyonlarda gösterdiğiniz duyarlılıkla övünüyoruz.” diyenlere soruyoruz: Cizre'de bodrum katlarının çökmesine neden olan mühimmatlarınızı neden sakladınız ve nereye sakladınız?

Tanklarla, topraklarla dövdüğünüz evlerin, binaların içinden çıkanları açıklayın bize. Eline 5 kilo kemik tutuşturulan ve “Al, bu senin eşin.” denilen kadınların, 1,75 boyundaki kızlarından geriye 2 kemik parçası verilen anne babaların, birbirine karışmış ceset parçalarının bulunduğu ailelerin ne yapması gerektiğini söyleyin bana. Sizin emrinizdeki JÖH’leri, PÖH’leri, esedullah timlerini ve kim olduğu belirsiz birçok erkeğin Cizre’de girdikleri evlerde neler yaptıklarını anlatın.

Olağanüstü yetkilerle donattığınız özel ekiplerinizi mi bıraktı şimdi okuyacağım şu mektubu bir evin mutfağında? Korkunç durumdaki mutfağın buzdolabına tutuşturulmuş mektupta şöyle yazıyordu: “Bizler Türkiye Cumhuriyeti’nin Asakir-i Mansure-i Muhammediye ordusunun mücahitleriyiz. Devletin ve milletin bekası yolunda Allah için verilen mücadelede rehberimiz daima kelimullah Kur’an-ı Kerim’dir. Görev icabı kullandığımız evinize karşılık olarak naçizane bedelini koyuyoruz. Hüsniyayemiz vatan topraklarının küffara karşı müdafaasıdır. Vatan sağ olsun.

İmza: Sungur Tekin”

Adını Sungur Tekin olarak açıklayan ve kendisini II. Mahmud’un ordusunun bir neferi zanneden bu zat, notun yanına da 5 TL sıkıştırmıştır. Cizrelilerin, gözünde ne kadar değeri olduğunu anlatmak için şimdi özellikle Sayın Davutoğlu’na sormak istiyorum: Adını Sungur Tekin olarak açıklayan bu zat bizim vergilerimizle ödenen maaş karşılığında mı sunmuştur bu hizmeti Cizre’de? Savaş bütçenizde bu kendine “mücahit” diyen zatlara ayrılan pay da artacak mıdır?

Sayın Başbakan, Cizre’de görevlendirilen hiçbir polisin, hiçbir askerin hukuksuz davranışlar sergilemediğini söylemişsiniz bize. Bu zatlara, Cizre’de onlarca yurttaşın evlerini işgal ederken ev sahiplerinin rızasını alamadıklarına göre sizden mi izin almışlardır, sormak isteriz size. Neden Cizre’de işgal ettikleri evlerin odalarını hoyratça kullanmışlar, içlerini çöplük hâline getirmişlerdir?

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – İşgal edenler terör örgütü mensupları, çarpıtma!

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamlı) – Peki, Sayın Başbakan, neden klozeti çalışan banyolarda idrarlarını pet şişelere biriktirmişlerdir? Biz bunun işkence amaçlı olabileceğini düşündük, siz ne dersiniz? Topların, havanların değmediği evleri neden gasp ve talan etmişlerdir? Neden klimalara ateş etmişlerdir, televizyonları baltayla parçalamışlardır; yatak, yorgan, yastıkları kasaturlarla delmişlerdir? Neden evden ayrılmadan evvel yatak odalarına, salonlarına dışkılarını bırakmışlardır? Cizre’de askerlerinizin, polislerinizin, mücahitlerinizin girip kaldığı her ev bu durumdadır. Tüm bunlar Cizrelilere olan sevginizden mi ileri gelmektedir, sormak istiyoruz size.

Ve Sayın Başbakan, bir de bu işgalciliğin kadın boyutu var elbette, yüzleşmekten devamlı sakındığınız bir boyut. Bedeni teşhir edilen kadın fotoğraflarının Cizre’de çekilmediğini yazılı olarak beyan eden Şırnak Valisini görevden aldınız mı, yoksa hâlâ görevde midir? Almadığınızı biliyoruz. Peki, duvarlara onlarca cinsiyetçi yazılamalar yapan, Cizre’de işgal ettikleri evlerden ayrılmadan önce kadınların iç çamaşırlarını ortaya seren mücahitlerinize de siz mi izin verdiniz? Eğer izin vermediyseniz, evlere “Kızlar geldik.”, “Biz geldik, siz yoktunuz.” diye yazılar yazanlardan hesap soracak mısınız? Cevabı yine ben vereyim size isterseniz: Sormadınız, sormayacaksınız çünkü siz ancak saraydan aldığınız emirle hareket edebilir bir hâldesiniz ve maalesef, sarayın ısrarıyla alet olduğunuz bu savaşta, zorba ve sömürgeci erkek aklının kadını ve kadın bedenini nasıl da hunharca hedef alabildiğini göstermiş oldunuz bize.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Sen emri nereden alıyorsun, onu açıkla. O metni kim tutuşturdu eline?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Grup Başkan Vekilisin. Ayıp ya!

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Tabii, tabii. “Saraydan emir alacak.” diyecek, buna ben sessiz kalacağım, öyle mi?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Çık, oradan cevap ver.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Vereceğim.

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) – Kadın bedeni aracılığıyla toplumu aşağılama, sindirme, geri çekme, özgürlük mücadelesinden alıkoyma yöntemlerine her gün yenilerini eklediniz. Latin Amerika'dan faşist bir general vermişti bu emri, evet: “Önce kadınları vurun.” Çünkü, savaşın en ağır sonuçlarını yaşayan kadınlar, ona karşı mücadelenin de her zaman için en başında yer aldılar, barış için savaşmak gerektiğinin farkındalardı. Bunun için, savaşlarda her zaman yıkım ve acının yanında, kadınların direniş ve mücadelesine tanık olduk, her yerde; tıpkı Kobani’de, Sur’da, Cizre’de benzerlerine sık rastlanmayan bu devlet şiddeti ve baskısı karşısında kadınlar burada da susmuyor, direniyorlar. Evet, hem de sadece Cizre’de ya da kürdistanda değil, Cerattepe’de de, İstanbul’da da, Zaman gazetesinin önünde de direniyorlar. Sadece marjinal ilan ettiğiniz kesimler değil, hatırlatmak isteriz, kamuoyunda imajı olumlu olarak görülen başörtülü kadınlar da direniyor. Direniyor çünkü bugün bu coğrafyada, kadınlar biliyor ki size karşı, şiddete ve baskıya karşı baş kaldırmazlarsa hep daha fazlası gelecektir.

Yine, kadınlar ve tüm direnenler biliyor ki barış ve özgürlük ricayla, minnetle gelmez; kararlı olmakla, geri adım atmamakla gelir. Bu yüzden, yasaklanan bölgeler olsa da kadınları susturmaya heves eden hükümetlerin biri gidip yenisi geldiyse de hiçbirini bunu başaramadı. Katliam boyutuna varan kadın cinayetleri karşısında kılını kıpırdatmayarak bunu normalleştiren, “ailenin korunması” adı altında ev içi erkek şiddetini meşrulaştıran, torba yasalarla güvencesiz ve esnek işleri kadınlar için kural hâline getirmeye çalışan bu Hükümet karşısında susmadık, susmayacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP Hükümetinin 2016 yılı bütçesinin sadece barış ve kadın düşmanı değil, aynı zamanda emek ve demokrasi düşmanı bir bütçe olduğunu, eşitsizliği ve aynı zamanda ayrımcılığı da daha derinleştiren bir bütçe olduğunu HDP’li milletvekili arkadaşlarımız defalarca bu kürsüden belirtmişlerdir.

AKP Hükümetinin iş ve yaşam güvencesini kaldırarak hayatımızın üzerinde daha fazla tahakküm kurmak için bu bütçeyi bir araç olarak kullandığını biz gayet iyi biliyoruz. Tam anlamıyla bir savaş ve talan bütçesi olan bu bütçe tasarısı, birkaç saat içinde, iktidar milletvekillerinin el kaldırıp indirilmesiyle oylanmış olacak ve yasa hâline gelecektir. Ancak iktidar tarafından onaylansa bile, bilinsin ki bizler bu, savaş, talan ve darbe bütçesini hiçbir zaman onaylamıyoruz. Bizler Halkların Demokratik Partisi olarak ne barış talebimizden ne demokratik haklarımıza sahip çıkmaktan ne de adil, barışçıl ve toplumsal cinsiyete duyarlı bütçe hakkımızı savunmaktan vazgeçmeyeceğiz. Tam da bu sebepten, Hükümetin sürdürdüğü savaş ve güvenlikçi politikalarını bir an evvel terk etmesini, bununla birlikte halkların taleplerinin konuşulduğu bir ortamın yeniden yaratılmasını ve Kürt sorununda demokratik bir çözümün başlatılması gerektiğini bir kez daha ifade ediyoruz.

Evet, çözüm sürecinin tekrar, yeniden ele alınması, Parlatmentonun bu konuda görev alması gerektiğini defalarca ifade ettik. Tekrar ifade ediyoruz ki: Sayın Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin kaldırılması ve müzakere masasına dönülmesinin gerekli olduğunu bir kez daha yineliyoruz.

Evet, Sur’da, Cizre’de ve birçok ilde yaşananlara ilişkin ifade ettiklerimizle birlikte, dün de, yine, Nazi kamplarında, cezaevlerinde, işkencelerde görülen bir tabloyla karşılaştık. Sur’dan yaralı olarak çıkanların çırılçıplak bir şekilde -Nazi kamplarında olduğu gibi- soyulduklarını ve yaralıların ancak yirmi dört saat sonra hastaneye götürüldüklerini gördük.

Sayın Başkan, o süreçte, Sur'da bulunduğum anda, ailelerin yaralılarla görüşmeleri sonucunda “Çıkarken soyunun.” dedikleri an itibarıyla ben bizzat valiyi aradığımda bunu ifade edecektim ama, ne yazık ki vali telefonumuza cevap vermedi ve yaşananlar bir kez daha ortaya çıktı ki valinin ifade ettiği açıklamanın dışında, tekrar ifade edeyim ki insanlar çırılçıplak bir şekilde tekrar kamuoyuna deşifre edildi.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Bomba koymamaları için öyle bakmak istemiş olabilirler. Canlı bomba olabilirler, bellerine bir şey bağlamış olabilirler.

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) – Bunların bir bütünü söyleyiyoruz, daha söyleyecek onlarca sözümüz var. Hepsini tek tek ziyaret ettik Cizre’de, aileleri ziyaret ettik, Miray bebeğin nasıl katledildiğini yerinde görerek söyledik. Yine, çıplak bedenleriyle teşhir edilen kadınların nerede, nasıl yapıldığını bir kez daha orada gördük, yaşadık. Yaşananları, yakan yıkanları bir kez daha orada gördük, bir kez daha tarih bize bunları gösterdi. Tarih bunları asla affetmeyecektir ve Genel Kurul da bu konuda sorumluluk almadığı için tarih Genel Kurulu da, bu şekilde buna izin vermeyen iktidarı da asla affetmeyecektir ve tarihe bir kara leke olarak bu bir kez daha geçecektir; Sur’da, İdil’de, Derik’te yaşananlar geçecektir. Derik Belediyesini vahşice talan eden anlayış da aynı anlayıştır. Yine, yaşananlar, bir bütün olarak ifade ettiğimizde, darbe hükümetinin, darbe anlayışının pratikleştiği bir süreçtir. Herkesin Cizre’ye, Sur’a gidip orada yaşananları görmesi ve onları Genel Kurulda ifade etmesi gerektiğini bir kez daha ifade ediyorum.

Çözüm çok nettir: Orta Doğu’da, Rojava’da ve ülkemizde Kürtlerle bir arada olmak ve birlikte mücadele geliştiren bütün halkların taleplerini görmek, çözüm masasına geri dönmekle bu süreç ancak ortadan kalkabilir diyorum ve ülkemizde çatışmasızlığın, barışın hâkim olduğu bir gelecek umuduyla Genel Kurulu ve bizi ekranları başında izleyen, dinleyen bütün halkımızı saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir dakika Naci Bey...

Efendim, tutanakları getirttim. İncelediğimde, Sayın Bostancı’nın doğrudan bir satışmaya meydan verecek beyanı olmadığını görüyorum...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yanlış beyan var Başkan, yanlış beyan var.

BAŞKAN – ...ama kapanışta, mikrofon otomatik cihaz tarafından kapandığında şöyle bir beyanı var: “Sayın Paylan, sizin yaptığınız konuşmanın muadilini Ermenistan’da yapmak mümkün mü? Gidin, diasporada yapın bakalım, sizi parçalarlar.”

Yeni bir satışmaya meydan vermemek üzere sizlere iki dakika söz veriyorum.

Buyurun.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Özgürlükler ülkesi burası.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Garo Paylan’ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bostancı, size teessüf ediyorum. “Gidin, bu konuşmayı Ermenistan’da yapın, diasporada yapın bakalım, sizi parçalarlar.” diyorsunuz. Ben Türkiye Cumhuriyeti vatandaşıyım, tıpkı sizin gibi.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – O “Ya sev ya terk et.” diyor.

GARO PAYLAN (Devamla) - Eşit haklarıdayız. Sizin Türk olmanız bana bir üstünlük sağlamadığı gibi benim Ermeni olmam sizden farklı olmamı getirmiyor.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Özgürlükleri mukayese etmen açısından söylenmiş bir söz o.

GARO PAYLAN (Devamla) - Ben burada Türkiye Cumhuriyeti'nin bir milletvekili olarak devlet eleştirisi yapıyorum. Ermenistan'da olsam iyi bilin ki orada da muhalif olurdum çünkü Ermenistan devleti de Türkiye devleti gibi demokratik bir devlet değil. Oradaki muhalifler de oradaki iktidara karşı, muktedirlere karşı muhalefet ediyorlar, orayı demokrasi yapmaya çalışıyorlar tıpkı benim burayı demokrasi yapmaya çalıştığım gibi.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Demokratik değil, böyle konuşuyorsun!

GARO PAYLAN (Devamla) – “El birliğiyle bunu yapmalıyız.” çağrısı yapıyorum. Bakın, demokratik siyaseti hâkim kılsak terör de biter -terör dediklerimiz- ve sorun da biter. Özgürlük çitasını yükseltirsek, güvenlikli bakışı geriletirsek, sorunlarımızı konuşarak burada çözersek bütün meselelerimizin üstesinden gelebiliriz.

Bütçeyi görüşüyoruz. Ben Başbakana hesap sorarım. Ama bakın, “Cumhurbaşkanı vesayeti var.” diyoruz, Cumhurbaşkanına hesap sorabiliyor muyuz? Çünkü Anayasa'ya göre sorumsuz ve tarafsız olması gereken kişi. Oysa bir vesayet var. Biz burada Davutoğlu'nun hakkını savunuyoruz maalesef.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Geç bunları, geç.

GARO PAYLAN (Devamla) - Cerattepe'yle ilgili bir açıklama yapıyor Sayın Davutoğlu ve çıkıp orada sorunu konuşarak çözmeye kalkıyor Gezi'nin dışında ama Sayın Cumhurbaşkanı “yavru Geziciler” diyebiliyor.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Size mi kaldı Başbakanı savunmak?

GARO PAYLAN (Devamla) - O açıdan biz hesap soracağımız kişiyi istiyoruz. Ve Sayın Cumhurbaşkanı eğer ki siyaseti özlediyse o anayasal zırhından çıkıp siyasete dönmelidir...

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Siz bu kazanı kaynatamayacaksınız.

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Cumhurbaşkanımız anayasal sınırları içerisinde.

GARO PAYLAN (Devamla) - ...ve gelip hesap verebileceği noktada siyaset yapmalıdır, bizi tahkir etmekten vazgeçmelidir.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Fitne kazanını kaynatamayacaksınız, buna müsaade etmeyeceğiz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Seçimle geldi, seçimle.

GARO PAYLAN (Devamla) - Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı, buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Paylan, benim yapmış olduğum konuşmayı bağlamından sıyrarak sanki kendisine “Git, Ermenistan'da muadili bir konuşma yap.” dediğim gibi bir kasta oturtmuştur.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Meclis Başkanı bunu söyledi Naci Hoca, Meclis Başkanı söyledi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tutanaklarda var, Meclis Başkanı söyledi.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Tutanakları incele, tutanakları. Ülkenin sahibi değilsiniz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Benim söylediğim, Türkiye'nin demokratik gelişmişliğidir, olgunluğudur ve Türkiye'nin yaşadığı bu gelişmeye karşı da daha barışçı ve saygılı bir dil hak ettiğidir, söylediğim budur.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Gidin diasporada...” diyorsunuz, “Ermenistan'da...” diyorsunuz. Daha ne diyeceksiniz?

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Baştan sona yalan bir konuşmayı sabırla dinliyoruz, sabırla!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Öte yandan, biraz önce Çağlar Hanımefendi...

BAŞKAN – İsterseniz mikrofona konuşun efendim.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması ile Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in 118 sıra sayılı 2016 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 119 sıra sayılı 2014 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, Sayın Paylan'a vermiş olduğum cevapta söylediğim söz “Gidin, Ermenistan'da konuşun.” değildir. Sayın Paylan da neyi kastettiğimi gayet iyi anlamaktadır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, öyle demişsiniz, “Gidin.” diyorsunuz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Tutanağı inceleyin.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tutanakta var, düzeltin o zaman.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Söylediğim, Türkiye'nin demokratik gelişmişliğidir.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Bu ülkenin sahibi değilsin sen!

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Niyet okumayın da açıklamayı dinleyin.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tutanakta var.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Elbette ki Ermenistan'da bunun muadili bir konuşma yapılamaz, elbette diasporada yapılamaz. Kastım, sadece Türkiye'de değil dünyanın her yerinde bu kimliklere ilişkin, nefret suçlarına ilişkin ortak bir çalışmanın gerekliliğini vurgulamak ve Türkiye'nin demokratik gelişmişliğine atıfla, buna yönelik olarak da olumlu ve barışçı bir dili bu ülkenin hak ettiğini ifade etmek içindir; söylediğim budur.

İkincisi: Çağlar Hanımefendi burada yapmış olduğu otuz dakikalık konuşmasında, bütçeye yönelik kabul edilebilir bir eleştiri dilinin ötesinde baştan aşağıya hakarete ve satışmada bulunmuştur. Benim çıkıp iki dakika içerisinde buna cevap vermem mümkün değildir. Neler neler dedi, tekrar etmiyorum; Nazilere benzetmekten tutun, savaş ve talan bütçesi demeye kadar birçok benzetme yaptı. Son derece propaganda diliyle yapılmış, kirli kavramlar kullanılmış nesnel bir eleştirinin dışında hakaret dolu bir konuşmadır. Bu konuşmaya karşı benim vereceğim tek cevap kınamaktır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) - Fotoğrafları görmediniz mi?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - Çağlar Hanımefendi'nin konuşmasını baştan sona kadar kınıyorum.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Efendim, teşekkür ediyorum.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.26

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.42****BAŞKAN: İsmail KAHRAMAN****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Özcan PURÇU (İzmir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 57’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı üzerindeki son görüşmelere devam edeceğiz.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 118) (Devam)

2.- 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297), 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2014 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/32), Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve Diğer Kamu İdarelerine Ait Toplam 208 Adet Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/33), 2014 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/34), 2014 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/35), 2014 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/36), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan Kalkınma Ajansları 2012 Yılı Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/28), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2013 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/31), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2014 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/37) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 119) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Hükûmet yerinde.

Söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Çanakkale Milletvekili Sayın Bülent Turan’da.

Buyurun Beyefendi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı hakkında AK PARTİ Grubu adına söz aldım. Bütçe kanunumuzun ülkemiz, milletimiz, demokrasimiz için hayırlı olmasını Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçe kanunu tasarısının çalışmaları için günlerce mesai harcayan Maliye Bakanlığı bürokratlarımıza, Plan ve Bütçede yoğun mesai harcayan milletvekillerimize, Maliye Bakanımıza, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanımıza, on üç günden beri de her partiden katkı sağlamak amacıyla bu kürsüye gelen, büyük bir nezaket örneği göstererek bütçeyle ilgili konuşma yapan tüm milletvekillerimize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Malumunuz, bütçe, devletin kendi kaynak ve olanaklarının karşılaştırılarak bunların akılcı ölçüler içerisinde, gereğinde büyüklükler durumunda mali dokümanların hayata geçirilmesidir. Bütçe bir yöneticilik başarısıdır, bütçe bir hükümet için tekrarlanan bir güvenoyudur. Toplum adına bir işin yapılmasını ancak bütçe içerisine alınması imkânına bağlı olarak yapabiliriz.

Aziz milletvekilleri, bütçe bizim için teknik bir tanımdan öte, bir emanettir. Biz bütçeyi sadece demokrasimizin özü olarak değil, aynı zamanda bu milletin bize bir emaneti olarak görüyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bütçelerimizi yaparken kılı kırk yarmak zorundayız. Bütçe yapmak öyle bir sorumluluk ki 78 milyon vatan evladının hepsinin hakkı hukuku, bakışı bu metnin içerisinde olması lazım. Bu bütçe milletimizin emanetidir. Allah aldığımız işin hakkını vermeyi bize nasip etsin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe yapmak bir onurdur dedim. Bir daha söylüyorum, her hükümet için bütçe en önemli kanundur, en onurlu işlerden bir tanesidir. Ancak, on dört yıl boyunca bütçe yapıyor olmak başka bir onurdur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tekrar etmek isterim ki en büyük duamız, dileğimiz Allah aldığımız işlerin hakkını vermeyi bize nasip etsin. Bütçe bu milletimizin emanetidir, bu emanetin hakkını vermek için de gece gündüz çalışacağız. Bütçe yapmak bir onurdur. Ancak, on dört yıl boyunca bütçe yapmak bambaşka bir onurdur. 1950’li yıllardan bugüne defaatle değişen hükümetlerin içerisinde on dört yıl boyunca bütçe yapan başka bir hükümet örneği, başka bir parti yok. Ben AK PARTİ’mizin kurulduğu günden bugüne kadar kimin zerre kadar bu bütçelerde emeği varsa, kimin bu partinin, bu kadronun yürüyüşünde desteği varsa, köyünden, mahallesinden, ilçesinden, ilinden, bakanından Başbakanına kadar kimin hakkı varsa Allah binlerce kere razı olsun diyorum, teşekkürü bir borç biliyorum kendilerine. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

On dört yıl önce yola çıktığımızda “Bir rüzgâr var, gelir geçer.” dediler, “Bir uzun boylu adam var; bugün var, yarın yok.” dediler, “Endamı güzel, yarın olmaz.” dediler ama hamdolsun, on dört yıl geldi ve geçti ama ilk günkü kadar, Pınarhisar Cezaevindeki şanımız neyse, iddiamız, gururumuz neyse bugün aynı onurla, aynı gururla tekrar bismillah diyor, tekrar başlıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

O günden bugüne kadar tam 5 genel seçim yaptık, 3 yerel seçim yaptık, 2 halk oylaması, 1 de Cumhurbaşkanlığı seçimi yaptık; toplam 11 seçim. 11 seçimin hepsinde, milletimize gittiğimizde çok büyük bir teveccühle beraber buraya gelme imkânı bulduk. Bunun ne kadar büyük bir sorumluluk olduğunu bilen insanlarız.

Peki, değerli arkadaşlar, bu kadar seçime rağmen, bu kadar uzun süreye rağmen neden bu insanlar, bu aziz millet bize oy verdi? Hiç kimse bizim kaşımıza, gözümüze oy vermek durumunda değil, hiç kimse çok alternatifli bir demokrasi içerisinde, partiler içerisinde sadece AK PARTİ’ye oy vermek durumunda değil. Çok şey söylenebilir ama ben samimiyeti, ihlası işin esası olarak görüyorum. Biz samimiydik, halkımız bunu gördü; biz çalıştık, halkımız bunu gördü; biz söz verdik, sözümüzü yerine getirmeye çalıştık; sözü namus bildik, senet bildik, asla da vermeyeceğimiz sözü vadetmedik. Ne demişsek yapmak için gece gündüz çalıştık, tutmayacağımız hiçbir sözü vermedik.

Değerli arkadaşlar, gün geldi liderimizi hapse attılar, “Ya sabır.” dedik; gün geldi partimizi kapatmaya kalktılar, “Ya sabır.” dedik; gün geldi muhtıra yayınladılar, “Ya sabır.” dedik; gün geldi 367 ucubesiyle bize “Seçim yapamazsınız.” dediler, “Ya sabır.” dedik ama sabrın sonu selamettir diyerek sağduyulu şekilde milletimize gitmekten çekinmedik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bakınız, değerli arkadaşlar, hiçbir şeyi ezbere söylemiyorum. Elimde Atılım Üniversitesinin bir anketi var, bir çalışması var; o çalışmada “1980 sonrası, hükümetlerin hangisi, hangi vaatlerde bulundu ve ne kadarı hayata geçti?” diye soruluyor, çalışma yapılıyor, bu akademik çalışmada herkes görüyor ki AK PARTİ hükümetleri ya hepsini yapmış ya devam ediyor. O yüzden, söz namustur diyorum, o yüzden, asla yapamayacağımız işi vadetmediğimizi söylemek istiyorum.

Bakınız değerli arkadaşlar, samimiyet dedim, çalışmak dedim; geçen hafta Sayın Başbakanımızla beraber İran’a gittik, o heyette ben de vardım. Öyle bir tempo ki, öyle bir gayret ki Silopi’ye gidildi, ardından İran’a gidildi; oradan çıkıldı, İstanbul’a, birçoğunun engel olmaya kalktığı, buna rağmen gururla takip ettiğimiz köprüünün son tabliyesi konuldu biliyorsunuz. Onun ardından Brüksel’e, onun ardından İzmir’e, onun ardından buraya gelindi, hiçbir anımız boş değil. Sayın Başbakanımızın bu gayreti, vekillerimizin bu gayreti tüm kamuoyunun takdirinde. Ankara’dan çıkmayanların, polemikten başka iş üretmeyenlerin bunu anlamasının imkânı yok. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) O yüzden söyledim, bütçe yapmak onurdur ama on dört yıl yapmak bambaşka bir onurdur değerli arkadaşlar.

Cumhurbaşkanımızın geçen hafta Afrika seyahati oldu, hepinizin bildiği gibi, çok farklı ülkelere gitme imkânı oldu, Fildişi Sahili’nden Gana’ya, Nijerya’dan Gine’ye kadar hiç durmadan ziyaretler devam etti. Allah çalışanı sever, millet çalışana oy verir.

On üç günden beri bütçe konuşmalarını takip ediyorum, elimden geldiği kadar buradayım. Az önce de gördük, bütçe için saatlerce olan konuşmadan birkaç istisnayı çıkarıyorum, hiçbir ifade olmadı, varsa yoksa hep aynı kelimeler, varsa yoksa hep aynı eleştiriler.

Değerli arkadaşlar, oysa bütçeyi konuşmak isterdik, bütçedeki farkı görmek isterdik, bütçe bu milletin her şeyidir, onu beraber tartışmak isterdik. Bakın, gururla söylüyorum, 2002 yılında 120 milyar olan bütçemiz bugün 570 milyara çıktı arkadaşlar, bunu hiçbiriniz söylemediniz. Her türlü hakareti yaptınız, ağır ifadeler kullandınız, bütçenin sağduyusundan dolayı, gündemin yoğunluğundan dolayı bunlara cevap bile vermek istemedik ama isterdim ki bir muhalefet vekili çıksın, “Bütçe şu on yılda 5 kat büyüdü, Türkiye büyüdü, bravo.” desin, eksikimizi söylesin, yanlışımızı söylesin ama hiç mi iyi tarafımız yok, hiç mi teşekkür edilecek tarafımız yok? Allah’tan ki millet izan sahibi, irfan sahibi, o yüzden iyiyi de görüyor, kötüyü de görüyor, çalışanı da görüyor, çalışmayanı da görüyor.

Değerli arkadaşlar, ayrıntıya girmeyeceğim, benden sonra kıymetli Bakanımız Ali Babacan Bey teknik bilgileri verecek, ben daha genel fotoğrafa bakmaya çalışıyorum. Bir rakam daha vermek isterim sizlere. 2002 yılında 79 milyar olan bütçe gelirlerimiz bu bütçemizde tam 541 milyara çıktı yani tam 7 katı. Artık böyle az farklar falan demiyoruz. Yarışımız AK PARTİ’nin kendisiyle, biz bizimle yarışıyoruz, bizim bütçemiz bizim bütçelerimizle yarışıyor. Böyle bir örnek olmadı şimdiye kadar.

Değerli arkadaşlar, peki “Bütçede temel olarak ne var?” diye baktığımızda, çok kısa birkaç ifadeyi kullanmak isterim. Bir tanesi şu: En önemli kalem eğitim kalemimiz, en önemli iddiamız eğitimle ilgili iddiamız. 2002 yılında AK PARTİ iktidara gelirken bugüne göre 10 kat artırılmış bütçeden bahsediyorum. Eğitimimiz on dört yıl içerisinde 10 kat artan bir bütçeyle hayata geçti. İnsan merkezli bakış açımızın en önemli gerekçelerinden bir tanesi de eğitim oldu. Şu anki görev yapan 950 bin öğretmenimizin 500 binini biz atadık, 500 bin, yarıdan fazlasını. Hep buraya çıkıp da “atanamayanlar” dediniz. Baş tacı, onları da atayalım ama şunu görelim: Seksen yılda atanan 900 bin öğretmen bir tarafta, şu son on yılda atanan 500 bin öğretmen bir tarafta. İyi işlere iyi demeye de “Yiğitliğin harmanıdır.” derler bizim orada. O yüzden iyiye iyi dersiniz küçülmezsiniz, büyürsünüz, halkımızın da bu konuda memnuniyeti artar.

Değerli arkadaşlarım, sağlığa bakıyoruz. Sağlık ve eğitimle beraber baktığımızda bütçenin bu payının yüzde 36 olduğunu gördük, yüzde 36. Bakınız, İngiltere’de bu oran yüzde 29, Almanya’da yüzde 26, Fransa’da yüzde 24, Türkiye’de “İnsan için devlet.” diyen AK PARTİ iktidarında bu oran yüzde 36’ya çıktı. Sağlıkla ilgili saatlerce konuşabilirim, gurur duyduğumuz alanlardan bir tanesi. Onun dışında, sağlıkta farklı eczane uygulamalarının, farklı hastane uygulamalarının hepsi geride kaldı.

Ufak bir hatırlatma yapmadan geçmek istemedim. Ulaşım, bambaşka bir onurumuz, gururumuz. Seksen yılda yapılan tünel kilometresi 50 iken sadece on üç yılda 250 kilometre tünel yapılabilirdi. Her alanda, havalimanlarında, hızlı trende, her kalemde katbekat artan ulaşım imkânlarımız oldu çünkü iş bilenin, kılıc kuşananın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bir kurum örneği vereceğim, Türk Hava Yollarımız -hiç kimse hayal edemezdi- son yılda 1 milyar doların üzerinde kâr ilan etti. Türkiye artık dünyanın ulaşım açısından önemli üslerinden birisi hâline geldi, 24 milyon transit yolcunun merkezi hâline geldi. Bunların hayali bile yoktu şimdiye kadar ama hamdolsun, havada, karada, denizde, her alanda AK PARTİ iddialı işlerini yapmaya devam etti. Hangisini anlatayım: Spor Bakanlığımızın çalışmalarını mı anlatayım, Orman Bakanlığımızı mı anlatayım, hangisini anlatayım? Hepsi var, hepsi var.

Değerli arkadaşlarımız, gençlerimiz bütçenin önemli bir kalemi. Biz genç deyince duran, düşünen insanlarız. AK PARTİ’ye en çok gençlerin desteği yakışır. Gençlerin en çok AK PARTİ’yle yürüyüşü yakışır dedik, gençlerimiz için her kalemde ayrı bir değer ürettik. Yeni iş kuran gençlerimizden burs alanlarımıza kadar, master doktora isteyenlerimizden dil alanlarına kadar, her alanda gençlerimizi özel değerlendirdik.

Değerli arkadaşlarım, ekonomide tüm dünyada kriz varken, etrafımızda savaşlar varken, Avrupa ekonomisi tokezelemişken hâlâ büyümeye devam ettik.

2002 yılında, Türkiye’de devletin topladığı 100 liralık verginin tam 86 lirası faize giderdi; altını çiziyorum, yıl 2002, 100 liralık verginin 86 lirası faizeydi. Bu bütçede, sizin beğenmediğiniz bütçede sadece yüzde 13 faize gidiyor yani emek edenin, çalışanın hakkı faizciye gitmesin diye çok büyük bir mesai harcanmış.

Değerli arkadaşlarım, uluslararası kriterlere baktığımızda, zaman zaman “Garibanlar unutuldu.” dendi, “Fakir daha çok fakirleşti.” dendi, asla kabul etmiyoruz. Biz, garip gurebaya yürüdüğümüzü bilen insanlarız. Biz, bu milletin derdini bilen insanlarız. O yüzden gururla şunu söylemek isterim: Yıl 2002, Türkiye’de 1 doların altında yaşayan insan sayısı 18 milyon, bugün 1 doların altında yaşayan insan yok; 2 doların altında çalışan yine yok, 3’te yok, 4,5’tan sonra başlıyor artık. Dünyanın en iyi ülkelerinden bir tanesiyiz. Dünyada çok büyük oranda insan 1 doların altında yaşıyor günlük olarak, bizde en aşağı 4,5 dolardan başlıyor. O yüzden bir daha söylüyorum: Daha iyi yapalım, kabul; daha çok garibana verelim, kabul ama “garibanın ihmal edildiği bir bütçe” dersiniz bunun adı haksızlıktır, bütandir, yanlıştır.

Bunun dışında, değerli arkadaşlarım, özellikle gurur duyduğumuz alanlardan bir tanesi, millî savunmayla ilgili yatırımlarımız. Ayrıntıya girmeyeceğim. Yüzde 60’ı yerli hâle geldi millî savunmamızın, yüzde 60. Bunun hayali yoktu önceden. ATAK helikopteri mi, ANKA insansız hava aracı mı, ALTAY tankı mı, GÖKTÜRK uydusu mu, hangisini anlatayım? Hepsi ayrı ayrı bizim için gurur vesilesi.

Kıbrıs için yaptığımız su imkânları, ayrıntıya yine girmeyeceğim ama dünyanın gıpta ettiği, gelip incelediği bir çalışma oldu. Türkiye’nin suyu denize akmayacak, Kıbrıs’ımızı yeşertmek için Kıbrıs’a akıtılacak. Ovit Tüneli, Sultan II. Abdülhamit’in hayaliydi, Karadeniz’in Anadolu’ya açılmasının imkânıydı. TİKA, Yunus Emre, hangi birini anlatayım? Bakın, saatler olsa yaptığımızı anlatamam değerli arkadaşlar.

Peki, şunu söyleyeyim: Daha önce, enflasyonla, faizle boğuşan bu ülke, bu toplum ne oldu da dünyaya örnek projeleri hayata geçirmeye başladı? Bakın, bir daha söylüyorum, küçük yapılanmalardan bahsetmiyorum, büyük reformlardan bahsediyorum, büyük projelerden bahsediyorum: Ne oldu, nasıl oldu da dünyanın sayılı ülkelerinden birisi ekonomimiz sağlam temellerde kaldı? Çok şey söylenebilir.

Bilir misiniz, “öğrenilmiş çaresizlik” diye bir şey vardır psikolojide. Bu öğrenilmiş çaresizlikte bir fil örneği vardır. Küçük bir fili bağlarsınız ufakık bir zincirle bir ağaca, o fil kurtulmak için ayağını bir çeker kurtulamaz, iki çeker, üç çeker kurtulamaz; devasa bir fil olur ama aklına bile gelmez oradan kurtulmaya çalışmak. Neden? O çaresizliği kabul etmiştir artık. Başka bir örnek: Bir kavanozun içerisine çekirgeyi koyarsınız, ağzını kaparsınız, bir sıçrar, iki sıçrar, üç sıçrar, çıkamaz; kapağı açarsınız aklına bile gelmez oradan sıçrayıp çıkmak. İşte, AK PARTİ, Türkiye’de bu öğrenilmiş çaresizliği yerle bir etti, tekrar bu milletin tarihinden gelen, medeniyetinden gelen değerleri ayağa kaldırdı değerli arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Artık iş adamımız da, siyasetçimiz de, öğrencimiz de Edirne, Kars vizyonunda bakmıyor meseleye, çok daha büyük bir dünyadan bakıyor meseleye.

Yine diyeceğim, Sayın Başbakanımızla geçen hafta İran’daydık, iş adamlarıyla beraberdik, çay içiyoruz, biri söz aldı ve şunu söyledi: “Ben, otuz yıl boyunca İstanbul, Ankara’dan başka yere gitmedim. Ama, şimdi Cezayir’de, Fas’ta, İran’da iş yerim var, ihalelerim var.” dedi.

Değerli arkadaşlar, Türkiye’de iş adamı değişti, öğrenci değişti; siyasetçi değişmedi, bir değişmeyen, maşallah diyelim, sizsiniz, başka değişmeyen kalmadı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, biz elimizden geldiği kadar bu milletin tarihinden gelen, bu coğrafyadan kaynaklanan o onurlu duruşunu tekrar ayağa kaldırmak için gece gündüz çalıştık. Peki, sadece ekonomide mi büyük işler yaptık, siyasette dönüşüm sağlamadık mı? Millî Güvenlik Kurulunun sivilleşmesinden tutun da başörtü yasağının kalkmasına kadar, katsayıdan tutun da birçok imkâna kadar, İnsan Hakları Kurumu gibi, Kamu Denetçiliği Kurumu gibi, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkı gibi demokratik ülkelerde olmayan dünya kadar hakları buraya getirmedik mi? Ama daha işin başındayız, daha çok işimiz var.

Değerli arkadaşlarım, biz bunları yaparken asla yorulmadık, daha önümüzde bir sürü işimiz var. Çanakkale Milletvekiliyim, Çanakkale köprüsünü Sayın Başbakanımızın vaadiyle Çanakkale Meydanı’nda duyurduk. İnşallah, daha birçok örneği, köprüye “Hayır.” demekten, havalimanına “Hayır.” demekten başka vizyonu olmayanlara rağmen elimizden geldiği kadar hayata geçireceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve göreceksiniz, nükleer santraller, kanal İstanbul, 3’üncü havalimanı gibi, dev şaheserler gibi bir sürü iddialı dünya örneği projemizi, inşallah, hayata geçireceğiz.

Bazen, değerli arkadaşlar, içinde olduğunuz değişimi fark edemeyebilirsiniz. Çocuğunuz yanınızdadır, evinizdedir, büyür, boyu uzar fark etmezsiniz bile. Ama bir akrabanız eve gelir, bir komşunuz gelir -on gün sonra, bir ay sonra- “Çocuğun boyu uzamış.” der, “Saçı uzamış.” der. Siz fark etmezsiniz ama o dönüşümü dışarıdan bakan insanlar çok net algılayabilirler.

Şimdi ben anlatıyorum “Bunları yaptık, bunları yaptık.” diye, “Hayır.” diye sesler geliyor, “Olmadı.” diye sesler geliyor. Tersten bakalım, dışarı çıkmaya çalışalım, belki daha iyi anlaşılabilir. Keşke şöyle imkânımız olsa, AK PARTİ on dört yılda yaptıkları unutulmasın diye, eski hatalar zaman zaman hatırlansın diye bir imkânımız olsa da muhalefeti hatırlama günleri yapabilesek. Bir imkânımız olsa da, AK PARTİ yıllarından önceki yılları hatırlama haftaları yapabilesek. Örneğin, İstanbul’da bir hafta sular akmasa; örneğin, İstanbul’da bir hafta çöpler toplanmasa; örneğin, İstanbul’da bir hafta havamız tekrar kirli olsa; örneğin, insanlar bir hafta -Allah korusun ama- başörtüsüyle tekrar üniversiteye

giremese, katsayı bir haftalığına uygulamaya geçse; tekrar, Mecliste birileri kalkıp “Dışarı, dışarı!” diye utanmadan bağırırsalar. Bunu hatırlama imkânı olsa keşke. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Keşke, keşke rektörler ellerinde pankartlarla “ordu göreve” diye yürüseler. Keşke, yargıçlar, bir haftalığına, elde düdükle “Gelin brifing alın.” denildiğinde koşarak gelse. O günleri çabuk unuttuk.

Değerli arkadaşlar, keşke bir hafta hatırlama günü haftası sebebiyle Marmaray kapatılabilse, duble yolların bir şeridi kapatılabilse, havalimanlarının yarından çoğu kapatılabilse, bir hafta sizi bir hatırlayabilsek değerli arkadaşlar. Faizler tekrar bir haftalığına yüzde 90’ı bulsa, tekrar enflasyon yüzde 100’e çıksa, tekrar IMF buralara gelse de memura zammımızı o belirlerse, IMF’nin komiseri her gün ekonomi bakanlığı yapsa buralarda. Hatırlıyorsunuz değil mi IMF’li günleri? Bize o çaresizlik yıllarında “IMF’siz Türkiye yönetilemez.” demişlerdi. Bunlar hep yanlıştı ama artık IMF’siz Türkiye olduğunu dosta düşmana, herkese göstermiş olduk.

Bakın, bir hatıra. Diyor ki o zamanki basının sürmanşeti: “IMF kredisine ciğere bakar gibi bakıyoruz.”

Değerli arkadaşlar, keşke bir hafta bu işler devam edebilse. Bir başka örnek...

Hâlâ sataşıyorsunuz değerli arkadaşlar. (CHP ve MHP sıralarından “Sataşma yok.” sesleri)

Bir başka örnek: Hastaneler keşke bir haftalığına ayrılabilse; şu hastane üniversitenin, bu hastane devletin, bu hastane SSK’nın denilebilse. Keşke her eczane, herkes ilaç veremese bir haftalığına. Keşke Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’nu tekrar SGK’nın başına geçirebilsek bir haftalığına. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Allah korusun Başkanım!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bir haftalığına, bir haftalığına, fazla değil. Bunun şakası bile yok, farkındayım ama değişimi, dönüşümü hatırlamak için bunu söylüyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Laf atmıyoruz ama saygısızlık yapma!

BÜLENT TURAN (Devamla) - Peki, değerli arkadaşlar, bir şey daha söyleyeceğim. Bizler, elimizden geldiği kadar bu bütçe içerisinde Anayasa Mahkemesinin tartışmasına da, Cumhurbaşkanlığı tartışmasına da, “diktatör” ifadesine de, “saray” iddiasına da hep sabrettik. On üç günden beri ısrarla takip ettim, her konuşmacı Sayın Başbakanımıza hitap etti, her konuşmacı Cumhurbaşkanımıza hakaret etti. Hiçbir arkadaşımız “Sayın Kılıçdaroğlu” demedi, nedenini bırakıyorum. Ama değerli arkadaşlar, söz söylerseniz söz alırsınız arkadaşlar. O yüzden bir daha diyorum; edebimiz suskunluğumuzu gerektirdi bizim, edebimiz sessizliğimizi gerektirdi bizim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şu anda edepli konuşmuyorsun!

BÜLENT TURAN (Devamla) - Ne zaman konuşsak “Siz iktidarsınız, sus!” dediniz bize.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – İyi ki edeplisiniz yani edepsiz olsanız neler söyleyeceksiniz!

BÜLENT TURAN (Devamla) - Hayır, insanız, duygularımız var. Bütçe için konuşmazken her çıkan arkadaşımızın sayılarını çıkardık danışmanlarımızla beraber, on tane cümlesi var en üstte olan. Bir: “Saray” İki: “Diktatör” Üç: “Anayasa Mahkemesi” Dört: “Cumhurbaşkanı” Beş: “Sayıştay raporları” diye devam ediyor.

Değerli arkadaşlar, hepsine cevabımız var.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ne kadar önemsiz, değil mi, ne kadar önemsiz!

BÜLENT TURAN (Devamla) - Biz sizin bize neden “diktatör” dediğinizi biliyoruz. Sevmediğiniz Tayyip Erdoğan değil, sevmediğiniz Ahmet Davutoğlu değil, siz on dört yıldan beri asla yalnız bırakmayan bu milleti sevmiyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Asla bizden kopmayan, beraber yürüdüğümüz bu milleti sevmiyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü biz ilk defa “diktatör” ifadesini Sayın Tayyip Erdoğan’la duymadık. Yıl 1950’ler, “Adnan Menderes diktatör.” Kim diyor? CHP diyor. Mesele demek ki diktatörlük değil; halkın sevdiği, halkın seçtiği, beraber yol yürüdüğü kim varsa diktatör demek sizin vizyonunuz.

İki, yetmedi, Turgut Özal; o zamanki Sayın Genel Başkanınız Sayın Baykal. Bakınız, “Özal sivil diktatör.” Sayın Başbakan, hiç üzülmeyin, aynısı söylenmiş, değişen bir şey yok, o gün Özal vardı, bugün siz varınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Tarihi okuyamamışsın, Baykal Genel Başkan değildi.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) - Hiç yakışmıyor, hiç yakışmıyor!

BÜLENT TURAN (Devamla) - Bakınız, inşallah yalanlırsınız. Dediğim şeyi ezbere söylemiyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - O dersten girmemişsin herhâlde, o dersten girmemişin Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Devamla) - “Diktatör” diyen arkadaşların bu milleti sevmediğini söyledim. Bir hafta önce -isim vermeyeceğim sataşma olmasın diye, polemik olmasın diye- bir vekiliniz ne disiplin kurula sevk ettiniz ne uyardınız. İfade aynen şöyle...

ATİLA SERTEL (İzmir) - Yanlış yapıyorsun.

BÜLENT TURAN (Devamla) - Diyor ki: “Memlekette her 4 kişiden 1’i sosyal demokrat yapıya sahip, diğer 3 tanesi yobaz ve bağnaz.” Bir hafta önce. Kim olduğunu size söylerim bilmiyorsanız. Bir daha okuyayım mı size arkadaşlar? Diyor ki CHP’nin yeni vekillerinden bir tanesi: “Memlekette her 4 kişiden 1’i sosyal demokrat yapıya sahip, diğer 3 tanesi yobaz ve bağnaz.” Yorum yapmıyorum. Dedim ya mesele Tayyip Erdoğan değil, mesele Sayın Davutoğlu değil, diktatör denmesi aslında bu millete olan kavganız sizin. Bir başka örnek, yine sayın vekillerinizden bir tanesi. Diyor ki ifade aynen şöyle: “Cemaat istemedikçe -bakın altını çiziyorum değerli arkadaşlar millet istemedikçe demiyor-...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Cemaat kim? Cemaat sizin eski yoldaşlarınız değil mi? Kol kola girdiğiniz, on beş yıl boyunca beraber gezdiğiniz gruplar değil mi cemaat?

BÜLENT TURAN (Devamla) - ...cemaat istemedikçe Tayyip Erdoğan artık Başbakan da Cumhurbaşkanı da olamaz. Yandı gülüm keten helva.” Bakın bir daha okuyayım mı size arkadaşlar? “Yandı gülüm keten helva.” diyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sizin adamlarınız değil mi cemaat?

BÜLENT TURAN (Devamla) - Cemaat istemezse... Yazık, Mustafa Kemal’in partisi bu değil, Mustafa Kemal’in partisi bu olamaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) “Cemaat istemezse olmaz.” diyen insanın olduğu parti Mustafa Kemal’in partisi olamaz.

Peki değerli arkadaşlar, bir şey daha söyleyeceğim.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Bütçe bitti mi, bütçe bitti mi?

BÜLENT TURAN (Devamla) - Hiç mi güzel şey yok? Hiç mi bir şey yok? Çok kıymetli Sayın Genel Başkan dün konuşma yaptı -Sayın Kılıçdaroğlu- alkışladım odamda, alkışladım. Dedi ki dün konuşmasında, Kadınlar Günü dolayısıyla konuşuyor...

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Alkışlamak size düşmez.

BÜLENT TURAN (Devamla) – “Uzun bir süre başörtüsüyle uğraştılar. Sizin kılık ve kıyafetiniz siyasete konu olamaz. İstedığınız gibi giyinebilir, konuşabilir, gezebilirsiniz.” Alkışlayın arkadaşlar bunu, alkışlayın, bravo, teşekkür ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bir daha, bir daha alkışlayın!

BÜLENT TURAN (Devamla) - Peki, değerli arkadaşlar -aynı Sayın Kılıçdaroğlu- birkaç sene önce bir başka haber, okuyorum, diyor ki: “CHP Grup Başkan Vekili Sayın Kılıçdaroğlu, 112 milletvekilinin imzasıyla beraber başörtüsü yasasının iptali için Anayasa Mahkemesine başvurdu.” Hadi bakalım, 2 Kılıçdaroğlu, bunu da siz alkışlayın; bunu AK PARTİ alkışlasın, bunu siz alkışlayın. Onun için bir daha söylüyorum: Gelişen, dönmüş herkesin yanındayız. (CHP sıralarından gürültüler)

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Bütçeden bahset, bütçeden.

BÜLENT TURAN (Devamla) - Bir diğer meseleye geçeceğim: Bizim son dönem üzülerek gördüğümüz bir şey var. Türkiye’de terör tekrar hortladı, gündeme geldi ancak terörle ilgili yine bu kürsüden olmadık ifadelerde bulundular.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayenizde, sayenizde...

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bizim durduğumuz yer yine burası.

Sayın Başbakana ağlayan “Ne olur barışı bırakmayın.” diyen bu evladımızın olduğu yerdeyiz, biz aynı yerdeyiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Israrla, bize “7 Hazirandan sonra operasyona başladı.” dediler. Çok büyük bir haksızlık arkadaşlar -ona cevap vermek istiyorum- çok büyük bir yanlışlık, çünkü operasyonlar 7 Hazirandan sonra başlamadı. 7 Hazirandan önce ve sonra PKK’nın defaaten saldırısı, defaaten terörle ilgili çalışması oldu. Bakınız, bu çalışmalar içerisinde iyi niyetli görüşmelere rağmen, tüm AK PARTİ iktidarının aldığı risklere rağmen, “Yüz yıllık bu sorunu çözelim, sadece, bu, güvenlik bürokrasisine havale ederek olamaz, sivil irade de burada olsun.” denmesine rağmen atılan adımları anlamayan, küresel güçlerin oynacağı hâline gelen siyasi yapılar ve terör örgütleri, maalesef, bu süreci değerlendiremediler. Utanmadan, sıkılmadan da buraya gelip “Bu barış sürecini AK PARTİ iktidarı bitirdi.” dediler.

Değerli arkadaşlarımız, 7 Haziran-24 Temmuz arasında -Niye 24 Temmuz? Operasyonun başladığı tarihtir 24 Temmuz- 11 güvenlik görevlimiz şehit oldu, 41 vatandaşımız hayatını kaybetti, 11 baraj inşaatına saldırıldı, 500 araç yakıldı, devam ediyor. Asla 7 Haziran değil, 7 Hazirandan operasyonlara kadar olan terör örgütünün faaliyetleri bunlar. 1 sayfa devam ediyor, vakit yok diye anlatmayacağım. O zaman biz hiç sizlerden şunu duymadık: “Ey örgüt, siz teröristsiniz, barış ortamı varken şehit haberleri gelmesin.” demediniz, hiç siz “Gençleri zorla, anne babasından alınarak, dağlara götürüyorsunuz, yapmayın.” demediniz, hiç siz sivil öldüren vatandaşlarımıza “Durun.” dedirtmediniz, hiç siz o kazılan çukurlara “Yapmayın.” demediniz, o zaman “barış.” demediniz, şimdi “barış.” demeniz barışı kirlletmekten başka bir şey değil. İş işten geçmiş, başka imkân kalmamış; devletin hakkı olarak, Kürtlerin de gereği, hakkı olarak devlet onların güvenliği için adım atmaya başlamış, şimdi “barış” diyorsunuz. Yok arkadaş, oradaki çalışmalar Kürtlerin de rahatlaması için, Türklerin de rahatlaması için, 78 milyonun kardeşliği için son terörist yok oluncaya kadar veya silahlar gömülünceye kadar asla durmayacak ve devam edecek. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Elimde bir liste var. Bakınız, bazen saz çalan, bazen Kandil’e giden bir Genel Başkan var ya, o Genel Başkanın ve etrafının tam 122 tane sokağa davet metni var. 122 tarih var arkadaşlar burada. KCK’sı ayrı, PKK’sı ayrı, HDP’si ayrı. Bir daha diyorum; 122 tane “Sokağa çıkın.” daveti var. Siz hangi barıştan bahsediyorsunuz arkadaşlar? Bu, barış çağrıları değil, savaş çağrıları. “Sokağa çıkın, Yasin Börü’yü öldürün.” diyenler hangi barıştan bahsedecek? “Sokağa çıkın, Kürtleri öldürün.” diyenler hangi barıştan bahsedecek? Barışı kirllettiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yalan söylüyorsunuz!

BÜLENT TURAN (Devamla) – “Yalan söylüyorsunuz.” diyen siz misiniz? Hanginiz? Söyleyin bakayım, göreyim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yalan söylüyorsunuz!

ALİCAN ÖNLÜ (Tunceli) – Sen yalvardın “Git.” diye.

BÜLENT TURAN (Devamla) – “Yalan söylüyorsunuz.” Çıkışta gel, şunu vereyim sana. Ya kendi Genel Başkanın yalancı ya sen yalancısın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yalan söylüyorsunuz, böyle bir ifadesi yok.

ALİCAN ÖNLÜ (Tunceli) – “Kandil’e git.” diye sen yalvardın, sen!

BAŞKAN – Lütfen müdahale etmeyelim.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Ya Genel Başkanın yalancı ya sen yalancısın. Bak burada 122 tarih var, tek tek okurum sizlere.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen müdahale etmeyin.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Şu da Yasin Börü, utanırsan bak yüzüne biraz olur mu? Bak, Yasin Börü, bak şöyle biraz, birazcık bak, birazcık bak.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Diğer fotoğraflar nerede? Diğerleri nerede?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Buz gibi öldürdünüz.

BAŞKAN – Bülent Bey, buyurun efendim.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Şurada “tweet”leri var, “Sokağa çıkın, sokağa çıkın, sokağa çıkın.” diye.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bir Roboski’ye de gelsen!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Karar vereceksiniz; sokağın partisi misiniz, Kandil’in mi, bu milletin mi? Buna karar vereceksiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Oradan “yalan” diye bağırıyorsunuz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bir Roboski’ye de gelsen!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Her türlü, her türlü lafı söyleyeceksiniz, yüz yılın sorununu masaya yatıran bu iktidara saldıracaksınız ama utanmadan sıkılmadan PKK’ya bir laf edemeyenler, buraya gelip bize on üç gün boyunca “katil” diyecek, “diktatör” diyecek, terörle ilgili bizi itham edecek. Hadi oradan diyorum size sadece, hadi oradan diyorum sadece size! (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Allah’tan ki değerli arkadaşlar, artık, Kürt vatandaşlarımız HDP’nin ne olduğunu anladı, onların nerede olduğunu anladı.

Bakınız, bir önemli çalışma var, Dicle Üniversitesi Sosyoloji Bölümü yapıyor. Soruyor –vakit yok diye kısa geçeceğim- “Çukur kazmak doğru mu?” diyor, “Öz yönetim doğru mu?” diyor; çok büyük çoğunluk da Kürtler “Lanet olsun!” diyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Artık, PKK’nın da, HDP’nin de vesayetinden kurtulma kararını Kürt kardeşlerimiz almış durumda. Soruyorlar: “Dokunulmazlık kalkar mı kalkmaz mı?” Hiç önemli değil...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Turan, bir dakika daha süre veriyorum; toparlar mısınız lütfen.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Sizin dokunulmazlığınızı Kürt kardeşlerimiz kaldırdı. 122 tane davete rağmen, cuma namazı tiyatrosuna rağmen kimse artık eyleme gelmiyor ve gelmeyecek. O yüzden dört ayda oynunuz yüzde 15’lere, 10’lara düştü, daha da düşecek.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Hadi ya!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bu millet sizin yüzünüzü gördü. Kürt partisi ise, sizden daha çok CHP’de de, AK PARTİ’de de Kürt kardeşimiz var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Artık, Türkiye’nin de, herkesin de sesi olacaksınız baş tacı; konuşuyorsunuz ama Kandil’in sesi olacaksınız dur diyeceğiz size bundan sonra.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ayıp, ayıp ya! Grup Başkan Vekili olarak liseli öğrenci...

BÜLENT TURAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, AK PARTİ on dört yılı geride bıraktı. Hiç yorulmadık, heyecanımız devam ediyor, ilk günü aşıyla yola başlıyoruz. Bu, bir dava hareketidir, siz anlayamazsınız ve bu, partiyi aşan bir anlayıştır, bir medeniyet hareketidir bunu anlayamazsınız. Son mazlumun başı okşanincaya kadar, son şehit annesinin hakkı teröristten alınincaya kadar, son yetimin başı okşanincaya kadar, son mazlumun hakkı zalimden soruluncaya kadar bu mücadele devam edecektir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Turan.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Hanımefendi, Sayın Çağlar...

Buyurun Sayın Demirel.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sayın AKP grup başkan vekilinin kürsüde konuşurken partimize ilişkin ifade ettiklerine dair İç Tüzük’e göre söz hakkı talep ediyorum. Sataşma vardı çünkü siz de biliyorsunuz, dinlediniz, gördünüz.

BAŞKAN – Evet efendim.

Hanımefendi, buyurun efendim, iki dakika...

Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

Buyurunuz Sayın Demirel. (HDP sıralarından alkışlar)

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- *Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel’in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın 118 sıra sayılı 2016 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 119 sıra sayılı 2014 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, Eş Genel Başkanımız para çalmadı, saz çaldı.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Geç, geç!

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) - Para çalanların kim olduğu da çok net bellidir, ortadadır; yolsuzluk yapanlar da ortadadır, hırsızlık yapanlar da para çalanlar da ortadadır. (HDP sıralarından alkışlar)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – 1 Kasımda hesabı verildi.

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) - Evet, Eş Başkanımız Kandil’e gitti, devletin bilgisi dâhilinde gitti.

ERDİN BİRCAN (Edirne) – Vay! Vay!

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Bravo! Bravo!

BAŞKAN – Müdahale etmeyin lütfen.

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) - İhtiyaç olursa tekrar gider, tekrar da Kürt sorununun çözümü için her yere de gider. Her yere de gitti. İnsanların katledilmediği, öldürülmediği, yaşamını yitirmediği bir ülke için, barışın ve özgürlüğün geleceği bir ülke için biz her şekilde her şeye hazır olduğumuzu bir kez daha ifade edelim.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Diyecek bir şey yok, “Kandil’e gitti.” dedi.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Senin yasanla gittik, senin yasanla; senin ricanla gittik.

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) - Biz şunu söyleyelim: Evet, Kürt sorununun çözümü için, bu ülkede savaşın son bulması için her şekilde her yerle görüşeceğimizi ifade ettik.

BENNUR KARABURUN (Bursa) – Siz Kürt sorununu çözemezsiniz.

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) - Bunu devlet yetkilileri çok iyi biliyor. Devlet yetkililerinin bilgisi dâhilinde yapılan görüşmelerdir. Buradan kendileri açıklayabilir.

İkincisi, yani Yasin Börü; evet biz de oradaydık, Diyarbakır’daydık. Sadece Yasin Börü değil Diyarbakır’da katledilen 50 kişiyi niye sormuyor sayın grup başkan vekilimiz? Peki, Cizre’de vahşet bodrumlarında 178 insanın yakılarak katledildiğini niye ifade etmiyor sayın grup başkanımız? AKP Hükûmetinin, parçalanmış bedenlerin, yanmış et kokusuyla Cizre’ye gitmesini talep ederiz. Gitsin de yanmış bodrumlarda insanların ailelerinin eline verilen...

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Teröristler, teröristler.

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) - ...iki kemik poşetiyle “Bu senin çocuğundur.” diyen anlayışı ve zihniyeti görsün. Biz bunların hepsini biliyoruz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – PKK’ya söyle, PKK’ya!

ÇAĞLAR DEMİREL (Devamla) – Bir haftadır, on gündür bölgede neler yaşandığını biliyoruz. Siz acaba çıplak bedenleri teşhir edenleri kınıyor musunuz? Bunu da biz size soruyoruz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Efendim, teşekkür ediyorum.

Söz sırası...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Efendim, buyurun.

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, burada bir terör örgütünün yönetildiği bir merkeze Hükûmetin bilgisi dâhilinde oraya gidildiğine ilişkin bir husus var. Bu konuda Hükûmetin bir açıklama yapması gerekmez mi?

BAŞKAN – Takdir kendilerinin efendim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ben bu konuyu arz ediyorum. Sayın Başbakan da burada.

BAŞKAN – Takdir kendilerinin.

Hükûmet adına zaten konuşma yapılacaktır.

OKTAY VURAL (İzmir) – Kimin bilgisi dâhilinde hangi iş birliği için oraya gidildiği... Aziz milletimiz gerçekleri bilsin. Bu bakımdan, bu konu açıklığa kavuşturulsun diyorum.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Vural.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 118) (Devam)

2.- 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297), 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2014 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/32), Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve Diğer Kamu İdarelerine Ait Toplam 208 Adet Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/33), 2014 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/34), 2014 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/35), 2014 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/36), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan Kalkınma Ajansları 2012 Yılı Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/28), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2013 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/31), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2014 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/37) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 119) (Devam)

BAŞKAN – Efendim, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına ikinci söz hakkı Ankara Milletvekili Sayın Ali Babacan'da.

Buyurun Beyefendi. (AK PARTİ ve Bakanlar Kurulu sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ BABACAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ve 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı hakkında Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2016 yılı bütçesinin milletimiz için, ülkemiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum. Başta Maliye Bakanlığımız olmak üzere, bütçenin hazırlanmasında emeği geçen tüm kurumlarımıza ayrıca teşekkür ediyorum. Hem Komisyon aşamasında hem de Genel Kurul aşamasında bütçe çalışmalarına büyük emek veren Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Başkanına ve üyelerine de ayrıca teşekkürlerimi sunuyorum. Bütçe çalışmaları esnasında çok sayıda milletvekilimizi dinledik, takip ettik. Komisyon aşamasında ve bu kürsüde beyan edilen görüşler ve yapıcı katkılar için ayrıca takdirlerimi belirtmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün görüşmelerini tamamlayacağımız bütçe, AK PARTİ hükûmetlerinin hazırladığı tam 14'üncü bütçe. Her yıl bütçe görüşmeleri vesilesiyle bir geçmiş muhasebesi yapıyoruz ve gelecek dönemlerde uygulanacak politikaları değerlendiriyoruz ve hepimiz için de son derece faydalı oluyor. Şunu da özellikle tekrar vurgulamakta fayda var ki yüzde 85 gibi çok yüksek bir katılım oranıyla

gerçekleşen 1 Kasım seçimlerinden sonra oluşan bu Meclis, oy kullanan vatandaşlarımızın yüzde 97,5'unun iradesinin tecelli ettiği bir Meclis. Bu Meclis, temsil gücü çok yüksek bir Meclis. Ben böyle bir Meclisin üyesi olmaktan onur duyuyorum. Ülkemizin sorunlarının tartışılıp çözüme ulaşacağı yer bu Meclistir. Şiddet yöntemleriyle, terörle bir yere varmak mümkün değildir. Her kesimin, her eğilimin temsil edildiği bu yüce Meclis, ülkemizin sorunlarının çözümünde de tarihî bir sorumluluğa sahiptir; yeter ki her konuyu açıkça, rahatça burada tartışabilelim, çözüm üretebilelim. İleri demokrasilerde sorunları çözmenin ve geleceği inşa etmenin yegâne adresi parlamentolardır.

Ben bu vesileyle, yaşanan terör eylemlerinde bu vatan için canını veren şehitlerimizi rahmetle anmak istiyorum. Hayatını kaybeden sivil vatandaşlarımıza da Allah'tan rahmet diliyorum; ailelerine, yakınlarına sabır diliyorum. Şiddetin ve terörün ülkemizde bir an önce sona ermesini de gönülden niyaz ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz on üç yılda hızla gelişen ülkemiz dünyayla daha fazla bütünleşmiş, finansal ve ticari bağlarını da oldukça derinleştirmiştir. Bu durum, küresel ekonomide meydana gelen gelişmeleri daha yakından takip etme ihtiyacımızı da artırmıştır. Geçen yıl G20 platformunun başkanlığını yapmamız ve bu dönemde gösterdiğimiz performans, Türkiye'nin dünyadaki ekonomik ve finansal problemlere ne kadar vâkıf olduğunu, çözüm üretmek konusunda da ne kadar donanımlı olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur.

G20 gündeminde dünya ekonomisiyle ilgili 3 önemli tespit yaptık, 3 önemli öncelik belirledik: Kapsayıcılık, uygulama ve yatırımlar. G20 ülkelerinin yapısal reformlarını izlemeye alacak, uygulamayı takip edecek bir mekanizmayı ilk defa biz dönem başkanlığımızda oluşturduk.

Uluslararası Ticaret Odasıyla birlikte Dünya KOBİ Forumu'nu kurduk ve ilk defa KOBİ'lerin uluslararası platformlarda artık resmî bir sesi var. B20 altında KOBİ görev gücünü oluşturduk. KOBİ perspektifi tüm G20 çalışmalarına artık sürekli olarak yansımakta, bunlar hep kalıcı yapılar. İlk kez G20 enerji bakanlarını topladık, yoksul ülkelerin elektriğe kavuşması için eylem planı hazırladık. G20 gıda bakanlarını topladık, dünyada gıda israfını azaltmayı hedefleyen eylem planı hazırladık. Kadınların iş gücü piyasasındaki rolünü ve etkinliğini artırmayı amaçlayan W20 yani Kadın 20 platformunu oluşturduk. Faizsiz finans sisteminin dünyada yaygınlaştırılmasını bir G20 kararı hâline getirdik. Tespit ettiğimiz bu öncelikler ve başlattığımız yeni çalışmalar Sayın Cumhurbaşkanımızın Başkanlığında yapılan Antalya zirvesinde tüm G20 ülkeleri tarafından kabul edilmiştir ve bu yıl Çin Dönem Başkanlığı tarafından aynen devam ettirilmektedir. Ülkemiz, bir büyük sınavı böylece başarıyla vermiştir.

Türkiye ekonomisiyle ilgili değerlendirmelere geçmeden önce, sizlerle dünya ekonomisindeki konuları ve özellikle riskleri kısaca paylaşmak istiyorum.

Küresel kriz sonrasında dünya henüz güçlü, dengeli ve sürdürülebilir bir büyüme eğilimi yakalayamamıştır. Dünya ticaretinin büyüme hızı kriz öncesine göre yarı yarıya düşük seyretmektedir. Yatırım harcamaları düşüktür. Pek çok ülkenin potansiyel büyüme oranı kriz öncesine göre düşmüştür. Önümüzdeki dönem için yapılan tahminler de yakın bir gelecekte küresel ekonomide hızlı bir toparlanma eğiliminin beklenmediğini göstermektedir. Küresel krizin hemen sonrasındaki dönemde, gelişmekte olan ekonomiler büyümede lokomotif görevini üstlenirken, son dönemde ibre gelişmiş ekonomilere doğru dönmüştür. ABD ekonomisi diğer gelişmiş ülkelere göre daha güçlü bir büyüme sağlarken, avro bölgesi ve Japonya'da beklenen canlanma hâlen daha sağlanamamıştır. Öte yandan, doğru ekonomik programları uygulayan Avrupa ülkelerinin bazılarındaysa toparlanma görülmekte ve bu da bizim o ülkelere olan ihracatımıza olumlu bir şekilde yansımaktadır.

Gelişmekte olan ülkelere gelince, geçtiğimiz yıl Çin ekonomisinde büyüme hızı düşerken, Rusya ve Brezilya'da derin ekonomik daralmalar yaşanmıştır ki Brezilya'da yaklaşık yüzde 4 gibi bir daralma 2015 yılında meydana gelmiştir, bir yüzde 3 daralma daha bu yıl için beklenmektedir. Hindistan ekonomisiye 2015 yılında diğer ülkelerden pozitif yönde ayrılmaya devam etmiştir.

Geçtiğimiz yıl, petrol fiyatları başta olmak üzere, tüm emtia fiyatlarında görülen düşüş, küresel talebi genel olarak olumsuz etkilemiştir. Emtia ihracatçısı ülkelerde yaşanan önemli gelir kayıpları nedeniyle bu ülkelerin kamu maliyesinde ve ekonomilerinde ciddi bozulmalar yaşanmıştır. Türkiye gibi petrol ithalatçısı ülkeler ise düşük fiyatların etkisiyle artan harcanabilir gelir ve iyileşen dış dengeyle olumlu yönde etkilenmişlerdir.

2015 yılından itibaren gelişmiş ülkelerin uyguladığı para politikası birbirinden ayrılmaya başlamış ve yaklaşık dokuz yıl aradan sonra Amerikan Merkez Bankası geçtiğimiz aralık ayında faiz artırımına gitmiştir. Öte yandan, birçok gelişmiş ülkenin merkez bankası ise genişlemeci para politikaları uygulamaya devam etmektedir. FED'in faiz artırım süreci ile Çin ekonomisindeki yavaşlama finansal piyasalardaki dalgalanmaları artırmış, özellikle de gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımlarının azalmasına sebep olmuştur.

Küresel ekonomide geçen yıl meydana gelen olumsuzluklar önümüzdeki dönemde de karşılaştığımız riskler olarak devamlılığını, varlığını sürdürecektir. Çin başta olmak üzere, gelişmekte olan ülkelere devam eden ivme kaybı, zayıf ticaret hacmi, ABD para politikasının sıkışması, oynaklığı artan emtia fiyatları, emtia ihracatçısı ülkelerdeki talep düşüklüğü, gelişmekte olan ülkelere olan sermaye akımlarındaki azalış, jeopolitik gerginlikler ve siyasi belirsizlikler bu yıl takip edeceğimiz temel risk faktörlerini oluşturmaktadır. Kısaca söylemek gerekirse küresel ekonomide durum hâlâ risklidir ve çok yakın takip gerektirmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; küresel ekonomide ve finansal piyasalarda olumsuz gelişmelerin yaşandığı, jeopolitik risklerin arttığı, art arda 4 seçim geçirdiğimiz bir ortamda Türkiye ekonomisi 2015 yılının ilk 3 çeyreğinde yüzde 3,4 oranında bir büyüme kaydetmiştir. Yılın tamamında ise yüzde 4 civarında bir büyümenin olmasını bekliyoruz. Mart sonunda, bildiğiniz gibi, kesin rakamlar açıklanacak. Bu oranların birçok gelişmekte olan ekonominin 2015 yılı için beklenen büyüme oranından çok daha yüksek olduğunun da özellikle altını çizerek vurgulamak istiyorum.

2016 yılında büyümenin bir miktar daha ivme kazanmasını beklemekteyiz. Gelirler politikasının desteğiyle yurt içi talepte beklenen canlanma ve önümüzdeki süreçte dış ekonomik konjonktürün ılımlı iyileşmesi bu yılki büyümeyi olumlu etkileyecektir. Küresel krizden beri diğer birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler hâlen istihdam oluşturmakta zorlanırken ülkemizde istihdam artmaya devam etmektedir. Türkiye ekonomisi 2009 yılından bu yana toplam 6 milyon kişiye ilave istihdam sağlamıştır yani Türkiye'de çalışan insanların sayısı tam 6 milyon kişi artmıştır üstelik küresel kriz ortamında. Bununla birlikte, iş gücüne katılım oranının özellikle gençlerimiz ve kadınlarımız öncülüğünde artması işsizlik oranının yüksek seyretmesine sebep olmaktadır.

Hükümetlerimiz döneminde Türkiye ortalama yıllık yüzde 4,7 oranında bir büyüme kaydetmiştir. Ülke olarak elde ettiğimiz bu büyüme aynı zamanda kapsayıcı bir büyüme olmuştur. Yoksulluğun azaltılmasında bu büyüme etkili olmuştur. Bazı ülkelerde büyüme varken gelir dağılımındaki bozulma artmaktadır; Türkiye büyümenin ve refahın geniş toplum kesimlerine daha adil bir şekilde yayıldığı bir büyümeyi elde etmiştir.

Ülkemizde artık günlük 1 doların altında geliri olan vatandaşımız kalmamıştır. Yine, Dünya Bankası ölçülerine göre 2,15 doların altında yaşayan nüfusumuz da kalmamıştır. Hatta en yüksek barem olan 4,3 doların altına baktığımızda 2002 yılında nüfusumuzun yüzde 30'u bu baremin, 4,3 doların altında yaşarken -en son 2014 verileri var- 2014 verilerine göre yüzde 1,6'sı sadece nüfusumuzun bu 4,3 doların altında yaşamaktadır.

Türkiye son dönemde yine OECD'nin rapor ettiği üzere tüm OECD ülkeleri içerisinde gelir dağılımının en hızlı iyileştiği ülkelerden birisi olmuştur. Dünya Bankası verilerine göre ülkemizin orta sınıfının toplam nüfusa oranı yüzde 20'den tam yüzde 40'a yükselmiştir. Bu gelir dağılımının düzelmesinde kamu gelirler politikasının da önemli katkısı olmuştur. Bu kapsamda aile yardım ödeneği dâhil en düşük memur maaşı 2002-2015 arasında reel olarak enflasyondan arındırdığımızda yüzde 93,5 artmıştır. Net asgari ücret reel yüzde 126 artmıştır. En düşük SSK emekli aylığı yüzde 61 reel olarak artmıştır. Bu oranlar, hem çalışan hem de emekli vatandaşlarımızın harcanabilir gelirlerinin önemli ölçüde arttığını göstermektedir. Türkiye, tüm gelişmekte olan ülkeler içerisinde bu açıdan bir istisnadır. İlerlemenin olduğu, kalkınmanın olduğu ama aynı zamanda refahın geniş toplum kesimlerine dağıldığı, kalkınmanın herkes tarafından hissedildiği bir ülke olmuştur.

Değerli milletvekilleri, 2015 yılında döviz kuru gelişmeleri ve gıda fiyatlarında kaydedilen yüksek oranlı artış nedeniyle enflasyon, beklentilerin üzerinde gerçekleşmiştir. Enflasyonun daha düşük seviyelere inmesi gerekmektedir.

Türkiye'nin dış ticaret hacmi, 2015 yılında, 2002 yılına göre 4 kat artarak 351 milyar dolara ulaşmıştır. Bu rakamın içerisinde kuşkusuz euro-dolar kur etkisi de vardır. Euronun dolar karşısında değer kaybetmesi ya da doların euro karşısında değer kazanması, bu rakamların dolar olarak belki bir miktar düşmesini beraberinde getirmiştir ama nereden bakarsak bakalım, 4 katlık bir artış kayda değer bir artıştır. Üstelik hem ihracat pazarlarımızda hem de ürünlerimizde çeşitlenme sağlanmıştır. Böylece herhangi bir bölge veya sektörde meydana gelebilecek dışsal şoklara karşı ihracatın dayanıklılığı artmıştır. Kaldı ki, bu en son yaşadığımız bir Irak pazarındaki daralmanın, bir Rusya pazarında karşılaştığımız sorunların toplam rakamlara etkisinin oldukça sınırlı olduğunu görüyoruz. Bu da zamanlıca izlenen çeşitlendirme politikasının olumlu sonucudur.

Cari işlemler açığı, enerji fiyatlarının düşük seyri ve net altın ihracatındaki iyileşmenin de etkisiyle 2014 yılından beri azalmaktadır ve 2015 yılında bu düşüş sürmüştür. 2015 sonu itibarıyla da yüzde 4,5 seviyesine inmiştir. 4,5 hâlâ kendi başına yüksek bir orandır. Bunun da farkında olmamız lazım ve cari açıkla mücadeleyle önümüzdeki dönemde mutlaka devam etmemiz gerekmekte.

2015 yılında küresel risk iştahındaki azalma nedeniyle Türkiye'den kısa vadeli sermaye çıkışı yaşanmıştır. Doğrudur ama uzun vadeli sermaye girişleriyle doğrudan sermaye girişleri 2015 yılı boyunca güçlü seyretilmiştir.

Ekonomik istikrarımızın olmazsa olmaz koşullarından biri olan sağlam bankacılık sektörü, 2015 yılında da sağlıklı büyümesine devam etmiştir. Bankacılık sektörü, bir yandan bilançosunu büyütürken aynı zamanda güçlü sermaye yapısını da korumayı başarmıştır.

Sermaye yeterlilik oranları 2015 yılı itibarıyla yasal alt sınırın yaklaşık 2 katı seviyesindedir. Diğer taraftan, tahsili gecikmiş alacakların oranı ise makul seviyelerde seyretilmektedir.

Türkiye'de son yıllarda hane halkının borcunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı, yüzde 23'e yükselse de diğer ülkelerle kıyaslandığında bu, hâlâ düşük bir rakamdır. Buna rağmen, makro finansal istikrarın korunması ve sürdürülmesi amacıyla hane halkının borçluluğu yakından takip edilmelidir ve bu çerçevede, 2014 yılından itibaren uygulanan makro ihtiyati tedbirlerin etkisiyle tüketici kredilerindeki büyüme hızı yavaşlamış, bireysel kredi kartları borçları azalmış –ki nominal olarak azalmıştır- ve neticesinde hane halkı finansal varlık ve yükümlülükleri daha dengeli ve sürdürülebilir bir hâle gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ öncesi dönemlerde, Türkiye, uzun yıllar kamu maliyesinde çok ciddi sorunlar yaşamış ve bu sorunlar, birçok ekonomik krizin başlıca nedeni olmuştur. Kararlılıkla uyguladığımız politika ve reformlar sayesinde kamu maliyesi alanında sağladığımız başarı, ekonomimizi iç ve dış şoklara karşı çok daha dayanıklı hâle getirmiştir.

Küresel kriz döneminde, güçlü bankacılık sektörünün de katkısıyla, kamu maliyesindeki bu sağlam duruş, ülkemizin diğer ülkelerden pozitif yönde ayrışmasını sağlamıştır. Pek çok ülke, kriz döneminde kamu açıklarını artırarak krizden çıkma çabasına girmişken Türkiye, mali disiplini koruyarak krizden çok hızlı bir şekilde çıkmış ve kendini farklılaştırmayı başarmıştır. Birçok ülke hâlen kamu maliyesindeki sorunlarla uğraşırken Türkiye, 2015 yılında genel devlet bütçesini denk bir noktaya getirmiştir. Bu, son dokuz yılın en iyi performansıdır.

Uygulanmakta olan ekonomik program, mali disiplin ve etkin borçlanma stratejileri sonucunda Avrupa Birliği tanımlı borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı da 2015 yılında 2002 yılına göre tam 40 puandan fazla azalarak yüzde 32,6 oranına gerilemiştir.

Borcun millî gelire oranı düşerken aynı zamanda yapısı da iyileşmiştir. 2002 yılında merkezî yönetim borç stokunun yüzde 58'i döviz cinsinden iken bu oran yüzde 35'e düşmüştür. Hatta kamunun dış borcu, döviz anlamında dış borcu sıfırlandığı gibi –net borçtan bahsediyorum- bir miktar artı oluşmuştur son bir iki yıl içerisinde.

Benzer şekilde, 2002 yılında borç stokunun yüzde 55'i değişken faizli senetlerden oluşurken bu oran, yüzde 33 seviyesine gerilemiştir. İç borçlanmanın ortalama vadesi, 2002 yılında dokuz ay iken 2015 yılında yetmiş iki aya yani altı yıla yükselmiştir. Düşünün ki, millî gelirin yüzde 74'ü büyüklüğünde bir borç ve ancak ortalama dokuz ay vadeyle dönen bir borçtan millî gelirin yüzde 38'lerine düşmüş ve altı yıllık bir vadeyle dönen bir borç yapısına çok şükür Türkiye kamusu ulaşmıştır.

Kamu maliyesindeki iyileşmeye bağlı olarak hem faiz oranları düşmüş hem de faiz ödemeleri azalmıştır. 2002 yılında faiz giderlerinin toplam harcamalar içerisindeki payı yüzde 43 iken 2015 yılında bu oran yüzde 10,5'a düşmüştür. Faiz giderlerinin gayrisafi yurt içi hasılası içindeki oranı da 2002'de yüzde 14,8 iken 2015'te sadece yüzde 2,7'ye düşmüştür. Faiz giderlerinin azalması, kamu yatırımlarına, özellikle de yıllarca kaynak ayrılmayan sosyal alanlara kaynak aktarılmasını sağlamıştır. Bu da, başta eğitim ve sağlık olmak üzere sosyal harcamalarda kayda değer artışlar yapmayı mümkün hâle getirmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hükümetlerimiz döneminde sağlanan mali disiplinin korunması son derece önemlidir. Makroekonomik istikrarın sağlanması ve büyüme potansiyelimizin artırılması için bu şarttır. 2002 yılında yüzde 11,5 olan merkezî yönetim açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2015'te yüzde 1,2'ye düşmüştür ve 2016 bütçesi, bugün görüşmelerini inşallah tamamlayacağımız bütçede de, bu açık, yüzde 1,3'tür. Bunlar oldukça sıkı hedeflerdir ve maliye politikasında bir gevşeme sinyali vermemektedir.

2016 yılı bütçemizde de en yüksek pay yine eğitime, sağlığa ve altyapı yatırımlarına ayrılmaktadır. Eğitim, kalkınma sürecimizin odağındadır. 2002 yılı bütçemizin sadece yüzde 9'u eğitime ayrılırken 2016 bütçesinde bu oran tam yüzde 19'a ulaşmıştır. Yani neredeyse bütçenin beşte 1'i, sadece ve sadece artık eğitime ayrılmaktadır. Sağlık harcaması da bütçenin yüzde 17'sine ulaşmıştır. İşte, gerçek sosyal politika bütçeye nasıl yansır, bu bütçe, 2016 bütçesi tüm kamuoyuna gayet açık bir şekilde göstermektedir.

Büyüme destekleyecek olan kamu altyapı yatırımları da hızla devam etmektedir ve bütçe içerisindeki payı 2016 yılında yüzde 10,5'a yükselmiştir ve yatırımların tamamlanma süresi de ortalama sekiz buçuk yıldan dört yıla inmiştir.

Ayrıca, ülkemizde kamu-özel iş birliği projelerinin de uygulaması son derece yaygınlaşmış ve işletme hakkı devri yöntemiyle yürütülenleri çıkardığımızda toplam yatırım büyüklüğü, yaklaşık 48 milyar dolara ulaşmıştır ve bunun 39 milyarı 2002 sonrası döneme aittir.

Büyümenin kapsayıcılığını artırmak üzere, başta kadınlarımıza, gençlerimize ve engelli vatandaşlarımıza olmak üzere, toplumumuzun her kesimine yönelik destekler devam etmektedir ve 2016 yılında bu amaçlarla ayrılan bütçe ödeneği tam 43 milyar TL'dir.

İktidara geldiğimizden bu yana tarım, öncelikli sektörlerden biridir ve tarıma verdiğimiz destekler artarak devam etmektedir. 2016 bütçemizde 11,6 milyar TL'lik bir ödenek görünmekle beraber, aslında tarımsal kredi sübvansiyonlarını, müdahale alımlarını ve tarımsal kitlenin finansmanını da eklediğimizde rakamın 15 milyara çıktığını görüyoruz. Hatta gübre ve yemde KDV'nin kaldırılmasından gelen 2,4 milyarlık gelir kaybını da dikkate aldığımızda, ilk defa bu yıl tarım bütçemiz, 17,6 milyar gibi yüksek bir rakama ulaşmaktadır.

AR-GE harcamalarına yönelik destekler 2016'da devam etmektedir ve ekonomimizin verimliliğini ve üretken yapısını daha da güçlendirmek bu şekilde hedeflenecektir.

2016 yılında KOBİ'lerimize yönelik destek tutarı da 2015'e göre tam 3 kat artarak 1 milyar TL seviyesine çıkarılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; oldukça zor bir dış ve iç konjonktürde Türkiye'nin makroekonomik istikrarının korunmasında en önemli iki faktör, bütçe disiplini ve sağlam bankacılık sektörü olmuştur. Bunca iç ve dış gelişmeye rağmen eğer ekonomimizde ciddi bir sarsılma olmuyorsa bunu bu iki sağlam noktaya, bütçe disiplinine ve sağlam finans sistemine bağlamalıyız. Önümüzdeki dönemde her iki alanın da dikkatle takip edilmesi ve asla bir zayıflamaya izin verilmemesi gerekmektedir.

Öte yandan, enflasyon, son dönemde yüksek tek haneli rakamlarda seyretmektedir. Önümüzdeki dönemde enflasyonla mücadelede para politikası araçlarının kararlılıkla kullanılması, enflasyonun yapısal nedenlerini araştırıp çözecek Gıda Komitesi gibi mekanizmaların da etkin bir şekilde kullanılması son derece önemli olacaktır.

Bir başka yapısal sorunumuz olan cari açık, son yıllarda düşse de hâlâ dikkatle takip edilmesi gereken bir konudur. Cari açıkla mücadelede kısa vadede bütçe disiplini, para politikası ve makro ihtiyati tedbirlerin etkin bir şekilde kullanılması önemlidir. Orta uzun vadede kalıcı çözüm ise yapısal reformların kararlılıkla uygulanmasından geçmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önümüzdeki üç yıllık döneme ilişkin temel ekonomik ve sosyal konulardaki strateji, politika ve yapısal reform alanlarını kapsayan orta vadeli program ocak ayında yürürlüğe girmiştir. Bildiğiniz gibi, AK PARTİ hükümetleri döneminde çıkarılan yeni yasal düzenlemelerle başlayan orta vadeli program uygulaması ekonomimize önemli öngörülebilirlik getirmekte ve üç yıllık bir perspektifle pek çok alandaki makroekonomik hedefler ve uygulanacak yapısal reformlar açık bir şekilde ortaya konmaktadır ve bu programlar, her yıl üç yıllık pencerelerle yenilenmektedir, güncellenmektedir.

Orta vadeli programın temel amaçları, istikrarlı ve kapsayıcı niteliğiyle büyümeyi artırmak, enflasyonu düşürmek, cari açığı azaltma eğilimini korumak, ekonominin rekabet gücünü, istihdam ve verimlilik seviyesini artırmak, mali disiplinin kalitesini artırmak ve kamu maliyesini güçlendirmek olarak belirlenmiştir. Bu temel amaçlar çerçevesinde, yapısal reformların hayata geçirilmesine kararlılıkla devam edilmesi son derece önemlidir.

Bu kapsamda, 10 Aralık 2015 tarihinde, Sayın Başbakanımızın açıkladığı 64'üncü Hükümet 2016 Yılı Eylem Planı'nın uygulanmasına başlanılmıştır. 2016 Yılı Eylem Planı'nda yer alan ekonomi alanındaki reformlar aslında iki temel amaç altında toplanabilir: Birincisi, güçlü ve sürdürülebilir büyüme için toplam faktör verilerinin artırılması için yapılacak reformlar; ikincisi de büyümeden toplumun tüm kesimlerinin faydalanması, diğer bir ifadeyle kapsayıcı büyüme hedefi doğrultusunda yapılacak reformlar.

Ayrıca, Onuncu Kalkınma Planı'nda yer alan ve daha önce Sayın Başbakanımız tarafından kamuoyuna duyurulan 25 öncelikli dönüşüm programının uygulanması etkin bir şekilde takip edilmektedir. Bu kapsamda, eylem planlarında yer alan eylemlerin gerçekleştirilmesi sürecinde yatırımları ve ihracatı artırmaya, cari açığı aşağı çekmeye, ekonominin istihdam ve verimlilik seviyesini, rekabet gücünü yükseltmeye, kamu maliyesini güçlendirmeye ve mali disiplinin kalitesini artırmaya yönelik eylemlerin öncelikle ele alınması ve bu eylemlerin gerektirdiği yasal düzenlemelere hız verilmesi temel önceliktir.

Türkiye'nin bu program dönemindeki büyüme stratejisi beşeri sermayenin geliştirilmesi, iş gücü piyasasının etkinleştirilmesi, teknoloji ve yenilik geliştirme kapasitesinin artırılması, fiziki altyapının güçlendirilmesi, kurumsal kalitenin iyileştirilmesi olarak belirlenmiştir. Güçlü ve sürdürülebilir bir büyüme için ülkemizde toplam faktör verimliliğinin artırılması çok önemlidir ve iş gücü potansiyelimizi kullanmamızı ve geliştirmemizi sağlayacak reformlar ile yatırım ortamımızı geliştirecek ve yatırımların finansmanını kolaylaştıracak reformlar işte bu kapsamdadır.

İş gücü verimliliğinin artırılması için eğitim bir ön koşuldur. Ülkemizde eğitimin yanı sıra, becerilerin artırılması ve girişimciliğin özendirilmesi de büyük önem arz etmektedir. Ülkemizdeki eğitim seviyesinde hükümetlerimiz döneminde önemli artışlar meydana gelmiştir. İş gücü verimliliğinin artırılması için eğitimin daha da yaygınlaştırılması ve niteliğinin geliştirilmesi son derece belirleyici olacaktır. Ayrıca, gençlerin iş gücü becerilerinin artırılması ve potansiyelinin ekonomiye kazandırılması da temel öncelikler arasındadır.

Bir ülkenin toplam ekonomik büyüklüğü, farklı metotlarla hesap edilebilmektedir. Bu metotlardan bir tanesi de o ülkede oluşan katma değerlerin toplanmasıdır. Ekonomiyi büyütmenin en sıhhatli yolu, fert fert daha yüksek katma değer üretmektir. İyi eğitilmiş insanlar, daha yüksek katma değer üretir. İşte, eğitime yapılan yatırım, nihayetinde daha yüksek bir refah seviyesinin de anahtarı olacaktır.

Ülkemizde kadınların iş gücüne katılımı, uyguladığımız politikalar sonucunda artmıştır ama artmış rakamlar dahi dünya standartlarının altındadır. Kadınların iş gücüne daha fazla, daha aktif katılmaları sağlanarak daha fazla katma değer üretmeleriyle beraber ekonomide atıl duran önemli bir potansiyel de açığa çıkarılmış olacaktır. Türkiye'de iş gücü piyasası, birçok ülkeye göre çok katıdır ve bu, işsizlik seviyelerimizin yüksek seyretmesinin de en önemli sebeplerinden birisidir. İş gücü piyasamızı daha esnek hâle getirmek işsizlik oranlarını düşürecektir ve bu konuyla ilgili de reform programının çok geniş kapsamlı bir içeriği vardır.

Büyümenin daha kapsayıcı olması için gençlerimize ve kadınlarımıza yönelik politikaların yanı sıra KOBİ'lerin ekonomimizdeki üretim zincirinde daha etkin rol almaları önümüzdeki dönemde önemli olacaktır.

Yatırım ortamının iyileşmesi, çok çok belirleyicidir. Türkiye'de sanayi yatırımlarının artması, sıhhatli, sürdürülebilir kalkınmamızın temelidir. Uluslararası sermayeye daha açık, uluslararası sermayeyi daha destekleyen, yerli-yabancı ayrımı gözetmeyen bir yatırım ortamı, Türkiye'nin refahının ve istihdamının artması için çok belirleyici olacaktır.

Türkiye'de tasarruf oranı, millî gelirin yüzde 16'sı civarındadır yani yatırım oranımızın 4,5 puan altındadır, hâlbuki kendi tasarruflarımızla yatırımların finanse edilmesi asıl amaç olmalıdır. Türkiye'nin ihtiyacı olan özel sektör ve kamu yatırımlarının daha çok yerli tasarrufla karşılanması ve finanse edilmesi, ülkemizin sermaye girişleri açısından dışa bağımlılığını da önemli ölçüde azaltacaktır.

Ülkemizde yüksek katma değerli üretimi desteklemek için orta ve üst teknoloji yatırımlarının artırılması önem arz etmektedir ve üretim ve ihracatta ileri teknoloji ürünlerinin payının artırılması da buna bağlı olacaktır. Daha çok AR-GE, daha çok yenilikçilik, daha çok markalaşma ve böylece daha yüksek katma değer hedeflenmektedir. Bu konularda neler yapılacağı da yine reform programlarında çok açık bir şekilde yazılıdır.

Ben şunu da bu vesileyle açıkça ifade etmek istiyorum ki Türkiye, tüm G20 ülkeleri içerisinde en detaylı yapısal reform hazırlığına sahip olan ülkedir. Geçen sene başkanı olduğumuz platformda diğer ülkelerin reform hazırlıklarını çok detaylı incelediğimiz için bunu da görmekten gerçekten çok memnun olmuş durumdayız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde 2002’de başlatılan çok sayıda siyasi reform sonucunda bugün Türkiye’de demokrasi ilerlemiş, temel hak ve özgürlükler alanında daha yüksek standartlara ulaşılmıştır. Siyasi reform programımızın omurgasını oluşturan Avrupa Birliği süreci, ülkemizin öngörülebilirliğini artırmış, ekonomideki başarılarımıza büyük katkıda bulunmuştur. Türkiye, bu konuda elde ettiği kazanımları korumalı, geri gidişlere asla izin vermemeli, demokraside, temel hak ve özgürlüklerde insanımızın layık olduğu en yüksek standartları hedeflemelidir.

Ekonomide başarının kilidi, güven ve istikrar ortamının sağlanmasıdır. Bizim istikrarımızın kaynağı, millî iradeye dayalı bir demokrasidir ancak demokratik bir istikrar, güçlü olur, kalıcı olur. Öte yandan, hukukun üstünlüğü ilkesinin tavizsiz bir şekilde uygulanması hem demokrasimizin ilerlemesi hem de ekonomimizin güçlenmesi açısından elzemdir. Hukuk güvenliğinin sağlanamadığı ülkelerde ekonomide kalıcı başarılar elde edilememekte ve çoğu zaman demokrasi de zarar görmektedir. Önümüzdeki dönemde, Türkiye, hem demokraside hem hukukta hem de ekonomide eş zamanlı olarak ilerlemelidir. Bu üçlü sacayağından yani demokrasi, hukuk ve ekonomiden hangisi zayıf kalırsa, herhangi birisi geride kalırsa ülkemizin, arzu ettiği hedeflere ulaşması mümkün olmayacaktır.

İşte bu sebeplerdir ki önümüzdeki aylarda üzerinde çalışacak olduğumuz yeni anayasa taslağı, memleketimiz için çok önemli olacaktır. Ayrıca, Hükûmetimizin açıklamış olduğu yargı reformu stratejisinin uygulanması, önümüzdeki dönemde ülkemizin başarısında son derece belirleyici olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından, bugününe kadar tüm ekonomi politikaları bütüncül bir anlayış ve uzun vadeli bir bakış açısıyla ele alınmış ve kararlılıkla uygulanmıştır. Süreklilik ve tutarlılık, temel ilkelerimiz olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ BABACAN (Devamla) – 2016...

BAŞKAN – Sayın Babacan, bir dakikada toparlar mısınız lütfen.

Teşekkür ediyorum.

ALİ BABACAN (Devamla) – 2016 bütçemiz de işte bu ilkeler çerçevesinde hazırlanmıştır: Süreklilik, tutarlılık ve bütüncüllük. Makroekonomik istikrarın en önemli dayanaklarından birisi, bu bütçenin 2016 yılı boyunca dikkatli ve tavizsiz bir şekilde uygulanması olacaktır. Kısa vadede, makroekonomik istikrarın korunmasında finans sektörü ve para politikaları da son derece belirleyici olacaktır. Yapısal reformlar ise orta, uzun vadede ülkemizin topyekûn refah artışını sağlayacak, sabır isteyen, emek isteyen bir alandır.

Sözlerime burada son verirken 2016 yılı bütçemizin ülkemize, halkımıza hayırlı olmasını, daha hızlı kalkınan bir Türkiye'ye vesile olmasını, toplumumuzun tüm kesimlerinin yaşam standartlarının yükselmesine vesile olmasını diliyorum.

Yine, Değerli Maliye Bakanımıza ve ekibine, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı ve üyelerine, katkı veren tüm bakanlıklarımıza ve hem komisyon aşamasında hem Genel Kurul aşamasında katkı veren tüm milletvekillerimize tekrar teşekkür ediyorum. Hepinize saygılarımı, sevgilerimi sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Babacan.

Efendim, söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Sayın Faik Öztrak'ta.

Buyurun Beyefendi. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2016 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve 2014 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarılarının geneli üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına son sözü aldım. Bu vesileyle Genel Kurulu ve televizyonlarının başında bizleri izleyen aziz vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, gencecik yavrularımızın, masum insanlarımızın vatan toprağına yaprak gibi düştüğü, ağzımızın tadının kalmadığı, ruhlarımızın karardığı günlerde bütçe görüşmelerini yaptık. Geçen temmuzdan bu yana 300'ün üzerinde şehidimiz var. Diyarbakır'da, Suruç'ta, Ankara'da yapılan hain terör saldırılarında yüzlerce masum canımızı yitirdik. Ülkemize gelen turistler İstanbul'da canlı bombaların hedefi oldu. En son dün Kilis'te 1'i çocuk 2 vatandaşımızı IŞİD terör örgütünün saldırısı sonucu kaybettik, aynı gün İdil'de 2 güvenlik görevlimiz şehit düştü. Ben, tüm şehitlerimize, yaşamını yitiren tüm masum vatandaşlarımıza ve misafirlerimize Yüce Allah'tan rahmet diliyorum. Kaybettiklerimizin ailelerine ve tüm milletimize başsağlığı diliyorum.

Dünyanın en meşru, en kutsal savaşını vermiş Gazi Meclisin bir üyesi olarak, bugünün emperyalistlerini ve onların değirmenine su taşıyanları bu kürsüden uyarmak istiyorum. Reyhanlı'da, Diyarbakır'da, Suruç'ta, Ankara'da ve İstanbul'da kalleşçe bomba patlatan, Sur'da, Cizre'de hendek kazıp okullarımızı, camilerimizi yakan teröristler ve onlara bu eylemler için vekâlet verenler şunu açıkça bilmelidirler: Elde edeceğiniz tek sonuç, milletimizin teröre karşı büyüyen öfkesi, artan nefreti ve çelikleşen mücadele azmi olacaktır. Milletimizin terörle mücadelesi mutlaka başarıya ulaşacaktır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bu milletin, Türkiye Cumhuriyeti'nden başka hamisi yoktur. Hiç kimse, kendine kökü dışarıda aşklar arama gaffetine düşmesin, bu ülke hepimize yeter. Doksan yıl önce, basiretsiz, kifayetsiz ve muhteris yönetimlerin bıraktığı ağır enkazı milletimiz kanı ve canı pahasına kaldırmıştır. Doksan yıl önce şunu öğrendik: Son ve ebedî vatanımız, Anadolu'dur, Trakya'dır; bu topraklardan öte gidecek başka bir yurt yoktur. Yurtseverler için vatan, namustur, tek bir çakıl taşımızı dahi kimseye vermeyiz. Gazi Meclisin her bir üyesi, bu siyasi bilinçle hareket etmek zorundadır.

Değerli milletvekilleri, bugün yaşadıklarımız, Atatürk milliyetçiliğinden etnik milliyetçiliğe, laiklikten mezhepçiliğe savruluşun ülkemizin başına ne belalar açacağını açıkça göstermektedir. Türkiye Cumhuriyeti'nin doksan yıl önce zaferle taçlanan başarıları hepimizin ortak tarihidir. Bu gerçeği unutup geçmişi karalayarak kendi dönemlerini parlatma kibrine kapılanlar, o tarihin ihtişamı altında her zaman ezilmişlerdir. (CHP sıralarından alkışlar) Bu tarihî gerçeği, sıfatı, makamı ve konumu ne olursa olsun, artık herkes içine sindirmelidir. Ben, Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran, başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, Millî Mücadele'mizin tüm kahramanlarına, Gazi Meclisimize, bu büyük

eseri kurmak, bugün de korumak için canını veren tüm şehitlerimize, gazilerimize şükranlarımı arz ediyor, bugün hayatta olmayanları rahmetle ve minnetle anıyorum. Onların kahramanlıkları, hizmetleri olmasa bu topraklar üzerinde şanlı bayrağımız dalgalanmaz, ezan sesleri duyulmazdı.

Değerli milletvekilleri, siyaset, insan yaşamını kolaylaştırmak, zenginleştirmek ve güzelleştirmek için yapılır. İktidar da muhalefet de bu mücadelenin bir aracıdır. İyi işleyen bir demokrasi, halka en iyi hizmeti verecek kadroları iş başına getirir, iktidarın halka hesap vermesini sağlar. Eğer bir ülkede ağızlar bal olmuyorsa, evlerde korku varsa, insanlar umudunu yitirdiyse, orada ya demokrasi eksiktir ya siyaset kurumu işlevini yerine getirmiyordur ya da iktidar görevini yapmıyordur. Türkiye’de bugün demokrasi, kusurludur; siyaset, işlevini yerine getirememektedir; iktidar, ülkeyi yönetememektedir. Oysa, küresel, bölgesel ve yerel konjonktürün hızla bozulduğu bir ortamda, her zamankinden daha fazla eksiksiz bir demokrasiye, iyi işleyen bir siyasete ve ülkeyi hakkıyla yönetecek bir iktidara ihtiyacımız var.

Değerli milletvekilleri, bu kritik dönemde toplum yaşamımızda, kurumsal yapımızda, komşularımızla ilişkilerimizde, ekonomimizde ciddi kırılanlıklar biriktiriyoruz. Korkarım, tedbir alınmazsa tarihimizin en korkunç, en sıkıntılı depremlerinden birini yaşayacağız. Fay hatlarında biriken gerilimi azaltmak, bugün siyasetin en öncelikli görevidir. Bu nedenle, yüce Meclisin huzurunda bu kırılanlıklara dikkat çekmeyi, görüş ve önerilerimizi paylaşmayı önemli bir görev ve sorumluluk olarak addediyorum.

Değerli milletvekilleri, uzunca bir süredir toplumsal yaşamımızda uyum bozuluyor, kutuplaşma artıyor. Her toplumsal olayda derin bir ayrışma yaşıyoruz. Bunun için açıktan veya gizliden en pespaye yalanlara başvurulabiliyor, hayatımız trollerin zehirli diliyle kirletiliyor, bu toplumun en kutsal değerleri kişisel amaçlar için istismar ediliyor, toplumsal yaşamda güven ve huzur giderek yok oluyor, dışarıdan gelecek saldırılara açık, yumuşak karınlar oluşuyor.

Değerli milletvekilleri, muhalefetin görevlerinden biri de iktidarın icraatlarını sorgulamak, iktidara ayna tutmaktır. Ülke, özellikle 2009’dan sonra hakareti, hor görmeyi, öfkeyi sermaye yapan, bundan siyasi rant devşirmeye çalışan bir anlayışla yönetiliyor. Toplumun çok masum, çok haklı talepleri bile gerginlik, ayrıştırma ve dışlanma konusu oluyor. “Gezi olayları sırasında Kabataş’ta başörtülü bacımıza saldırıldı, camide içki içildi.” gibi uydurma senaryolarla, nefret dolu söylemlerle huzurumuza ve iç barışımıza kastedildi. Allah’tan, milletimizin feraseti, büyük bir felakete izin vermedi. Bunun gibi sayısız örnek var. Bu sözlerin sahibi, benzer tutumunu hâlâ sürdürüyor.

Değerli milletvekilleri, son olarak Artvin Cerattepe’de ninelerimiz, dedelerimiz “Toprağıma, suyuma, doğama dokunma!” diyerek bastonlarıyla sokağa indi, “Artvin’in üstü, altından daha değerlidir.” diyerek demokratik bir tepki ortaya koydular. O madenin işletilmesini yasaklayan kesinleşmiş mahkeme kararı var mı? Var, hem de bir değil, birden çok mahkeme kararı var. Buna rağmen millete küfretmekle ünlenen bir iş adamının yolunu açmak için ninelerimizi, dedelerimizi gaza boğdunuz. Ancak burada bir hakkı da yemeyelim, Sayın Başbakan, olaylar tırmanınca ılımlı bir tavır takınıp tüm kesimleri bir araya getirmeye ve ortamı yumuşatmaya gayret etti. Tam bu uzlaştırıcı yaklaşım, ülkenin normalleşmesine katkı yapacak diye umutlanırken o malum öfke, toprağını korumaya çalışan ninelerimize, dedelerimize “yavru Gezici” dedi, alay etti. Yetmedi, havuz medyası, toprağına sahip çıkanları vatan haini ilan etti. Türk milletinin birliğini temsil etmesi gereken makam, milleti kutuplaştırmaya devam etti. Acaba akıl, nihayet öfkeye galip gelecek mi derken umudumuz kısa sürdü.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’de yapılan bir araştırma, kutuplaşmanın ulaştığı vahim boyutları ortaya koyuyor. Bu araştırmaya göre ülkede yaşayan her 10 vatandaştan 8’i, farklı partiden biriyle komşu olmak istemiyor. Yine her 10 vatandaştan 8’i, “Kızımı rakip partiden birine vermem.” diyor. Her 10 vatandaştan 7’si ise çocuğunun rakip partiyi tutanların çocuklarıyla arkadaşlık dahi etmesini istemiyor. Geldiğimiz nokta bu.

Bir de uluslararası göstergeyi sizlerle paylaşayım. Uluslararası Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı OECD'ye göre Türkiye, 155 ülke içinde sosyal uyum bakımından 120'nci sırada. Bu, ülkemizde nasıl yaman bir ayrışmanın olduğunu, huzurun ve güvenin kaybolduğunu rakamlarla yüzümüze vuruyor. Öfke ve nefret dilinin, ayrıştırıcı siyasetin toplumu getirdiği nokta bu, sayın milletvekilleri. Anayasa'da güvence altına alınan özgürlükleri bile kullanamaz hâle geldik. İşte, basın özgürlüğünün hâli ortada. Önce işe gazeteci ve yazarları hapse atarak başladınız, şimdi kayyum eliyle gazete kapatıyorsunuz. Ülkede kutuplaşma arttıkça özgürlük alanları da daralıyor. Bunu Dünya Özgürlük Evinin verileri söylüyor. Dünya üzerindeki 195 ülkenin 86'sı özgür. Biz bu ligde yokuz sayın milletvekilleri. Biz, özgürlüklerin kısmen yaşandığı, kısıtlı olduğu 59 ülkenin arasındayız, yani ikinci ligdeyiz. Ancak, korkarım, mevcut eğilim değişmezse birkaç yıl sonra yerimiz özgürlüklerin olmadığı Mısır'ın, İran'ın, Libya'nın ve Rusya'nın bulunduğu en sondaki 50 ülkenin yanı olacak.

Toplumsal uyumdaki bozulma toplumun en temel hücresi olan aile kurumuna kadar bulaşmış. Boşanmalar hızla artıyor. Bunu ben söylemiyorum arkadaşlar, bunu da OECD verileri söylüyor. 37 ülkeli bu teşkilat içinde, İspanya'nın ardından, son on yılda boşanmaların en hızlı arttığı ülke Türkiye.

Dün Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ydü. Bir kez daha tüm kadınların Kadınlar Günü'nü kutluyorum. Toplumsal yaşamdaki gerginliğin en önemli kurbanlarından biri de kadınlar. Türkiye'de her 150 kadından 38'i fiziksel saldırıya maruz kalıyor. Boşanmış ya da ayrı yaşayan kadınların şiddete uğramış olanlarının oranı yüzde 75.

Değerli milletvekilleri, sosyal denge ve uyumun bozulduğu, kutuplaşmanın arttığı ülkelerde insanların geleceği kararır, cebine ateş düşer, mutfağında yangın çıkar. Huzurun olmadığı yerde güven olmaz, güvenin olmadığı yerde yatırım olmaz, alışveriş olmaz. Yatırımın, alışverişin olmadığı yerde aş ve ekmek büyümez, millet iş bulamaz.

Değerli milletvekilleri, dikkatinizi çekmek istediğim bir diğer fay hattı kurumsal yapımızda oluşmuştur. “Balık baştan kocar.” özdeyişi bugün ülkemizde kurumsal yapıdaki ve yönetim sistemindeki bozulmanın hâlini çok iyi anlatıyor. Sayın Cumhurbaşkanı devletin başı, Anayasa'nın uygulanmasını, devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını gözetmekle yükümlü. Halkımız Cumhurbaşkanını Anayasa'mızda yer alan bu görevleri yerine getirmesi için seçti. Cumhurbaşkanı da bunu kabul ederek Anayasa'ya göre yemin etti. Ancak, Sayın Cumhurbaşkanının geldikten sonra ilk işi parlamenter sistemi bekleme odasına almak oldu. Yetmedi, fiili durum yarattığını söyleyerek Hükûmete de el koydu. Son olarak, Anayasa Mahkemesi kararını tanımadığını, uymayacağını söyledi, diğer mahkemelere de böyle yapmaları talimatını vererek yargıya da el koymuş oldu. Yani, halkın, Anayasa'da yazılı görevleri yerine getirmek için seçtiği Cumhurbaşkanı şimdi “Ben gücü ele geçirdim, bu Anayasa'yı tanımam, kuralları ben koyarım.” diyor. Lafi eğip bükmeye gerek yok. Bu yaşananlar açıkça sivil darbe girişimidir. Demokrasinin imkânları kullanılarak demokratik sistemin, kuvvetler ayrılığının ve hukukun tabutuna çivi çakılmaktadır. Kuzu kurda emanet edilmiştir. Anayasa'nın uygulanmasını gözetmekle yetkili makam Anayasa'yı taşıyır, tebdil ve ilga etmektedir. Bu kaosun sonunda tek bir kişinin zevkine ve bedenine uygun despotik bir rejim elbisesi dikilmeye çalışılmaktadır. Meclisimizin kendi hak ve yetkilerine sahip çıkma ve bu girişimi önleme yükümlülüğü vardır.

Değerli milletvekilleri, kazananın her şeyi aldığı bir başkanlık sistemiyle 78 milyonu bölüp parçalamanın hiçbir anlamı yoktur. Çözüm, farklı kesimleri, farklı çıkarları kucaklayan, toplumun her kesimini karar alma süreçlerine dâhil eden, özgürlükleri genişleten çoğulcu demokrasidir. Bunu sağlayacak sistemin adı da güçlendirilmiş parlamenter sistemdir.

Dünya üzerinde 36 tane istikrarlı demokrasi var, bunun 30'u parlamenter sistemle yönetiliyor. Yine, dünyanın en medeni, en zengin, insani gelişmişlik bakımından en tepesindeki 20 ülkesinin 17'si parlamenter sistemle yönetiliyor. Bu ülkelerden sadece 2'sinde başkanlık sistemi var değerli milletvekilleri. Son ülke İsviçre'de ise kendine özgü bir rejim bulunuyor. Buna karşın, dünyanın en yoksul, insani gelişmişlik bakımından en gerideki 20 ülkesine baktığımızda, 14'ünde başkanlık, 5'inde ise yarı başkanlık sistemi var. Rakamlar bize şunu söylüyor değerli arkadaşlar: Güçlü bir parlamenter sistem ülkeleri de, milletleri de, vatandaşları da, insanları da zenginleştirir. Onun için üzerinizdeki vesayet zincirlerini kırın. Zenginlik ve refahı sağlayan güçlendirilmiş parlamenter sistemi kurmanın mücadelesini hep beraber verelim.

Değerli milletvekilleri, hukuka saygı duymayan, kural ve kurumların yok sayıldığı ülkelerde yolsuzlar yoksulun ekmeğine ortak olur, milletin hazinesine uzanan eller çok olur. Yolsuzluğun, hırsızlığın olduğu yerde doğanın değil, doların yeşili hâkimdir. O yeşil dolarlar ayakkabı kutularına saklanır. Devleti yönetenler kupon araziler kovalarlar. Bunları ülkemizde yaşadık. Bu rezalete dünya da, 78 milyon vatandaşımız da şahit oldu. Bunun sonucunda Türkiye'de yolsuzluk algısı hızla 1990'lı yılların düzeyine indi; hanı, o karalanan, "kayıp yıllar" dediğiniz yılların düzeyine. Bunu Uluslararası Şeffaflık Örgütünün hazırladığı Küresel Yolsuzluk Algı Endeksi açıkça ortaya koyuyor. Yıl 1995, Türkiye'de yolsuzluk algısı 100 üzerinden 41 puan; yıl 2015, Türkiye'de yolsuzluk algısı 100 üzerinden 42 puan. "Durmak yok, yola devam." dediniz, az gittiniz uz gittiniz, yolsuzlukta yirmi yıl önceye döndünüz. Oysa, 2001'den sonra bu Meclisin yaptığı reformlarla "Artık oyunun kuralı değişti." diyarduk. Ben o dönemin Hazine Müsteşarı olarak "Artık Türkiye'de yolsuzluk olmaz, gemileri yaktık." diye dünyaya övgüyle anlatıyordum, yanılmışım. Ne oldu peki? AKP döneminde tüm kurallar, kanunlar altüst edildi. Kamu İhale Kanunu 2003'ten bu yana 34 kez değişti. Her yüz elli günde bir değişen kanun olur mu arkadaşlar? Türkiye'de oldu. Keyfilik o kadar arttı ki dönemin Başbakanı, yetkili kurullara dahi danışmadan, bir televizyon programına çıktı, orada, yapılmış olan bir otoyol ihalesini iptal etti. O günden sonra yatırımcılar "Bu ülkede malımızın mülkümüzün güvencesi kalmadı." demeye başladılar.

Ekonomi her geçen gün biraz daha kötüye gitti. Hükûmet bunu ABD Merkez Bankasına ya da Gezi'ye fatura etmeye çalıştı ancak ekonomideki bozulmanın temel nedeni hukukun üstünlüğünü tanımayan kendi yönetim anlayışıydı. Vergi ve sigorta denetimleri iş adamlarına siyasi baskı yapma aracı oldu. Ölçsüz cezalar havada uçmaya başladı. Yargı, siyasi söylemleri talimat kabul edip iddianame yapmaya başladı. Daha sonra kayyumlar eliyle milletin malına mülküne el kondu.

Anadolu sermayesinin en başarılı isimleri siyasi iktidarın kendi iç çekişmeleri ve kavgalarına kurban ediliyor. Bu anlayışla yönetilen Türkiye Küresel Ekonomik Özgürlük Endeksi'nde sürekli irtifa kaybediyor. 2016'da Türkiye'nin ekonomik özgürlük notu 100 üzerinden 62'ye gerileyerek 2000 yılının bile altına düştü. Dünya Adalet Projesi tarafından hazırlanan Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 2015'te Türkiye bir yılda 21 basamak birden gerileyerek 102 ülke içinde 80'inci sıraya indi. Son günlerde yaşadığımız keyfilik ve hukuksuzluklar küresel karşılaştırmalarda daha çok irtifa kaybedeceğimizi gösteriyor.

Değerli milletvekilleri, hukuk olmazsa güven olmaz, yatırım olmaz, iş olmaz. Onun için, hukuk ekmektir, hukuk aştır, hukuk iştir. Keser döner sap döner, gün gelir hesap döner. Bugün yok edilmek, ülkeden sökülüp atılmak istenen hukuk ve Anayasa bir gün herkese lazım olur. (CHP sıralarından alkışlar) Bu nedenle, hukuku ve yargıyı despotların saldırılarına karşı korumak ve kollamak hepimize düşen bir görevdir.

Değerli milletvekilleri, hukuk tanımazlığın ve keyfiliğin âlâsını bu ülkenin en yakıcı sorunu olan bölücü terörle mücadelede de gördük. "Analar ağlamasın." diyerek Oslo'da başka ülkelerin nezaretinde

gizli kapaklı başlatılan süreç ülkede ağılamadık ana bırakmadı. Teröristler şehirlere silah ve bomba yığarken valilere ve emniyet müdürlerine “Aman, açılıyor, bunlara dokunmayın.” talimatı verildi. Güvenlik güçlerinin talepleri duymazdan gelindi. Sonuç, geçen temmuzdan bu yana 300’ün üzerinde şehit, on dört yıldır dağda olan teröristler artık şehir merkezlerinde.

Çok açık söyleyelim, Türkiye Cumhuriyeti doksan üç yıllık tarihinde böyle gaflet, dalalet ve üzümlük söylüyorum, hıyanet görmemiştir. (CHP sıralarından alkışlar) Gaflet, AKP hükümetlerinin alametifarikası olmuştur. Herkes onları aldatmıştır. Dün “Ne istediler de vermedik?” dedikleri ortakları bugün “darbeci” ve “terör örgütü” olmuştur.

Değerli milletvekilleri, kimse “Aldatıldık.” deyip bu işlerden kurtulamaz. Görevi ihmalle başlayıp suç örgütlerine yardım ve yataklık etmeye kadar uzanan bir dizi suç işlendiği açıkça ortadadır. Bu suçları işleyenler er ya da geç hukuk ve adalet önüne çıkacaklardır. (CHP sıralarından alkışlar) Şehitlerimizin, yitirilen canların hesabı mutlaka sorulacaktır.

Değerli milletvekilleri, kurumsal yapımızda biriken gerginlikler ve devlette çift başlılık bugün ülkemizde bir sistem krizi yaratmıştır. Vatandaşlarımız kime bakacağını şaşırılmıştır; iş adamı sorununu kime anlatacağını, kimin sözünü dinleyeceğini bilmemektedir. Sayın Başbakan Ekonomik ve Sosyal Konseyi toplayacağını söylüyor, saray derhâl, kendi ekonomik konseyini kuracağını açıklıyor. Şimdi iş adamları hangi konseye gireceklerini kara kara düşünüyorlar.

7 Haziran ile 1 Kasım arasında milletten koalisyonları kötüleyerek oy istediniz. 1 Kasım seçimlerinden bu yana yüz otuz gün geçti. Ankara’nın göbeğinde ikinci bomba patlarken şehrin asaleten atanmış bir emniyet müdürü yoktu. Dün yine, bu makama vekâleten bir atama yaptınız. Ekonomi bürokrasisinin birçok kilit noktası hâlâ vekâletle idare ediliyor. Hazine Müsteşarlığına bir buçuk yılı aşkın bir süredir müsteşar atayamadınız. Gören de sizin bir koalisyon hükümeti kurduğunuzu zannedecek Sayın Başbakan, kiminle anlaşıyorunuz? Bürokrat atayamayan bir hükümet durumuna düştünüz. Vekâleti üç ayla sınırlandıran atama genelgesinin altındaki imzanıza bile sahip çıkamadınız. Beştepe’nin atanmış danışmanları Hükümetinize sürekli ayar veriyor. Hani, seçilmişler atanmışlardan daha üstündü? (CHP sıralarından alkışlar) Yıllardır vatandaşa bürokratik oligarşi hikâyeleri anlattınız, Hükümetinize istikamet çizen sarayın bürokratik oligarşisine söyleyecek bir çift lafınız yok mu? (CHP sıralarından sesleri, alkışlar)

Hükümeti uyarıyorum: Nisanda Merkez Bankasına başkan atayacaksınız. Bu makama yapılacak atama diğerlerine benzemez. Bu atamanın bir krize dönüşmesine izin verirsiniz, bunun bedelini çok ağır ödersiniz. Çıkardığınız kanunlarla vergiden muaf tutarak ihya ettiğiniz faiz lobisini bir kez daha abat edersiniz. Kasalarda, kutularda dolar istifleyenler size duacı olur ama milletin bedduası da hem bu dünyada hem öteki dünyada yakanıza yapışır. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, yakın ve uzak komşularla bozulan ilişkilerimiz üçüncü kırılmalı alanıdır. “Komşularla sıfır sorun.” derken, sorun yaşamadığımız komşu kalmadı.

Dış siyasette kuraldır, sorunları aşmak için dostlara, ittifaklara ve çıkar birliklerine ihtiyaç vardır. Oysa, ülkemiz, uzunca bir süredir, sizin “değerli” dediğiniz bir yalnızlık içinde. Şu anda, Türkiye’nin, bölgesindeki 5 ülke başkentinde büyükelçisi yok.

Peki, ne oldu da bölgesinde ve tüm dünyada saygı duyulan, her uyuşmazlıkta aranan Türkiye bu noktaya geldi?

Her şey 17 Aralık 2010 tarihinde başladı değerli milletvekilleri. Tunus’ta seyyar satıcı Muhammed Buazizi’nin kendisini yakmasıyla başlayan isyan dalgası tüm Arap coğrafyasını kasıp kavurdu. Tunus, Mısır ve Libya’da yönetimler devrildi. Libya’da Kaddafi’nin devrilmesine önce karşı çıkıp sonra katkı veren AKP, “kardeş Esad”ı bir gecede “kalles Esed” yaptı; bu da yetmedi, Mısır’la kanlı bıçaklı olundu.

O günlerde, dönemin Dışişleri Bakanı, bugünün Başbakanı, değişen dış politikayı “Artık yüz yıllık parantezi kapatacağız.” diye özetliyordu. Hedef, Orta Doğu coğrafyasında Osmanlı’yı ihya etmekte, bunun için Türkiye Cumhuriyeti kapatılması gereken bir parantezdi. İsim ve vaftiz babası eski CIA şefi Graham Fuller olan “yeni Türkiye” tarih sahnesinde artık yerini alıyordu. Yeni Türkiye, Orta Doğu’da güç dengelerinde kurucu aktör olacak, bölgede bize sorulmadan kuş uçmayacaktı. Tarihten, sosyolojiden, siyasetten ve de her şeyden önemlisi realiteden kopuk bu düşünce, Suriye’deki yangına benzin döktü. Dünyanın her tarafından gelen cihatçılar Türkiye’ye doldu, Suriye sınırimız delik deşik, perfore oldu. Hatay’da, Gaziantep’te, Adana’da, Urfa’da dünyanın tüm istihbarat örgütleri cirit atmaya başladı. Türkiye örtük, kirli bir vekâlet savaşının hem aktörü hem de mağduru oldu. O günlerde AKP’yi uyardık, sınırlarımız Peşaverleşiyor dedik, Suriye’deki ateş orada kalmaz, bize de sıçrar dedik. Dönemin Başbakanı döndü “Ben Şam’da, Emevi Camisi’nde namaz kılacağım.” dedi. Şam’da namaz kılınmadı ama Türkiye’nin 81 ilindeki camilerin avlusu Suriyeli mültecilerle doldu. (CHP sıralarından alkışlar)

“Orta Doğu’da benden habersiz kuş uçamaz.” diyen Türkiye’den, Suriye’de uçak uçuramaz Türkiye’ye geldik. Şimdilerde, Suriye’de, Suudi Arabistan’ın kanatlarından fayda umuyoruz.

Suriye’deki vekâlet savaşları artık Sur’a, Cizre’ye, Şırnak’a sıçradı. Ülkenin her yerinde, Reyhanlı’da, Suruç’ta, Ankara’da, İstanbul’da bombalar patladı. Yüzlerce canımızı yitirdik. Sayın Davutoğlu’nun “sınırlı çocuklar” dediği IŞİD, Musul Konsolosluğumuzu işgal etti, diplomatlarımızı rehlin aldı. Sadece diplomatik misyonlarımızı değil, doksan üç yıllık cumhuriyet tarihinde ilk defa bir vatan toprağını kaybettik. Süleyman Şah Türbesi bir gece terörist PYD’nin gözetiminde sırtlandı, yine terörist PYD’nin topraklarına taşındı. Bunun için, PYD’nin başı Türkiye’ye getirildi, ortak operasyon merkezleri kuruldu. E, siz böyle iş tutunca “model ortağım” dediğiniz Amerika Birleşik Devletleri de daha önce terör örgütü listesine aldığı PYD’yi bu listeden çıkarıverdi. Şimdi Rusya’daki ofislerine teröristbaşının posterlerini asan örgütün terörist olduğunu model ortağımıza anlatmaya çalışıyorsunuz ama anlatamıyorsunuz.

Rusya’yla savaşın eşiğine geldik, İran’la ilişkilerimiz gergin, Irak’la anlaşamıyoruz, Suriye’yle örtük savaştayız, ABD’yle ilişkilerimiz limoni. Kuzey komşumuz artık güney komşumuz oldu. Rusya, Suriyeli göçmenleri bize ve tüm Avrupa’ya karşı hibrit savaş silahı olarak kullanma denemeleri yapıyor.

Ülkemize gelen 3 milyona yakın Suriyeliyi barındırmak için 9 milyar dolar harcama yaptık. Ege Denizi büyük insanlık dramlarına sahne oldu, hâlen de oluyor. Bu soruna çözüm bulmak için AB’yle zirve üzerine zirve yapıyoruz. Sayın Davutoğlu Avrupa’da bu konuları müzakere ediyor ancak Sayın Cumhurbaşkanı Türkiye’de Başbakanı, Avrupa Birliğine 3 milyar avro almaya giden saray tahsildarım gibi bahsediyor. (CHP sıralarından alkışlar) Bu, beni bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak üzüyor. Öyle anlaşıyor ki Sayın Cumhurbaşkanı, bu müzakereleri, tıpkı 2003’te ABD’nin Türkiye topraklarını kullanarak Irak’ı işgal etmesi karşılığında yapılan at pazarlığı gibi görüyor. Bu “aldım verdim” yaklaşımı Türkiye’nin demokrasi, özgürlükler ve diğer alanlarda yapması gereken reformların ertelenmesine veya AB kriterlerinden uzaklaşmasına kesinlikle yol açmamalıdır. Tam tersine, mevcut konjonktür Türkiye’nin AB’nin çıpasını güçlendirmesi için bir fırsat olarak okunmalıdır.

Sayın milletvekilleri, bu savaşta kaybeden iki ülke var; biri Suriye, diğeri Türkiye. Suriye’deki savaş Türkiye için artık bir beka sorunudur. Türkiye, tarihinin en sıkıntılı, en derin krizlerinden birini yaşıyor. Yanlış hesap Şam’dan döndü.

Değerli milletvekilleri, sorumluluklarınızdan kaçabilirsiniz ancak sorumluluklarınızdan kaçmanın sonuçlarından kaçamazsınız. Hükûmete önerim, artık, battığı stratejik derinlik çukurundan çıkmasıdır. El uzatın tutalım, size yardım edelim. Biz bu toprakların sevdalıyız, Türkiye’nin menfaati için her şeyi yapmaya hazırız. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Artık, Gazi Mustafa Kemal'in "Yurtta barış, dünyada barış." ilkesine sarılın. Bu çerçevede, Suriye'deki çatışmasızlık bir fırsattır. Bunun kalıcı bir ateşkese dönüşmesine destek verin. Stratejik çıkarlarımızdan ödün vermeyin ama ateşe de benzin dökmeyin. Düşmanlarımızın sayısını azaltmaya çalışın, mümkünse dostlarımızı artırmaya uğraşın. Aksi takdirde, Türkiye, bu kutuplaştırılmış hâliyle, dışarıdan gelecek her türlü kirli müdahalenin hedefi olacaktır, buna izin vermeyin.

Değerli milletvekilleri, gerginliğin olağanüstü arttığı dördüncü fay hattı ekonomidir. Dünyada değişen konjonktürün yanı sıra, dış ilişkilerimizde, toplumsal ve kurumsal yapımızda biriken gerginlikler ekonomimizde ciddi bir güvensizlik yaratmıştır. Şubat ayında Ekonomik Güven Endeksi tarihî dip seviyelerini görmüştür. AKP'nin izlediği el atına binip çalım satan ekonomi modeli artık tıkanmıştır. Geliri artırarak değil vatandaşı borca batırarak ekonomiyi büyötmeyi hedefleyen bu strateji artık çalışmamaktadır. Dünyada para bol ve ucuz iken sanal bir refah algısı yaratan bu model, dışarıda hava bozulduğunda aileleri, şirketleri yüksek borçlarla, işsizlik ve iflas riskiyle baş başa bırakmıştır.

Bugün ekonomide özellikle 4 alanda ciddi sıkıntılar yaşanıyor. Ekonomi büyümüyor, vatandaşın geliri artmıyor, döviz dengesi bozuluyor, gelir ve servet dağılımında adaletsizlik artıyor, maliye politikası görüldüğü kadar disiplinli değil, örtük riskler biriktiriyor. Türkiye'nin yepyeni bir bölüşüm stratejisine duyduğu ihtiyaç her geçen gün artıyor.

Değerli milletvekilleri, AKP "Ustalaştım." dedikçe büyüme düşmüştür. Kalfalık ve ustalık döneminde büyüme yüzde 3,3'e kadar gerilemiştir. Artık vatandaşın geliri artmıyor. 2015'te kişi başına gelir 2007 seviyesine inerek 9.286 dolar oldu. Vatandaşın geliri dokuz yıl öncesine düştü. Oysa AKP, 2011 seçimlerinden önce her bir vatandaşa 2015 yılında 14 bin dolar gelir sözü vermişti. Söz verilen ile gerçekleşen arasındaki fark 4.714 dolar arkadaşlar. Her bir vatandaşımıza 4.714 dolar borçlu kaldınız. Bu paralar nereye gitti arkadaşlar? Hani söz verdik mi yaparız diyordunuz? Atıcılıkta meşhur Teyyo Pehlivan'a bile rahmet okuttunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, bu bütçenin dayandığı üç yıllık orta vadeli program hedefleri gerçekçi değildir. "2016'da ekonomi yüzde 4,5 büyüyecek." diyorsunuz. Oysa büyüme üzerinde ilave riskler sürekli artıyor. Biraz önce Sayın Babacan 2015 büyümesiyle ilgili burada "Yüzde 4 olacak, dünya şu kadar büyürken biz bu kadar büyüdük." dedi. Sayın Babacan, orada tarım sektörünün katkısına bakmanızı isterim. Dünyadaki elverişli konjonktürde olağanüstü yüksek bir katkısı var tarımın ama 2016'da tarım, büyümeye bu katkıyı yapmayacak. Türkiye'nin içinde bulunduğu coğrafya son dokuz yüz yılın en büyük kuraklık tehdidiyle karşı karşıya. Diğer taraftan, Rusya'yla yaşanan krizin etkilerinin beklenenden daha fazla olacağı anlaşılıyor. Sadece ocak ayında Rusya'ya yapılan ihracat yüzde 66 düştü.

Turizmde de işler iyi değil. Turizmin başkenti Antalya'da sektör temsilcileri kan ağlıyor. Korkarım, 2016 büyüme hedefine ulaşmak çok zor olacak ama diğer taraftan şu getirdiğiniz orta vadeli programda hedefler de son derece iddiasız.

Değerli milletvekilleri, programın sona erdiği 2018 yılında yani bugünden üç yıl sonra kişi başına gelirin 10.659 dolar olacağını söylüyorsunuz. Arkadaşlar, kişi başına gelir biliyor musunuz 2008'de ne kadar? 10.444 dolar. Az gidiyoruz uz gidiyoruz, on yıl önceki gelir seviyesine ancak 2018'de geliyoruz. Bunu hedef diye koymaya insan utanır arkadaşlar.

Değerli milletvekilleri, mevcut neoliberal politikaların oluşturduğu bir diğer fay hattı, ekonominin dış dengesi, döviz dengesi üzerindedir. 1950'den 2002'ye kadar Türkiye'yi 40 ayrı hükümet yönetti. Bu hükümetler döneminde Türkiye'nin ortalama büyüme hızı yüzde 4,8 oldu. Aynı dönemde cari açığın millî gelire oranı sadece yüzde 1'di. AKP döneminde ise Türkiye'nin ortalama büyüme hızı yüzde 4,7

olurken cari açığın millî gelire oranı yüzde 5,3'e yükseldi. Türkiye, AKP döneminde dışarıdan çok daha fazla borçlanarak ve cumhuriyetin eserlerini yabancılara satarak büyüyebildi. Her bir vatandaşın küresel faiz lobilerine borcu patladı. Gelinek noktayı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının uluslararası yatırım pozisyonu rakamlarıyla dikkatinize sunmak isterim.

Türkiye'de yaşayanların dış dünyaya toplam döviz yükümlülüğü 2002'de 148 milyar dolardı, 2015'te bu rakam 602 milyar dolara sışradı. AKP elinde ülkenin döviz yükümlülüğü 4 kat arttı, millî gelire oranı da yüzde 64'ten yüzde 83'e çıktı. Yani böyle bakarsanız, biraz önce "Dış borçları yüzde 75'ten yüzde 30'a düşürdük." hikâyesi çok daha farklı görünür. Bu borç, tarlada çalışan Mehmet'in, fabrikadaki Ayşe'nin, sizin, benim, tüm şirketlerin ve devletin değerli arkadaşlar. "Finanse edildikçe yani borçla kapatıldığı sürece dış açıklar sorun değildir." diyen AKP paradigması bizi bugünlere getirmiştir.

Bakın değerli milletvekilleri, elimde AKP'nin, el oğlunun parasıyla ekonomiyi nasıl şişirmeye çalıştığını gösteren resmî bir evrak var. Bir Başbakanlık kararnamesi bu, Resmî Gazete'de yayım tarihi 16 Haziran 2009. Bu kararnamenin altında, o günün Dışışleri Bakanı, bugünün Sayın Başbakanı Ahmet Davutoğlu'nun da imzası var. Bu kararnameyle AKP, döviz kazancı olmayan şirketlere dövizle borçlanma izni veriyor. İşte, bununla şirketlerin döviz bilançosunu hızla bozdunuz. Bu kararın yayımlandığı 2009'da 67 milyar dolar olan şirketlerin net döviz borcu, 2015'te 184 milyar dolara sışradı. Türkiye, dünyada, şirketleri dövizle en hızlı borçlanan ilk 5 ekonomi arasına girdi. Bu da sizi bugün dünyanın en kırılgan 5 ekonomisinden biri yaptı. Bugün kazancı Türk lirası, borcu dolar olan şirketler Türk lirası değer yitirdikçe borcunu ödeyemiyor, kur riski ekonominin üzerinde Demokles'in kılıcı gibi sallanıyor.

Sadece dış borçlar değil, içerde de ailelerin, şirketlerin borçları hızla arttı. Size, unuttuğunuz, sıkıntılar içinde boğuşan esnafımızın bir düsturunu hatırlatayım: "İtimadı lütuf sanıp borca sarılma, sonra bu borçlar istenecektir, darılma." İyi günlerde bu düstur hatırlanmaz ancak değirmenin suyu azaldıkça şirketler borcu ödemekte zorlanır, iflaslar başlar. Aileler krediyle aldıkları evin tapusunu, arabanın ruhsatını bankalara kaptırırverir. Tüm bu hengamenin altında toplumun en yoksul kesimleri kalır.

Bakın, buradan firma isimleri vermek istemiyoruz ancak çeşitli sektörlerde ciddi iflaslar ve işten çıkarmalar başladı. Turizmdeki sıkıntıları daha önce söyledim. Gıda ve tekstil sektörlerinde iflas erteleme talepleri üst üste geliyor. Geçen sene bankaların tahsil edemediği alacakları yüzde 33 artarak 47 milyar Türk lirasına çıkmış. Bu, 2009 krizinden bu yana yaşanan en yüksek artış. Varlık yönetim şirketlerindeki tahsil edilemeyen alacaklarla beraber vatandaşların ödeyemediği borç 70 milyar Türk lirası, eski parayla 70 katrilyon lira. Tüm bu rakamlar vatandaşın borcunu ödemekte zorlandığını açıkça gösteriyor.

Değerli milletvekilleri, AKP Türkiye'nin döviz dengesini bozmakla kalmadı, kötü günler için ihtiyat akçesi de ayıramadı. Merkez Bankası kasasındaki net döviz rezervi 7 Mart 2016 itibarıyla sadece 26,2 milyar dolar, net rezervler iki aylık ithalatımıza bile yetmiyor. Böyle giderse çok kısa zamanda faiz lobisinin kucağına düşüveririz. Oysa, cumhuriyetin 57 milyar dolarlık kamu varlığı sizin döneminizde satıldı. Bu paralar Merkez Bankası kasasına girmediyse nereye gitti? Anlaşılan bu paralar yol oldu.

Değerli milletvekilleri, el atına binen tez iner. Bakın, geçen sene bunu gördük. 2015'te cari açık 42,5 milyar dolardan 32 milyar dolara indi. Bunu övünerek söylüyorsunuz. Bu, büyük ölçüde aslında uluslararası emtia fiyatlarındaki düşüşten kaynaklandı. Ancak, düşen cari açığı, kaynağı bilinen, görünen finansman kalemleriyle kapatamadık. Cari açık bir yıl öncesine göre 11 milyar dolar azaldı ama kaynağı belli finansman 31 milyar dolar düştü. Bu, dış piyasaların bize finans sağlama ihtiyacının cari açığı daralmadan çok daha hızlı gerilediğini gösteriyor.

2015'te ülkeye 9 milyar 700 milyon dolar kaynağı belirli olmayan para girdi. Bu, tüm Cumhuriyet Dönemi'nde bir yılda kaydedilen en yüksek kaynağı belirsiz para girişidir arkadaşlar. Ama, rekor düzeydeki kaynağı belirsiz para girişi de cari açığı karşılamaya yetmedi. 2015'te devletin kasasındaki dövizden 11 milyar 800 milyon dolar harcandı. Bu da 2001 krizinden bu yana tek bir yılda gerçekleşen en yüksek rezerv erimesidir. 2015'te   demeler dengesi hazırdan yiyerek tutturuldu. Bu sürdürülebilir bir durum değildir, derhâl tedbir alınması gerekir.

Değerli milletvekilleri, burada şunu ifade etmeden geçemeyeceğim: Son yıllarda olağanüstü boyutlara ulaşan kaynağı belirsiz para girişleri ileride Türkiye'nin başını ciddi şekilde ağrıtabilir. Konu, Merkez Bankası raporlarındaki kutucuklarla ge  iştirilemeyecek kadar ciddidir. 1980'den 2002'ye kadar geçen yirmi iki yılda Türkiye'ye giren kaynağı belirsiz paranın toplamı sıfırdır arkadaşlar, sıfır, yanlış duymadınız. 2003 ile 2015 arasında yani AKP iktidarında ülkeye giren kaynağı belirsiz paranın toplamı ise 29,4 milyar dolara ulaşmıştır, bunun da neredeyse üçte 1'i 2015'te gelmiştir. Bize benzer ekonomilerden Brezilya'da ya da Güney Afrika'da böyle bir tablo yok. Türkiye'nin itibarına halel gelmemesi için Meclisimizin bu konuya eğilmesi gerekir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye ekonomisinde ikinci büyük kırılmalılık noktası, zayıflayan üretim tabanı ve artan ithalat bağımlılığıdır. Türkiye'de sanayi erimekte, tarım kan kaybetmektedir, her sektörden üreticiler büyük sıkıntılar içindedir. Paranın bol ve ucuz olduğu dönemde AKP, küresel sermaye hareketlerini y  netememiştir, rekabet gücümüzün erimesine seyirci kalmıştır. Sadece son bir yılda, küresel rekabet gücü endeksinde Türkiye 6 basamak birden düşerek 51'inci sıraya gerilemiştir. Ülkenin sanayi tabanı erimekte, sanayicilerimiz AVM'ci veya inşaat  ci oldular, dışarıdan faizle alınan dış borçlar bu sektörlere aktarıldı. 2002'de 53 olan alışveriş merkezi sayısı bugün 361'e çıktı. Ülkemiz tam bir AVM ekonomisine dönüştü. Sadece İstanbul'daki alışveriş merkezi sayısı 103. Bu, Londra, Berlin ve Paris'teki AVM'leri topladığınızda bunların toplamından fazla. şimdi, bu durumdan büyük sanayicilerimiz bile şik  yet  cidir. Bu yanlış tercihler ekonomide verimlilik artışının da önünü tıkanmıştır, toplam faktör verimliliği 2007 seviyesinin bile altındadır. Dünya, Dördüncü Sanayi Devrimi'ne adımı atarken Türkiye AVM ve inşaat ekonomisine takılıp kalmıştır. Bugün dünya, yapay zekâ, robotik, üç boyutlu yazıcılar, nanoteknoloji, biyoteknoloji gibi yeni ve çığır a  an teknolojileri konuşuyor, mevcut iktidar ise bu çerçevede sadece ve sadece İkinci Sanayi Devrimi'ne ait otomobil üretimini ortaya koyabiliyor ancak bunda da işe hile karışıyor. "Yerli otomobil." diyorlar, milletin önüne çakma bir prototip koyuyorlar. Korkarım, bu vizyonsuzluk ve kurnazlıklarla Türkiye Dördüncü Sanayi Devrimi'ni de kaçıracak.

AKP, sadece sanayiye değil, tarım devriminin yapıldığı bu topraklarda tarımı da bitirdi.   ift  ci, 2 Trakya büyüklüğündeki tarım arazisini AKP döneminde ekmez oldu, bu iktidar döneminde saman bile ithal ettik. Besicilerimiz perişan, para kazanamıyor; vatandaşımız perişan, gücü et almaya yetmiyor. "Her şeyin doğrusunu piyasa bilir." derken sonunda ete narh koyuldu ancak 1 kilo et markette hâlâ 35-40 lira. Yine, şu günlerde en kaliteli sütün   retildeği Trakya'da süt üreticilerine bir dokunun, bin ah işitirsiniz. Sanayiciler, birlikler sütün litresine yirmi ay önce Süt Konseyinin belirlediği fiyatın altında fiyat veriyor. Yemden alınan KDV indirildi, tam süt üreticisi biraz soluklanacak dedik, bu sefer yem üreticileri maliyetlerindeki artışları gerekçe göstererek KDV indirimi kadar zam yaptılar. Yemdeki KDV indirimi süt üreticisinin değil, yem üreticisinin cebine girdi. Yem fiyatı düşmedi, süt fiyatı düştü, süt üreticisi mağdur oldu. Yine, toplumun en dar gelirli kesimi olan orman köylüsünü, çıkardığınız yönetmelikle ormandan çıkarıp atmaya çalışıyorsunuz. Doğru düzgün emeklilik hakkı bile olmayan bu kesimi daha fazla mağdur etmeyin.

Değerli milletvekilleri, ekonomide çok büyük sorunlar yaratacak bir diğer fay hattı, bozulan servet ve gelir dağılımıdır; bu, aynı zamanda küresel bir sorundur. Dünya üzerinde 3 milyar 600 milyon insanın servetini alt alta toplasanız, en zengin 62 kişinin servetine erişemiyor. Zengini daha zengin yapan neoliberal politikalar son otuz yılda dünyada büyük bir adaletsizliğin kapısını açtı ancak paradan paranın kazanıldığı, kupon arazilerle rant kovalandığı, özelleştirmenin yandaşlara peşkeş çekildiği, yolsuzlukların cezasız kaldığı, ahbap çavuş kapitalizminin uygulandığı ülkelerde servet dağılımındaki bozulma çok daha sert oldu. Bunların yaşandığı ülkelerden birisi de bizim ülkemiz. Nitekim, Küresel Servet Raporu'na göre, Rusya'nın ardından servet dağılımının en bozuk olduğu ülke Türkiye; Rusya ve Türkiye yan yana. 2002'de Türkiye'deki en zengin yüzde 1, toplam millî servetin yüzde 39'una sahipken 2014'te millî servetin yüzde 54'üne sahip hâle gelmiş. Geçtiğimiz günlerde Forbes dergisi milyarder listelerini açıkladı, ilginç sonuçlar var. Millî geliri bizden 6 kat büyük olan Japonya'nın dolar milyarderi sayısı Türkiye'den daha az; Türkiye'de dolar milyarderi sayısı 30, Japonya'da 27. Diğer taraftan, Türkiye, OECD üyesi ülkelerin içinde gelirin en adaletsiz dağıldığı 3'üncü ekonomi.

Sayın milletvekilleri, servet ve gelir dağılımındaki adaletsizlik büyümeyi de tehdit eder. Arkadaşlar, hatırlayın lütfen, çocukluğumuzda misket oynarken misketler tek elde toplandığında oyun biterdi. Millî servet de tek elde toplandığı zaman oyun biter yani büyüme yavaşlar, durur. Oyunun sürebilmesi için bu servetin bir şekilde yeniden paylaşılması gerekir. Şimdi, tüm dünyada bu tartışma yaşanıyor. Ülkemizde ve dışarıda büyük iş adamları yeniden paylaşımın gerekliliğini dile getirmeye başladılar.

Değerli milletvekilleri, AKP döneminde, yazı gelince faiz lobisi kazanmış, tura gelince millet kaybetmiştir; toprak rantları zirve yapmış, kamu malları haraç mezat satılmıştır, ağızlarından faiz lobisini düşürmeyenler, faiz lobisinin vergi yükünü azaltacak düzenlemeleri hiç çekinmeden yaparken vergilerle ve kamu zamlarıyla vatandaşları yüklenmiştir. Bu dönem, Meclis açılır açılmaz, iktidarın ilk işi faiz lobisinin vergi yükünü azaltacak düzenlemeyi yapmak olmuştur ama aynı iktidar asgari ücretliye verdiği 1.300 liradan alacağı vergiyi nedense düşürememektedir. Bu nedenle, ekim ayından itibaren asgari ücretlinin aldığı ücret 1.300 liradan 1.230 liraya düşecektir.

Şimdi, şu meşhur faiz lobisine kimler, ne kadar ödeme yapmış, bir bakalım. Biraz önce Sayın Bakan faiz ödemelerinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranını söyledi. Şimdi, faiz lobisine ödemeyi gayrisafi yurt içi hasılaya oranla yapmıyorsunuz, dolarla yapıyorsunuz. Ben de size dolarla ne rakamlar var, onları anlatmaya çalışacağım. 1975 yılından 2002 yılına kadar geçen yirmi sekiz yılda devlet bütçesinden yapılan faiz ödemesi 251 milyar dolardır, yirmi sekiz yılda yani bölerseniz, yılda ortalama 9 milyar dolar faiz ödemesi yapılmıştır. AKP döneminde ise 2003'ten 2015'e kadar faiz lobilerine 409 milyar dolar ödeme yapılmış yani on iki yılda 409 milyar dolar; yirmi sekiz yılda 251 milyar dolar, on iki yılda 409 milyar dolar. Her yıl ortalama 31,5 milyar dolar faiz lobisinin cebine konmuş. On üç yılda ödenen faiz yirmi sekiz yılda ödenenin 1,6 katına, yıllık ortalama ödemeyse 3 katına ulaşmış. Eser ortada, faiz lobisi AKP iktidarı döneminde ihya olmuş.

Değerli milletvekilleri, ekonomide bir de sütte gerisinde kalan bir fay hattı var; kamu maliyesi. Biraz önce, Sayın Bülent Turan burada bir konuşma yaptı ve özellikle, kamu maliyesinin ne kadar iyileştiğinden bahsetti, bu arada sosyal güvenlik açıklarına da değindi ve Genel Başkanımızın döneminde sosyal güvenlik açıklarının büyük olduğundan söz etti. Şimdi, Sayın Turan, bunları söylüyorsunuz da rakamlara bakmıyorsunuz, sıkıntı burada. 1999 yılında -yani o zaman, Sayın Genel Başkanımız Sosyal Sigortalar Genel Müdüüyü, ben de Devlet Planlama Teşkilatında İktisadi Planlama Genel Müdüüyüdüm- sosyal güvenlik kurumlarının açıklarını kapatmak için bütçeden yapılan transferler 2 milyar 750 milyon liraydı, 2015 yılında sosyal güvenlik açıklarını kapatmak için yapılan transfer 80 milyar 629 milyon lira. (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi soruyorum: 2 milyar mı büyük, 80 milyar mı? Ha, diyeceksiniz ki: "Enflasyon

oldu, onun için, bunlara böyle bakmayalım, millî gelire oran olarak bakalım.” Evet, millî gelire oran olarak bakalım: 1999 yılında bütçeden sosyal güvenlik kurumlarına yapılan transferlerin gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 3,5; 2015 yılında yapılan transferlerin gayrisafi yurt içi hasılaya oranı ise yüzde 4,15.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Ağzına sağlık.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Şimdi, arkadaşlar, 3 mü büyük, 4 mü büyük? Değerli arkadaşlar, bir şey söyleyecekse, lütfen rakamlara bakarak konuşun. Bakın, bu sosyal güvenlik meselesi, sosyal güvenlik döneminde yapılan işler... Bunların hepsi denetimden geçti, bunların hepsinin açık seçik raporları var. Hiçbir kusur, hiçbir usulsüzlük Genel Başkanımıza ithaf edilmedi; bunu böyle bilin. Ama, sizin döneminiz incelendiğinde bakalım ortaya neler çıkacak. (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, şimdi, son dönemde hâkim olan yaklaşım şu: Kamu maliyesinde sadece faiz dışı fazlaya bakarak “İşler iyi gidiyor.” diyoruz, “Bütçe disiplini sağlandı.” diyoruz.

Değerli milletvekilleri, oysa bütçede son beş yıldaki faiz dışı fazlaları toplayın, bundan bir defalık gelir ve harcamaları düşün, fazlanın yüzde 60’ı yok olur. Diğer tarafta, senelerdir devam eden yedek ödenek mekanizmasının istismarı var ve Sayıştay denetiminden kaçma olayları var. Bunların hepsi başlı başına bir mali disiplinsizliktir.

Yine, son yıllarda devletin sağlık, ulaştırma, enerji gibi birtakım asli fonksiyonları kapsamındaki harcamaları “kamu-özel iş birliği” denerek bütçe dışına taşındı, faiz dışı harcamalar daha düşük gösterildi. Bu yöntem uygulanmasın demiyorum arkadaşlar ama istismar ediyorsunuz.

Bakın, arkadaşlar, elimde Kalkınma Bakanlığının “Dünyada ve Türkiye’de Kamu-Özel İşbirliği Uygulamalarına İlişkin Gelişmeler 2015” isimli bir raporunun belli bölümleri var. Bu raporu tüm milletvekillerimizin okumasını tavsiye ederim. Ben, Hükümeti bu kürsüden, yaptığım basın açıklamalarıyla pek çok kez uyarıştım, anlaşılan, şimdi de bürokratlar, saati hızla ilerleyen zaman ayarlı bu bomba konusunda Hükümeti uyarma ihtiyacı hissediyorlar.

Değerli milletvekilleri, şu anda kamu-özel iş birliği çerçevesinde işletmede olan veya devam eden toplam 198 proje var. Bu projelerin sözleşme büyüklüğü 115 milyar doları geçmiş durumda yani öyle küçük rakamlardan söz etmiyoruz. Bu projeler yapılırken devlet, özel sektöre birtakım talep ve finansman garantileri verdi, yetmedi, özel kesim projeyi tamamlayamazsa alınan borçların devlet tarafından üstlenilmesi için düzenleme yapıldı. Şimdi, bürokrat uyarıyor “Küresel sistemde fon bulmak daha zorlaştı. Bu projeler için bankalar dışında alternatif finansman kaynakları bulmazsanız zorlanacaksınız.” diyor, bununla da yetinmiyor “Bütçeyi sağlam tutabilmek için verdiğiniz garantilere ve borç üstlenimlerine dikkat edin.” diyor. Bu konuda bankacılarımız da rahatsız. Bankacılık sisteminin üzerine bu tür projelerle taşıyabileceğinden daha fazla yük yüklerseniz bunun altında beraberce kalırız.” diyerek Hükümeti uyarıyorlar.

Biraz önce burada konuşan hatip, bu büyük projelerin gerçekleştirilebileceğini söyledi. Değerli arkadaşlar, şunu açıkça ifade edeyim: Dünyada fon bulmakta giderek zorlanıyorsunuz, bu projeler giderek büyük sıkıntı içine gidiyor. Öyle anlaşıyor ki şu anda, başta kamu bankaları olmak üzere yerli bankalara baskı yapıyorsunuz. O nedenle de ben, artık “Bankaların durumu iyi.” söylemine de çok fazla katılamaz duruma geliyorum. Tüm bu uyarılar sıkıntının giderek arttığına işaret ediyor. Kamu dengesinde gizli, örtük yükümlülükler bugüne kadar halının altına gizlendi ancak artık halının altından kokular geliyor.

Ben bunları çok daha önceden gördüm: 2013 yılında, Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu ve İzmit Körfez Geçişi’ne ilişkin -24 Ocak 2013’t- Sayın Bakan Binali Yıldırım’ın cevaplama için bir soru önergesi verdim. Soru önergeme bugüne kadar cevap alamadım. Bu defa, Bilgi Edinme

Yasası çerçevesinde Bakanlığa vatandaş olarak başvurdum, buna da cevap alamadım. Bunun üzerine Başbakanlık Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna 2 kez başvurdum ancak sorularıma yine yanıt alamadım. Ağzından “millet iradesi”ni düşürmeyenler, ne millete ne de milletin vekiline nedense cevap vermediler. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, ben, buradan, Sayın Bakana ve Hükûmete soruyorum: İstanbul’dan İzmir’e gidecek bir araba bu projenin güzergâhını ve köprüyü kullandığında toplamda ne kadar ücret ödeyecek? Bu proje kapsamında, kamu idaresi yüklenici firmaya kaç araç ve ne kadar ücret garantisi verdi? Proje kapsamında yüklenici firma ne kadar dış finansman kullandı? Neden bu projenin ihalesini yaptıktan sonra borçlanma kanununda değişiklik yaparak borçların devlet tarafından üstlenilebilmesinin önünü açtınız? İhalede sonra şirket lehine kural değiştirmek ihaleye fesat karıştırmak değil midir? (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Bu projeye karşı mısınız, neden?

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Hiç karşı değilim ama ihaleye fesat karıştırılarak bu yapılıyorsa bunun hesabını sormaktan yanayım.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Projenin bir de faydalarından bahsedin.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Değerli milletvekilleri, küresel konjonktürün her gün değiştiği, fırtınalarla sarsıldığı bir dönemdeyiz. Bölgemizde devletler ve sınırlar parçalanmakta, jeopolitik riskler her geçen gün ağırlaşmaktadır. Dünyanın jeopolitik mimarisi yeni bir yol ayrımında. Yeni paylaşım savaşları yanı başımızda. Afganistan’dan Kuzey Afrika’ya kadar milyonlarca umutsuz insan göç etmeye başladı. Göçmen ve mülteci krizi dünyanın bir numaralı sorunu oldu. Terörizm artık küresel bir tehdit ve hiçbir ülke bundan bağışık değil.

Diğer yanda, küresel kapitalist sistem en uzun durgunluklarından birini yaşıyor. Merkez bankaları trilyonlarca dolar basıyor ama bir etkisi olmuyor. Krizin yükü devlet hazinelerinin üstüne yüklenmiş vaziyette. Krizin merkez üssü olan Amerika nispeten toparlanıyor ama bu, dış finansman ihtiyacı yüksek ekonomiler için kötü haber oluyor. Çin başta olmak üzere gelişen ve yükselen ekonomilerdeki büyüme hız kesiyor.

Ekonomik hoşnutsuzluklar küresel siyaseti de etkilemeye başlıyor. Merkez partileri zayıflarken popülist, radikal partiler prim yapar hâle geliyor. Kısacası, Karl Marx’ın tabiriyle katı olan her şeyin buharlaşıp uçtuğu günlerin içindeyiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Küresel sistem yeni bir denge arıyor. İşte, böylesine kritik bir kavşakta, toplumsal yaşamımız da kurumsal yapımız da komşularla ilişkilerimiz de ve ekonomideki kırılganlıklar bu ağırlığı kaldırır mı? Benim ciddi kaygılarım var. Buradan çıkış için Türkiye’nin yeni bir siyaset anlayışına, yeni bir büyüme, bölüşüm modeline ihtiyacı var. Bu ihtiyacın tartışılacağı, müzakere edileceği ve karşılanacağı adres siyaset kurumudur. Siyaset kurumu milletin bu ihtiyacına cevap vermek zorundadır.

Bu çerçevede, ülkede hâkim kılınan nefret dilinden, kutuplaştırma siyasetinden artık vazgeçilmesi gerekiyor. Siyasî belirsizliği artıran başkanlık sistemi tartışmalarını bir kenara bırakıp parlamenter sistemi güçlendirecek düzenlemeleri görüşmek lazım.

Hukuku, adaleti bu ülkede yeniden egemen kılacak önlemlere bakalım. Bunun için üzerinde tüm partilerin anlaştığı 60 Anayasa maddesine yargı bağımsızlığını güçlendirecek hükümleri de ekleyelim. Bunları hızla Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçirelim. Özgürlük alanlarımızı genişletelim. Artık birinci sınıf demokrasiye geçelim. Darbe döneminden kalan veya sonradan getirilen demokrasi ve özgürlükleri kısıtlayan mevzuatı temizleyelim. Bu ülkede hiç kimse kimliği nedeniyle dışlanmasın

veya ayrıcalıklı sayılmasın. Bu ülkeye yakışan, AB standartlarında yeni bir kamu ihale kanunu çıkaralım. Ülkede siyasetçiye ve siyasete itibar kazandıracak bir siyasi etik yasasını çıkaralım. Ülkemizin uluslararası yarışma gücünü artıracak yapısal reformları tartışalım, yapılıp bozulanları hızla düzelteyim. Ekonominin ihtiyaç duyduğu üretken yatırımları, verimliliği ve nitelikli istihdamı artıracak tedbirleri konuşalım. Türkiye’yi yüksek teknoloji içeren ürünleri üretip ihraç eden bir ekonomi hâline nasıl getiririz, bunu tartışalım. Bilgi toplumunun bireylerini yetiştirmenin mücadelesini verelim. İş gücünün eğitim seviyesini ekonominin ihtiyacına uygun hâle getirmenin gereklerini yapalım. Millî servetin daha adil ve dengeli dağılımını sağlayacak, büyümeyi yeniden hızlandıracak yeni bir paylaşım modelini konuşalım. Yeni modelde, daha gelir oluşma aşamasına gelmeden önce adil paylaşımını nasıl sağlarız, bunu tartışalım. Gelir oluşuktan sonra ortaya çıkan adaletsizlikleri nasıl törpüleriz, bunu konuşalım. Her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşına fırsat eşitliğini sunacak koşulları ve hak tabanlı sosyal destekleri yeniden ele alalım. Bu ülkede iş gücü güvenliğini sağlamak ve geliri hakça paylaşmak için, çalışma yaşamında örgütlülüğü güçlendirecek önlemleri ele alalım. Siyaset kurumu olarak servet vergisi, rant vergisi de dâhil olmak üzere, çok kazananın daha çok vergi ödeyeceği bir vergi reformunu artık müzakere edelim. Kamu eliyle zengin yaratma dönemine son verelim. AB çıpasından istikrar ve güven için nasıl yararlanacağımızı tartışalım. Siyaset bunları tartışmaya ve reformları yapmaya başlarsa ülkede hava hızla değişir, Türkiye yeniden üretmeye ve zenginleşmeye başlar.

Ancak değerli milletvekilleri, içeride her alanda kırılگانlıkların arttığı, dışarıdaysa yeni bir ekonomik kriz riskinin ciddiyetini koruduğu bir dönemde, Türkiye’ye alaturka bir başkanlık sistemi dayatılmak istenmektedir. Bu çaba artık her türlü mantık sınırını zorlamaktadır. Ülkemiz âdetâ, bilinçli bir senaryoyla adım adım büyük bir krize doğru sürüklenmektedir. Üzülerek görüyorum ki bu çatı altındaki 2 parti büyük bir vesayet altındadır. Hem Hükûmet hem de iktidar grubu saray vesayeti altında, milletin kendilerine verdiği yetkiyi sahiplenemiyor, kullanamıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Saray bürokratları milletin seçtiklerine ayar veriyorlar. HDP ise İmralı ve Kandil’in vesayeti altında, Türkiye partisi olmaktan uzaklaşıp her geçen gün biraz daha çukur siyasetine hapsoluyor. Bu, toplumda derin bir umutsuzluk ve kaygı yaratıyor. Siyaset kurumu ve Meclis, toplumun kaygılarına yanıt veremiyor. Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bu memleketteki her bir yurttaşın huzur ve güven verme borcumuz var, buna mecburuz. Vatandaşlarımız Ankara’ya baktığında, sorunlarını bilen, “Verdiğim vekâleti kullanmaya muktedir bir Meclis var.” diyebilmelidir. Milletin vekilleri her türlü vesayetten kurtulup milletin hakkına, hukukuna, geleceğine sahip çıkmalıdır. Bu, hepimize düşen tarihî bir görev ve sorumluluktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız Sayın Öztrak, bir dakika içinde.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Lütfen...

Teşekkür ediyorum.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Değerli milletvekilleri, AKP’nin klasikleşmiş, alelusul bütçe yapma yaklaşımıyla hazırlanan, milletin ihtiyacına cevap vermekten de uzak olan 2016 Bütçe Kanunu Tasarısı’na ret oyu vereceğimizi ifade ediyor, her şeye rağmen bu bütçenin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Sözlerimi bitirirken Genel Kurulu, sizi ve televizyonlarının başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı bir kez daha saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Öztrak.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN – İdris Bey, buyurun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın hatip konuşması sırasında açık bir şekilde grubumuza sataşmada bulundu, İmralı ve Kandil vesayeti altında olmakla suçladı; cevap vereceğim.

BAŞKAN – İki dakika...

Yeni bir sataşmaya lütfen meydan vermeyelim.

Buyurun Sayın Baluken.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak'ın 118 sıra sayılı 2016 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 119 sıra sayılı 2014 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Burada, defalarca HDP'nin gücünü nereden aldığını ifade ettik, sanırım, yeterince anlaşılmadığı için bir kez daha ifade edelim. HDP, kendisine yöneltilen bütün saldırılara rağmen, Türkiye'nin dört bir tarafında yürüttüğü seçim çalışmalarıyla ilgili tam 500 merkezde linç saldırılarına maruz kalmasına rağmen, Genel Merkezi yakılıp yıkılmasına rağmen, halktan aldığı güçle buraya gelen ve meşruiyetini de tamamen halkın iradesinden alan bir siyasi partidir.

Sayın hatibin, Cumhuriyet Halk Partisi adına konuşan sayın hatibin burada bir iddia ortaya atıp sonra yerine gidip oturmasını kabul edilemez buluyoruz. Biz özellikle, bugün içerisine girmiş olduğumuz bu kaos ortamında, Cumhuriyet Halk Partisinin mevcut pozisyonunu da defalarca eleştirdik. Büyük tutarsızlıklar içerisindeyken HDP içerisinde bu tutarsızlıklarını meşrulaştırma arayışına girmiş durumdasınız.

Bakın, siz, 7 Haziranda halk iradesine darbe yapılırken, bu Parlamentonun kapısına kilit vurulurken tam otuz yedi gün boyunca “istikşafı görüşmeler” adı altında AKP'nin kendi sistemini kurmasına ve Erdoğan'ın bu ülkeyi erken seçime götürmesine göz yumdunuz. Aynı şekilde, 7 Hazirandan sonraki süreci bir darbe olarak nitelemenize rağmen, bugüne kadar bu darbeye karşı etkili tek bir demokratik eylemsellik, tek bir demokratik etkinlik ortaya koymadınız; AKP'nin yürüttüğü bütün savaş politikalarına eklenilen bir siyasi pozisyonun dışına çıkmadınız. Burada, CHP içerisindeki vicdanlı milletvekillerini ve özellikle, bu savaş politikalarına karşı çıkan heyetleri ayırık tutarak CHP'nin kurumsal pozisyonunun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Devamla) - ...AKP'nin darbe ve savaş konseptinin bir parçası olduğunu ifade ediyor...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – ...kimin vesayet altında olduğunu takdirini halkımıza bırakıyorum.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı, buyurun efendim.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın konuşmacı sözlerinin bitimine doğru, partimizin bir kişinin vesayeti altında olduğunu ifade etmiştir. Bu açık bir sataşmadır, söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz, iki dakika Beyefendi.

Buyurun Sayın Bostancı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

5.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak'ın 118 sıra sayılı 2016 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 119 sıra sayılı 2014 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; esasen, Faik Bey'in konuşmasında “sataşma” başlığı altında toparlanacak birçok husus vardı. Eğer o son sözleri söylememiş olsaydı, onlara Hükümet cevap verecek diye yerimden kalkmayacaktım ama parti grubuna yönelik olarak “Vesayet altındasınız.” denilince söz almak durumunda kaldım. Öncelikle, niçin söz aldığımı ifade edeyim.

Kıymetli arkadaşlar, bu ülkede, bu millet hiçbir insana diktatörlük için, otorite için güç vermez. Bu millet, İstiklal Savaşı vermiş, 1950’de meydan okuyucu bir şekilde kendi iradesini ortaya koymuş, her dönem iradesine sahip çıkmış bir millet. On dört yıldır iktidar olan bir siyasi heyete “Bir kişinin gölgesi altındasınız.” demek haksızlıktır. O “bir kişi” dediğiniz insan var ya, o “bir kişi” dediğiniz, külliye de oturan kişi, onun da gücünü aldığı yer millettir, tıpkı AK PARTİ gibi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ne Cumhurbaşkanı ne AK PARTİ, her ikisinin de baktığı yer millettir, temsil ettiği milletin iradesidir. Sizin de kaçırdığınız bu, kıymetli arkadaşlar.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bostancı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hem Sayın Baluken cevap için kürsüyü kullandığında hem de sayın grup başkan vekili Cumhuriyet Halk Partisine sataşmalarda bulundular. Biz de cevap hakkımızı kullanmak isteriz.

BAŞKAN – İki dakika için, buyurun efendim.

Yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

6.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken ile Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şunu ifade etmek isteriz: Cumhuriyet Halk Partisi olarak bütçe görüşmelerinde, görüşmeler boyunca son derece içerikli, yapıcı, yol gösteren, halkın gündemini önde tutan konuşmalarla on iki gün boyunca yüce Meclisin huzurunda olduk.

Bugün, Adalet ve Kalkınma Partisinin sayın grup başkan vekilini dinledik. Şüphesiz, konuşmasının içinde, normal şartlar altında verilecek çok cevabımız vardı. Ancak, Sayın Genel Başkanımız genç bir grup başkan vekili konuşmasını yaparken salondaydı. Kendisi, kendi partisinden alacağı alkışa,

belki Sayın Başbakanın kendisini izlemesinden duyduğu heyecanla, enerjiyle olmadık sözler söyledi; ona bile cevap vermedik. Ama, gelinek noktada, bu kadar içerikli bir bütçe eleştirisinden sonra Adalet ve Kalkınma Partisinin bu vesayet meselesine duyduğu hassasiyet de hakikaten hem şaşırtıyor hem şaşırtmıyor. Ama, Sayın Bülent Turan önce Erdem Gül'ün ve Can Dündar'ın tahliyelerine memnuniyet ifade edip saraydan bu konuda eleştiri geldikten sonra 180 derecelik bir dönüşle Anayasa Mahkemesini eleştirirken de zaten bizi şaşırtmamıştı ve iddialarımızı doğrulamıştı. (CHP sıralarından alkışlar)

Diğer yandan, Halkların Demokratik Partisinin partimizin kurumsal yaklaşımını eleştirip milletvekillerinin bazılarını ayırmasını şiddetle reddederiz. Cumhuriyet Halk Partisinin kurumsal kimliği, öncelikle, kimden ve ne gerekçeyle gelirse gelsin terörü bir insanlık suçu olarak tanımlar. (CHP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Devlet terörünü de tanımlar mı?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Ayrıca, terörle mücadele edilirken hukuk devletinin sınırları dışına çıkmayı ve hukukun gereğini yapmadan terörle mücadele noktasında birtakım yetki aşımalarını, insan hakkı ihlallerini de eleştirir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Cumhuriyet Halk Partisinin kurumsal kimliğini burada kimsenin bu şekilde eleştirmeye hakkı da yoktur, haddi de değildir. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özel.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun İdris Bey.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – İç Tüzük 60'a göre yerimden bir söz talebim var.

BAŞKAN – Peki, hayhay.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın 118 sıra sayılı 2016 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 119 sıra sayılı 2014 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde AK PARTİ adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, şimdi elimde bir önceki oturumun tutanakları var. Özellikle, AKP adına konuşan Grup Başkan Vekili Sayın Bülent Turan'ın tutanaklara geçen bazı sözleri, bazı ibareleri var ki kabul etmek mümkün değil. Ne Meclisin, Parlamentonun genel itibarına uygun olan ne de İç Tüzük ve Anayasa'nın belirlemiş olduğu, burada kullanılması gereken dil ve üslupla ilgili çerçeveye herhangi bir şekilde uyumlu olan sözler değil. Ben müsaadenizle bunları okumak istiyorum.

Konuşması sırasında “Elimde bir liste var. Bakınız, bazen saz çalan, bazen Kandil'e giden bir genel başkan var.” diye başlıyor, bu genel başkanın ve etrafının tam 122 tane sokağa çıkma daveti olduğunu söylüyor ve bu sokağa çıkma davetinde de, Sayın Başkan, Genel Başkanımıza ve bize atıfla “Sokağa çıkın, Yasin Börü'yü öldürün.” diye çağrı yaptığımızı söylüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU (Erzurum) – Doğru ama.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir dakikalık bir müddetti.

Son olarak toparlayın lütfen efendim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, önemli bir hususu Grup Başkan Vekili olarak ifade ediyoruz.

BAŞKAN – Tamam, ben de o yüzden verdim.

Bir dakika daha, lütfen bitirin.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yine devamında da “Sokağa çıkın ve Kürtleri öldürün.” şeklinde mesajlar attığımızı söylüyor.

Şimdi, ben bu grup başkan vekiline buradan seslenmek istiyorum, sürem yetersiz olduğu için mümkün olduğunca özetle toparlıyorum: Eğer kendisi gelip bu kürsüden, bu yönlü, Genel Başkanımızın ya da herhangi bir milletvekilimizin bu şekilde bir mesaj attığını kanıtlarsa HDP Grup Başkan Vekili olarak ben istifa edeceğim. Ama eğer kendisi bunu kanıtlamazsa Halkların Demokratik Partisi olarak biz kendisini hem istifaya davet ediyor hem de bu şekildeki düzensiz iftiralarından dolayı kendisini siyasi ahlaksızlık ve müfterilikle tanımladığımızı ifade ediyoruz.

Hodri meydan, buraya gelsin. (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bülent Bey...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, iki grup başkan vekili de duyduğunuz gibi ismini vererek sataştılar. Cevap vermek istiyorum bununla ilgili.

BAŞKAN – Yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim lütfen.

İki dakika için, buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Yalancı” deyince kızılıyorsunuz.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

7.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in yaptığı açıklaması ile Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçenin sonuna geldik. Derdim polemik yapmak değil, bir daha söylüyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Onun için öyle konuşuyorsun!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ayıp, ayıp! Grup Başkan Vekilisin be!

BÜLENT TURAN (Devamla) – On üç günden beri her şeyi söylediniz, her türlü iftirayı yaptınız, polemik yaptınız; Genel Başkanımıza, bizlere ağzıma alamadığım ifadeler kullandınız. Ne olmuş biz size belgeli bir şey söylemişiz de?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Biz “Davutoğlu mesaj attı, Kürtleri öldürün.” dedi, dedik mi?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Sayın Grup Başkan Vekili, siyasi ahlakı senden öğrenecek değilim onu söyleyeyim; bu, birincisi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – İspat et bize!

GARO PAYLAN (İstanbul) – İspat et!

AHMET YILDIRIM (Muş) – Göster, göster, göstereceğine o mesajı! Nerede o açıklama?

BAŞKAN – Sükûnetle dinleyelim efendim.

BÜLENT TURAN (Devamla) – İkincisi, konuşmamda diyorum ki...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Nerede o açıklama?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Vereceğim dosyayı.

Diyorum ki: KCK, HDP, DEP -bir sürü isim var zaten sizde- bunlar tarafından yapılan sokağa çıkma çağrısı, hepsinin tarihi, imzası, adı var; bunu size vereceğim arzu ederseniz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Selahattin Demirtaş'ın mesajı var mı?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Sizin davetinizin olmadığını kim söyleyebilir şimdiye kadar? Bu, birincisi.

AHMET YILDIRIM (Muş) – “Çocukları öldürün.” diye nerede dedi? Nerede dedi “Çocukları öldürün.” diye?

BAŞKAN – Efendim, lütfen karşılıklı konuşmayınız.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Eğer bu konuda samimiyseniz çıkarsınız, PKK'nın da HDP'nin de diğer saydığım isimlerin de yaptığı tüm çağrıları kınarsınız.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – İddianı sen ispat edeceksin! Engizisyon mu burası?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ayıp, ayıp ya, ayıp!

BÜLENT TURAN (Devamla) – “Sokakla işimiz yok, burada işimiz var.” dersiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yalancı!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bir diğer mesele daha. Bu dosyayı vereceğim size.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ne dosyası!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ne dosyası be, ne dosyası! İddianı kanıtla, iddianı kanıtla ben istifa edeceğim. Yoksa sen istifa et!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bir diğer mesele: Az önce, Özgür Bey, kıymetli grup başkan vekilimiz, Anayasa Mahkemesiyle ilgili kanaatimizin değiştiğini ifade etti.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ayıp!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Kıpırmızı oldunuz yalandan.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Söylediğimi defaaten izah ettim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – İnsan bu kadar aleni yalan, iftira atar mı ya!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Aslında anladıkları hâlde, buradan yürümeyi kendilerine bir siyasi alan olarak düşünüyorlar. Buradan size ekmek çıkmaz.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Yalanın da adabı vardır.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Ben çocukken Tayyip Erdoğan'ı tanıdım, yolundan yürüyorum, hiç çekineceğim bir şey yok. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İkincisi: İlk gün, hukukçu kimliğimle dedim ki: “Kim olursa olsun, suçu ne olursa olsun tutuksuz yargılama esastır.” Yine söylüyorum.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Evet.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Aynı konuşmamda var: “Ancak, casusluk, MİT tırlarını durdurma, dünyanın her yerinde büyük bir suçtur. Yerel mahkemenin kararını bekleyin.” dedim. Aynı şeyi söylüyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Sevinçle karşıladım.” diyorsunuz.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Dönen ne, dönmeyen ne? Ortada her şey.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Turan.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.03

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.18****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Özcan PURÇU (İzmir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 57’nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı üzerindeki son görüşmelere devam edeceğiz.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 118) (Devam)

2.- 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297), 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2014 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/32), Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve Diğer Kamu İdarelerine Ait Toplam 208 Adet Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/33), 2014 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/34), 2014 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/35), 2014 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/36), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan Kalkınma Ajansları 2012 Yılı Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/28), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2013 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/31), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2014 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/37) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 119) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon burada.

Hükûmet burada.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, Meclis Başkanının sağlık durumunda bir sorun mu var? Merak ediyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Ukrayna Devlet Başkanı bugün burada olduğu için onunla bir programı vardı. Dolayısıyla, bundan sonraki süreci inşallah hep birlikte, sizlerin de desteğiyle yönetmeye çalışacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Söz sırası, lehinde olmak üzere, şahsı adına İzmir Milletvekili İbrahim Mustafa Turhan’a gelmiştir.

Sayın Turhan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, hepimizi en içten duygularımla, saygılarımla selamlıyorum.

2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı hakkında daha evvel Plan ve Bütçe Komisyonunda verdiğim olumlu oyu teyit ederek burada da bütçemizin lehine bir konuşma yapacağım.

Değerli milletvekilleri, bütçe görüşmelerinde âdettir, Hükûmetin ekonomi politikaları genel itibarıyla değerlendirilir. Bu değerlendirme de burada sık sık yapıldı. Fakat, tabii, zaman zaman şöyle eleştiriler de yapıldı: “Geçmişten tek bir yılı alıp bunu bugün tek bir yıllla karşılaştırmak ekonomik olarak doğru değil, istatistiki olarak doğru değil.” Ne yapmamız lazım? O zaman, geçmişteki dönemle, uzun bir dönemle şimdiki dönemi karşılaştırmak lazım. Onun için, ben de müsaade ederseniz, bu çerçevede bir konuşmayla başlayacağım.

Değerli milletvekilleri, ekonomik performans her şeyden evvel aş ve iştir. Dolayısıyla, önce isterseniz bir aş yani millî gelire bakalım; AK PARTİ iktidarından önceki on üç yılda ne olmuş, AK PARTİ’nin iktidarda olduğu on üç yıllık dönemde ne olmuş.

Şimdi, 1990’da cari kurlara göre millî gelirimiz 150 milyar 700 bin dolarmış, 2002’de -on üç yıl sonra- 232,5 milyar dolara çıkmış. Yani on üç yılda, yıllık ortalama yüzde 3,4’lük bir artışla toplam yüzde 83’lük bir artış gerçekleşmiş millî gelirdir.

Peki, AK PARTİ’nin iktidarda olduğu dönemde ne olmuş? O yıllık 3,4 olan artış 9,95 olmuş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Toplamda da yüzde 83’lük artış yüzde 243 olmuş değerli arkadaşlar. Yani, işte on üç yıl; işte on üç yıl! AK PARTİ’li on üç yıl ile AK PARTİ’siz on üç yıl arasındaki fark bu.

Şimdi, şöyle bir itiraz gelebilir: “Ya, bu dönemde dolar kurunda birtakım değişiklikler oldu.” Doğrudur. Yani bu dolar kurundaki değişikliklerin de olumlu-olumsuz etkileri var, o ayrı. Peki, satın alma gücü paritesine göre bakalım o zaman yani dolar kurundaki değişiklikleri bir tarafa bırakalım. O zaman, AK PARTİ’den önceki on üç yıldaki artış toplamı yıllık yüzde 4,75; AK PARTİ dönemindeki yıllık artış oranı yüzde 6,67. Yani yine 1,5’la katlanmış durumdayız.

Bakın, ekonomik büyüme, az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkeler ile gelişmiş ülkeler arasındaki gelir farkının kapatılması bakımından önemlidir. Yani biz, dünyanın gelişmiş ülkeleri ile aramızdaki gelir farkını kapatmaya çalışıyoruz hızlı büyümeye çalışarak.

Ne olmuş bu anlamda? Bunun da güzel bir göstergesi -Dünya Bankası tarafından kabul edilen bir kriterdir bu- Türkiye’de kişi başına düşen millî gelir/Amerika Birleşik Devletleri’nde kişi başına düşen millî gelir yani Türkiye ile gelişmiş dünya arasındaki farkın göstergesi: 1960’lı yıllar, ortalama yüzde 11; 1970’li yıllar, ortalama yüzde 12,7; 1980’li yıllar, ortalama yüzde 9; 1990’lı yıllar, ortalama yüzde 10,9; SHP veya CHP’nin iktidarda olduğu yıllar ortalaması -çok fazla yok böyle yıl ama olan yıllar için- yüzde 10,5; MHP’nin iktidarda olduğu yıllar ortalaması yüzde 10,2 yani Türkiye’deki 1 kişinin millî gelirinin Amerika’daki 1 kişinin millî gelirine oranı yüzde 10 civarında; AK PARTİ döneminin ortalaması yüzde 18,4. Bir de “Son dönemde işler kötüye gidiyor, 2008’deki krizden sonra işler kötüye gidiyor.” diye bir iddia var. 2008-2014 arası yedi yıllık dönem ortalaması yüzde 20,4 değerli arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Aslında 21,5’a kadar çıkardık ama Gezi kalkışması ve 17-25 Aralık paralel darbesi sebebiyle bir miktar gerileme oldu. Hiç kimsenin endişesi olmasın, Allah’ın izni, inayetiyle bunu yeniden biz yükseltmeye muktediriz.

İş gücü alanında ne olmuş? Krizin başladığı bu tarihten, modern tarihin en derin ekonomik krizlerinden birisinin başladığı 2008 yılından bugüne kadar yedi yıllık dönemde 6 milyon yeni iş sağlamışız. Yani, bir başka deyişle, her yıl 823 bin iş sağlamışız. Bu arada da iş gücüne katılım oranı yüzde 44,3’ten yüzde 51,5’a yükselmiş.

Değerli milletvekilleri, bütçemizin 3 tane önemli özelliği var. Birincisi, Hükümetimizin bütün taahhütlerini yerine getiren bir bütçedir. Biz, söz verdiğimiz zaman, bir taahhütte bulunduğumuz zaman bunu yerine getiririz. Asgari ücretle ilgili, emeklilerimizin maaşlarıyla ilgili, ilk defa iş hayatına girecek gençlerimizle ilgili, sosyal güvenlik kesintileriyle ilgili bütün vaatlerimizi yerine getirdik. En düşük memur emekli aylığı 3,3 kat arttı, en düşük BAĞ-KUR esnaf emekli aylığı 6,8 kat arttı, BAĞ-KUR çiftçi emekli aylığı 13 kat arttı. Bu vaatlerimizin hepsini yerine getirdik. Ayrıca, gübre ve yemde KDV'yi kaldırmak suretiyle çiftçimize 2,5 milyar lira ilave destek sağladık. Bütün bunları nasıl yapabildik peki, bütün bu taahhütlerimizi nasıl yerine getirebildik? Hani hep burada konuşuluyor, benden önce konuşan değerli Cumhuriyet Halk Partili hatip de bu faiz harcamalarıyla ilgili bir rakam verdi, dedi ki: "Faiz harcamaları millî gelire oranla değil, dolarla ödeniyor." hayır arkadaşlar, faiz, milletin ödediği vergilerle ödeniyor, millettten alınan vergilerle ödeniyor. 2003'ten önceki on yılda faiz harcamalarının vergi gelirlerine oranı yüzde 70'ti yani vatandaşın topladığınız her 100 liralık verginin 70 lirasını faize ödüyordunuz; 1999'da 72 lira 40 kuruş, 2000'de 77 lira 10 kuruş, 2001'de, dikkat edin, her 100 liralık verginin karşılığında 103 lira faiz ödüyordunuz bütçeden, 2002'de de 87 lira.

Peki, AK PARTİ döneminde ne oldu? AK PARTİ döneminde, 2016 yılında 100 liralık verginin sadece 12 lirası faiz olarak ödenecek. İşte, bu, Hükümetin tercihinin bir göstergesidir. Kimi tercih ediyorsunuz? Tabii, böyle olunca, yani faize, ranta kaynak aktarmaktan vazgeçince, eğitime, sağlığa ve altyapı yatırımlarına kaynak ayırma imkânı doğdu. Yüzde 12'yi faize ayırırken, sağlığa yüzde 16,7, eğitime yüzde 19,1, altyapı yatırımlarına yüzde 10,5 kaynak ayırıyoruz ve büyük bir iftiharla söyleyebilirim ki değerli milletvekilleri, 1991-2002 arası dönemde vergilerin yüzde 16,5'u eğitime ayrılmışken bu yıl vergilerin yüzde 19,1'i eğitime ayrılıyor. Dönem ortalamamız da dikkate alındığı zaman Avrupa Birliği üyesi olan Çek Cumhuriyeti, Macaristan, İspanya, Yunanistan, Slovakya, Bulgaristan, Romanya, Almanya ve İtalya'dan daha fazla eğitime bütçeden kaynak ayırıyoruz ve şunu da iftiharla söyleyeyim: Türkiye'nin eğitime ve sağlığa, sadece bu iki alana ayırdığı kaynak Romanya'nın bütün bütçesinin 1,5 katı, Macaristan'ın bütçesinden daha fazladır. İşte bu da, değerli arkadaşlar, bizim insana, vatandaşa, eğitime, sağlığa ve altyapıya ne kadar önem verdiğimizi gösterir.

Şimdi, tabii, bütün bunları yaparken mali disiplinden taviz vermemek de çok önemli çünkü zor bir dönemden geçiyoruz. Bu çok iyi anlaşılmıyor benim görebildiğim kadarıyla yani bunu bazen muhalefet sözcüleri burada değerlendirirken içinde bulunduğumuz dönemin bu zorluğunu tam manasıyla anlayamadıklarını hissediyorum ben.

Bakın, 2008'deki en derin döneminde, o küresel krizin en derin döneminde durgunluk ve enflasyon riski ne kadardı? Şu anda daha fazla. Nereden anlıyoruz bunu? Mesela, petrol 2009 Şubat seviyesinin altında, yatırımların öncü göstergesi mahiyetindeki çelik 2009 Martındaki seviyesinin altında, Baltık Kuru Yük Endeksi o seviyesinin 2 kat altında. İşte bu dönemde mali disiplin çok önemli; 2016 yılı bütçemiz de mali disiplin bütçesidir. Bakın, 2014'te, 2015'te, gelişmiş ülkelerde bütçe açığının millî gelire oranı olarak yüzde 4,3 ve 3,6; gelişmekte olan ülkelerde 2,5 ve 2,2 iken Türkiye'de bu değerler 1,3 ve 1,2 olarak gerçekleşti. Bu yıl da inşallah, bütçemiz, sadece millî gelirin yüzde 1,3'ü kadar açık, faiz dışı fazla da 1,2'si kadar; mali disiplinin sağlandığı bir bütçe.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (Devamla) – Maliye politikamızın güçlü görünümü, bütün bu olumsuz gelişmelere rağmen devam ettirmeyi başardığımız yüksek büyüme ve G20 ülkeleri içindeki en iyi hazırlanmış, kapsamlı, güçlü yapısal reform gündemimizle Türkiye geleceğine güvenle bakıyor...

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Turhan, tamamlayın lütfen.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (Devamla) – ...bölgesinin tartışmasız merkezi ve küresel bir aktörü olma yolunda emin adımlarla ilerliyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz sırası Hükûmette.

Hükûmet adına Başbakan Yardımcısı Sayın Mehmet Şimşek konuşacaklardır.

Buyurun Sayın Şimşek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sizin süreniz altmış dakikadır.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri ve ekranları başında bizi izleyen aziz vatandaşlarımızı sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bütçe müzakerelerinin sonuna geldik. Her şeyden önce, bütçenin hazırlamasında başta Maliye Bakanımız ve ekibi olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Özellikle 2016 bütçesine son şeklinin verilmesinde katkıda bulunan Plan ve Bütçe Komisyonunun Başkanına ve değerli üyelerine, yine, bakanlarımıza, tüm milletvekillerimize, Meclisimizin kıymetli çalışanlarına canıgönülden teşekkür ediyorum. Gerek Meclis gerekse Plan ve Bütçe Komisyonu düzeyinde bütçemiz müzakere edildi. Burada birçok yapıcı eleştiri, tespit ve değerlendirmelerde bulunuldu. Biz yapıcı eleştirilerin faydalı ve yol gösterici olduğuna inanıyoruz. Politikalarımızı şekillendirirken, bütçemizi uygularken bu yapıcı eleştirileri dikkate alacağımızdan emin olabilirsiniz.

Bütçe, açıklanan en önemli politika dokümanıdır ve sadece istatistiklerden, bazı rakamsal büyüklüklerden oluşmamaktadır. Bütçeler, hükûmetlerin vizyonunu ve genel anlamda politika çerçevesini yansıtmaktadır. Hükûmet programımıza, kalkınma planımıza ve orta vadeli programımıza uygun olarak hazırlanan 2016 yılı bütçemizin şimdiden ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; milletimizin ihtiyaç duyduğu yatırım ve hizmetlere kaynak ayıran, tüm seçim vaatlerimizi içeren, yapısal reformlarımıza zemin hazırlayan ve aynı zamanda mali disiplini sürdüren bir bütçeyle milletimizin karşısına çıktık ve bugün sonuçlandırıyoruz. Bütçeler her ne kadar bir yıllık yapılsa da AK PARTİ hükûmetlerinin 14'üncü, 64'üncü Hükûmetinse 1'inci bütçesi olması hasebiyle 2016 yılı bütçemiz uzun vadeli bir bakış açısıyla hazırlanmıştır. Bu bakımdan içerik olarak zengin, her zaman olduğu gibi de gerçekçidir. Bugüne kadar 13 bütçeyi başarıyla uyguladık. 2009 yılı yani küresel kriz yılı hariç olmak üzere bütün yıllarda bütçe hedeflerini tutturduk, hatta hedeflerden çok daha güçlü bir performans ortaya koyduk.

2016 yılı bütçesi ülkemizi uluslararası değer zincirinde üst basamaklara çıkaracak, yüksek gelir grubu ülkeler düzeyine yükseltecek ve mutlak yoksulluk sorununu tamamen çözecek, insani gelişmemizi destekleyecek kapsamlı reform programımızın somut yansımalarını içermektedir. 2016 bütçesinde sadece mali disiplini sürdürmekle kalmıyoruz; bu bütçeyi, aslında orta vadeli programımızda temel hedef olarak ortaya koyduğumuz sürdürülebilir, yüksek ve kapsayıcı büyümeyi destekleyen bir bütçe olarak hazırladık. Özellikle iki temel makro sorun alanına da tabii ki bu bütçeyle neşter vurmayı umut ediyoruz. Yani enflasyon ve cari açığı destekleyen bir bütçeyle buradayız.

Değerli milletvekilleri, geçen hafta, G20 ülke bakanları ve merkez bankası başkanlarıyla Çin'de bir aradaydık. Bu toplantılarda küresel talebin yetersiz olduğu, küresel büyümeye yönelik risklerin aşağı yönlü arttığı, yine geleneksel politika araçlarının yetersiz kaldığı, dünyada birçok ülkede maliye ve para politikasında manevra alanının son derece sınırlı kaldığı gerçekleri vurgulanmıştır. Gelişmiş

birçok ülkede para politikası alanında hakikaten marj çok daralmıştır. Parasal genişlemenin, hatta negatif faizlerin bile arzulan sonuçları doğurmadığı bir dönemden geçiyoruz; gelişmiş ülkelerde vatandaşlara doğrudan para dağıtılmasının konuşulduğu bir dönemden geçiyoruz. Küresel krizin başlangıcında olduğu gibi, yine kamu maliyesinin rolüne daha fazla vurgu yapılmakla birlikte, bu alanda da birçok ülkenin fazla bir manevra alanı olmadığını görüyoruz.

Dikkat ederseniz, G20 Bakanlar Sonuç Bildirgesi'nde, ülkelere, borç sürdürülebilirliği ve fiyat istikrarını tehlikeye atmadan var olan tüm politika alanının küresel büyümeyi desteklemek için kullanılması tavsiye edilmiştir.

G20 toplantılarında oluşan bir başka güçlü kanaat ise nihai ve kalıcı büyümenin ancak yapısal reformlarla mümkün olabileceğidir. Her ülke kendi şartlarına en uygun olan, en kritik sorunlarına deva sunan yapısal reformları önceliklendirmelidir. İşte, bugünkü bütçe konuşmasında ağırlıklı olarak ben de Hükümetimizin yapısal reform gündemine değineceğim ama değinmeden önce küresel ekonomiye ilişkin birkaç hususu daha ifade etmek istiyorum.

G20 toplantılarında ülkemizi de yakından ilgilendiren, terörizmin finansmanıya mücadele, jeopolitik gerginlikler ve mülteci sorunları da ele alındı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz yıl başarıyla yürüttüğümüz G20 Dönem Başkanlığımızda; reformların uygulanması, yatırım ve kapsayıcılığı dünya gündemine taşımıştık. G20 troykasının bir parçası olarak memnuniyetle gördük ki Dönem Başkanlığını Türkiye'den devralan Çin, bizim gündemimizin temel unsurlarını sürdürme yönünde karar almıştır. Potansiyel büyümenin düştüğü, küresel talebin zayıf seyrini sürdürdüğü, küresel istihdam artışının beklentilerin altında kaldığı bu dönemde hakikaten, yatırımlar, kapsayıcılık ve yapısal reformların uygulanması daha da önemli bir hâle gelmiştir. Kısacası, küresel ekonomiyi önümüzdeki dönemde oldukça zor, karmaşık ve riskli bir süreç beklemektedir. Grubumuz adına konuşan Sayın Babacan küresel ekonomik görünüme ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Ben, sadece, küresel ekonominin karşı karşıya kaldığı temel birkaç riske değinerek bu konuyu kapatmak istiyorum.

Çin ekonomisindeki yeniden dengelenme süreci özellikle emtia fiyatları üzerinde çok büyük etkiye bulunuyor. Gelişmiş ülke merkez bankaları arasında para politikasının ayrışması piyasalardaki oynaklığın temel sebeplerinden bir tanesidir. Yine, az önce de ifade ettiğim gibi, jeopolitik riskler, terör, göçmenler ve diğer birçok husus, küresel ekonominin önündeki önemli sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, hükümetlerimiz döneminde düşük orta gelirden yüksek orta gelir grubuna yükselmiştir. Bu başarıyı, yapısal reformları ve sağlıklı politikaları uygulayarak sağladık. Şimdi, hedefimiz, yeni nesil reformlarla Türkiye'yi yüksek gelir grubuna sokmaktır. Bu nedenle de son bir iki yıldır çok kapsamlı bir reform programı, bir yol haritası hazırladık ve uygulamaya koyduk.

Reform gündemimizin üç temel ayağı bulunmaktadır. Bunlardan birincisi sektörel dönüşüm yani mikro düzeydeki reformlar, bir diğeri yapısal makro reformlar ve son olarak da Avrupa Birliği uyum sürecidir.

Değerli milletvekilleri, sektörel dönüşüm olmazsa olmazımızdır. Bu noktada 1.250 civarında mikro düzeydeki tedbiri belirledik, hangi kurumun sorumlu olduğunu ve bu eylemleri takvime bağladık. 2016 yılında bu noktada büyük bir ivme kazanacağız. Mikro düzeydeki reformlarla, Türkiye, orta gelir tuzağına düşmekten kurtulacak, verimlilik artışı sağlayacak, katma değer zincirinde yukarı çıkacak ve rekabet gücünü artıracaktır.

Tabii, sadece mikro reformlar değil, yapısal makro reformlarımız da özellikle ülkemizi 4'üncü sanayi devrimine hazırlayacaktır. Biz, 4'üncü sanayi devrimine dünyayla, diğer gelişmiş ülkelerle birlikte aynı anda girmeyi bu şekilde sağlayacağız. Yeni nesil reformlar, hakikaten bu bağlamda son derece önemlidir.

Başbakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu tarafından kamuoyuyla paylaşılan bu detaylı reformları ve icraatları, 2016 yılı içerisinde tamamlamak üzere takvimlendirdik. Bu reformlarımızı 6 başlık altında önceliklendirdik: İş gücü piyasası reformu, eğitim reformu, kamu maliyesi ve kamu yönetimi reformu, yatırım ortamının iyileştirilmesi, yargı reformu, şeffaflığın artırılması ve yolsuzlukla mücadele. Eylem planımızda yaklaşık üç aylık süreyi geride bıraktık. İlk üç ay içerisinde gerçekleştirilmesi öngörülen 20 reformdan 10 adedi, 44 vaatten 36 adedi olmak üzere, toplam 46 eylem tamamlanmış, yüce Meclisimize sevk edilmiş, bir kısmı da hayata geçirilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinde olan, görüşmeleri devam edenlerle birlikte, gerçekleşme oranı, reformlarda yüzde 50 -ilk üç ay için- vaatlerde ise yüzde 82'yi bulmuştur. Yani, sadece konuşmuyoruz, bu reform programını ve vaatlerimizi hayata geçiriyoruz.

Değerli milletvekilleri, güçlü ve sürdürülebilir büyüme için tabii ki toplam faktör verimliliğini artırmamız lazım, bunun için de iş gücünün ve sermayenin verimliliğini artırmamız lazım. Hükümetlerimiz, iş gücü piyasasını esnekleştirerek ve beşerî sermayenin niteliğini artıracak reformları beş ana başlık altında gerçekleştirecektir. Bu reformlardan, bu başlıklardan birincisi, kısmi zamanlı esnek çalışma ve özel istihdam bürolarına ilişkin reform tasarısı ilgili komisyonda kabul edilmiştir ve inşallah önümüzdeki dönemde hayata geçirilecektir.

Yine, benzer şekilde, işbaşı eğitim programları, dünyadan “turkuaz kart”la nitelikli insan gücü çekme, kıdem tazminatı gibi birçok alanda da yine reformlarımızı yakında Meclisimize sunacağız ve bu reformları hayata geçireceğiz.

Bu reformlarımızın amacı istihdamı artırmaktır, kadınların iş gücüne katılımını artırmaktır, genç işsizliği azaltmaktır. İş gücü piyasası reformlarını hayata geçirirken tabii ki bütün sosyal paydaşlarla istişare içinde olduk, olmaya devam edeceğiz. Türkiye’de iş gücü piyasası birçok ülkeye göre daha katıdır. Bunda tabii ki birçok faktör rol oynamaktadır. İşte, bu reformun amacı bu katılımları sınırlamak, azaltmak ve böylece istihdamı daha da artırmaktır.

Bakın, iş gücü piyasasındaki katılığın bir sebebi kısmi zamanlı ve esnek çalışma modellerinin eksikliğidir. Ülkemiz, yüzde 10,6’lık kısmi zamanlı istihdam oranıyla OECD ülkeleri arasında nispeten düşük düzeyde yer almaktadır. Bazı ülkelerde bu oran yüzde 35’lerin üzerindedir. Esnek çalışma imkânı tanıyan ve beraberinde geçici iş ilişkisi kurma ve uzaktan çalışma haklarını getiren tasarının hayata geçirilmesiyle birlikte, ben inanıyorum ki hem gençlerimizin hem kadınlarımızın istihdamı artacak ve Türkiye’de istihdam düzeyi ve gelir düzeyi daha da artacaktır. Bu şekilde, güçlü büyüme için potansiyelimiz olan genç nüfusumuzu daha etkin bir şekilde kullanmaya yönelik önemli bir reformu hayata geçirmiş olacağız.

Tabii, bunlarla da sınırlı kalmayacağız. Vaatlerimiz arasında, ilk kez işe giren gençlerin işbaşı eğitim alması hâlinde bir yıllık ücretinin ödenmesi söz konusudur. Bu, çok önemli bir adımdır, özellikle mesleksizlik sorununu çözme noktasında çok önemli bir adımdır.

Aynı zamanda, kısa vadeli sigorta primleri ve genel sağlık sigortası da İŞKUR tarafından bu dönemde ödenecektir.

Yine, iş kuran gençlerimize üç yıl boyunca gelir vergisi istisnasının sağlanması çok önemli bir adımdır. Gençlerimizin kurduğu şirketlere, proje karşılığında, 50 bin lira karşılıksız destek sağlanması, yine, başlangıç sermayesi anlamında son derece önemlidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün Dünya Kadınlar Günü'ydü. Tekrar tebrik ediyoruz. Hiçbir ülke, nüfusunun yarısını etkin bir şekilde kullanmadan hedeflerini gerçekleştiremez. Bu yüzden, kadınların iş gücüne katılımını, kadınların iş hayatında daha etkin bir rol almasını çok önemsiyoruz. Son on yıl içerisinde kadınların iş gücüne katılım oranı Türkiye'de tam 10 puan artmıştır. Ve bu noktada, gelişmekte olan ülkeler arasında en iyi ülke Türkiye'dir. Bu olumlu bir gelişmedir ama yetersizdir çünkü kadınların iş gücüne katılım oranı, hâlâ, Avrupa Birliği normlarının oldukça altındadır. İşte, bu nedenle, önümüzdeki dönemde kadınların iş gücüne katılım oranını artıracak, eğitime erişimi sağlayacak düzenlemeleri, teşvikleri, destekleri güçlü bir şekilde hayata geçirmeye devam edeceğiz. Bu kapsamda, çalışan kadınların doğuma ilişkin izin ve haklarını güçlendirdik, annenin doğuma bağlı izin süresini artırdık, anne veya babaya yarı zamanlı çalışma imkânı tanıdık, doğum nedeniyle ücretsiz izinde geçen süreleri memuriyet kıdeminde değerlendirme imkânı sağladık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine önemli bir reform başlığı eğitim reformu. Biz, eğitime erişimi hiçbir dönemde olmadığı kadar artırdık. Benden önceki birçok hatip bütçenin neredeyse beşte 1'inin, vergi gelirlerinin yaklaşık dörtte 1'inin eğitime harcadığını ve dünyada bu noktada en iyi ülkeler arasında olduğumuzu ifade ettiler. Ve bunun sayesinde, okul öncesinden yükseköğretime kadar okula erişimi çok ciddi bir miktarda artırdık. Ancak, 4'üncü sanayi devrimi nitelikli eğitim gerektiriyor çünkü önümüzdeki dönemde hakikaten yapay zekâ, evlerde robot dönemi bu çağa, önümüzdeki döneme damgasını vuracaktır. Baş döndürücü bir hızla gelişen teknoloji yeni meslek ve ihtiyaçların oluşumunu da gerektiriyor ve bu noktada bizim eğitimi yeniden yapılandırmamız, reform yapmamız gerekiyor. Bu amaçla biz eğitim reformunu önceliklendiriyoruz. İş gücü verimliliğinin artırılması için eğitimin niteliğinin artırılması gerekiyor, becerilerin artırılması gerekiyor, girişimciliğin özendirilmesi gerekiyor.

Bu çerçevede, 2016 yılında öğretmen akademisini kuracağız çünkü eğitimde kalite için öğretmen olmazsa olmazdır. Eğitimcilerimizin yeni gelişmeler ışığında yetişmeleri bu çerçevede sağlanacaktır. Eğitim fakültelerini yeniden yapılandıracacağız. Tüm müfredatı temel becerileri içerecek şekilde güncelliyoruz. Yabancı dil eğitimini daha güçlü bir şekilde destekleyeceğiz. Üniversitede kalite ve özerkliği odağına alan yeni bir yükseköğretim kanununu, inşallah, hayata hep birlikte geçireceğiz. Yükseköğretim kalite kurulunu kuracağız. İş gücü piyasasında beceriyi artırmak için aktif iş gücü programlarına ilişkin bir izleme ve değerlendirme sistemi kuracağız. Çıraklık eğitiminin altyapısını daha da güçlendireceğiz. Meslek yüksekokullarını yeniden yapılandıracacağız, daha güçlü bir şekilde özel sektörün katkısını sağlayacağız. Bütün bunlarla eğitim istihdam bağlantısını, tüm mesleki ve teknik eğitim okullarını geliştirerek güçlendireceğiz.

Diğer önemli bir reform alanımız, kamu maliyesi ve kamu yönetim reformudur. Hükûmetlerimiz döneminde kamu maliyesi alanında hiç yadsınamayacak kazanımlar elde ettik. Bugün Türkiye'nin en güçlü... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederiz. Bugün tabii bütçeyi konuşuyoruz. Hakikaten geçen sene bakın Türkiye, iki seçime rağmen, bütçede, genel kamuda dengeyi sağlamıştır. Tabii, burada birçok konu konuşuluyor ama bu bütçe performansına, maalesef, yeterince bir referans yok çünkü bu konuda söylenecek çok fazla bir şey yok. Yani iki seçimin yapıldığı bir dönemde, Türkiye, kamu genel dengesinde neredeyse sıfır açık veriyor. Peki, geçen sene gelişmekte olan ülkelerin ortalama bütçe açığı neydi biliyor musunuz? Gayrisafi yurt içi hasılanın yaklaşık yüzde 4,3'üydü. Düşünebiliyor musunuz, gelişmekte olan ülkeler ortalama yüzde 4'ün üzerinde bir açık verirken Türkiye, iki seçime rağmen, bütçede dengeyi sağlamış. Ama biz bunu yeterli bulmuyoruz çünkü gerçekten vergide adaleti sağlamak, vergiyi tabana yaymak için, vergi gelirlerinin kalitesini artırmak için yeni gelir vergisi kanununu hayata geçirmemiz lazım.

Bu kanun taslağı zaten daha önce Meclise sunulmuştu, umut ediyorum ki gözden geçirilip çok hızlı bir şekilde bu dönemde Meclisimiz tarafından kabul edilecektir. Benzer şekilde, mükellef haklarını artırmak için ve yine vergide etkinliği sağlamak için vergi usul kanununu yeniden yazıyoruz. Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nu güncelliyoruz. Performans bütçe sistemine geçiş için çalışmalarımızı yapıyoruz. Yine, harcamaların rasyonelleştirilmesi için çalışmalarımızı tamamlayacağız.

Kamu personel reformu, bu da çok önemli bir alan çünkü kamunun varlık sebebi millete kaliteli hizmet sunmaktır. İşte, bu nedenle, önümüzdeki dönemde, özellikle kamu personel reformu, verimlilik, hesap verilebilirlik, şeffaflık, performansa dayalı kültür ve e-devleti daha da güçlendirecek önemli adımları atmayı umut ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hükümetlerimiz döneminde yatırım ortamını iyileştirdik, evet, bu konuda önemli mesafe katettik. Zaten, Dünya Bankasının İş Yapma Kolaylığı Endeksi’ndeki ilerleme de bunu yansıtıyor ama geldiğimiz nokta yeterli değildir. Tabii ki geldiğimiz noktayı yadsımıyoruz. 1980-2002 döneminde Türkiye’ye yaklaşık 15 milyar dolarlık küresel doğrudan sermaye girişi oldu. Hâlbuki 2003-2015 döneminde yaklaşık 165 milyar dolarlık bir küresel doğrudan yatırım Türkiye’ye gelmiştir, 5 bin düzeyinde olan küresel sermayeli şirket sayısı neredeyse 47 bini bulmuştur. Bütün bunlar, aslında Türkiye’nin doğru yolda olduğunu, Türkiye’de yatırım ortamının iyileştiğini, Türkiye’nin bu anlamda yatırımcıya güven verdiğini göstermektedir. Nitekim, son dönemlerde bile bu kadar çok olumsuz propagandaya rağmen, içeride dışarıda bu kötümser havaya rağmen, bakın, Türkiye’de otomotiv sektöründen tutun birçok sektöre kadar önemli yatırımlar başlatılmıştır.

Bu kapsamda, önümüzdeki dönemde tabii ki bazı reformları hayata geçireceğiz. Yakın dönemde AR-GE reformunu hayata geçirdik. Şimdi, yeni patent kanunu taslağını da hazırladık; Ekonomi Koordinasyon Kurulunda görüşüldü, inşallah yakında Meclise sevk edilecektir. Bürokrasinin daha da azaltılması, ihtisas mahkemelerinin kurulması, orta ve yüksek teknolojiyi üretime teşvik yine bu alandaki önemli gündem maddelerimizi oluşturmaktadır.

Az önce de ifade ettim, AR-GE faaliyetlerinin desteklenmesi hakkındaki reform paketi yakın dönemde Meclisimiz tarafından kabul edildi. Bu kanunla tasarım faaliyetlerini güçlü bir şekilde destekleyeceğiz, AR-GE yatırımlarının teşvik edilmesini, nitelikli üretim yapısına geçişin hızlanmasını, katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesini destekleyen çok önemli unsurlar var; ilk defa AR-GE’nin ticarileşmesine yönelik de çok önemli adımları içeriyor. AR-GE ve tasarım alanlarına destekleri artıracak bir fon oluşturuyoruz. Bu alandaki girişimcilere özel destek mekanizmaları oluşturacağız. Bu çerçevede, önümüzdeki dönemde Kalkınma Bankamızı yeniden yapılandıracağız. Çünkü bu Bankamızın fonksiyonu orta ve yüksek teknolojili projelerin desteklenmesi, AR-GE’nin ticarileşmesi şeklinde olmalıdır diye düşünüyoruz.

Sermaye piyasalarının derinleştirilmesi çok önemlidir ve bu noktada da çok önemli teşvikler getirdik. Özellikle de yakın dönemde İslami finans araçlarının ve kurumların gelişmesi bence olumlu bir trenddir. Çünkü geleneksel yapının da zaman zaman küresel ölçekte sıkıntılara yol açtığını biliyoruz. Onun için, hem enstrümanların çeşitlendirilmesi hem de finans sektörünün daha da tabii ki çeşitlendirilmesi, sermaye piyasalarının derinleştirilmesi Türkiye için son derece önemlidir.

Sanayi işletmelerinin makine ve teçhizatın finansmanı için kullandıkları kredilerden alınan yüzde 5 oranındaki BSMV’yi kaldırdık yani bir istisna getirdik ve böylece, sektörü tahmini yıllık 100 milyon liralık bir yükten kurtarmış olduk.

KOBİ'lerin taşınırlarının teminat olarak kullanılmasına imkân sağlayacağız. Bu, çok önemli bir reform alanıdır ve Hazine olarak şu anda üzerinde çalışıyoruz, inşallah bu yılın ilk yarısında Meclisimize getirmiş ve inşallah yasalaştırmış olacağız. Yine, KOBİ'lerin Türk standartları ve patent belge maliyetlerini yüzde 100 oranında destekleyeceğiz. Bu da çok önemlidir çünkü Türkiye, eğer 4'üncü sanayi devriminde hazırlıklı olarak gelişmiş ülkelerle aynı şekilde rekabet edebilecekse, katma değeri yüksek, kâr marjı yüksek ürünler üretecekse gerçekten AR-GE alanı son derece önemlidir.

Bakın, imalat sektöründe faaliyet gösteren KOBİ'lerin yatırım kredileri için kefalet limitini 2,5 milyon liraya, risk grubundaki imalatçı KOBİ'ler için 3 milyon liraya çıkarttık ve azami sekiz yıl olan vadeyi on yıla, yüzde 75 olan kefalet oranını da yüzde 80'e çıkarttık.

Bunlarla birlikte, esnafımıza yönelik de önemli destekler sunuyoruz. Esnaf ve sanatkârlara 30 bin liraya kadar sıfır faizli kredi kullanıdırıyoruz. Basit usulde vergilendirilen esnafın 8 bin liraya kadar olan kazancından vergi alınmamasını sağlamış bulunuyoruz. İşveren sigorta primi indiriminde esas alınan 10 işçi çalıştırma zorunluluğunu da kaldırdık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii ki Türkiye ekonomisi hakikaten önemli kazanımlar elde etti fakat bazı sorun alanlarımız da yok değil. Temel sorun alanlarımızdan bir tanesi de tasarruf oranlarımızın düşük olmasıdır. Yüzde 16 seviyesinde olan tasarruf oranımız, benzer gelir düzeyindeki ülkelere göre son derece düşüktür. Tabii ki Türkiye'deki yatırımları iç tasarruflarla finanse etmeliyiz ve bu çerçevede cari açığı önümüzdeki dönemde daha da azaltmalıyız. İşte bunu başarmak için AK PARTİ hükümetleri döneminde mali disiplini sağladık, kamuda dengeyi sağladık, kamu tasarruflarını millî gelire oran olarak neredeyse 8 puan artırdık. Şimdi, önümüzdeki dönemde AR-GE destekleriyle katma değer zincirinde Türkiye'yi yukarı çıkartacağız ve böylece şirketlerimizin tasarruf imkânlarını artıracacağız. Hane halkının tasarruf yapmasını da güçlü bir şekilde teşvik ediyoruz. Yani orta vadeli programımızın sonunda, 2018 yılında biz tasarruf oranımızı yaklaşık yüzde 18 civarına yükseltmeyi hedefliyoruz.

Geçen sene çok önemli bir reform yaptık. Şirketlerimize, borçlanma yerine sermaye artışına gidin; sermayeyi artırırırsanız sanki borçlanmışsınız gibi, matrahtan bir faiz indirimi gibi bir gider yazmanıza imkân sağlıyoruz dedik. Bu çok önemli.

Bireysel emeklilik sistemi son derece başarılı olmuştur, yüzde 25 devlet katkısıyla sistemde katılımcı sayısı 6 milyonu aşmıştır. Yakın döneme kadar biz bir pilot proje uyguladık, burada otomatik katılım sistemini çalıştık. Önümüzdeki dönemde bireysel emeklilik sistemine otomatik katılımı sağlayacağız. Bu çerçevede bir reform çalışmamızı yakında Meclise sunacağız.

Yine, evlilik ve konut harcamalarının önceden tasarruf edilerek karşılanması için çeyiz ve konut hesaplarını oluşturduk. Vatandaşlarımıza bankalarda açacakları çeyiz ve konut hesaplarında biriken paranın azami yüzde 20'sine kadar devlet katkısı veriyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sürdürülebilir yüksek büyüme ancak iyi işleyen bir hukuk sistemiyle mümkündür. Nisan 2015'te biz Yargı Reformu Stratejimizi kamuoyuyla paylaştık ve bu kapsamda çok önemli reform başlıklarını önümüzdeki dönemde hayata geçireceğiz. Mesela, bilirkişi sisteminin gözden geçirilmesini çok önemsiyoruz, bu konuda ilerleme sağladık. Yargıda ihtisaslaşma, tahkim merkezlerinin faaliyete geçmesi, iş mahkemelerinin etkinliğinin artırılması, istinaf mahkemelerinin etkinliğinin artırılması, noterlik sisteminin yeniden yapılandırılması gibi hakikaten birçok yargı reformunun unsurunu önümüzdeki dönemde, 2016 yılında inşallah hayata geçirmeyi umut ediyoruz. Bugüne kadar İstanbul Tahkim Merkezini faaliyete geçirdik. Bütün bunlar iş ortamını iyileştirmeye yönelik adımlardır. Bütün bunlar tabii ki yargıya güveni artırmaya yönelik çok önemli adımlardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde şeffaflığı artırma ve yolsuzlukla mücadele konusunda da kararlıyız. Bu çerçevede, birkaç temel reform tasarısını yakında inşallah Meclise sunmuş olacağız. Siyasi etik kanunu, Kamu İhale Kanunu, siyasetin finansmanında şeffaflık, imar planı değişikliklerinin kurala bağlı olarak yapılması gibi birçok hususu Meclisimizin gündemine getireceğiz. Bu, yolsuzlukla mücadele konusunda samimi olduğumuzu göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, reform programımızın üçüncü bir ayağı tabii ki Avrupa Birliğine uyum sürecidir. Avrupa Birliği uyum süreci toptan dönüşüm ve değişimi içeriyor, sadece ekonomi, ticaret veya yatırım alanlarıyla sınırlı bir ilişki yok. Ülkemizde, gerçekten, eğer hukuk devleti ilkesini pekiştireceksek, demokratik standartlarımızı daha da iyileştireceksek, daha da yükselteceksek, kurumsal altyapımızı daha da iyileştireceksek bizim referansımız Avrupa Birliği olacaktır. Avrupa Birliğiyle uyum sürecinin ana gündem maddeleri, 2016 yılı için Gümrük Birliği Anlaşması'nın geliştirilmesi, kapsamının genişletilmesi önemli bir husustur. Geri kabul anlaşmasının hayata geçirilmesi ve vize muafiyeti çalışmalarının tamamlanması yine Türkiye için önemli kazanımlar olacaktır.

Biz Avrupa Birliğiyle ve genel anlamda dünyayla rekabetten korkmuyoruz. Avrupa Birliğiyle Gümrük Birliği Anlaşması'nı, hizmetleri, kamu alımlarını ve tarımı içerecek şekilde genişletmek ülkemizin menfaatine olacaktır diye düşünüyoruz. Türkiye'nin, Avrupa pazarında, ben, payının artacağına inanıyorum. Nitekim, son dönemde artmaya devam etmiştir.

Dünyada birçok ülke, birçok bölge yeni nesil ticaret anlaşmaları yapıyor. Örneğin, Avrupa ile Amerika arasında TTIP Anlaşması'nın şu anda, bu sene için tamamlanması öngörülmüyor. Biz bu anlaşmaların, bu yeni nesil ticaret anlaşmalarının dışında kalamayız. O nedenle, Avrupa Birliğiyle çok kapsamlı yeni nesil bir gümrük birliği anlaşması için çalışmalarımızı önümüzdeki dönemde hızlandıracamız. Avrupa Birliğiyle bu anlamda, nisan ayı sonunda ekonomik alanda yüksek düzeyli bir zirve yapmayı hedefliyoruz.

Değerli milletvekilleri, mülteci sorunu sadece Türkiye'nin sorunu değildir, küresel bir sorundur ve G20 sonuç bildirgesine girmiş olması da bunu göstermektedir. Evet, bugün Türkiye'de, ağırlıklı olarak Suriyeli kardeşlerimiz olmak üzere 3 milyonun üzerinde göçmene ev sahipliği yapıyoruz. Evet, bugün Türkiye -2014 yılından itibaren aslında- dünyada en fazla mülteciyi barındıran ülkedir. Sadece kamplarda yaşayan kardeşlerimiz için neredeyse 10 milyar dolar civarında bir harcama yapılmıştır. Türkiye'nin tabii ki Avrupa Birliği nezdinde olsun, diğer ülkeler nezdinde olsun, bu küresel sorunda iş birliği ve yük paylaşımı talebi son derece makuldür. Avrupa Birliğinin yapacağı katkı hiçbir şekilde Türkiye'ye bir lütuf, bir yardım değildir; bu, tamamen Suriyeliler için harcanacak bir paradır.

Bakın, bugün ülkemizdeki mültecilerin, misafirlerin yaklaşık 750-800 bini öğrenim çağındaki çocuklardan oluşmaktadır. Eğer biz bu çocuklara iyi bir eğitim veremezsek, iyi bir gelecek sunamazsak bunlar sadece Türkiye için değil, sadece bölge için değil bütün dünya için birer tehdit olabilirler, terör örgütlerinin kucağına düşebilirler. O nedenle, önümüzdeki dönemde, hakikaten, bu mülteci sorunuyla ilgili olarak Avrupa Birliğiyle bu yakınlaşmayı tabii ki biz anlamlı buluyoruz. Avrupa Birliğiyle son dönemdeki yakınlaşmayı, mülteci sorunuyla olsa dahi ben olumlu görüyorum. Çünkü biz üzerimize düşeni zaten yapıyoruz ama Avrupa Birliğinin bu noktada tabii ki yük paylaşımına gitmesini önemli buluyoruz. Bu çerçevede, Avrupa Birliğiyle müzakere sürecinin hızlanması son derece önemlidir.

Bakın, bu hafta Sayın Başbakanımızın liderliğinde gerçekleşen AB Zirvesi'yle önemli mesafe alınmıştır. Tabii ki AB'yle müzakerelerin önünü AK PARTİ hükümetleri açmıştır; inşallah, Avrupa Birliğiyle müzakereleri de hep birlikte biz bitireceğiz. Gelin, önümüzdeki dönemde, Avrupa Birliği vize muafiyeti için gerekli olan yasal düzenlemeleri hızlı bir şekilde hayata geçirelim, önümüzdeki iki

ay içerisinde vize muafiyetinin bütün koşullarını hep birlikte gerçekleştirelim. Türkiye artık Avrupa Birliğiyle yılda 2 kez zirve yapan bir ülke konumunda. Sebebi ne olursa olsun -yine söylüyorum- Avrupa Birliğiyle yakınsamamızı hızlandıracak bütün bu gelişmeler son derece olumludur.

Yine, Kıbrıs'ta müzakerelerde hiçbir dönemde olmadığı kadar olumlu bir gidişat var. Bu, cesaret verici bir gelişmedir. Kıbrıs'ta adil bir çözümü her zaman destekledik, desteklemeye devam edeceğiz.

Yine, Rusya bizim komşumuz ve önemli bir ticaret ortağımızdır. Bizim hiçbir komşumuz düşmanımız değildir, Rusya da düşmanımız değildir, olmayacaktır. Suriye'deki sorunların çözülmesiyle birlikte ben inanıyorum ki Rusya'yla olan ilişkilerimiz de tekrar eski seyrine dönecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii ki dış politikadaki, özellikle yakın coğrafyadaki sorunları sanki AK PARTİ'nin ürettiği bir sorunmuş, Hükümetimizin ürettiği bir sorunmuş gibi gösterme çabası var. Gelin görün ki aslında biz uzun bir süredir bölgede istikrar için, refah için, daha çok demokrasi, daha çok özgürlük için büyük çaba göstermiş bir ülkeyiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Biz 2006'dan beri Irak'ı defalarca uyardık "Ne olur, mezhep eksenli, etnik eksenli bir siyaset gütmeyin. Gelin, bütün herkesi kucaklayacak bir yaklaşım içerisinde bu ülkeyi daha ileriye taşıyın, imkânlarınız çok." dedik ama maalesef, bugünkü durum tabii ki o mezhep eksenli veya etnik eksenli siyaset kaynaklı olmuştur.

Benzer şekilde Suriye'de... Biz tabii ki Suriye yönetimine son dakikaya kadar daha çok reform, muhalefete daha çok alan açılması için büyük bir çaba gösterdik. Ne zaman ki Suriye rejimi halkına karşı silah kullanmaya başladı o zaman biz insani, vicdani ve ilkel bir tutum izleyerek farklı bir noktaya geldik. Biz, Batı'nın bazı ülkeleri gibi, dünyanın diğer bazı ülkeleri gibi şartlar değişince hemen ilkelerimizden uzaklaşan, insani, vicdani ve ahlaki tabii ki duruşumuzdan farklı bir duruş sergilemeyen bir Hükümetiz. Bu konuda eleştiriliyorsa tabii ki o zaman da takdir milletimizindir.

Değerli milletvekilleri, hükümetlerimiz döneminde gerçekleştirdiğimiz ve gerçekleştireceğimiz yapısal reformlar, uyguladığımız sağlıklı politikalar sayesinde çok önemli ekonomik kazanımlar elde ettik. Bakın, bu dönemde -kim ne derse desin- Türkiye hızlı büyümüştür, yüksek istihdam artışı sağlamıştır, gelir dağılımında iyileşme sağlanmıştır, enflasyon tek haneye düşürülmüştür, mali disiplin tesis edilmiştir, faiz oranları düşürülmüştür, bankacılık sektörü sağlam bir yapıya kavuşturulmuştur.

Türkiye, son altmış yılın en büyük küresel krizine rağmen, bakın, yüzde 5'e yakın bir büyüme oranı yakalamıştır. Türkiye, kişi başına millî geliri reel olarak 1,5 kat, dolar cinsinden 2,7 kat, satın alma gücü paritesiyle 2,3 kat artırmıştır. Türkiye'nin kişi başına millî geliri, Avrupa ortalamasına göre yaklaşık 20 puan yükselmiştir. Yani biz Avrupa Birliğiyle, AK PARTİ hükümetleri döneminde kişi başına millî gelirden satın alma gücü paritesiyle, arayı tam 20 puan kapatmışız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Keşke her on yılda, her on beş yılda Türkiye, Avrupa'yla arayı 15 puan, 20 puan kapatabilseydi. AK PARTİ hükümetleri döneminde 20 puandan fazla arayı kapattık.

Şimdi, bakın, küresel kriz sonrası dönemde, yani 2010-2014 yılları arasında Türkiye yaklaşık yüzde 5,4 büyümüştür ve OECD ülkeleri arasında büyümede 1'inci sırada yer almıştır. Yine, geçen sene, Türkiye ekonomisi yüzde 4 civarında büyümüştür. Henüz sonuçlar açıklanmadı, istatistikler. Ama şunu net olarak söyleyeyim: Çin, Hindistan, bunlar birer kıta büyüklüğündedir. Bunları ayırırsanız geçen sene gelişmekte olan ülkeler ortalama yüzde 1,7 büyümüştür. Dünya ekonomisinin yüzde 3 büyüdüğü, Çin, Hindistan hariç gelişmekte olan ekonomilerin yüzde 1,7 büyüdüğü dönemde Türkiye iki seçime rağmen, bütün bölgemizdeki jeopolitik gerginliklere rağmen, siyasi belirsizliğe rağmen yüzde 4 civarında büyümüştür. Bu bir başarıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye'nin yakın dönem makroekonomik performansını etrafımızdaki gelişmelerden, Avrupa Birliğinin uzun dönemli durgunluğundan bağımsız bir şekilde değerlendirmek kesinlikle hakkaniyete uygun olmayacaktır.

Evet, en büyük ticaret ortağımız Avrupa Birliği küresel kriz sonrası uzun süreli bir durgunluğa düşmüştür.

Evet, Arap Baharı kışa dönmüş ve etrafımızda bir ateş çemberi oluşmuştur. Bütün bunlara rağmen, küresel kriz sonrası dönemde Türkiye yüzde 5'in üzerinde büyüme sağlayıp büyük bir başarı sağlamıştır.

Yine, yakın dönem istatistiklerle Türkiye'deki havanın kötü olduğunu iddia edenlere basit bir rakam vereyim. Ocak ayında Sanayi Üretim Endeksi takvim etkisinden arındırılmış olarak yıllık yüzde 5,6 artmıştır. Dolayısıyla, Türkiye ekonomisi şaşırtmaya devam ediyor, büyümeye devam ediyor. Türkiye'de refah artmaya devam ediyor. Bu refah artışının da daha adil dağıtılması için de üzerimize düşeni yapıyoruz. (Gürültüler)

Bakın, ülkemizde kapsayıcı ve istihdam dostu...

BAŞKAN – Sayın Bakan, bir saniye...

Sayın milletvekilleri, salonda bir uğultu var. Sayın Bakanın insicamını bozmadan hep birlikte dinleyelim.

Buyurun Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Ülkemizdeki büyüme kapsayıcı ve istihdam dostu bir büyümedir. Evet, Türkiye'de, biz, mutlak yoksulluğu küresel standartlarda neredeyse yok ettik. Bugün 1 doların altında gelirle geçinen vatandaşımız yoktur. Bugün 2 dolar 15 sentin altında gelirle geçinen vatandaşımız yoktur. Bugün 4 dolar 30 sentin altında günlük gelirle geçinen vatandaşımızın oranı yüzde 2'nin altına düşmüştür. Bu oran, AK PARTİ hükümetleri iktidara gelmeden önce yüzde 30'un üzerindeydi. Yani AK PARTİ hükümetlerinden önce mutlak yoksulluk sınırını biz 4 dolar 30 sent olarak alırsak günlük gelir anlamında, harcama anlamında, Türkiye nüfusunun yaklaşık üçte 1'i mutlak yoksulluk içerisindeyken bugün Türkiye nüfusunun yüzde 2'sinden azı mutlak... İnşallah, orta vadeli programın sonunda mutlak yoksulluğu bu anlamda da -ki Birleşmiş Milletlerin en yüksek standardıdır 4 dolar 30 sent günlük harcama- biz bu noktada da bunu sağlamış olacağız.

Şunu da söyleyeyim: OECD bir rapor yayınladı. Evet, Türkiye'de gelir dağılımının daha da iyileştirilmesi lazım, doğrudur fakat gelir dağılımını iyileştiren 2 ülkeden 1 tanesidir. Bakın, istihdam artışı bunu destekliyor. Küresel kriz sonrası dünya istihdam yaratmakta zorlanırken Türkiye 6,7 milyon kişiye iş bulmuştur. İş bulmak demek gelir demek, yoksulluktan kurtulmak demek. 6,7 milyon az değildir.

Bakın, şunu söyleyeyim: Gelişmekte olan ülkeler arasında istihdam artışında dünyada 3'üncü sıradayız. Dünyada istihdam artışında gelişmiş ülkeleri de katarsanız yine 4'üncü sıradayız. Dolayısıyla istihdam artışında Türkiye, evet, gerçekten çok başarılı olmuştur. Bu da yoksullukla mücadelede, bu da gelir dağılımının iyileştirilmesinde mesafe kat ettiğimizi göstermektedir. Ama geldiğimiz noktadan memnun değiliz. O nedenle, bakın, asgari ücret vaadinde bulunduk, asgari ücret vaadimizi yerine getirdik ve bunun için de, tabii ki, yine bütçeden iş âlemine de destek verdik ki rekabet güçleri çok fazla etkilenmesin diye.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin temelleri sağlamdır. Türkiye'nin bugün bankacılık sektöründe sermaye yeterlilik oranı 2018, belki 2019'da devreye girecek olan Basel III standartlarına göre dünyanın gerektirdiği sermayenin 2 katına yakındır. Aktif kalitesi yani burada yüzde 3 civarındaki -tabii ki gecikmiş yani donuk krediler çerçevesinde bakarsanız yüzde 3 civarında- bu anlamda da aktif kalitesi son derece yüksektir.

Bankacılık sektörü sağlam, kamu maliyesi sağlam, hane halkının borcu düşük, devletin borcu düşük; Türkiye'nin temelleri sağlam. Evet, sorunlarımız var. Türkiye'de işsizlik oranını daha da aşağı çekmemiz lazım, o nedenle yapısal reform programı uyguluyoruz. Türkiye'de tasarrufları artırıp cari açığı azaltmamız lazım, o nedenle zaten uzun bir şekilde reformlardan bahsettim. Enflasyonu önce yüzde 5'lere sonra da düşük tek haneye indirmemiz lazım, o nedenle de reform yapıyoruz.

Özel sektörün borçlarına sık sık, çok net bir şekilde kamu-özel sektör ayrımı yapılmadan referans veriliyor. Evet, özel sektörün borcu artmıştır ama özel sektörün varlıkları da artmıştır. Bakın, son iki üç yıldır Türkiye'de lira önemli ölçüde değer kaybetmiştir, faizler bir miktar yükselmiştir; buna rağmen Türkiye'de şirketlerimiz borçlarını çevirmede, borç bulmada, borçlarını geri ödeme bir sıkıntıya düşmemişlerdir.

Bakın, özel sektörün borcunun yaklaşık yüzde 50'si beş yıl veya daha uzun vadeye sahiptir. Bundan dolayı zaten... Çünkü biz teşvikler getirdik ve özel sektörün borcunun vadesini uzatmanın imkânlarını sunduk. Geçen sene çok önemli bir reform yaptık, özel sektöre dedik ki: "Daha çok sermaye artışına gidin. Daha çok ortak, halka açılın, borsaya açılın ve biz size borçtan, borç almaktan daha büyük avantajlar sağlayalım." Özel sektördeki borçlu firmaların büyük bir kısmı büyük ölçekli firmalardır. Bunlar profesyonelce yönetilen firmalardır ve çoğu takas yoluyla pozisyonlarını "hedge" etmektedir. Dolayısıyla, özel sektörün borcu da yönetilebilir bir düzeydedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; zaman zaman kredi kartı borçlarına ilişkin birçok yorumda bulunuluyor. Bütün hane halkının bütün borçlarının millî gelire oranı yüzde 23'ün altındadır. Bu oran Avrupa Birliğinde yüzde 65'in üzerindedir. Tabii ki finansmana erişim artmıştır, tabii ki halkımız AK PARTİ hükümetleri döneminde tek haneli enflasyon ve düşük faizle tanışmıştır. Bu nedenle de tabii ki hane halkının borçluluğunda bir miktar artış olmuştur ama hane halkının borçluluğunu bir risk olarak ortaya koymak için hakikaten zorlamak lazım çünkü hem gelişmekte olan ülkelere oranla hem de gelişmiş ülkelere oranla son derece iyi bir noktadayız.

Kamu maliyesinden çok bahsedildi, çok şey söylendi. Bugün Türkiye Maastricht Kriteri'ni hem borçta hem de açıkta sağlayan nadir ülkelerden bir tanesidir ve önümüzdeki dönemde de kamu brüt borç stokunun millî gelire oranını orta vadeli programın sonunda yüzde 30'un altına çekmiş olacağız. Şu anda yüzde 32,6 civarındadır. Bu oran, Avrupa Birliğinin yaklaşık üçte 1'i, OECD'nin de neredeyse dörtte 1'i civarındadır.

Benden önceki hatipler faiz konusunu gündeme getirdiler. Aslında en son konuşulması gereken konu, Türkiye'de özellikle bütçedeki faiz yüküdür. "Niye?" diyeceksiniz, çok basit: AK PARTİ'den önce bütçe vergi gelirlerinin yaklaşık yüzde 86'sı faize gidiyordu, bugün yüzde kaç gidiyor? Yüzde 13'ü gidiyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Evet, bütçenin yüzde 43'ü faize gidiyordu, bugün yüzde 10'u civarında faize gidiyor. Kim ne derse desin, faiz noktasında Türkiye tabii ki güven vererek, enflasyonu düşürerek, bütçe açıklarını azaltarak büyük bir mesafe katetmiştir.

Basit bir rakam vereyim, madem rakamlar konuşuluyor ben de size çok basit bir rakam vereyim: 2015 yılında eğer 2002'deki gibi faizin bütçe içindeki payı aynı kalsaydı yani 2015 yılında faizin bütçe içindeki payı 2002'deki gibi olsaydı, bizim faiz ödememiz yaklaşık 219 milyar lira olacaktı. Peki, biz ne kadar ödedik? Yaklaşık 50 milyar lira ödedik. Bunun dörtte 1'inden az bir miktarı ödedik.

Bir rakam daha vereyim: 2002'den beri bu çerçevede faizden sağladığımız tasarruf miktarı 900 milyar yeni liranın üzerindedir. Dolayısıyla, bu tasarruflar nereye gitti; eğitime gitti, sağlığa gitti, altyapıya gitti, milletimize hizmet olarak gitti, hatta vergileri dahi azalttık.

Tabii ki önemli eleştirilerden bir tanesi de Sayıştayın denetimleri yeterince yapmadığı, hesap verilebilirlik noktasında, şeffaflık noktasında gereken hassasiyeti göstermediğimiz noktasında. Bakın, ben sizinle Sayıştaydan gelen notu paylaşmak istiyorum: “2014 yılı denetim programı kapsamında yürütülen denetimler sonucunda, genel bütçeli idarelerde yüzde 99...”

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Hükûmet konuşuyor, dinleyen yok efendim, iktidar partisi dinlemiyor. Lütfen uyarır mısınız.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, uğultuyu keselim lütfen, Sayın Bakan konuşuyor.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Bakın, Sayıştay diyor ki: “Genel bütçeli idarelerde yüzde 99,79; özel bütçeli idarelerde, yükseköğretim kurumlarında yüzde 100, özel bütçeli diğer idarelerde yüzde 100, düzenleyici denetleyici kurumlarda yüzde 100, Sosyal Güvenlik Kurumunda yüzde 100, il özel idarelerinde yüzde 100, büyükşehir belediyelerinde yüzde 100, büyükşehir bağlı idarelerde yüzde 94, il belediyelerinde yüzde 100, kalkınma ajanslarında yüzde 34 ve diğer idareler bazında yüzde 99,96 oranında denetim yaptık.” Denetim yapıldı. Denetimin nispeten sınırlı yapıldığı küçük ilçe belediyeleri vardır, o da bir program kapsamında yapılmaktadır. Dolayısıyla 2014 yılı kesin hesabına ilişkin, Sayıştay, gerekli denetimleri yapmıştır, ilgili bütün raporları Meclisimize sunmuştur. 6 tane genel uygunluk bildirimi, Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu, Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu, KİT Genel Raporu, Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporu olmak üzere bütün bu raporlar sunulmuştur. 482 kamu idaresi denetim raporu, 74 KİT raporu, 77 siyasi parti mali denetim raporu, 911 yargılamaya esas rapor olmak üzere 1.550 rapor ilgili mercilere sunulmuştur. Dolayısıyla, Sayıştay denetiminin yetersiz olduğu, hesap verilebilirlik noktasında zafiyet olduğu hususu tamamen bir iddiadır, Sayıştayın bu rakamları çok açık ve net olarak denetimin yapıldığını, gerekenin yapıldığını göstermektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii ki biz 2016 bütçesini de yaparken yine uzun vadeli bir perspektifle yaptık. Bizim en önemli, en güçlü tarafımız beşeri sermayeyi önceliklendirmemizdir yani en çok harcamayı sağlığa ve eğitime yapıyoruz. Bu, Türkiye için hakikaten önemli bir kazanımdır çünkü bugün eğitime yaptığınız yatırım önümüzdeki otuz yıl, kırk yıl boyunca yüksek getiri olarak Türkiye’ye dönecektir. Nüfusumuz nispeten gençtir, çalışma çağındaki nüfusumuz hızla artıyor, bu bizim için büyük bir avantajdır. Bakın, Avrupa Birliğinde çalışma çağındaki nüfus yüzde 0,1 artıyor, bizde ise yüzde 2 civarında artıyor. Bu, bizim için önemli bir fırsattır. İşte, bu nedenle biz bütçede en çok kaynağı insana yatırırken bunu dikkate alıyoruz. Reformlarla verimliliği artıracamız, reformlarla rekabeti artıracamız, reformlarla Türkiye’nin temellerini daha da sağlamlaştıracamız ve bu da Türkiye’de refah artışını sağlayacaktır. Avrupa Birliği sürecinde kurumsal altyapımızı daha da güçlendireceğiz. Bütün bunlar Türkiye’nin aslında iddia edildiği gibi kırılgan olmadığını, tam aksine temellerinin sağlam olduğunu ve önümüzdeki dönemde de pozitif yönde reform uygulamalarıyla ayrışacağını söyleyebilirim.

Birçok eleştiri yapıldı. Zaman zaman öyle bir kötümser tablo çiziliyor ki hakikaten hangi ülkeden bahsediliyor diye merak ediyoruz. “Biz yaratılanı Yaradan’dan dolayı severiz.”, etnik, bölgesel, dinsel milliyetçilik yapmadık, yapmayacağız, yapmıyoruz. Halkımızın tümünü, hiçbir ayırım yapmadan kucaklıyoruz. Ben, Kürt kökenli bir Türk vatandaşı olarak buna şahidim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü, hep söylemişimdir: Okuma yazma bilmeyen bir çiftçinin çocuğu olarak bugün eğer bu noktadaysam... Ben köyümden ayrılırken o yasakları çok iyi biliyorum, bugün o yasakların hiçbirisi yoktur. Bugün terör için hiçbir sebep kalmamıştır.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi konuşma yasağı var Sayın Bakan, Türkçe ya da Kürtçe fark etmez.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Terör örgütünün derdi Kürt kardeşlerimizin hakkı, hukuku olsaydı silahların çoktan gömülmüş olması lazımdı. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Eğer silahlar gömülüyorsa ve çözüm süreci istismar edildiye o zaman tabii ki biz, temel hak ve özgürlükler ekseninde sorunlarımızı çözmeye devam edeceğiz ama terör örgütüyle de anladığı dilden konuşmaya devam edeceğiz. İşte mesele budur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, ülkemizde 36 tane farklı etnik unsur var. Hepsiz bizim için aynıdır, hepsi bizim için eşittir, hiçbirinde ayırım yapamayız.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Etnik diye diye 36’ya bölüyorsunuz farkında değilsiniz Sayın Bakan. Ayıp ya!

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Bir say bakalım, bir say.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Aynı şekilde mezhep konusunda... Yine Sayın Başbakanımızın DEAŞ militanlarını “sinirli çocuklar” olarak tanımladığı iddiası gerçekleri yansıtmamaktadır, açık bir iftiradır.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – 10 tanesini sayamazsın.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - 2006’dan beri bölge ülkelerini hep uyardık.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 36’yı, 10 tanesini say bakalım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - “Teröre zemin hazırlamamak için etnik ve mezhep eksensiz siyaset gütmeyin.” dedik.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Siz yapıyorsunuz o etnik ve mezhebi, daha konuşmada var bu.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Yolsuzluk iddialarını biz... Bakın şunu açık bir şekilde söyleyeyim: 2013 sonunda gündeme getirilen...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Herkes kökenini mi söylemek zorunda yani?

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - ...yolsuzluk iddialarının bugün siyasi saiklerle olduğu açık ve nettir, bu ortaya çıkmıştır. Ve Türkiye’de yolsuzluk algısı 2002’ye göre de kötüleşmemiştir. 2002’de Türkiye, bakın 102 ülke arasında 65’inci sıradadır.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Algıyı boşver, yolsuzluk var mı yok mu?

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Yani yolsuzluk algısı anlamında en kötü üçte 1’lik dilimdedir. Bugün, 2016 başında açıklanan Yolsuzluk Algısı Endeksi’ne göre Türkiye, 168 ülke arasında 66’ncı sıradadır. Yani yolsuzluk algısı olumlu olan ilk yüzde 50’lik dilim arasındadır ve dolayısıyla, yolsuzlukla mücadele konusunda da -daha önce de söyledim- reform yapacağız, mücadelemize devam edeceğiz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bak alkışlamıyorlar Sayın Bakan, inanmıyorlar.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Yine, bakın, AK PARTİ hükümetleri döneminde biz hep şunu vurguladık: Ekonomi ile demokrasi atbaşı gider. Hep bu vurguyla yola devam ettik, bundan sonra da göreceksiniz bütün reformlarda temel hak ve özgürlükleri eksen alan, tabii ki dünya standartlarında bir hukuk devletini pekiştirmek için çaba göstereceğiz.

Evet, dolar cinsinden Türkiye’nin gayrisafi yurt içi hasılası düşmüştür ama dünyanın da dolar cinsinden gayrisafi yurt içi hasılası düşmüştür. Bakın, size bir rakam vereyim: Küresel gayrisafi yurt içi hasıla 2014 yılında 77,3 trilyon dolardı, geçen sene bu rakam 73,5 trilyon dolara düşmüştür. Geçen sene dünya ticareti dolar cinsinden yüzde 14 düşmüştür, dolar cinsinden. Dolayısıyla, sadece Türkiye’ye mahsus bir olgu değildir.

Tabii ki bütçeyle ilgili söyleyecek sözü olmayanlar sürekli bir şekilde Cumhurbaşkanımızı hedef alıyorlar. Bu aslında oldukça manidardır. Cumhurbaşkanlığı makamını günlük polemiklerin konusu yapmaktan artık kaçınılmalıyız. Muhalefetin bir zafiyeti olarak bu durum ortaya çıkıyor.

Terörün amacı Türkiye’de reform iradesini zayıflatmaktır. O nedenle, hepimiz birlikte terörle mücadele için ortak bir tavır sergilemeliyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Allah’ın izniyle bundan önceki 13 bütçede milletimizin emanetine riayet ettiğimiz gibi 14’üncü bütçemizde de aynı hassasiyeti koruduk, korumaya devam edeceğiz. Ülkemiz vatandaşlarına daha iyi hizmet sunmayı ve yaşam standartlarını daha fazla yükseltmeyi hedeflediğimiz 2016 yılı bütçesinin milletimize tekrar hayırlı olmasını diler, hepinize tekrar saygılarımı, selamlarımı sunarım. (AK PARTİ ve Bakanlar Kurulu sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Şimşek.

Şimdi son konuşmacı olarak, şahıslar adına ve aleyhte olmak üzere İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan’u kürsüye davet ediyorum.

Buyurun Sayın Erdoğan. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri -hoş geldiniz Sayın Genel Başkanım- bütçenin en önemli gününde, oylama öncesinde, görüyorsunuz, Hükümet sırası bomboş ve bütçenin sahibi olan Başbakan burada değil ama biz tabii ki bütçenin sahibi olarak Başbakanı işaret ederek konuşacağız.

Değerli milletvekilleri, Hükümetin bütün siyasi kararlarının ve uygulamalarının temelinde bu bütçe var. Hükümetin on üç yıllık uygulamalarında, demokrasiden dış politikaya, ekonomiden adaletle Hükümeti ağır eleştirebileceğimiz yüzlerce konu var. Ancak, geldiğimiz noktada memleketimizin birliği ve bütünlüğü, ekonomik ve sosyal geleceği ağır ve yakın tehlike altında. Bu koşullar altında, bütçenin bu son konuşmasında, Hükümeti sadece eleştirmeyecek, aynı zamanda ülkemizi düştüğü bu çıkmazdan kurtarmak üzere tavsiyelerde bulunacağız.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’nin en önemli sorunu toplumsal kutuplaşmadır. On üç yıllık AKP iktidarı döneminde, halkımız, laik-muhafazakâr, Kürt-Türk, Alevi-Sünni diye ayrıştırıldı; birlikte yaşama irademiz azaldı, toplum her an patlamaya hazır bir barut fıçısına döndü.

Sayın Başbakan, sayın Hükümet üyeleri; toplumsal ayrışmanın en temel sebebi, kullandığınız ayrımcı dildir. Bütün muhalifleri darbeci veya terörist olmakla, terörü desteklemekle, kandan beslenmekle suçluyorsunuz. Bu dilden vazgeçmek zorundasınız.

Sayın Başbakan, toplumsal ayrışma ve bu getirdiğiniz hâl dolayısıyla ülkemizin adı otoriter ve totaliter devletlerle birlikte anılıyor, demokrasimiz hibrit demokrasi olarak kabul ediliyor. Bu, çok aşağılayıcı bir durumdur.

Sayın Başbakan, sayın Hükümet üyeleri; demokrasinin temeli kuvvetler ayrılığıdır. Yargıya müdahale etmekten artık vazgeçmelisiniz. Hükümetiniz ve yüce Meclis, Cumhurbaşkanının vesayeti altında. Bu vesayete son vermek ve kuvvetler ayrılığını yeniden tesis etmek zorundasınız.

Sayın Başbakan, halkın gerçekleri öğrenmemesi için basının üzerinde kurduğunuz baskı ve sansürü derhâl sonlandırmalısınız, gazeteci dövdürmemeli, gazete ve televizyonları kapatmamalı, muhalif gazetecileri tutuklattırmamalı ve daha da önemlisi, gazete basan Vandalları bakan yardımcısı olarak atamamalısınız. (CHP sıralarından alkışlar) Kamunun gücünü ve imkânlarını yandaşlarınız için ödül, muhalifleriniz için ceza olarak kullanmaktan vazgeçmelisiniz.

Sayın Başbakan, Kürt sorunuyla ilgili yürüttüğünüz barış sürecinde başarısız oldunuz; gizli olarak yürüttüğünüz bu süreçte yüce Meclisi devre dışı bırakıp illegal yapıları doğrudan muhatap aldınız; partizan çıkarlarınız uğruna tutamayacağınız sözler verdiniz; PKK'nın, barış sürecini savaşa hazırlık süreci olarak kullanmasına, bölgede alan hâkimiyeti sağlamasına, kentleri silahlandırıp yolları mayınlamasına göz yumdunuz; 7 Haziran seçimlerini kaybedince 1 Kasım seçimlerini garantilemek için PKK'yı ve IŞİD'i araç olarak kullanıp iç çatışma çıkarılmasına göz yumdunuz. Seçimlerin sonuçlarını etkilemek üzere çıkarılan bu çatışmalar ağırlaşarak devam ediyor. Önümüzdeki haftalarda çatışmaların batı illerimize sıçrama ihtimali bulunuyor. Bu ağır durum karşısında terörle mücadeleli hukuk içinde yürütmeli ve nihai hedefi toplumsal barış olarak koymalısınız.

Şunu unutmayınız: Güvenlikçi politikaların, paranoyak ve düşmanca yaklaşımların hiçbirimize faydası yok.

Sayın Başbakan, terörü bitirmek amacıyla derhâl sağlıklı bir demokratikleşme süreci başlatmalı ve terör örgütünün propaganda araçlarını elinden almalısınız.

Kürt sorunu bölgesel bir sorundur. Bu kapsamda Irak ve Suriye'de yaşayan Kürtleri de tıpkı Türkmenler gibi akrabamız kabul edip, sadece ülkeyi değil, bölgeyi düşünerek, birliğimizi ve kardeşliğimizi eşitlik ve özgürlük temelinde güçlendirmelisiniz.

Sayın Başbakan, izlediğiniz dış politika yüzünden dünyada yapayalnız kaldık. Kavgasız komşumuz kalmadı. 5 büyük ülkede elçimiz yok. Dış politikada içine düştüğümüz bu kötü durum değerli bir yalnızlık değil, tehlikeli bir dışlanmışlıktır. (CHP sıralarından alkışlar)

İlkel ve tutarlı davranmanın kural olduğu dış politikada ilkesiz ve tutarsız davranıyorsunuz. Kamuoyu önünde İsrail'e "..."(x) diye meydan okuyor, arkadan devlet bütçesinden Amerikan lobi şirketlerine 67 milyon dolar rüşvet ödeyerek partinizin İsrail yanlısı olduğunu ispata çalışıyorsunuz. Önce Sisi'ye "Katil!" deyip sonra birlikte tatlı yemek için aracı gönderiyorsunuz. "Kardeşim Esad" bir anda "katil Esad" oldu. Önce "NATO'nun Libya'da ne işi var?" deyip sonra NATO'yla birlikte Libya'ya saldırdınız. "Dostum Putin" diye başlayan ilişkiniz "katil Putin" diye sonlandı. Dış politikada güvenilir ve tutarsızsınız. Sınırlarımız yol geçen hanına döndü. Hava sahamız delik deşik oldu. Bu koşullar altında bir de sonucunu hiç hesap etmeden Suriye'de Rus uçağını düşürdünüz. Sayın Başbakan, Batılı emperyal "demokrasi götürmek" yalanıyla işgal ettikleri ülkeleri yağmaladılar; geriye kan, gözyaşı, acı ve radikal terör örgütlerini bıraktılar. Unutmayın, emperyal devletler Orta Doğu'da bir vekâlet savaşı yürütüyor, onların amaçları mazlum Orta Doğu halklarını "Alevi-Sünni" diye birbirine kırdırırken silah satın onların petrollerini almak. Siz bu kirli savaşın tarafı hâline geldiniz. İslam ülkelerinin önderi olmak üzere çıktığınız yolda emperyal devletlerin tetikçisine dönüşmek üzeresiniz. Sayın Başbakan, dış politikada düştüğünüz stratejik çukurun ağır sonuçları var. Taraf olduğunuz savaş yüzünden 450 bin insan can verdi, milyonlarca insan vatanından oldu. Mazlum Orta Doğu insanları Batı ülkelerine ulaşmak amacıyla çıktıkları ölüm yolculuğunda can veriyor. Kurtulabilen mazlumlara gayriinsani muamele ediliyor. Siz ise oturmuş AB ülkeleriyle 3 milyar avro karşılığında at pazarlığı yapıyorsunuz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkeleri yıkılmış insanlara bizim tarihî ve ahlaki sorumluluğumuz var. IŞİD, El Kaide ve Nusra katilleri dışında ülkemize gelen tüm mazlumlar bizim kardeşimizdir. Bu kardeşlerimizi ülkelerinde barış tesis edilene kadar en iyi koşullarda ağırlamalıyız. Sayın Başbakan, dış politika sizin sorumluluğunuzda. "Ey Esad!", "Ey Sisi!", "Ey Merkel!", "Ey Putin!", "Ey AB!", "Ey ABD!" diye önüne gelenle kavgaya eden Cumhurbaşkanı ülkemizin imajına çok zarar veriyor. Bu duruma engel olunuz. Emin olun, biz yabancı düşmanı ABD'li Donald Trump'dan nasıl rahatsız oluyorsak, Erdoğan'dan da aynı şekilde rahatsız olan milyarlarca dünya insanı var. (CHP sıralarından alkışlar) Dış politika Erdoğan'ın değil, sizin sorumluluğunuzda olmalı.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Sayın Başbakan, içeride ve dışarıda uyguladığınız baskıcı, ayrımcı ve saldırgan politikalarınız yolsuzluk ve çürümeyle birleşince millî ekonomimizi çökme noktasına getirdi. Cari açık sorununuz kronikleşti. Cari açığı finanse etmek amacıyla, sürekli, varlıklarımızı yabancılara satıyor, bu da yetmiyör üzerine borçlanıyoruz.

Bankalarımız, havalimanlarımız, madenlerimiz, iletişim ve enerji altyapımız yabancılara eline geçti. Topraklarımız yabancılara satılıyor. Kendi vatanımızda borçlu ve mülksüz kölelere döndük. (CHP sıralarından alkışlar) Aşırı borçlanma ve varlık satışlarıyla geçirdiğiniz balayı dönemi bitti. Borçlanmanın limitlerine geldik. Satılacak çok az varlığımız kaldı.

Sayın Başbakan, gelir dağılımı çok bozuldu, gelir adaleti kalmadı. Çok düşük ücretlerle uzun saatler çalışmak zorunda bırakılan halkımızın kazancı, partinizin elitleri arasında bölüştürülüyor. Son on üç yılda sadece Cengiz, Limak, MAPA, Kolin ve Kalyon'dan oluşan yandaş çeteye aktarılan kamu kaynaklarının toplam tutarı 85 milyar dolardır.

Ekonomide bu gidişatın sonu, tarihimizde görmediğimiz derinlikte bir ekonomik ve sosyal kriz... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başbakan, hoş geldiniz. Ne yazık ki bütçemize duyduğunuz saygı da bu kadarmış. Ama yine de hoş geldiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu gütüğünüz ekonomik politikaların sonucu, bir ekonomik ve sosyal kriz ve sonucunda millî iflas ve dağılma sonuçlanabilir.

Sayın Başbakan, bu kötü gidişatı durdurmak amacıyla, ekonomimizi sakatlayan yolsuzluk ve çürümeye “dur” demek zorundasınız. Yolsuzlukla mücadele konusunda, görevinizin gereğini yerine getiriyorsunuz. Bu gidişle tarihe “çalmayan, ama çalana da ses çıkarmayan bir gölge başbakan” olarak geçeceksiniz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2014 Yılı Kesin Hesap Kanunu ve 2016 yılı bütçesi, Türkiye ekonomisini felç eden örgütlü yolsuzlukları gizlemek amacıyla, Sayıştay raporları olmadan görüldü. Bu durum, Anayasa'yı ihlal ederek yüce Meclisin bütçe hakkının ve denetim yetkisinin fiilen ilga edilmesidir. Boğazına kadar yolsuzluğa bulaşmış bu otoriter ve totaliter Hükûmete verilen her kuruşun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Son cümlem.

BAŞKAN – Bir dakika veriyorum, toparlayın efendim.

Buyurun Sayın Erdoğan.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Boğazına kadar yolsuzluğa bulaşmış bu otoriter ve totaliter Hükûmete verilen her kuruşun haram olacağı düşüncesiyle bu bütçenin aleyhine oy kullanacağız.

Değerli milletvekilleri, biz şunu biliyoruz: Bizim kökümüz Kuvayımilleri'den geliyor, Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyetinden geliyor. Şunu biliniz ki Sayın Başbakan: Dâhilde ve hariçte bedhahlarımız olacağını biliyoruz. Dâhilde ve hariçte bedhahlarımız olacaktır ama Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Erdoğan.

Sayın milletvekilleri, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı üzerindeki görüşmeler böylece tamamlanmıştır.

Şimdi, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın oylamalarını yapacağız.

Tasarılar açık oylamaya tabidir. Açık oylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Her iki kanun tasarısının açık oylamasının elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nın açık oylamasına başlıyoruz.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için öngörülen üç dakikalık süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum. Ayrıca, vekâleten oy kullanacak sayın bakanlar var ise hangi bakana vekâleten oy kullandığını, oyun rengini ve kendisinin ad ve soyadı ve imzasını taşıyan oy pusulasını yine oylama için öngörülen üç dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyor, oylama işlemini başlatıyorum.

Buyurun.

(Elektronik cihazla oylama başlandı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, pusulalar ile sisteme giren sayın milletvekilleri mukayese edildiği için sonuçları açıklamakta biraz gecikiyoruz. Hakkınızı helal edin, kusura bakmayın, şimdi toparlıyorlar.

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı: 430

Kabul : 301

Ret : 129(x)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Özcan Purçu

Mustafa Açıkgöz

İzmir

Nevşehir”

Böylece, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı kabul edilmiştir.

Şimdi 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın açık oylamasına geçeceğiz.

Oylama için yine üç dakika süre vereceğim.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, oylamadan sonra Sayın Başbakanın bir teşekkür konuşması olacaktır.

Ben, öncelikle, tabii, oylama işlemi devam ederken... Yoğun bir mesai harcadınız, hep birlikte yoğun bir mesai harcadık. Bu vesileyle, bugüne kadar yoğun mesai harcadığınız birleşimleri yöneten Türkiye Büyük Millet Meclisinin Sayın Başkanı, Başkan Vekilleri ve Kâtip Üyelerine, tüm parti gruplarımızın Sayın Başkan ve Grup Başkan Vekillerine, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı ve üyeleri başta olmak üzere tüm milletvekillerimize ve ailelerine, Maliye Bakanı ve Hükümetin tüm üyelerine ve bürokratlara katkıları ve katılımları için teşekkür ediyorum.

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

Ayrıca, çalışmalarımıza yasama, idari ve teknik hizmetleriyle destek veren idari teşkilatımızın Genel Sekreteri ve yöneticilerine, Divanda yakın destek sağlayan Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı idareci ve yasama uzmanlarına, bir hafta aralıksız çalışmasıyla bütçe metinlerini basan basımevi çalışanlarına, Komisyon aşamasında yoğun emek sarf eden Bütçe Başkanlığımızın tüm çalışanlarına, sözlerimizi kayda geçiren stenograflara, Genel Kuruldaki teknik sistemi çalıştıran işletme birimi teknik personeline, sürekli hareket hâlinde taleplerimize yetişen kavalasara, bire bir çalıştığımız danışman ve sekreterlerimize, tüm partilerin grup çalışanlarına, görüşmelerimizi yansıtan Türkiye Büyük Millet Meclisi Televizyonu çalışanlarına, sağlık çalışanlarına, güvenlik hizmetlerini özveriyle yerine getiren güvenlik personeline, hazırladıkları yemeklerle, leziz yemekleriyle lokanta çalışanlarımıza, yoğunluğumuzu alan çay ve kahveleriyle çay ocakçı ve garsonlara, ulaşımımızı sağlayan şoförlere, temizlik hizmetini veren personele, çalışmalarımızı kamuoyuyla paylaşan tüm Parlamento muhabirlerine -yukarıda, locada da var bir kısım muhabirlerimiz- velhasıl Meclisimizin bütün çalışanlarına ve televizyonları aracılığıyla bizleri takip eden tüm vatandaşlarımıza teşekkür ediyor, saygılar sunuyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın açık oylama sonucunu açıklıyorum:

“Kullanılan oy sayısı: 430

Kabul : 301

Ret : 129(x)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Özcan Purçu

Mustafa Açıkgöz

İzmir

Nevşehir”

2014 yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı kabul edilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, yoğun bir emek ve mesai neticesinde bütçe ve kesin hesap kanun tasarılarını böylece kabul etmiş bulunuyoruz ve kanunlaşmış bulunuyor. Dolayısıyla, milletimiz, memleketimiz ve Hükûmetimiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Şimdi, teşekkür konuşmalarını yapmak üzere Başbakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu’nu kürsüye davet ediyorum.

Buyurun Sayın Başbakan. (AK PARTİ ve Bakanlar Kurulu sıralarından ayakta alkışlar)

VI.- TEBRİK, TEMENNİ VE TEŞEKKÜRLER

1.- Başbakan Ahmet Davutoğlu’nun, bütçenin kabulü dolayısıyla teşekkür konuşması

BAŞBAKAN AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe görüşmeleri esnasındaki katkılarınız dolayısıyla ve güveniniz dolayısıyla Hükûmetim adına, milletimiz adına teşekkürü bir borç biliyorum.

Yüce Meclisimiz, millî iradenin nihai tecelligâhı ve nihai hesap verme makamıdır. Bütçeler de her aşamada bu hesap vermenin en önemli aracıdır. Şundan emin olunuz ki: Bugün güvenoyunuza muhatap olmuş olan bütçemizin her kuruşu, her kalemi bizim şerefimizdir, onurumuzdur ve her kuruşu son noktasına kadar korunacaktır. (AK PARTİ ve Bakanlar Kurulu sıralarından alkışlar)

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

Allah, bütçemizi bereketli kılsın, hayırlı kılsın ve milletimize hizmet etme yolunda bizlere yardımcı olsun.

Bu vesileyle bütçe görüşmeleri esnasındaki yönetimleri, katkıları dolayısıyla Meclis Başkanımıza, Meclis Başkan Vekillerimize, Başkanlık Divanı üyelerimize, bütün Meclis çalışanlarımıza teşekkürü bir borç biliyorum. Ayrıca, Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimize, Maliye Bakanlığımızın yetkililerine, bütün kurumlarımızın tek tek her birine teşekkürü bir borç biliyorum. Emekleri bütçemizin uygulanması esnasında hep takdirle hatırlanacaktır.

Bu vesileyle dün kutladığımız Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla kadın milletvekillerimizi de bir kez daha tebrik ediyor, kadınlarımızı bu Meclis kürsüsünden hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ ve Bakanlar Kurulu sıralarından alkışlar)

Bu vesileyle 4 hususta bütün Meclisimize, bütün milletvekillerimize hiçbir ayırım gözetmeksizin çağrıda bulunmak istiyorum. Bu yüce Meclis çatısı millî iradenin tecelligâhıdır. Milletimizi temsil ediyoruz. Her birimiz farklı illerden gelmiş olabiliriz, her birimiz farklı siyasi eğilimleri temsil ediyor olabiliriz ama nihayetinde bu kürsü ve nihayetinde bu yüce çatı, bizim milletimizin istiklalini, istikbalini temsil ediyor, onun onurunu korumak hepimizin görevi. Bu onuru korumak için de hep beraber Meclisimizin çalışmaları esnasında eleştiriye açık ama nezaket ve nezaheti de gözeten bir üslup benimsememiz önem taşıyor.

4 çağrı demiştim. Birincisi: Geliniz, hangi görüşten olursak olalım teröre karşı yekvücut olalım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Her ne suretle olursa olsun insan canına kasteden, bir insanı öldüren, bizim inancımıza göre bütün bir insanlığı öldürmüş gibidir. Hangi gerekçeyle olursa olsun insan canına, canımıza kastedenlere karşı ortak bir tavırda buluşalım.

Ankara saldırısı esnasında yüce Meclisimizin çalışmaları devam ederken ara verilmemiş olması dolayısıyla o gün oturumu yöneten Meclis Başkan Vekilimize de, bütün partilerimize de teşekkürü bir borç biliyorum çünkü tam da teröristlerin istediği yüce Meclisin çalışmalarına ara vermesi, Türkiye’de olağanüstü bir görüntünün ortaya çıkmasıydı. O gün gösterdiğimiz basiretli tutumu, her zeminde göstermek durumundayız. Türkiye’nin her karış toprağında kamu düzeni hâkim olana kadar, demokratik hak ve özgürlükler her yerde egemen kılınncaya kadar terörle mücadeleimiz devam edecektir. Terörle mücadelede fiilî olarak alanda mücadele eden güvenlik birimlerimiz yanında hepimize görev düşüyor.

Bir kez daha buradan şehitlerimizi rahmetle anıyorum. Şehit ailelerine, eşlerine, annelerine, babalarına, çocuklarına yüce Meclisimizin kürsüsünden taziyelerimi iletiyorum ve onların bize emanet olduğunu bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Bugün Sur’da da operasyonlar bitti. İnşallah, Türkiye’nin her yerinde demokratik hukuk devleti kuralları ve kamu düzeni egemen olacak, hiçbir ilçede, hiçbir ilde, hiçbir vadiye, hiçbir ırmağın kenarında herhangi bir silahlı güce asla izin verilmeyecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hiçbir şehrimizin, hiçbir ilçemizin herhangi bir sokağında barikatlar, çukurlar, mayınlarla oradaki insanlarımızın, vatandaşlarımızın hayatına sekte vurmaya çalışanlara da izin vermeyeceğiz. Bu kararlılığımızı bir kez daha teyiden buradan söylüyorum ki bu kürsüde bu terör olaylarını mazur göstermeye kimse kalkmasın. Gelin, hep beraber bu kürsüde her şeyi söyleyelim, en aykırı fikirleri tartışalım, her şeyi bu kürsünün onuruna yakışır şekilde dile getirelim ama asla teröre taviz vermeyelim, asla teröristleri mazur gösterecek bir tutum içine girmeyelim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İkinci çağrım, daha önce çok saygıdeğer Genel Başkanları ziyaret ettiğimde de vurguladığım bir çağrıdır: Geliniz, darbe anayasasını ve bütün darbe hukukunu bir kenara koyarak çağdaş, özgürlükçü, her bir vatandaşının onurunu temel alan ve her türlü vesayeti reddeden yeni bir anayasayı hep beraber millet adına yazalım, millete sunalım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bir kez daha çağrıda bulunuyorum: Ön şart getirmeden, heybemizde ne varsa, zihnimizde ne varsa, gönlümüzde ne varsa Anayasa Komisyonuna, Uzlaşma Komisyonuna, bu komisyonlara, diğer komisyonlara ve Genel Kurula getirelim ama anayasayı yazamamış olmanın vebalini üzerimizde taşımayalım. Gelecek nesiller bu dönem Meclisini, yeni ve özgürlükçü bir anayasayı hayata geçirmiş bir Meclis olarak ansınlar.

Biz AK PARTİ olarak ve Hükûmet olarak hiçbir ön şart getirmiyoruz, hiçbir fikre karşı ön yargılı değiliz ama şu konuda kararımız kesindir: Milletın beklediğı özgürlükçü bir anayasayı öyle veya böyle yazacak ve bu Genel Kurulun takdirine sunacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Güzel olan, bunu hep beraber yazmamız; güzel olan, kafa kafaya, zihin zihine, gönül gönüle vererek insan onurunu esas alan, darbe hukukunu tümenden lağveden bir tavrı sergilememizdir.

Bir kez daha çağrıda bulunuyorum ve bu konuda da iyimserliğimi muhafaza etmek istiyorum.

Üçüncüsü: Bu kürsü, milletimizin genel davranış kodlarını, vicdanını, ahlakını, erdemini, ırfanını temsil eden bir kürsüdür. Bu kürsüde milletimizin onaylamadığı, herhangi bir aile ortamında dahi dile getirilmesinden imtina edilen sözler, ifadeler, kapalı kapılar ardında dahi söylenmesinden imtina edeceğimiz üslup yer almasın çünkü burada biz konuşurken 78 milyon bizi dinliyor ve hangi partiden olursak olalım, bizimle ilgili bir kanaat sahibi oluyor. Bu Meclisin olumlu bir kanaatle milletın huzurunda bulunması için temel ahlaki ilkelere, üsluba, nezakete, nezahete, karşılıklı saygıya ve hoşgörüye dayanan bir tavır benimseyelim. Önümüzde, gelecek bütçeye kadar bir yıllık süre var. Görüş ayrılığına düşsek de hiçbir şekilde bu Mecliste şiddete yer vermeyelim. Farklı kanaatlere sahip olsak da hiçbir şekilde hakarete izin vermeyelim. Eleştirelim ama karşıımızdakilerin gönlünü kırmamaya özen gösterelim.

1 Kasım seçimleri akşamı Konya’da, seçimin hemen akabinde, Hazreti Mevlâna’nın huzurunda bir söz vermişim. Biz, bu topraklara ancak sevgi tohumları ekmeye geldik demişim. Biz, önce Meclise sevgi tohumları ekelim, Meclisteki sevgi tohumlarıyla yükselecek çınarın altında herkesin takdir ettiğı bir yüce ülkeyi birlikte inşa edelim. AK PARTİ Grubu olarak, bu konuda arkadaşlarımın en detayına kadar dikkat edeceğine inancım tamdır, bütün partilerimizin de bu temel ölçüler içinde davranacağına inanıyorum.

Bu çerçevede de gelin, birlikte, Meclis İctüzüğü’müzü her açıdan, her perspektiften eleştiriye açık olan, eleştiri makamına her türlü hakkı tanıyan ama Meclisin etkin çalışmasını da teminat altına alacak şekilde yeniden yazalım. İç Tüzük konusunda daha önce geldiğimiz uzlaşma noktalarını da göz önüne alarak yeni bir iç tüzükle, dediğim gibi her türlü tartışma imkânını sağlayan ama milletın beklediğı yasaları, reformları geciktirmeye dayalı, blokaja dayalı uygulamalara da izin vermeyen bir iç tüzüğü birlikte yazalım ve Meclis, yeni bir anayasayla, yeni bir iç tüzükle darbe hukukundan arındırılmış, özgürlükçü bir atmosferle yoluna devam etsin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Dördüncü çağrım: Tarih çok hızlı bir şekilde akıyor. Siyasi ve ekonomik istikrar, bir milletın kalkınmasının asgari şartlarıdır ama tarih hızla akarken, ivme kazanmış bir şekilde birçok yapıları tekrar tekrar kurarken biz sabit kalamayız, biz statükocu olamayız, biz var olanla yetinemeyiz. Teknolojik imkânların bu derece hızla değiştiğı, sosyal şartların büyük bir devinim içinde yeniden belirlendiğı bir dönemde en fazla ihtiyaç hissettiğimiz şey reformcu bir zihniyettir. Reform, tarihin özellikle hızlı aktığı dönemlerde ülkelerin olmazsa olmaz teminatıdır. Onun için, 64’üncü Hükûmetimizin en çok odak verdiğı hususlardan birisi, vaatlerimizin yerine getirilmesi ve reformlarımızın uygulanmasıydı. Şu anda gururla ifade ediyorum ve her birinize teşekkür ediyorum, vaatlerimizin yüzde 82’sini bugün itibarıyla yerine getirmiş bulunuyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İnşallah, mart sonuna kadar da tamamlayacağız.

Ayrıca, reformlarımızın ilk üç ay için planlanan yüzde 50'sini de Meclise sevk ettik. Sizden ricam, özellikle, ana muhalefet partisinin Sayın Genel Başkanından ve bütün arkadaşlarımdan ricam, böyle bir reform ihtiyacının olduğu dönemde, reformları birlikte tartışalım ama reformlarımızı geciktirecek bir tutum içine girmeyelim.

Bu reformlar içinde özellikle bir paket var ki bugünlerde bizim için çok büyük önem taşıyor; vize muafiyetiyle ilgili reformlar. 72 maddeydi 29 Kasım'da yaptığımız Türkiye-Avrupa Birliği Zirvesi'nde, 19'unu sizlerin de katkılarıyla yerine getirdik, şimdi geriye 53 madde daha kaldı. Bunlar, değişik kanunlar içinde yer alan maddeler, değişik şekillerde mutlaka yerine getirilmesi gereken hususlar.

Pazartesi günü gerçekleştirdiğimiz Türkiye-Avrupa Birliği Zirvesi'nde 1 Ekim'de planlanan vize muafiyeti tarihini, uzun ve çetin müzakerelerden sonra, haziran ayına aldık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İnşallah, haziran ayında, on yıllarca, en az elli yıldır neredeyse, vatandaşlarımızın özlemle beklediği, büyükelçilikler önünde, konsolosluklar önünde beklemeden başı dik, onurlu ve izzetli bir şekilde Avrupa'nın Schengen ülkelerine giriş imkânı vatandaşlarımıza tanınmış olacak; hayırlı, mübarek olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ama bunun gerçekleşebilmesi için, haziran ayına yetiştirilmesi için çok açık bir şekilde buradan, Meclis kürsüsünden çağırımı tekrar ediyorum: 1 Mayıs'a kadar bizim, geride kalan bu 53 maddede reformları tamamlamamız lazım. Ricam, bunu hep beraber yaparsak halkın huzuruna gider, "Bütün partiler olarak, birlikte bunu başardık." deme onurunu yaşarız. Ama eğer engellenir ve bir şekilde bu gecikirse, vebal, geciktirenlerin üzerinde kalır. O zaman da AK PARTİ Grubu tek başına çıkarabilmek için çaba sarf eder ama bizim istediğimiz, arzu ettiğimiz husus; herkesin, 78 milyonun benimsediği, hangi siyasi görüşte olursa olsun herkesin arkasında durduğu bu reform konusunda bütün partilerin ortak bir çabayla 1 Mayıs'a kadar bunu tamamlamaları çünkü 1 Mayıs'a kadar tamamlanırsa Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonundan da geçecek, Avrupa Parlamentosunda onaylanacak. Yaptığımız görüşmelerde 1 Mayıs'a kadar bunu sunmamız durumunda inşallah haziran sonuna kadar da bu sürecin tamamlanacağı...

Ümit ederim ki bu çağrımıza olumlu bir cevap verilir, bütün bu çağrılara, teröre karşı omuz omuza oluruz, yeni bir anayasayı, özgürlükçü bir anayasayı birlikte yazarız, eleştiriye açık, etkin bir Meclis çalışması için yeni bir iç tüzüğü birlikte kaleme alırız ve vize muafiyeti de içinde olmak üzere halkımızın beklediği reformları birlikte gerçekleştiririz.

Ben güvenleriniz dolayısıyla bir kez daha her birinize, tek tek şahsen teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum, bütçemizin hayırlı, bereketli olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından ayakta alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Başbakanım.

Böylece gündemin ve birleşimin sonuna geldik.

Sayın milletvekilleri, kanun tasarısı ve teklifleri ile komisyondan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 10 Mart 2016 Perşembe günü saat 15:00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Hayırlı olsun diyorum, hayırlı akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati: 21.19

VII.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 118) 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısına verilen oyların sonucu :

2.- (S. Sayısı: 119) 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına verilen oyların sonucu:

Sıra Sayısı : 118
 Oylama Saati : 20:39
 Üye Sayısı : 550
 Kabul Edenler : 298
 Reddedenler : 112
 Çekimsizler : 0
 Geçersiz Oylar : 0
 Mükerrer Oylar : 6
 Toplam : 416
 Açık Üyelikler : 1

Sıra Sayısı : 119
 Oylama Saati : 20:55
 Üye Sayısı : 550
 Kabul Edenler : 298
 Reddedenler : 129
 Çekimsizler : 0
 Geçersiz Oylar : 0
 Mükerrer Oylar : 22
 Toplam : 449
 Açık Üyelikler : 1

Kanunlaşmıştır

Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 118	S. Sayısı: 119
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Dağlı	Tamer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Danış Beştaş	Meral	HDP	Red	Red
Adana	Erdoğan	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Karakaya	Mevlüt	MHP	Red	Red
Adana	Küçükcan	Talip	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Özdiş	İbrahim	CHP	Red	Red
Adana	Sarı	Fatma Güldemet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Tümer	Zülfikar İnönü	CHP	Red	Red
Adana	Türkmen	Elif Doğan	CHP	Red	Red
Adana	Uslupehlivan	Aydın	CHP	Red	Red
Adana	Ünür	Necdet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Katılmadı	Red ² /Mük. ¹
Adana	Yılmaz	Seyfettin	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Boynukara	Adnan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Fırat	Salih	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Yıldırım	Behçet	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkal	Hatice Dudu	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Parsak	Mehmet	MHP	Katılmadı	Red ² /Mük. ¹
Ağrı	Gökçe	Cesim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ağrı	Öztürk	Berdan	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Taşdemir	Dirayet	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Zana	Leyla	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Red	Red
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Kabul ² /Mük. ¹	Kabul ² /Mük. ¹

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 118	S. Sayısı: 119
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Arslan	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Aydın	Ertan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Babacan	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Bilgehan	Ayşe Gülsün	CHP	Katılmadı	Red ² /Mük. ¹
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Red	Red
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul/Mük.
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Çetin	Şefkat	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çiçek	Cemil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Gök	Levent	CHP	Red	Red
Ankara	Gündoğdu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	İşler	Emrullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	İyimaya	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Red	Red
Ankara	Mit	Mustafa	MHP	Red	Red
Ankara	Nazlıaka	Aylin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Önder	Sırrı Süreyya	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Sarıeroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Sarıhan	Şenal	CHP	Red	Red
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Topcu	Zühal	MHP	Katılmadı	Red
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Ünal	Aydın	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Red	Red
Ankara	Yılmaz	Necati	CHP	Red	Red
Antalya	Akaydın	Mustafa	CHP	Red	Red
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Red	Red
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Günel	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Kara	Niyazi Nefi	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Kök	Devrim	CHP	Red	Red
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Özdoğan Enç	Gökçen	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Samani	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Yurdakul	Ahmet Selim	MHP	Red	Red
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Red	Red

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 118	S. Sayısı: 119
Artvin	Kışla	İsrafil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Baydar	Metin Lütü	CHP	Red	Red
Aydın	Depboylu	Deniz	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Erdem	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Öz	Abdurrahman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Akın	Ahmet	CHP	Red	Red
Balıkesir	Aydınoğlu	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Bostan	Kasım	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Havutça	Namık	CHP	Red	Red
Balıkesir	Kırcı	Sema	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Ok	İsmail	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Poyrazlı	Mahmut	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Tüm	Mehmet	CHP	Katılmadı	Red
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Red	Red
Bingöl	Fehmioğlu	Enver	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bingöl	Özsoy	Hişyar	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bitlis	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bitlis	Gaydalı	Mahmut Celadet	HDP	Red	Red
Bitlis	Irgat	Mizgin	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Ercoşkun	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bolu	Küpçü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bolu	Özcan	Tanju	CHP	Red	Red
Burdur	Göker	Mehmet	CHP	Red	Red
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Burdur	Petek	Reşat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Red	Red
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Red	Red
Bursa	Aydın	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Birkan	Zekeriya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	İrgil	Ceyhun	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Karabıyık	Lale	CHP	Red	Red
Bursa	Karaburun	Bennur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Koçdemir	Kadir	MHP	Red	Red
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Müezzinoğlu	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Red	Red
Bursa	Şahin	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 118	S. Sayısı: 119
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çanakkale	Erkek	Muharrem	CHP	Red	Red
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çanakkale	Öz	Bülent	CHP	Red	Red
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çankırı	Akbaşıoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul
Çankırı	Filiz	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Ceritoğlu Kurt	Lütfiye İlkse	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Uslu	Salim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Denizli	Arslan	Kazım	CHP	Red	Red
Denizli	Ayhan	Emin Haluk	MHP	Red	Red ² /Mük. ²
Denizli	Basmacı	Melike	CHP	Red	Red
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Denizli	Ramazanoğlu	Sema	AK PARTİ	Kabul	Kabul ² /Mük. ¹
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Denizli	Zeybekci	Nihat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Aydoğan	Nursel	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Baluken	İdris	HDP	Red	Red
Diyarbakır	Demirel	Çağlar	HDP	Red	Red
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Erdoğan	Nimetullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Pir	Ziya	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Tan	Altan	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Taşçer	İmam	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Uca	Feleknas	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Yığıtalp	Sibel	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Bircan	Erdin	CHP	Red	Red ² /Mük. ¹
Edirne	Gaytancıoğlu	Okan	CHP	Red	Red
Edirne	Sezen	Rafet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Öztürk	Tahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Serdar	Ömer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzincan	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzincan	Karakelle	Sebahattin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydemir	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Red	Red
Erzurum	Deligöz	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	İlcalı	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Taşkesenlioğlu	Zehra	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 118	S. Sayısı: 119
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Red	Red
Eskişehir	Günay	Emine Nur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Usluer	Gaye	CHP	Red	Red
Eskişehir	Yüksel	Cemal Okan	CHP	Katılmadı	Red ² /Mük. ¹
Gaziantep	Candemir Çelik	Canan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Ekici	Akif	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Gökdağ	Mehmet	CHP	Red	Red
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Özdağ	Ümit	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Şimşek	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Tayyar	Şamil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Yüksel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Giresun	Bektaşoğlu	Bülent Yener	CHP	Red	Red
Giresun	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hakkari	Akdoğan	Nihat	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Irmak	Selma	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Zeydan	Abdullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Ahrazoğlu	Mehmet Necmettin	MHP	Red	Red
Hatay	Dudu	Mevlüt	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Ertem	Birol	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Karasayar	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Öntürk	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Şanverdi	Fevzi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Red	Red
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Yarayıcı	Hilmi	CHP	Red	Red
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Isparta	Bakır	İrfan	CHP	Red	Red
Isparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Isparta	Okutan	Nuri	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Yüce	Sait	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Atıcı	Aytuğ	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Çamak	Hüseyin	CHP	Red	Red
Mersin	Elvan	Lütfi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Fırat	Dengir Mir Mehmet	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Kuyucuoğlu	Serdal	CHP	Katılmadı	Red ² /Mük. ¹
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 118	S. Sayısı: 119
Mersin	Öztürk	Oktay	MHP	Red	Red
Mersin	Sağlar	Durmuş Fikri	CHP	Katılmadı	Red ² /Mük. ¹
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Taşkın	Ali Cumhur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Tezcan	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Red	Red
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Red	Red
İstanbul	Akkaya	Yakup	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Red	Red
İstanbul	Albayrak	Berat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Red	Red
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Ataş	Erdal	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayata	Süleyman Sencer	CHP	Katılmadı	Red ² /Mük. ¹
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Bahçekapılı	Ayşe Nur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Başcı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Red	Red
İstanbul	Benli	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Red	Red
İstanbul	Boyras	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Bozkır	Volkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Red	Red
İstanbul	Bürge	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Cihaner	İlhan	CHP	Red	Red
İstanbul	Çamlı	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Çiçek	Dursun	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Demirtaş	Selahattin	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Doğan	Selina	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Doğan	Celal	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Red	Red
İstanbul	Engin	Didem	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Katılmadı	Red ² /Mük. ¹
İstanbul	Erdem	Eren	CHP	Red	Red
İstanbul	Erdem	Ekrem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Erdoğan	Aykut	CHP	Red	Red
İstanbul	Eseyan	Markar	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Red	Red
İstanbul	İhsanoğlu	Ekmeleddin Mehmet	MHP	Red	Red
İstanbul	Kahraman	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 118	S. Sayısı: 119
İstanbul	Karaca	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kavakcı Kan	Ravza	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Atila	MHP	Katılmadı	Red
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kerestecioglu	Filiz	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Red	Red
İstanbul	Kıyıklık	Feyzullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kuzu	Burhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Külünk	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Metiner	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Özcan	Ali	CHP	Red	Red
İstanbul	Özdemir	Sibel	CHP	Red	Red
İstanbul	Pavey	Şafak	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Paylan	Garo	HDP	Red	Red
İstanbul	Pulcu	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Red	Red
İstanbul	Sarıkaya	Durmuş Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Satır	Mihrimah Belma	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Seferinoğlu	Yıldız	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Sert	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Red	Red
İstanbul	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Tamaylıgil	Bihlun	CHP	Red	Red
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Red	Red
İstanbul	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı	Red ² /Mük. ¹
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı	Red
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Uçma	İsmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yarkadaş	Barış	CHP	Red	Red
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Kabul	Kabul/Mük.
İstanbul	Yedekci	Gülray	CHP	Red	Red
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yıldırım	Hurşit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yıldız	Haydar Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Red	Red

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 118	S. Sayısı: 119
İstanbul	Zengin	Mürteza	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Altıok	Zeynep	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Balbay	Mustafa Ali	CHP	Red	Red
İzmir	Bayır	Tacettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çam	Musa	CHP	Red	Red
İzmir	Çıray	Aytun	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Doğan	Müslüm	HDP	Red	Red
İzmir	Hotar	Fatma Seniha Nühket	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kalkan	Necip	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Red	Red
İzmir	Kocabıyık	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Kürkcü	Ertuğrul	HDP	Red	Red
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Red	Red
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Red	Red
İzmir	Sertel	Atila	CHP	Red	Red
İzmir	Sındır	Kamil Okyay	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sürekli	Kerem Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Tanrıkulu	Ahmet Kenan	MHP	Katılmadı	Red
İzmir	Temizel	Zekeriya	CHP	Red	Red
İzmir	Turhan	İbrahim Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Vural	Oktay	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Yiğit	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Beyribey	Yusuf Selahattin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kars	Bilgen	Ayhan	HDP	Red	Red
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kastamonu	Demir	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Arık	Çetin	CHP	Red	Red
Kayseri	Dedeoğlu	Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Halaçoğlu	Yusuf	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul
Kayseri	Özhaseki	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Red	Red
Kırklareli	Kayan	Türabi	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Minsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırşehir	Arslan	Mikail	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 118	S. Sayısı: 119
Kırşehir	Çetinkaya	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Red	Red
Kocaeli	Aygün	Zeki	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Işık	Fikri	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Kaplan Hürriyet	Fatma	CHP	Red	Red
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı	Red ² /Mük. ¹
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Red	Red
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Babaoğlu	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Baloğlu	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Bozkurt	Mustafa Hüsnü	CHP	Red	Katılmadı
Konya	Davutoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Erdoğan	Hüsnüye	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Etyemez	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Red	Red
Konya	Kaleli	Muhammet Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Özdemir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Ünal	Ömer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Gazel	İshak	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Kavuncu	Vural	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Nazlı	Mustafa Şükrü	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Red	Red
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Özhan	Taha	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Şahin	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Yaşar	Nurettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı	Red ² /Mük. ¹
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Berber	Recai	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Nurlu	Mazlum	CHP	Red	Red
Manisa	Özdağ	Selçuk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Red	Red
Manisa	Yıldız Biçer	Tur	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Çitil	Mehmet İlker	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 118	S. Sayısı: 119
Kahramanmaraş	Dilipak	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kaynak	Veysi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kılıç	İmran	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Reyhanlıoğlu	Nursel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Tor	Fahrettin Oğuz	MHP	Red	Red
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mardin	Atalan	Ali	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Bölünmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mardin	Dora	Erol	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Miroğlu	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Yıldırım	Gülser	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Aldan	Ömer Suha	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Demir	Nurettin	CHP	Red	Red
Muğla	Erdoğan	Mehmet	MHP	Red	Red
Muğla	Öztürk	Nihat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Muğla	Özyer	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Muğla	Üstündağ	Akın	CHP	Red	Red
Muş	Çelik Özkan	Burcu	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Muş	Yıldırım	Ahmet	HDP	Red	Red
Nevşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Nevşehir	Gizligider	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Nevşehir	Göktürk	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Red	Red
Niğde	Kavaklıoğlu	Alpaslan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Niğde	Özegen	Erdoğan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Çanak	Oktay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Red	Red
Rize	Ayar	Hikmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Rize	Karal	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Açba	Zihni	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Dişli	Şaban	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	İsen	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Üstün	Ayhan Sefer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 118	S. Sayısı: 119
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Kurt	Hasan Basri	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Tekin	Hayati	CHP	Red	Red
Samsun	Usta	Erhan	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Red	Red
Siirt	Aktay	Yasin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Siirt	Konca	Besime	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Yıldırım	Kadri	HDP	Katılmadı	Red
Sinop	Karadeniz	Bariş	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Akyıldız	Ali	CHP	Red	Red
Sivas	Bilgin	Hilmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Dursun	Selim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Soluk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Akgün	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Doğan	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Köprülü	Emre	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Red	Red
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Aslan	Zeyid	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tokat	Çakır	Coşkun	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Göçer	Celil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Günnar	Adnan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Köseoğlu	Ayşe Sula	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Pekşen	Haluk	CHP	Red	Red
Trabzon	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tunceli	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Önlü	Alican	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Akyürek	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul/Mük.
Şanlıurfa	Ayhan	İbrahim	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Baydemir	Osman	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul/Mük.
Şanlıurfa	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Fakıbbaba	Ahmet Eşref	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Gülpınar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Kaçar	Mahmut	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Öcalan	Dilek	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 118	S. Sayısı: 119
Şanlıurfa	Yılmaztekin	Kemalettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Uşak	Tunç	Alim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Uşak	Yalım	Özkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Van	Atalay	Beşir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Van	Botan	Lezgin	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Van	Geveri	Adem	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Van	Hezer Öztürk	Tuğba	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Van	Özgöke Ertan	Bedia	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Van	Yıldırım	Nadir	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Van	Yüksekdağ Şenoğlu	Figen	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yozgat	Soysal	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Çaturoğlu	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Red	Red
Zonguldak	Özbakır	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Turpcu	Şerafettin	CHP	Red	Red
Zonguldak	Ulupınar	Özcan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aksaray	Serdengeçti	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bayburt	Ağbal	Naci	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bayburt	Kavcıoğlu	Şahap	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karaman	Konuk	Recep	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Aslan	Mehmet Ali	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Becerekli	Saadet	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Hamidi	Ataullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şırnak	Birlik	Leyla	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Encu	Ferhat	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	İrmez	Aycan	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Sarıyıldız	Faysal	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bartın	Yalçinkaya	Muhammet Rıza	CHP	Katılmadı	Red³/Mük.¹
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ardahan	Yılmaz	Öztürk	CHP	Red/Mük.	Red/Mük.
İğdır	Adıyaman	Mehmet Emin	HDP	Red	Red
İğdır	Aras	Nurettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yalova	Demirel	Fikri	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 118	S. Sayısı: 119
Yalova	İnce	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Şahin	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karabük	Uysal	Burhanettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kilis	Polat	Reşit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Durmuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Osmaniye	Ersay	Ruhi	MHP	Red	Red
Osmaniye	Önal	Suat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Düzce	Arslan	Fevai	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul
Düzce	Özlü	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul

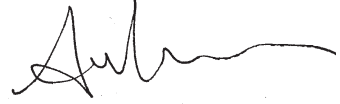

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Ayhan'ın, Paris'te üç kadının öldürülmesi olayı ile ilgili bazı iddialara ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/1419)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Başbakan Sayın Ahmet DAVUTOĞLU** tarafından Anayasanın 96'ncı, İçtüzüğü'nün 99'uncu maddesi gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

İbrahim AYHAN

HDP Şanlıurfa Milletvekili

9 Ocak 2013 tarihinde Paris'te Kürt Siyasi Hareketi'nin önemli isimlerinden Sakine CANSIZ ile Fidan DOĞAN ve Leyla ŞAYLEMEZ'in katledilmelerinin üzerinden 3 yıl geçmiş bulunmaktadır. Katliamın yaşandığı tarihte, Kürt Siyasi Hareketi ile hükümet arasında Kürt sorununun demokratik, siyasal yöntemlerle çözümü ile ilgili diyalog süreci henüz başlamış bulunmaktaydı. Taraflar arasında diyaloglar yaşanırken Kürt Siyasi Hareketine yönelik bu katliamın gerçekleşmiş olması, katliamın arkasındaki güç odaklarının Kürt sorununun demokratik, siyasal yöntemlerle çözülmesini istemeyen güçler olduğunu göstermektedir. Ancak bu katliamın arkasındaki güç odakları henüz açığa çıkarılmış değildir.

Katliam ile ilgili olarak basında ve kamuoyunda MİT'in rolü ve dahli ile ilgili çeşitli haber, bilgi, belge ve ses kayıtları yayınlanmış, konu ile ilgili TBMM'de farklı siyasi partiler tarafından "Meclis Araştırma Önergeleri" ve "Yazılı Soru Önergeleri" verilmesine rağmen konu ile ilgili hükümet ve resmi makamlar suskunluklarını devam ettirmektedirler. Yine Fransa hükümeti ve adli makamlarınca verilen bilgiler, Türkiye'nin Fransa'daki soruşturma sürecinin sağlıklı bir şekilde ilerlemesi için gerekli desteği sunmadığı yönünde iddiaları içermektedir.

Bu bağlamda;

1. Ömer Güney adlı zanlı, katliamdan önceki iki yıl içerisinde Türkiye'ye kaç defa giriş yapmıştır? Türkiye'de bulunduğu zaman zarfında kimlerle görüşmüştür? Görüştüğü kişiler hangi kurumlarla ilişkilidir?
2. Basında yayınlanan ve Ömer Güney'e ait olduğu iddia edilen ses kayıtları incelenmiş midir? İncelenmiş ise, bu sesler kimlere aittir?
3. Bu ses kayıtlarına göre, Ömer Güney'in iki MİT görevlisi ile katliamı planladığı doğru mudur?

4. Basına sızan ve MİT'e ait olduğu iddia edilen belgedeki, MİT'in Ömer Güney'e Sakine Cansız'a yönelik suikast düzenlemesi için 6 bin Avro ödeme yaptığı doğru mudur?
5. Basına sızan ve MİT'e ait olduğu iddia edilen belge ile ilgili herhangi bir soruşturma açılmış mıdır? Açılmış ise hangi sonuçlara ulaşılmıştır?
6. Ömer Güney'in MİT ile ilişkili olduğuna dair ciddi iddialar bulunmasına karşın hükümetlerinizin sessizliğinin nedeni nedir?
7. Fransa Adalet Bakanlığı'nın, Ömer Güney'in telefonunda kayıtlı olan beşi sabit, sekizi mobil olmak üzere, on üç numaranın kimlere ait olduğu sorulduğu halde, yanıt alamadığı iddiaları doğru mudur?
8. Bu telefon numaralarından bir tanesinin, MİT Erzurum Bölge Başkanlığı'na ait olduğu iddiası doğru mudur? Doğru ise Ömer Güney'in MİT Erzurum Bölge Başkanlığı ile nasıl bir ilişkisi vardır?
9. Katliamdan yaklaşık bir yıl önce, bazı yetkililerin 'PKK üst yönetimini hedef alacağız' söylemlerinden bir yıl sonra Paris'te PKK'nin kurucularından Sakine Cansız'ın saldırıya uğraması arasında ilişki var mıdır?
10. Katliam ile ilgili olarak basında ve kamuoyunda oluşan MİT'in rolü ve dahli ile ilgili olarak, herhangi bir idari soruşturma tarafınızdan başlatılmış mıdır? Başlatılmamışsa, bunun sebebi nedir?

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.50/323/1329
Konu : Yazılı soru önergesi

02/03/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 14/01/2016 tarihli ve 43452547-120.00.07-(7/1419)13327 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 25/01/2016 tarihli ve 31853594-610-2-380-281 sayılı yazı,
c) 08/02/2016 tarihli ve 213/1008 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Ayhan tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/1419 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.50/321/1327
Konu : Yazılı soru önergesi

27/23/2016

Sayın İbrahim AYHAN
Şanlıurfa Milletvekili
TBMM

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/1419 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

A) Anayasanın;

1- "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı,

2- "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138. maddesinde, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili soru sorulamayacağı, görüşme yapılamayacağı veya herhangi bir beyanda bulunulamayacağı,

B) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

1-"Soruşturmanın gizliliği" kenar başlıklı 157. maddesinde, Kanunun başka türlü hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemlerinin gizli olduğu,

2- "Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi" kenar başlıklı 160. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlayacağı,

3- "Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri" kenar başlıklı 161. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, doğrudan doğruya veya emrindeki adli kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabileceği,

4- "Kamu davasını açma görevi" kenar başlıklı 170. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında ise, kamu davasını açma görevinin, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirileceği; soruşturma evresi sonunda toplanan delillerin, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturmada halinde, Cumhuriyet savcısı tarafından iddianame düzenleneceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Sözü edilen bu düzenlemeler çerçevesinde, işlendiği iddia edilen bir suçla ilgili delillerin takdiri ve olayın vasıflandırılması da dâhil olmak üzere, soruşturma yürütülmesi, koruma tedbirlerine başvurulması ve sonucuna göre kamu davası açılmasında tüm yetki ve sorumluluk yargı mercilerine ait olup, Bakanlığımız veya herhangi bir makam, organ, merci veya kişi tarafından müdahalede bulunulması söz konusu olamaz.

Öte yandan soruşturma aşamasında ne tür işlemler yapıldığına dair Bakanlığımızda bilgi bulunmamaktadır.

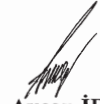
Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

2.- Şırnak Milletvekili Aycan İrmez 'in, Paris 'te üç kadının öldürülmesi olayı ile ilgili bazı iddialara ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Adalet Bakanı Bekir Bozdağ 'ın cevabı (7/1420)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Başbakan Sayın Ahmet DAVUTOĞLU** tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Aycan İRMEZ

Şırnak Milletvekili

Fransa'nın başkenti Paris'te katledilen üç Kürt kadın siyasetçi; Sakine Cansız, Leyla Şaylemez ve Fidan Doğan'ın öldürülmelerinin üzerinden üç yıl geçmesine rağmen olay hala aydınlatılmamıştır. Katliamın ardından yakalanan katil zanlısı Ömer Güney'in Türkiye'nin Milli İstihbarat Teşkilatı ile irtibatının olduğuna dair kuvvetli iddialar söz konusudur.

12 Ocak 2014 tarihinde internet ortamına düşen ses kaydında katil zanlısı Ömer Güney'in iki şahısla birlikte suikastı planladığına dair konuşmalar yer almıştır. Söz konusu kayıttan iki gün sonra Milli İstihbarat Teşkilatı'na ait olduğu iddia edilen bir belge ortaya çıkmıştır. Milli İstihbarat Teşkilatı'nın suikastı gerçekleştirmesi için 6000 Euro ödeme yaptığını gösteren belgede, Milli İstihbarat Teşkilatı Daire Başkanı Uğur Kaan Ayık ile beraber üç yetkilinin daha imzasının bulunduğu görülmektedir. Katliamı gerçekleştirmeden önce katil zanlısı Ömer Güney'in iki defa Türkiye'ye geldiği ve Milli İstihbarat Teşkilatı ile bağlantılı bazı şahıslarla görüşme yaptığı da Fransa basınında yer almıştır.

MİT Müsteşarlığı Basın Halkla İlişkiler Müdürlüğü imzasıyla yayınlanan açıklamada iddiaları reddeden açıklamalarda bulunmasının ardından aynı açıklamada kendi iç bünyesinde bir idari soruşturma başlattığı bilgisine de yer verilmiştir. Ancak bu soruşturmanın nasıl sonuçlandığı bilinmemektedir. Ayrıca Fransa'da cezaevinde Ömer Güney'i ziyaret eden bir Türk ajanının olduğu da kuvvetli iddialar arasındadır.

Bu bağlamda;

- 1- İnternet ortamına düşen videoda Ömer Güney ile görüşme yapan kişilerin kimler ve hangi kurumlara bağlı olduğuna dair teknik bir inceleme ve/veya araştırma yapılmış mıdır? Yapılmışsa sonuçları nelerdir?
- 2- Ömer Güney'in suikast öncesi Türkiye'ye geliş gidişlerinde görüşmelerde bulunduğu kişiler kimlerdir?
- 3- Basına yansıyan söz konusu belgede imzası bulunduğu görülen MİT yetkililerinin katliamla ilişkisini tespit etmek amacıyla bir soruşturma başlatılmış mıdır?
- 4- Fransa'da katil zanlısı Ömer Güney'i ziyaret ettiği öne sürülen Türk ajanının MİT ile bir bağlantısı mıdır?
- 5- Katil zanlısı Ömer Güney'e Türkiye'de yaptığı görüşmelerde para ve silah yardımında bulunulmuş mudur?
- 6- MİT'in iddiaları reddederek kendi iç teşkilatında idari soruşturma başlatıldığı ifadelerine dayanarak, bu idari soruşturma ne aşamadadır? Bu soruşturma sonuçlanmış mıdır? Sonuçlanmışsa, kamuoyuna açıklanacak mıdır?
- 7- Suikastın aydınlatılması ve tüm sorumluların açığa çıkarılması amacıyla Fransa devletiyle birlikte yürütmekte olduğunuz bir çalışma var mıdır? Varsa olayın üzerinden üç yıl geçmesine rağmen hala aydınlatılmamasını nasıl açıklıyorsunuz?

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.51/357/1522
Konu : Yazılı soru önergesi

27/23/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 14/01/2016 tarihli ve 43452547-120.00.07-(7/1420)-13327 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 25/01/2016 tarihli ve 31853594-610-2-381-282 sayılı yazı,
c) 08/02/2016 tarihli ve 219/1051 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, Şırnak Milletvekili Aycan İrmez tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/1420 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.51/355/1520
Konu : Yazılı soru önergesi

07/03/2016

Sayın Aycan İRMEZ
Şırnak Milletvekili
TBMM

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/1420 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) Anayasanın;

1- "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı,

2- "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138. maddesinde, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasyla ilgili soru sorulamayacağı, görüşme yapılamayacağı veya herhangi bir beyanda bulunulamayacağı,

B) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

1- "Soruşturmanın gizliliği" kenar başlıklı 157. maddesinde, Kanunun başka türlü hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemlerinin gizli olduğu,

2- "Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi" kenar başlıklı 160. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlayacağı,

3- "Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri" kenar başlıklı 161. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, doğrudan doğruya veya emrindeki adli kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabileceği,

4- "Kamu davasını açma görevi" kenar başlıklı 170. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında ise, kamu davasını açma görevinin, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirileceği; soruşturma evresi sonunda toplanan delillerin, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturması halinde, Cumhuriyet savcısı tarafından iddianame düzenleneceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Sözü edilen bu düzenlemeler çerçevesinde, işlendiği iddia edilen bir suçla ilgili delillerin takdiri ve olayın vasıflandırılması da dâhil olmak üzere, soruşturma yürütülmesi, koruma tedbirlerine başvurulması ve sonucuna göre kamu davası açılmasında tüm yetki ve sorumluluk yargı mercilerine ait olup, Bakanlığımız veya herhangi bir makam, organ, merci veya kişi tarafından müdahalede bulunulması söz konusu olamaz.

II- Soru önergesinde cevaplandırılması istenilen hususlarla ilgili Bakanlığımızda bilgi ve belge bulunmamaktadır.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

3.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara'nın Kalecik ilçesinde bulunan adliyenin taşınacağı iddiasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/1431)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Bekir BOZDAĞ tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini arz ederim.

Dr. Murat EMİR
Ankara Milletvekili

Seçim bölgem olan Ankara'nın kuzeydoğusunda bulunan, 13.604 nüfuslu Kalecik İlçesi'nde ciddi sorunlar bulunmaktadır. İlçedeki sınırlı istihdam sahaları, yönetsel hatalar sonucunda gün geçtikçe azalmaktadır. Kalecik'teki TEDAŞ ve Telekom birimleri civar ilçelere nakledilmiştir. İlçemizdeki adliyenin de taşınacağı yönünde iddialar bulunmaktadır. İstihdam olanaklarının giderek azalması sonucu, ilçe ciddi olarak göç vermektedir.

Bu bağlamda;

1. Kalecik'te bulunan Adliye'nin başka bir ilçeye nakledileceği iddiaları vardır. Bu iddialar doğru mudur?
2. İddialar doğruysa, adli sıkıntı yaşayan vatandaşlarımızı başka ilçelere mi yönlendireceksiniz?
3. Adliye'nin başka bir ilçeye taşınması sonrası oluşan istihdam açığını giderme ile ilgili bir çalışmanız var mıdır?

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.34/281/1228
Konu : Yazılı soru önergesi

09/03/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 14/01/2016 tarihli ve 43452547-120.07-13327 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Ankara Milletvekili Dr. Murat Emir tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/1431 Esas Nolu soru önergesine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.34/280/1227
Konu : Yazılı soru önergesi

09/03/2016

Sayın Dr. Murat EMİR
Ankara Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/1431 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Kalecik Adliyesinin başka bir ilçeye nakledilmesine ilişkin Bakanlığımızda herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

4.- Şanlıurfa Milletvekili Dilek Öcalan'ın, 9 Ocak 2013 tarihinde Paris'te üç kadının öldürüldüğü olayın aydınlatılmasına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/1505)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Başbakan Sayın Ahmet DAVUTOĞLU** tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dilek ÖCALAN

Şanlıurfa Milletvekili

9 Ocak 2013 tarihinde Fransa'nın Başkenti Paris'te, Kürt Siyasi Hareketi'nin önemli isimlerinden Sakine Cansız, Fidan Doğan ve Leyla Şaylemez'in katledilmelerinin üzerinden 3 yıl geçmiş olmasına rağmen olay hala aydınlatılmamıştır. Katliamın yaşandığı tarih, Kürt Sorunu'nun çözümüne yönelik önemli adımların atılmaya başlandığı tarihe denk gelmesi, Kürt Sorunu'nun çözümüne gölge düşürmek isteyen karanlık güçlerin varlığını bir kez daha ortaya koymaktadır.

Paris Katliamı ile ilgili olarak; cinayetten bir yıl sonra basına ve kamuoyuna yansıyan bilgiler ve ses kayıtlarında cinayeti işleyen tetikçinin Ömer GÜNEY isimli şahıs olduğunu bu şahsın katliamdan önce 2 kere Türkiye'ye geldiği en son ise cinayetten 20 gün önce geldiğini, geldiği süre zarfında ise Milli İstihbarat Teşkilatı mensubu kişiler ile ilişki içinde olduğuna dair güçlü iddialar yer almıştır. Bu ses kayıtları doğrultusunda; cinayetin planlanmasında MİT mensubu kişilerin yer aldığı ve tetikçiye kriptolu telefon ile parasal desteğin de MİT tarafından verildiğine dair iddiaların yer aldığı "görev emri" ismiyle "Kasım 2012" tarihli bir belge 11.01.2014 tarihinde yayınlandı.

Bu bağlamda;

1. Paris'te 3 kadın siyasetçiyi katleden tetikçi Ömer Güney'in Milli İstihbarat Teşkilatı ile ilişkisi konusunda ortaya çıkan ses kaydı ve belgeler ile ilgili bir incelemeniz veya araştırmanız var mıdır? Var ise nedir ve hangi aşamadadır?
2. Basında yayımlanan bu ses kaydındaki kişilere dair bir araştırma yapılmış mıdır? Yapılmış ise nedir? Kayıtlardaki sesler kim/kimlere aittir?
3. Tetikçi Ömer Güney'in Türkiye'de görüştüğü bu kişiler MİT mensubu kişiler midir? Değil ise kimlerdir? Herhangi bir kuruluşa mensuplar mıdır?
4. Basında yer alan ve MİT'e ait olduğu iddia edilen belge ile ilgili bir araştırmanız olmuş mudur? Olmuş ise hangi aşamadadır?
5. MİT'e ait olduğu iddia edilen bu belgede yer alan parasal destek ve kriptolu telefona ilişkin bir araştırma/soruşturmanız var mıdır? Var ise nedir? Yok ise şeffaflaştırmayı düşünüyor musunuz?
6. Fransa bu katliamın faillerini ve arkasında bulunan karanlık güçleri açığa çıkarmak için Türkiye'den herhangi bir bilgi veya belge istedi mi? İstedi ise nelerdir?
7. Katliamın üzerinden 3 yıl geçmesine rağmen halen kamuoyuna olayın aydınlatıldığına dair bir açıklama yapılmamıştır. Katliamı aydınlatmayı ve kamuoyuyla paylaşmayı düşünüyor musunuz? Düşünmüyorsanız sebebi nedir?

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.57-375/1542
Konu : Yazılı soru önergesi

03/03/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 25/01/2016 tarihli ve 43452547-120.00.07-(7/1505)-15151 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 28/01/2016 tarihli ve 31853594-610-2-408-345 sayılı yazı,
c) 08/02/2016 tarihli ve 236/1132 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, Şanlıurfa Milletvekili Dilek Öcalan tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/1505 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.57/373/1540

Konu : Yazılı soru önergesi

07.03/2016

Sayın Dilek ÖCALAN
Şanlıurfa Milletvekili
TBMM

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/1505 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) Anayasanın;

1- "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı,

2- "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138. maddesinde, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili soru sorulamayacağı, görüşme yapılamayacağı veya herhangi bir beyanda bulunulamayacağı,

B) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

1- "Soruşturmanın gizliliği" kenar başlıklı 157. maddesinde, Kanunun başka türlü hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemlerinin gizli olduğu,

2- "Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi" kenar başlıklı 160. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlayacağı,

3- "Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri" kenar başlıklı 161. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, doğrudan doğruya veya emrindeki adli kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabileceği,

4- "Kamu davasını açma görevi" kenar başlıklı 170. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında ise, kamu davasını açma görevinin, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirileceği; soruşturma evresi sonunda toplanan delillerin, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturması halinde, Cumhuriyet savcısı tarafından iddianame düzenleneceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Sözü edilen bu düzenlemeler çerçevesinde, işlendiği iddia edilen bir suçla ilgili delillerin takdiri ve olayın vasıflandırılması da dâhil olmak üzere, soruşturma yürütülmesi, koruma tedbirlerine başvurulması ve sonucuna göre kamu davası açılmasında tüm yetki ve

sorumluluk yargı mercilerine ait olup, Bakanlığımız veya herhangi bir makam, organ, merci veya kişi tarafından bu mercilere müdahalede bulunulması söz konusu olamaz.

II- Anayasanın "Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları" kenar başlıklı 98. maddesinin ikinci fıkrasında, "soru"nun Bakanlar Kurulu adına, sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere Başbakan veya bakanlardan bilgi istemekten ibaret olduğu, aynı maddenin son fıkrasında da soru ile ilgili önergelerin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile cevaplandırılma, görüşme ve araştırma yöntemlerinin Meclis İçtüzüğü ile düzenleneceğinin öngörüldüğü,

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün, "Soru" kenar başlıklı 96. maddesinde "soru"nun kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin, kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile Hükûmet adına sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere, Başbakan veya bir bakandan açık ve belli konular hakkında "bilgi istemek"ten ibaret olduğunun belirtildiği, "Sorulamayacak konular" kenar başlıklı 97. maddesinde de, başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular ile tek amacı istişare sağlamaktan ibaret konuların ve konusu evvelce Başkanlığa verilmiş gensoru önergesiyle aynı olan soruların sorulamayacağı'nın hükmüne bağlandığı,

Malûmlarıdır.

Anayasanın ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün belirtilen bu hükümleri çerçevesinde, kişisel görüş ileri sürülmek suretiyle düşünce öğrenmeyi amaçlayan hususlara cevap verilmesine yasal imkân görülememiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

5.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Adana ve Mersin'de bir siyasi partinin binalarına yapılan bombalı saldırılara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/1609)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Adalet Bakanı Sayın Bekir BOZDAĞ tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Adana Milletvekili

7 Haziran 25. Dönem Milletvekilliği seçim sürecinde, seçimlere çok az bir zaman kala 18 Mayıs 2015 günü Adana'da ve Mersin'de Halkların Demokratik Partisi il ve ilçe başkanlıklarının bulunduğu binalara yönelik 2 tane bombalı saldırı gerçekleşmiştir. Adana'da kimden geldiği bir bilinmeyen bir sakı çiçek içerisine yerleştirilen bomba patlamaya neden olurken aynı şekilde Mersin'de de aynı saatlerde kimden geldiği belli olmaması üzerine kabul edilmediği için terasa bırakılan sakı içindeki çiçeğe yerleştirilen bomba patlamış ve patlamalarda parti yöneticisi ve çalışanı altı kişi ağır yaralanmış, il ve ilçe binaları büyük hasar görmüştür.

Söz konusu bombalı saldırıların ortak yanı iki komşu ilde. HDP'nin Adana Mitinginin hemen akabinde ve HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş tarafından yapılacak olan Mersin Mitinginin gerçekleşeceği günde ve seçim sürecinin yoğunluğundan ötürü parti örgütlerinin rutin toplantı saatlerine denk gelmiş olmasıdır. Patlamanın gerçekleştiği gün Adana il örgütünün toplantısını her zamankinden daha erken bitirmiş olması çok daha vahim bir tablonun meydana gelmesini tesadüfi bir biçimde engellemiştir.

Bu bağlamda;

- 1-) Adana ve Mersin'de meydana gelen patlamalara dahli olan ilgili kaç kişi hakkında soruşturma başlatılmıştır?
- 2-) Gerçekleşen saldırılar ile ilgili kaç kişi tutuklanmıştır?
- 3-) Bakanlığınız tarafından saldırıların oluş biçimi ve gerçekleştirenlerin ortaya çıkarılması için yürütülen bir çalışma var mıdır? Elde ettiğiniz bulgular nelerdir?
- 4-) Her iki ilde hem zamanlı bir biçimde meydana gelen saldırılarla ilgili sadece bir fail üzerinde durulmakta olup, saldırıları organize eden kişi ya da kişilere hâlihazırda ulaşılamamış olmasının nedeni nedir? Emniyet birimleri konu ile ilgili araştırma sürecini tamamlamış mıdır?

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.63/291/1244
Konu : Yazılı soru önergesi

0.7/0.3/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 29/01/2016 tarihli ve 43452547-120.07-16128 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/1609 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.63/290/1243

Konu : Yazılı soru önergesi

07.03/2016

Sayın Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Adana Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/1609 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

A) Anayasanın;

1- "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı,

2- "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138. maddesinde, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili soru sorulamayacağı, görüşme yapılamayacağı veya herhangi bir beyanda bulunulamayacağı,

B) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

1- "Soruşturmanın gizliliği" kenar başlıklı 157. maddesinde, Kanunun başka türlü hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemlerinin gizli olduğu,

2- "Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi" kenar başlıklı 160. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlayacağı,

3- "Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri" kenar başlıklı 161. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, doğrudan doğruya veya emrindeki adli kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabileceği,

4- "Kamu davasını açma görevi" kenar başlıklı 170. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında ise, kamu davasını açma görevinin, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirileceği; soruşturma evresi sonunda toplanan delillerin, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturmada halinde, Cumhuriyet savcısı tarafından iddianame düzenleneceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Sözü edilen bu düzenlemeler çerçevesinde, işlendiği iddia edilen bir suçla ilgili delillerin takdiri ve olayın vasıflandırılması da dâhil olmak üzere, soruşturma yürütülmesi, koruma tedbirlerine başvurulması ve sonucuna göre kamu davası açılmasında tüm yetki ve sorumluluk yargı mercilerine ait olup, Bakanlığımız veya herhangi bir makam, organ, merci veya kişi tarafından müdahalede bulunulması söz konusu olamaz.

Öte yandan soruşturma aşamasında ne tür işlemler yapıldığına dair Bakanlığımızda bilgi bulunmamaktadır.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

6.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, bir spor kulübüne yönelik yapılan saldırının aydınlatılmasına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/1734)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Adalet Bakanı Bekir BOZDAĞ tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Tahsin TARHAN

Kocaeli Milletvekili

4 Nisan 2015 tarihinde Fenerbahçe Futbol Takımı oyuncularını Rize'den Trabzon'a götüreren otobüse saldırıda bulunulmuştur. Olayın hemen arkasından, pek çok inceleme yapıldığı, Ankara'dan giden özel ekipler tarafından çalışma yapıldığı belirtilmiştir.

Trabzon Valisi tarafından gözaltına alınan kişilerle ilgili olarak, bir kişinin otobüsü takip ettiği diğerinin ise silahı ateşlediği gibi detaylar verilerek yapılan açıklamanın ardından Sürmene Sulh Ceza Mahkemesi "kuvvetli suç şüphesi bulunmadığı" gerekçesi ile gözaltına alınan iki kişi serbest bırakılmıştır.

Sürmene Cumhuriyet Başsavcılığı, dosyayı Trabzon Cumhuriyet Başsavcılığı'na göndermiştir.

Sadece Türkiye'de değil dünya gündemine oturan olayın üzerinden 9 ay geçmiş olmasına rağmen henüz iddianamenin dahi hazırlanmadığı basına yansımıştır. Fenerbahçe Kulübü Genel Sekreteri Mahmut Uslu'nun "İllegal bir yapılanmadan şüpheleniyoruz. Örgütün ortaya çıkarılması için en üst mercilere kadar resmi başvurularda bulunduk." Şeklindeki açıklaması basında yer almıştır.

Fenerbahçe gibi Türkiye'nin en köklü kulübünün futbol takımına karşı yapılan bu silahlı saldırının aydınlatılması Türkiye'nin dünya kamuoyundaki itibarı açısından da son derece önemlidir.

Bu çerçevede;

1)Trabzon Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yeterli delil olmadığı gerekçesi ile henüz iddianamenin hazırlanmadığı doğru mudur?

2)Trabzon Valisi'nin saldırının oluş şeklini de belirterek, olayın hemen ardından yaptığı açıklamaların dayanağı nedir?

3)Trabzon Valisi tarafından yaptığı açıklama ile şüpheli sıfatı ile alınan iki kişinin delil yetersizliği gibi bir gerekçe ile serbest bırakılması bir çelişki değil midir?

4)Ankara'dan giden özel ekiplerin de katıldığı incelemelerde bilgi, belge ve delillerin toplanmasında yeteri kadar özenli ve hassas davranılmamış mıdır?

5)Üzerinden aylar geçmesine ve saldırının gerçekleştiği anda kamuoyuna çok hassas bir çalışma yapılıyor izlenimi verilmesine rağmen hala daha fail ya da faillerin tespit edilerek yakalanması konusunda bu kadar geç kalınmasının nedeni nedir?

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.68/376/1543

Konu : Yazılı soru önergesi

04/03/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 04/02/2016 tarihli ve 43452547-120.07-17417 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/1734 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.68/387/1554
Konu : Yazılı soru önergesi

Q.A.D.1/2016

Sayın Tahsin TARHAN
Kocaeli Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/1734 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

A) Anayasanın;

1- "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı,

2- "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138. maddesinde, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili soru sorulamayacağı, görüşme yapılamayacağı veya herhangi bir beyanda bulunulamayacağı,

B) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

1- "Soruşturmanın gizliliği" kenar başlıklı 157. maddesinde, Kanunun başka türlü hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemlerinin gizli olduğu,

2- "Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi" kenar başlıklı 160. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlayacağı,

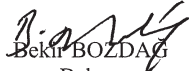
3- "Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri" kenar başlıklı 161. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, doğrudan doğruya veya emrindeki adli kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabileceği,

4- "Kamu davasını açma görevi" kenar başlıklı 170. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında ise, kamu davasını açma görevinin, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirileceği; soruşturma evresi sonunda toplanan delillerin, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturması halinde, Cumhuriyet savcısı tarafından iddianame düzenleneceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Sözü edilen bu düzenlemeler çerçevesinde, işlendiği iddia edilen bir suçla ilgili delillerin takdiri ve olayın vasıflandırılması da dâhil olmak üzere, soruşturma yürütülmesi, koruma tedbirlerine başvurulması ve sonucuna göre kamu davası açılmasında tüm yetki ve sorumluluk yargı mercilerine ait olup, Bakanlığımız veya herhangi bir makam, organ, merci veya kişi tarafından bu mercilere müdahalede bulunulması söz konusu olamaz.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

7.- Yalova Milletvekili Muharrem İnce'nin, bazı milletvekillerinin Başbakanlık ve Cumhurbaşkanlığı bünyesinde çeşitli görevler aldıkları iddiasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/2095)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM Başkanı Sayın İsmail KAHRAMAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Muharrem İNCE
Yalova Milletvekili

3069 sayılı “Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği İle Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun” TBMM üyeleriyle ilgili olarak “Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, yürütme organının teklif, inha, atama veya onamasına bağlı resmi veya özel herhangi bir işle görevlendirilemezler. Bir üyenin belli konuda ve altı ayı aşmamak üzere Bakanlar Kurulunca verilecek geçici bir görevi kabul etmesi, Meclisin kararına bağlıdır.” hükmüne yer vermektedir.

Basına yansıyan haberlerden anlaşılmaktadır ki bazı milletvekillerinin Başbakan ve Cumhurbaşkanı tarafından danışman statüsüyle, bu kanuna aykırı biçimde görevlendirilmektedir. Başbakan ve Cumhurbaşkanı, Anayasamızdaki görevleri gereği doğrudan yürütme organının temsilcileridir. Başbakanın yasamanın bir üyesi ve aynı zamanda partisinin Grup Başkanı olması, grubunun bir üyesine yürütme görevi kapsamında kendine yardımcı olarak görevlendirmesi hakkını doğurmamaktadır.

Bu nedenle;

1. Başbakan ve Cumhurbaşkanı tarafından görevlendirilen TBMM üyelerinin bu kanun kapsamında aldıkları görevlerin TBMM üyeliği ile bağdaşmayan işlerden olması gereği bu üyeler uyarılmış mıdır?
2. Bu konuda TBMM'nin saygınlığını koruma ve Anayasamızın öngördüğü güçler ayrılığı ilkesinin korunması noktasında TBMM Başkanı olarak neden gerekli önlemler alınmamaktadır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 27647
Konu : Soru Önergesi

03.03.2016

Sayın Muharrem İNCE
Yalova Milletvekili

İlgi : 16.02.2016 tarihli ve (7/2095) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

İlgi önergeniz ile bazı milletvekillerinin Başbakanlık ve Cumhurbaşkanlığı bünyesinde çeşitli görevler aldıkları iddiası soru konusu yapılmıştır.

Başkanlığımızda, herhangi bir milletvekilinin Cumhurbaşkanlığı veya Başbakanlık bünyesinde Anayasa ve 3069 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun'un hükümlerine aykırı olarak üyelikle bağdaşmayan bir iş üstlendiğine dair bir bilgi veya belge bulunmamaktadır. Bu doğrultuda, ilgi soru önergenize dair Başkanlığımızca yapılabilecek herhangi bir işlem bulunmamaktadır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

8.- Bursa Milletvekili İsmet Büyükataman'ın, promosyon ödemesi ile ilgili yapılan sözleşmeye ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/2098)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM Başkanı Sayın İsmail KAHRAMAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İsmet BÜYÜKATAMAN
Bursa Milletvekili

TBMM bünyesinde görevli kamu personeline maaş promosyonu adı altında bir ödeme yapılmaktadır.

Buna göre;

1. Promosyon paralarının belirlenmesinde kişi başına düşen meblağ nasıl belirlenmektedir?
2. Bu ücret sonradan promosyon ödenmesinden sonra işe başlayan kişilere ödenmekte midir?
3. Promosyon anlaşmaları bankalarla neye göre yapılmaktadır? Son yapılan ihalede hangi bankalar hangi teklifleri yapmıştır? Neticede hangi banka ile anlaşma yapılmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 27648
Konu : Soru Önergesi

03.2016

Sayın İsmet BÜYÜKATAMAN
Bursa Milletvekili

İlgi : 17.02.2016 tarihli ve (7/2098) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Promosyon ödemesi ile ilgili yapılan sözleşmeye ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru cevabı

CEVAPLAR:

Cevap 1 ve 2.- Türkiye Büyük Millet Meclis Başkanlığı ile Türkiye Halk Bankası A.Ş. arasında 13.08.2015 tarihinde imzalanan protokolün promosyon ödemeleri başlıklı 4'üncü maddesinde promosyon almayı hak eden kişilere ödenecek promosyon tutarlarının hesaplamalarına ilişkin hükümler yer almaktadır.

Söz konusu protokolün 4'üncü maddesinin (a) ve (b) bentleri hükümlerine göre hesaplamalar yapılmakta olup tutarlar kişiler adına bankaya yatırılan net maaş veya ücret tutarları ile ilişkili olup değişiklik göstermektedir. Söz konusu (a) ve (b) bentlerinde;

"a) ...

2- TBMM İdari Teşkilatının kadrolu personeline Ocak 2016 ayında yatırılacak tutara,

3- TBMM İdari Teşkilatının kadrolu personeline, 6253 sayılı Kanunun 30'uncu maddesine göre sözleşmeli çalışanlara Şubat 2016 ayında yatırılacak tutara,

4- TBMM İdari Teşkilatının kadro karşılığı sözleşmeli personeline Ocak 2016 ayında yatırılacak maaşa o aya ait ikramiye'nin ½'si eklenmek suretiyle bulunacak tutara,

5- 657 sayılı Kanunun 4/C maddesine göre çalışan personele (bunlardan 6253 sayılı Kanunun 30'uncu maddesine göre çalışanlar dahil) Şubat 2016 ayında yatırılacak tutara, %54,05 oranının uygulanması suretiyle peşin olarak ödenecektir,

b) Kurumlarından aylıksız izinli sayılmak kaydıyla sözleşmeli ya da açıktan sözleşmeli personele, her yılın Şubat ve Ağustos aylarında yatırılan maaş veya tazminat tutarlarına % 9,90 oranının uygulanması suretiyle peşin olarak ödenecektir." denilmiştir.

Aynı maddenin (c) bendi "Sözleşme imzalandıktan sonra bu maddenin (a) fıkrası kapsamında Kurumda ilk kez göreve başlayacak personele ve seçim olması halinde yeni seçilecek milletvekillerine (sözleşme tarihinde milletvekili olanlar hariç) sözleşme dönemindeki çalışma süresi göz önüne alınarak kıstıyevm* usulüne göre yapılacaktır." hükmünü haizdir. Söz konusu hüküm uyarınca sonradan göreve başlayacak personele yapılacak promosyon tutarının kıst* olarak ödemesi hüküm altına alınmıştır.

Cevap 3.- Banka promosyon işlemleri, TBMM'de maaş, ücret, ödenek ve yolluk ödemelerinden sorumlu birimler ile mali işlemleri yürütmekten sorumlu birimin başkanlarından oluşan bir komisyon tarafından 2007/21 sayılı Başbakanlık Genelgesi de dikkate alınarak TBMM Başkanlık Makamının 10.07.2015 tarihli ve 5213 sayılı Olurları ile uygun görülen esas ve usuller çerçevesinde yürütülmüştür.

Türkiye Bankalar Birliği internet sitesi istatistikler bölümünde yayımlanmış olan "Mart 2015 ayı itibariyle Aktif Büyüklüklerine Göre Banka Sıralaması Tablosu"nda yer alan ilk yedi bankaya davet mektubu gönderilmiştir. Promosyon anlaşması yapılacak banka, önce kapalı zarf ve sonra açık artırma olmak üzere iki aşamadan oluşan ihale yöntemiyle belirlenmiştir. Ağustos 2015 ayında yapılan banka promosyon ihalesine katılan bankalar ve teklif tutarları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

* *Kıstıyevm veya kıst*; kelime anlamı olarak "çalışılmayan günler için kesilen para" şeklinde tanımlansa da bir muhasebe terimi olarak "bir aylık maaşın, ücretin veya ödemenin belirli bir sayıda güne isabet eden miktarı" için kullanılmaktadır.

Sıra No	Banka Promosyon ve Bankacılık Hizmet İhalesine Davet Edilen Bankalar	Teklif Edilen Promosyon Oranı	
		Kapalı Teklif (1. Aşama)	Açık Artırma (2.Aşama)
1	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	%17	Teklifleri şartnameye uygun olmadığından açık artırmaya katılamamıştır.
2	T. Garanti Bankası A.Ş.	3.954.240,00TL	Teklifleri şartnameye uygun olmadığından açık artırmaya katılamamıştır.
3	Türkiye İş Bankası A.Ş.	%15	İlk tekliflerinden başka teklifte bulunmayarak açık artırmadan çekilme talebinde bulunmuşlardır.
4	Türkiye Halk Bankası A.Ş.	%39	%54,05
5	Akbank T.A.Ş.	%16	Teklifleri şartnameye uygun olmadığından açık artırmaya katılamamıştır.
6	Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	%41	%54
7	T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	Katılmadı	

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 1

57'NCİ BİRLEŞİM

9 MART 2016 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

DANIşMA KURULU ÖNERİşİ

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündeminin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci ve 2'nci sıralarında yer alması; Bütçe görüşmelerine 26.2.2016 Cuma günü saat 14.00'te başlanması ve bitimine kadar, resmî tatil günleri dahil her gün saat 11.00'den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalara devam olunması ve görüşmelerin on üç günde tamamlanması; Bütçe görüşmelerinin son günü olan 09.3.2016 Çarşamba günü görüşmelere saat 14.00'te başlanması ve bitimine kadar çalışmalara devam olunması,

2.- Başlangıçta Bütçenin tümü üzerinde gruplar ve Hükûmet adına yapılacak konuşmaların (Hükûmetin sunuş konuşması hariç) birer saat (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların ise onar dakika ile sınırlandırılması,

3.- Kamu idarelerinin bütçeleri üzerindeki görüşmelerin 9 turda tamamlanması, turların bitiminden sonra Bütçe ve Kesin Hesap Kanunu tasarılarının maddelerinin oylanması,

4.- İhtüzüğün 72'nci maddesi gereğince yapılacak görüşmelerde gruplar ve Hükûmet adına yapılacak konuşmaların 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8'inci turlarda seksener dakika, 9'uncu turda altmış dakika, (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların beşer dakika olması, kişisel konuşmalarda her turda İhtüzüğün 61'inci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere iki üyeye söz verilmesi ve bir üyenin sadece Bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırmaması,

5.- Bütçe görüşmelerinde soruların gerekçesiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

6.- Bütçe görüşmelerinin sonunda gruplara ve Hükûmete birer saat süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) İhtüzüğün 86'ncı maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların onar dakika olması,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 18.2.2016 tarihli 41'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

*** Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme
Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyon
9.3.2016 Çarşamba - Saat: 12.00**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

57^{NCİ} BİRLEŞİM

9 MART 2016 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 118) 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2016) (X)

2.- (S. Sayısı: 119) 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297), 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2014 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/32), Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve Diğer Kamu İdarelerine Ait Toplam 208 Adet Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/33), 2014 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/34), 2014 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/35), 2014 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/36), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan Kalkınma Ajansları 2012 Yılı Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/28), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2013 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/31), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2014 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/37) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2016) (X)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

(X) Açık oylamaya tabi işleri gösterir.

BUGÜNKÜ PROGRAM

13'üncü Gün

9 MART 2016 ÇARŞAMBA

Saat : 14.00 – Program bitimine kadar

- BÜTÇENİN TÜMÜ ÜZERİNDE SON KONUŞMALAR

(MHP, HDP, AK PARTİ, CHP)

(Siyasi parti grupları ve Hükümet adına yapılacak konuşma süresi: 60'ar dakika)

(İçtüzüğün 86'ncı maddesine göre yapılacak konuşmaların süresi: 10'ar dakika)

- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile

2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesinhesap Kanunu Tasarısı'nın açık oya sunulması.

- Hükümet adına konuşma.

